מיספר 2467 י"ח בסלו תשמ"ה 12.12.1984 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

שערורייה רפואית

חסרת תקדים

סקופ

רופא העלים כליות

למטופל מירבו לבצע

השתלה בחולים ששכבו

על שולחן הניתוח

חדש!

סופגנית עלית

רק אצלנו השמרים כבר בפנים!

סופגניות עלית טעימות, גדולות ונפלאות. חגיגה אמיתית לכל המשפחה. הכל כבר בפנים, כולל השמרים. לכן, מכינים אותן בקלות ובמהירות.
הגישי סופגניות עלית חמות, כולם ילקקו את האצבעות ובטוח שירצו עוד.

עוגת עלית
את אפית
עלית

מכתבים

נר עם כוונות

סטודנט ירושלמי קובל על ניצול זיכרו של קורבן רצח. בכוונה לעשות נפשות לרעיונות לאומניים.

ליבי־ליבי על רון לוי, קורבן הרצח בחורשת כרמיזאן (העולם הזה 31.10). לא רק מפני שמצא את מותו בנסיבות כאלה. אילו מצא את מותו במילחמה חסרת־התוחלת בלבנון, היה הופך לגיבור ואסור היה להזכיר את שמו, או את עובדת מותו, כדי „שלא לעשות שימוש פוליטי בדם חללים", וכדי לא לפגוע בהורים השכולים.

אך מכיוון שנרצח כפי שנרצח, הודלק לזיכרו נר־נשמה בקמפוס של האוניברסיטה העברית, על הר־הצופים בירושלים, ונערה ניצבה ליד הנר וחילקה כרוזים של גלעד, תא־הסטודנטים של התחיה. הם גם הפכו את מקום הירצחו למקום עליה־לרגל במיסגרת סיור של גלעד ל„מינזר כרמיזאן, בו נרצחו שני סטודנטים יהודיים, ומ־חנה־הפליטים דהיישה, שעלה לאחרונה לכו־תרות".

אל מקום נפילתו של יהודה כהן, שזה עתה הודיעו כי מת מפצעים שנפצע בלבנון, הם לא יעלו לרגל. הם גם לא ידליקו נר לזכרו. כי מותו לא משרת את האינטרסים שלהם.

יוסף לוי, ירושלים

● ● ●

זהירותו חושבים!

הקורא שני מעדיף את הסטטוס־קוו. הממשלה, לדעתו, גורמת מספיק נזק, גם מבלי שתתאמץ במיוחד.

איזה רעיונות יש לקוראה רביד (העולם הזה 5.12)? שהממשלה תפעיל את התאים האפורים שלה: חס ושלום! חס ושלום וחלילה! תראי איזה צרות הממשלה הזאת מביאה עלינו כשהיא לא מפעילה את התאים האפורים. מי יודע מה עלול לעלות בגורלנו אם הממשלה הזאת כן תפעיל את התאים האפורים!

אפרים שני, אשקלון

● ● ●

אייקן היה או־קיי

הוא לא היה נץ. הוא לא היה יונה.. הוא היה ינשוף קשיש וחכם מאוד.

באמת שהצטערתי לקרוא על מותו של ג'ורג' אייקן, הסנאטור מוורמונט (העולם הזה 5.12). אבל בכך שרק הזכרתם את תחביבו (פירחי־בר) ואת מידת החסכנות שנהג בכספי־ציבור (17 דולארים לבולים. בעת מסע־בחירות) פשוט לא כתבתם אפילו אפס קצהו על האיש הגדול הזה.

אייקן, שהיה רפובליקאי מתקדם, אכן מעולם לא ונח את פשטות־ההתנהגות ואת השכל הישר המאפיינים את אלה שהאמריקאים בעצמם קור־אים להם „יאנקים". כאשר אייקן הגיע לוו־שינגטון הבירה ממדינתו ורמונט, שבצפון־מיזרח ארצות־הברית (ליד הגבול הקנדי), היה אפשר לפגוש בו כמעט כל בוקר מאכיל את היונים על מדרגות הקאפיטול (בניין הסנאט) וזה היה צד אחד של אופיו. מן הצד השני, לא חדל מעולם לראוג לבוחריו והיה זה הוא שראג, בין השאר, לחישמול האזורים הכפריים הנידחים ביותר.

אולם לדעת רבים הוא תפש את מקומו בהיסטוריה כאשר הציע, בשנת 1966, לנשיא לינדון ג'ונסון, הצעה פשוטה ומוחצת כיצד להוציא את האמריקאים מהבוץ בו שקעו בווייט־נאם. הצעה, שמן הראוי להציעה, בשינוי נוסח, גם לשימעון פרס. „כל מה שצריך לעשות," הציע או אייקן, „זה שארצות־הברית תכריז בקול גדול כי היא ניצחה בווייט־נאם ואחר־כך פשוט תסתלק לה משם!"

על ההצעה החכמה הזאת אמר חבר של אייקן לסנאט: „אייקן הוא או־קיי. הוא לא נץ. הוא לא יונה, הוא ינשוף קשיש וחכם!"

אברהם ברקוביץ, ירושלים

● ● ●

התחת והמחט

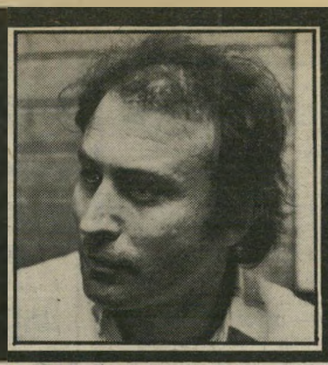
אם מותר לקיבוץ אחד לייצר אסלות למיליונרים, מדוע אסור לקיבוץ אחר לייצר עור קרוקודיל לנעלי המיליונריות?

אני מתפלא על המורה מגן־שמואל. כמו שהתחבר'ה אומרים: מה שייך המחט לתחת? מה מפריע גידול תנינים לבניין הסוציאליזם (העולם הזה 5.12)? ואם גן־שמואל לא יגדל תנינים, לא ימצאו נשות המיליונרים מקור אחר לעור קרו־קודיל לנעליהן?

ובכלל, בשביל מה כל הפילוסופיה הזאת. הלא קיבוץ אחר של השומר הצעיר, מישמר־העמק, מייצר, כפי שדווח (העולם הזה 21.11) אסלות מיוחדות למיליונרים באירופה. והאם אבות הסוציאליזם, הסובייטים, אינם מייצאים קאוויאר מהים הכספי למיליונרים במערב?

עמי קליין, חיפה

העולם הזה 2467

סקופ

בלי מוסר כליות

מנהל בית־החולים תל־השומר, הפרופסור מרדכי שני (בתמונה), נאלץ השבוע לטפל בשערוריה רפו־אית מחפירה שאין לה תקדים בישראל, ואולי בעולם כולו: רופא בכיר העלים שתי כליות שהיו מוכנות להשתלה, כדי למנוע בעד יריבו האישי להשתיל אותן בשני חולים שכבר שכבו על שולחנות־הניתוח בבית־החולים. העולם הזה חושף את הפרשה, שנשמרה בסוד כמוס, ומפרסם את המיסמכים.

8

יחסים צרפתיים

שימעון פרס לא יכול היה להתאפק, והציג את מסעו לצרפת כהצלחה כבירה. אך יחסי־ציבור לחוד ואמת לחוד: המקורות של „העו־לם הזה" בפאריס מדווי־חים על ויכוחים מרים.

7

החברים של אייבי

למי שייכת תחנת־הרדיו קול השלום? לאייבי נתן, כמובן. כל ילד יודע זאת. אך אפילו מבוגרים ובקיאים אינם יודעים מה שגילה בן־ציון ציטרין: שו־תפיו של אייבי הם מיקי אל־בין ומישפחתו של עמירם־ניר.

10

כתבת השער האחורי:

מזריק הנפט מספר

„אני מצטייר בעיני כולם, בעיקר בעיני שתי בנותיי, כמיפלצת, אבל בסך הכל חיפשתי אשה אוהבת," כותב משה לוי במיכתב נרגש ל„העולם הזה". בהודאותיו במישטרה מסר הודאות מפורטות כיצד הזריק נפט לנשותיו, כיצד פחד להיות דחוי, אך במיכתבו הוא מת־עקש ואומר: „אני חף מפשע!"

32

עיתונאי שאוהב להיות תייר

„אולי אני לא עיתונאי טוב, אבל אני תייר מצויין!" אומר אמנון קפליוק, שביקר כבר בשבע מדינות ערביות, מספר איך נסע שלוש פעמים לבירות הנצורה ולא נכנס אליה, כי פחד, כיצד ביקר באלג'יריה, בתימן ובירדן, ומכריז כי חלומו הוא לראיין את מועמר קד'אפי.

12

אורי אבנרי במדור „הנדון"

בתי־הספר לפאשיזם

אם עדיין אין צועדות פלוגות של קלגסים נאציים ברחובות, אין זה בזכות החינוך העברי, אלא בזכות הקשר עם העולם: הסיפורים, הקולנוע, סידרות הטלוויזיה, מוסיקת הפופ והביקורים בחו"ל. כי בתי־הספר הישי־ראליים אינם מחנכים לדי־מוקרטיה, אלא לפאשיזם.

11

מלחים בחיפה העליזה

מלחי נושאת המטוסים האמריקאית אייזנהאור העונגת בנמל העירו את תושבי חיפה הרדומה: חיי־הלילה פורחים, המועדונים פתוחים עד אור הבו־קר, רקדנית הבטן ברי סימון (בתמונה) מחוללת מנבלי הפסקה.

42

ללי זה לא יקרה שוב!

כדורסלן־השבוע של „העולם הזה", לי ג'ונסון, שהתפרץ וסולק מהמיגרש: „אינני חושב שזה יקרה לי שוב. ואם זה יקרה — אפריש מייד מהכדורסל!"

46

בלי לפשוט את העור

מי אמר שביגדי עור אינם בהישג ידו של כל אחד? בעונה זו אפשר למצוא במחירים די מפתיעים אופנת עור, שתפאר כל מלתחה ראויה לשמה.

28

מישפט הבחז נגד אבא

„לאבא יש כסף, אז למה שלא יתן לי?" אומרת סאני עזיקרי (16), בתו של הזמר אריס סאן, שאותו ראתה רק פעמיים בחייה, ותובעת ממנו 700 דולארים לחודש.

22

המורה המדליק

עלי יחיא, המורה לערבית מדוברת מכפר־קרע, שהדליק את אחת מ־12 המשואות ביום־העצמאות, יודע להדליק גם את התלמי־דים שלו. ענת סרגוסטי למדה, נדלקה ומספרת.

40

רחל המרדולת מדווחת:

דנה שאולי בת ה־16 מקבלת חינוך שמרני, וגם אסתר זבקו, שגרמה לגירושין של הוריה מנדי ורפי שאולי — נראית היום שמרנית בהחלט ● מה המשותף בין אורה הרצוג, חפיה בגין, פולה מוזס וריינה מור? ● איך כמעט היה צריך צביקה ליפוביץ לאכול כושית ענקית שלמה ● כיצד סיכנו החתולים נישואיו של פיטר פריי.

48

המדורים הקבועים:

מיכתבים 3
זה היה „העולם הזה" שהיה – מאנימייקר 4
קורא יקר – אריק שרון והזדון שלוח־הרסן 5
בלונים 5
תשקיף 6
במדינה 7
הנדון – ניקמת המלוכים 11
יומן אישי – אריה האבן בסיטמטה אלמונית 15
אנשים – הטלפון של אמנון רובינשטיין „אינו פועל זמנית" 16
מה הם אומרים – אודטה דנין, יאיר צבן, אלכס גילעדי, סטלה לוי, יונה אליאן והראלה בר 18
שידור – האיום הכפול של קרפין 21
זה וגם זה – מרק לחורף 25
לילות ישראל – נירה גל, נאווה ארד ודניאלה גרדוש 26
חלון ראווה – עור וגם זמש 28
קולנוע – 1984 מתוך הנפטלין 31
תשבצונן 36
הזרוסקום – מה עושה יופיטר? 37
מיכתבים לרותי – עמיקם קימלמן ונוהר עמיאל 38
עלי דסנה 39
אתה והשקל – היוצאים לחו"ל ישלמו הפקדה! 45
ספורט – הדחות בנבחרת הנוער והנעליים של זהבה שמואלי 47
רחל המרדולת 48
תמרורים 50

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון "העולם הזה" שהופיע, לפני 25 שנה, הביא בכתבה "אכסודוס מהמידבר" את סיפורם של 26 עולים חדשים מקצה מידבריות ערב (־הלכנו גם ביום וגם בלילה. כשהיינו רעבים וצמאים, היינו נעצרים לאכול. כשהיו בחתיתנו נגמרים, היינו נשבעים לישון?" ●

בכתבה "ביג'י המסיר קרב" סופר כיצד ביקש דויד בן־גוריון למנות כבר ב־1959 את משה דיין לשר־הביטחון, אבל אישיות ביטחונית מרכזית (כנראה הרמטכ"ל של אותם ימים, חיים לסקוב) התנגדה: "אם יהיה דיין שר־הביטחון, אני אסתלק!" התוצאה: משה דיין היה לשר־החקלאות ● תחת הכותרת "מדמואזל בבסר מראר" סופר על הדיה, הדרזזת הצעירה מבירות, שהיו לה מחשבות שניות, בטרם היתה מוכנה לעבור את הגבול בראש־הניקרה, כדי להינשא לזהייר בכפר הגלילי ● בשער הגליון: קרבן מעשה הזוועה בשכונת־התיקווה, שבו נאנסה צעירה ממעברה בסביבות הרצליה באנס קבוצתי על־ידי תישעה גברים.

"העולם הזה" 1159
תאריך: 9.12.59

עגבניה חסרת קמטים ★

נסיעה קצרה באוטובוס

מיפלגות

אוהב עמו ישראל

הדמות הטראגית של השבוע לא היתה של עסקן שחלם לתפוס עמדה חשובה ונכשל. היה זה דווקא ח"כ זקן, שלא היו לו הרבה חלומות, ובקושי הצליח להידחק בפעם הרביעית למירכבת הכנסת.

ח"כ הדתיים הלאומיים מרדכי נורוק היה מיסכן. כי, בניגוד לפעם הקודמת, לא נתכבד נורוק לפתוח את מושב הכנסת. התברר כי ח"כ אחרות־העבודה נחום ניר מבוגר ממנו בשמונה חודשים.

אך ידידיו של נורוק רצו לפייס בעבודה, לא במעשי בדיחות וליצנות. אני קראתי רק קריאת־ביניים אחת בכנסת הראשונה: זה היה לנחום ניר, שדיבר נגד הדת. אמרתי לו: פה זה כנסת ישראל, לא אספת קומוניסטים במוסקבה.

"אני אוהב את עמי ואת כל היהודים. בעניין זה אמשיך גם את פעילותי בכנסת. להאדיר שם ארצנו."

חקלאות

אמור זאת בעגבניות

גבר רחב־כתפיים ובעל לחיים ורודות עמד השבוע לשלוח לידידו כמה ארגזי עגבניות. אבל לפני כן

מיפקד הורים היה החידוש שהנהיג ראש אגף־ההדרכה של צה"ל ב־1959, אלוף־מישנה רם רון (מצ'דיע, למעלה עם אורח, כוכב־הקולנוע ג'ף צ'נדלר). רון הזמין את הורי המתגייסים החדשים לבקר את בניהם במחצית תקופת הטירונות, כדי שיראו כיצד התאקלמו בניהם בצבא. רם עצמו לא נשאר טירון. אחרי תקופת־כהונה כראש פיקוד הגדנ"ע, עבר לחיים האזרחיים, בהם עסק, בזה אחר זה, בסרטים, באירגון מיפלגה (ד"ש) ובפחם. בו הוא עוסק כיום, כמנכ"ל חברת הפחם הלאומית. המביאה פחם לחברת החשמל.

את הישיש בן ה־75. הם ערכו לו מסיבה מיוחדת.

נורוק, בעל ההופעה האלגנטית, שזכה לתואר "הח"כ הנודד", בגלל טיוליו הרבים לחו"ל, היה נרגש. הוא הביא למסיבה את אשתו הצעירה, המקפידה לסדר את גבותיה ללא שמרנות רתית מיוחדת.

סיפר מרדכי נורוק, באותה הזדמנות, לכתב העולם הזה:

"פעילותי לא התחילה מהיום. אני איש רב־פעלים ומעשים. כבר בימי מילחמת־העולם הראשונה יצאתי עם אחי לגולה, בזמן גירוש פולין.

"אחרי המילחמה נבחרתי ארבע פעמים ברציפות לממשלת לטביה. כוחי תמיד היה רב. בשנת 1927 הנהגתי את סיעות המיעוטים והסוציאל־דמוקרטים בסיים (הכנסת) בריגה, והרכבתי ממשלה. אולם המיעוטים פחדו לשלוט ונאלצתי לוותר על ראשות־הממשלה.

"אף פעם לא זנחתי את אחיי היהודים, ותמיד עשיתי הרבה למענם. אני הייתי בין מייסדי הקונגרס היהודי העולמי.

"את עיקר תפקידי אני רואה הוא הוציא מכל ארגז עגבניה חסרת־קמטים, בעלת צורה אגסית. הסתכל בה בהנאה. כי צבי סווט (36), נכה קטוע־רגלים מימי מילחמת־העולם, הצליח להפוך, אחרי 15 שנות ייאוש, ליצואן בישראל.

התחלה לא היתה פשוטה. סווט הנכה לא הסתדר בחיים, חי מתמיכות ומענקים. את רוב הימים בילה בטיפולו של ד"ר ארנסט ספירו, האורתופר הידוע. בשאר הזמן הרחיב את מישפחתו בחמישה בנים.

פסוק השבוע

נסיעה ללא סוף

● **הד"ר ישראל אלדד (שייב), בהשוותו את עם יש"ראל לנוסעי אוטובוס: "מרביתם של הנוסעים אינם מתכוננים כלל לנסיעה לתחנה הסופית, ששמה גאולה. עם ישראל רוכב. מוכנים להסתפק ולרדת בתחנה הקרויה מדינה, וליהנות מן הנוף ומן העוף ומן החוף ומן הקוף!"**

העולם הבא

על פילים וחתולים

הנה כמה סיפורים קצרצרים, שנשלחו על־ידי אחד המשת־תפים הנחמדים ביותר של מדור זה. הכוונה לזמר שימעון "שר־אלי". הוא מספר, למשל, על שני חתולים שחורים, שפגשו כושי ברחוב. "בוא נעבור לצד השני", אמר החתול לחברו, "הכושי מביא מזל ביש!"

ומשהו יותר משמח. שואל שימעון: מה ההבדל בין פסנתר, פיל ומישפחה? ענים לו: לא יודעים. אז הוא מסביר: פסנתר אפשר להפיל, אבל פיל אי־אפשר לפסנתר. "ומה עם המשפחה?" שואלים אותו. ואז מתפשט חיוך רחב על פני שימעון: "תודה רבה, טוב."

ד"ר ספירו, שמע מפי הרופא סיפור מעניין: לפני שנים אחדות לא בטחו כמה נכים בפעולות השיקום של ספירו והפגינו לפני מישרדו. אחדים מהם הטילו לחלונו עגבניות רקובות.

סווט חייך. "אני הייתי ביניהם," גילה, "ומאז לא הפסקתי לעסוק בעגבניות."

הווי

ברוך שלא עשני אשה

ב **ירושלים** ביטל בית־המישפט העליון את הרשעתו של אדם על אי־התייצבותו לשרות צבאי, מאחר שבצווי־התייצבות שלו נקבע מקום מגוריו כיהודה ולא כפי שהמ־קום נקרא באמת, יהודיה.

מכתבים

ההבדל הקטן

ניקוסיה זה לא פאריס. ערבי זה לא יהודי וצרפת זה לא ישראל.

קצת מגזים ח"כ דראושה, הגיבור מניקוסיה, המשווה את עצמו ללוראן פאביוס, ראש־ממשלת צרפת, ממוצא יהודי (העולם הזה 5.12).

אומנם, מבחינה מתמטית, הדברים שלו אולי די סבירים — אם ליהודים, שהם בערך איזה אחוז אחד מאוכ־לוסיית צרפת, יש ראש־ממשלה בפא־ריס, למה בעצם לא יהיה לערבים אחד כזה בירושלים, כשהם, בכל זאת, 17% מתושבי הארץ?

אבל מה, כפי שהצרפתים אומרים, יחי ההבדל הקטן. ויש לי הצעה: ברגע שהערבים בארץ יהיו רק אחוז אחד באוכלוסיה, כמו שהיהודים בצרפת, אני מסכימה שכל האופציות תהיינה פתוחות, שעבר־אל־והאב דראושה יהיה סגן־שר, או אפילו שר, או, בעצם, אז כבר לא ישנה — גם ראש־ממשלה בישראל. **רונית ביטון**, תל־אביב

● ● ●

חזן במיסגד

זה רק נקרא כאילו זה גיזעני, אבל זה בסך הכל רק מתאים להלכה היהודית.

מה כואב לקורא ויינגרטן (העולם הזה 5.12), שהוא מרעיש עולמות על ההודעה שהוא גילה בבית־כנסת צבאי כנגד קניית תפילין ומזוזות שנכתבו על־ידי ערבים? נכון שהניסוח של ההודעה נראה, בקריאה ראשונה, גיזעני ואנטי־ערבי, אבל לגופו של עניין, יש פה בסך הכל עניין של ההלכה שלנו. והדין הוא — ואין לי ספר שולחן ערוך לפני, כרגע, כדי לבטא את זה בדיוק — שסופר סת"ם צריך שיהיה יהודי, בעל תכונות מוגדרות מאוד.

האם היה ויינגרטן מתרגש לוא היה רואה במיסגד מוסלמי הודעה המבקשת להימנע מהעסקת חזן יהודי בתור מו־אזין בצריחי המיסגדים, למרות שלח־זנים יהודיים יש קולות לגמרי לא רעים? **שמואל גרוס**, בני־ברק

● ● ●

בלונדון זה אחרת

הנסיכה דיאנה אינה קוראת, כנראה, את העולם הזה. ייתכן שזה ההסבר מדוע היא

דיאנה
כל התיסרוקות ארוכות

חיסלה את התיסרוקת היש־נה שלה, שהיתה קצרה ול־עניין.

אני יודעת שבאירופה ובתל־אביב האופנה האחרונה בתיסרוקות זה קצר ולעניין (העולם הזה 5.12). אבל חזרתי עכשיו מלונדון, ושם זה לא בדיוק כך. שם הצעקה האחרונה באופנת התיסרוקות היא התיסרוקת החדשה של הנסיכה דיאנה. והיא, שנתנה את הטון למיליוני בחורות בתיסרוקתה הקצרה, החליפה אותה בשבועות האחרונים לא פחות משלוש פעמים, ודווקא, בכל מיקרה, לתיס־רוקת ארוכה ושמרנית.

אגב, יש גם עיתונאיות שהגיעו למסקנה שדיאנה החלה מגדלת את כל שיפעת השיער שלה מסיבה פשוטה לגמרי: יש המון טקסים שבהם היא חייבת לחבוש כתר של נסיכה על הראש, ולשם כך היא, פשוט, זקוקה לבסיס יותר רציני מאשר סתם תיס־רוקת קצרה. **ענת הירש**, הרצליה

● *מהמיכתב של הקוראת הירש ברור שהנסיכה דיאנה אינה קוראת את* ***העולם הזה****. אבל* ***העולם הזה*** *קורא את העיתונים האנגליים. וכך אמר ריצ'ארד דלטון, הספר האישי של הנסיכה: "לא הייתי ממליץ לחקות כל תיסרוקת שאני עושה לנסיכה. תיסרוקת־הכתר אינה מומלצת לבחורה שהולכת לסופרמרקט."*

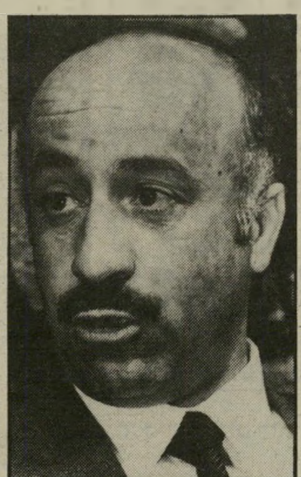
● ● ●

עוד פסוק לפסוקו

אילו היתה הטלוויזיה נע־זרת בקוראי העולם הזה בבחירת הפסוקים לפסוקו־של־יום, ייתכן שהעניין ב־אצבע, המהלכת לפני חצות

סאביום

דראושה

כל האופציות פתוחות

על המירקע, היה גדול יו־תר.

גם אני מבקש לתרום לפסוקו:

● "איזהו עשיר — שיש לו עיניים, שיניים, ידיים, רגליים" (מידרש שמואל). **חיים קטן**, רמלה

● הכוונה היא, כמובן, לראשי־התיבות שמהן מורכבת המילה עשיר – ע(יניים), ש(יניים), י(דיים), ר(גליים).

קו יק.

מישפטו של אריאל שרון נגד השבועון טיים עורר תגובות רבות. דובר על חוצפתו של האיש, החי על חשבוננו בכתי־מלון מפוארים, בעודו תובע מהשבועון פיצויים בסך 50 מיליון דולר לכיסו הפרטי. דובר על היעררו הממושך, הבלתי־חוקי, בשעה שמישרדו צריך היה למלא תפקיד מרכזי במאבק נגד המשבר הכלכלי בארץ.

כעיתונאים, אנחנו צריכים להת־עניין בצד אחד של הפרשה. האם יש בכלל זכות לאיש־ציבור כמו שרון, אשר יזם וניהל מילחמה שבה ניספו אלפים רבים, להגיש מישפט־דיבה נגד כלי־תיקשורת שמתח ביקורת על מעשיו?

בארץ לא עורר איש שאלה זו. אך בארצות־הברית נכתבו על כך מאמרים רבים — הן בקשר למישפטו של שרון, הן בקשר למישפטו של גנרל אחר, ויליאם וסטמורלנד, האיש שפי־קד על הצבא האמריקאי במילחמת וייט־נאם. הוא הגיש מישפט נגד רשת־טלוויזיה אמריקאית, שטענה כי זייף דוחות־מודיעין כדי להוליך שולל את ממשלתו.

שני המישפטים מתנהלים בעת ובעונה אחת באותו הבניין, בשני אול־מות שונים. מישרד אחד של עורכי־דין מנהל את ההגנה בשני המישפטים גם יחד, ואין זה פלא ששני קווי־ההגנה מקבילים. בשני המישפטים טוענת ה־הגנה כי לאיש־ציבור ברמה כזאת, המ־עורב באירועים היסטוריים, והפועל בשם ממשלה, אין כל זכות לתבוע את עלבונו במישפט־דיבה.

מה חשוב לאנושות

הטענה המרכזית מבוססת על ההיסטוריה האמריקאית. עוד לפני מילחמת־השיחרור של ארצות־הברית, נהגה העיתונות המקומית למתוח בי־קורת קטלנית על המושלים הברי־טיים, ועל זכות זו התנהלו מאבקים קשים. המאבקים נמשכו אחרי השיח־רור, כאשר העיתונים מתחו ביקורת דומה על אישי־השילטון החדשים. לעיתים קרובות בסיגנון מכפיש ומש־מיץ. כשהובאו למישפט על־ידי הממ־שלה, טענו כי זוהי חובתם, מפני שהתקפה בלתי־מרוסנת על אנשי־שילטון דרושה כדי למנוע רודנות.

הם ציטטו את מיכתביו של המ־דינאי הרומאי הקדום, מארקוס פור־קיוס קאטו („הזקן"), שכתב: „הדברים הקרויים דיבה מטילים, בלי ספק, מורא על אנשים גדולים, ומרסנים במידת־מה את התנהגותם... לאנושות חשוב פחות שאדם חף־מפשע יושמץ מדי פעם, מאשר שכל בני־האדם יהיו לעבדים."

על רקע ההתנהגות הזאת של העיתונות התקבל בארצות־הברית „התיקון מס' 1" לחוקה, המבטיח חופש מוחלט לעיתונים. הנשיא תומאס ג'פרסון, שאמר פעם כי עיתונות חופ־שית חשובה יותר מאשר מימשל תקין, שיחרר ב־1801 מן הכלא עיתונאים שהורשעו בימי קודמו, בעוון השמצת אנשי־ציבור.

163 שנים לאחר־מכן ניתן פסק־דין היסטורי במישפט שבו תבע פקיד מקומי קטן בשם סאליוואן את ניו־יורק טיימס לדין על הוצאת דיבה. בית־המישפט קבע כי במישפט־דיבה של איש־ציבור חייב התובע להוכיח לא רק שהדברים שנכתבו עליו הם כוזבים, אלא גם שפורסמו בזדון, ותוך התעלמות שלוחת־רסן מן האמת.

מבחינה זו, החוק האמריקאי ליב־רלי עד אין שיעור מן החוק הישראלי. ההבדל נובע מכך שהחוק האמריקאי מבטא את רוחו של עם דמוקרטי, בעוד שהחוק הישראלי הוא מורשה של ה־חברה הבריטית הסמכותית, המישטר הקולוניאלי של המנדאט הבריטי וה־מימסד הישראלי, שבו עומד האינטרס של העסקן המיפלגתי מעל לכל אינ־טרס אחר.

התפקיד החיוני

דווקא אחד ממעריצי של שרון, העיתונאי האמריקאי־היהודי ויליאם סאפייר, איש הימין הקיצוני, יצא נגדו ויעץ לו לוותר על המישפט. הוא אמר שעיתונאי יכול לטעות בבואו למתוח ביקורת על איש־ציבור. אך גם גנרל טועה כאשר הוא שולח את חייליו למות בקרב אבוד, רופא טועה כאשר הוא מעניק לחולה טיפול בלתי־נכון, עורך־דין טועה כשהוא נותן ללקוח עצה רעה, שופט ומושבעים טועים כאשר הם שולחים אדם לכיסא החש־מלי, ולאחר מכן מודה אדם אחר בפ־שע.

כל עוד פעלו כל אלה על פי מיטב הבנתם, אין לתבוע מהם אחריות פלילית או פיצויים. אחרת אין החברה יכולה לתפקד כראוי. עיתונות הנא־לצת לחשוש כל העת מפני מישפט־דיבה, אם לא דייקה בכל פרט ופרט, אינה יכולה למלא את תפקידה החיוני במישטר הדמוקרטי, כשעליה למתוח ביקורת על מהלכי שלום ומילחמה, הנוגעים לחיי־אדם ולזכויות האזרח. מסכם סאפייר: „רק לעיתים רחוקות יודעים אנחנו (העיתונאים) את האמת כולה. אך אסור שאי־הידיעה החלקית הזאת, או הפחד מפני מישפט־דיבה מצד איש־ציבור נרגז, ירתיעו אותנו מלכתוב בהתאם להבנתנו, על פי הא־מת, כפי שהיא נראית לנו על סמך ידיעתנו."

איש אינו מכריח אדם לעלות על בימה ציבורית. איש אינו כופה על מישהו להיות לשר, לנהל מדינה, לערוך מילחמות. אך ברגע שאיש עולה מרצונו על בימה זו והופך „איש ציבור", הוא מאבד את זכותו לתבוע את עלבונו בבית־המישפט, כמו אזרח רגיל. רק במיקרים קיצוניים ביותר של זדון מרושע ושלוח־רסן יכול איש־ציבור להזדקק לאמצעי זה.

איש־ציבור הנהנה מחסינות פרל־מנטרית וממשלתית, יכול להשמיץ כל אדם כאוות־נפשו. שרון יכול היה להכ־ריז על טיים כעל „עיתון אנטי־שמי", ואין השבועון יכול לתבוע ממנו את עלבונו. יהיה זה אבסורד אם ייקבע כי השר, לעומת זאת, יכול לתבוע עיתון לדין, מפני שלא דייק בפרט אחד או שניים בכתבה גדולה על מאורע היס־טורי.

עם שלום

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

ח"כ ז'אק אמיר ושר־המישטרה חיים בר־לב

תשקיף

מחפשים דובר למסו"ת

עוזריו של אריאל שרון עסוקים בחיפוש אחרי עיתונאי שישמש בתפקיד דובר למישרד־התעשייה־והמסחר. כשישוב שרון מחו"ל, הם רוצים להציג לפניו כמה מועמדים. הפעם, בניגוד לעבר, הם מעוניינים בדובר מיקצועי.

גאון לטובת צמח

הזמר יהורם גאון נרתם לשדרוגה הפועלת למינויו של יוסי צמח למנהל הטלוויזיה. גאון מנמק את תמיכתו בכך, שגם צמח הוא ס"ט.

פרס לחו"ל

ראש־הממשלה, שימעון פרס, ייצא בקרוב לחו"ל, לביקורים ממלכתיים נוספים.

מנפלאות איסור הייבוא

איסור הייבוא מחו"ל כבר גרם לכמה עיוותים מוזרים. האוצר אישר באופן חריג ייבוא נעליים לרקדניות בלט, אחרי שדת־ברד שהמלאי הקיים לא יספיק לשישה חודשים, והמשך האיסור ימנע מנערות רבות את האפשרות לרקוד.

לעומת זאת, עדיין לא הותר ייבוא כלי־אוכל סיניים, ומיפעדות סיניות רבות נאלצות להגיש את האוכל בכלים מקומיים, למורת רוחם של האורחים. מלאי הציוד הסיני בארץ אזל כבר מזמן.

וייצמן לעיירות־הפיתוח

ראשי העבודה מנסים למצוא תחום שבו יועסק השר ללא תיק עזר וייצמן. ההצעה האחרונה, הנשקלת ברצינות, היא לאפשר לו לטפל בעיירות־הפיתוח.

בהעבודה הגיעו למסקנה, שהליכוד ייצור משבר ממשלתי אם יעמוד שימעון פרס על כך שוויצמן יטפל בענייני חוץ.

גרופר לאוצר

מסתמן פיתרון חלקי לבעיית סגני־השרים של הליכוד. פסח גרופר ימונה, על־פי ההצעה, כסגן שני במישרד־האוצר, והוא יהיה אחראי על התקציבים החלקאיים.

מי כפה את בוררי־המיליונים?

תיק בוררות־נפט בין שתי חברות אירופיות, אחת מהן בעלת זיקה לישראל, חולק בין מישרד עורכי־הדין שלוסברג ומישרד סוקם, הרצוג נאמן, בהתערבות אישיות בכירה ביותר במישרד־האנרגיה, עוד לפני הרכבת הממשלה החדשה. שלוסברג, המתמחה בבוררויות־נפט, אולץ לצרף לתיק סרקליט ממישרדו של הפרופסור יעקב נאמן, שהיה בעבר מנכ"ל מישרד־האוצר וגם מועמד לכהונת שופט עליון.

שר־האנרגיה הקודם, יצחק מודעי, טען שהוא אינו זוכר במה במדובר, והוא לא מביר את סירטי העניין, מלבד היכרותו עם נאמן.

ספר נגד פרס

במיפלגת העבודה מתרוצצת שמועה, שאחד המקופחים אשר שימעון פרס לא סידר לו ג'וב, רמז שהוא מתכונן לכתוב ספר על מערכת הבחירות האחרונה, ובמרכזו יתאר את כישלונו של פרס.

טוניק יבקר את עצמו?

במישרד מבקר־המדינה מבקשים אורכה נוספת, לשם השלמת דוח־המבקר על המניות הבנקאיות. אנשי מבקר־המדינה מסבירים את העיכוב, ברצונם להכין עבודה מושלמת.

אחד הפרקים המעניינים בדוח יהיה ההתייחסות הצפויה לרשות לניירות־ערך, שמתפקידה להגן על ציבור המשקיעים. מבקר המדינה, יצחק טוניק, היה חבר הרשות לפני שמונה לתפקידו הנוכחי, והכל ממתינים לראות כיצד יבקר המבקר את עצמו.

ויינשטיין עם מודעי

שינוי במיבנה־הכוחות הפנימי במרכז המיפלגה הליברלית — החו"כ הירושלמי אריאל ויינשטיין, מנאמניו של משה ניסים, זז לעבר מחנהו של יצחק מודעי, ביחד עם 15 חברי מרכז מנאמניו.

ויינשטיין הוהיר התבטא באחרונה בזכות מודעי, להפעתת ליברלים אחרים. הוא החמיא לשר על דרך ניהול מישרד־האוצר.

תורגמן במועדון הרזיה

מסקד המחוז הדרומי של המישטרה, אברהם תורגמן, השוהה עתה בחו"ל בחופשה, נמצא במועדון־הרזיה יוקרתי בעיירה גריישו שליד לונדון. נמצאת איתו שותפתו לחיים, מרים תמיר, שכבר שהתה במקום בעבר והסירה קילוגרמים רבים ממשקלה.

רחוב הירקון במצור

הזונות ברחוב הירקון בתל־אביב מתלוננות כי סיורי־המישטרה במקום, שהוגברו לאחרונה, מפריעים לעבודתן ומבריחים לקוחות.

העירנות המישטרתית יוצאת הדופן נובעת מדאגה לביטחונה של אישיות בכירה, שלישכתה נמצאת בסביבה.

1984 ב"אל־על"

תזכיר פנימי, שנשלח לעובדי "אל־על", גורם לתסיסה רבה. העובדים נוקבים בשם ספרו של אורוול, "1984", כדי לתאר את המתרחש בחברה.

הנהלת החברה מבקשת מעובדיה, מ־תוך מגמה לחיסכון ולתועלת, לשלוח מיכתבים פנימיים בדואר החברה אך ורק במעטפות המהודקות בסיכה.

דואר במעטפות סגורות בדבק ניתן לשלוח רק אם המיכתב הוא אישי או סודי, וחובה לרשום את שם השולח.

המתנגדים להוראה מוענים, שבדרך זו אי־אפשר יהיה להתלונן בחשאיות לפני הנהלת החברה.

מועמדים לרשות החברות הממשלתיות

שר־האוצר מתכוון להחליף את עוריאל ולדמן, מנהל רשות החברות הממשלתיות, איש תנועת החרות, ולמנות במקומו איש המיפלגה הליברלית.

כרגע מוזכרים שמותיהם של לפחות שלושה מועמדים ליברליים לתפקיד: אבי רז, מנכ"ל רשת אלבא הירושלמית, התעשיין ראובן ויטלה ויושב־ראש מועצת־המנהלים של חברת בזק, מיקי צולר.

כדי להדוף מיתקפה של אנשי חרות נגדו, יטען יצחק מודעי שהוא מבקש למנות מומחה לתפקיד, בתקופה שבה יימכרו חברות ממשלתיות רבות.

עמוס קינן — בערבית

כתב־עת של אש"ף פירסם את סיפרו של עמוס קינן, "הדרך לעין־חרוד", המתאר הפיכה סאשיסטית בישראל.

הספר פורסם בערבית בכתב־העת הסיפותי רב־היוקרה של אש"ף כרמל, שעורכו הוא המשורר מחמוד דרוויש, אזרח ישראלי לשעבר. דרוויש גם הבטיח לעניין מו"לים בארצות הערביות השונות בפירסום הספר.

חקירת הקרקעות מעמיקה

מעמיקה החקירה שמנהלים גורמים שונים סביב פעילותו של סגן־שר־החקלאות לשעבר, מיכאל דקל, בעניין ההתנחלויות בגדה.

בקרוב יועברו, כנראה, למישטרה, מיסמכים שהוצאו ממישרד־החקלאות.

הכנות למסיבה לאריק

ראשי מחנהו של אריאל שרון כבר מתכננים מסע ניצחון לשר־התעשיה־והמיסחר, אריאל שרון, כאשר ישוב מארצות־הברית. מיצעד־הניצחון ייצא מ־נתב"ג, ואופיו וגודלו ייקבעו על פי תוצאות המישפט.

נוטשים את דקל

עוזריו של מיכאל דקל לא ממתינים להחלטה לגבי מינויו כסגן־שר־הביטחון. הם כבר נטשו אותו. עוזר אחד, אבי צור, מונה לרובר רשות־שדות־התעופה. העוזר השני, קלוד מלכה, פעיל סטודנטים לשעבר, הפך לעוזרו של שר־התחבורה, חיים קורפו.

רובינשטיין יעלה תעריפים

שר־התיקשורת, אמנון רובינשטיין, מתכנן העלאת מחירים גדולה, מייד אחרי סיום תקופת ההקפאה.

המדובר בהעלאה של עד 400 אחוז לתעריפי דואר וטלפון.

הוא מבקש לבטל את הסובסידיה הממשלתית לשני השירותים.

המשחטות יישארו פתוחות

עשרות משחטות בשוק־הכרמל בתל־אביב, שהיו צפויות להסגר השבוע מפני שהן פועלות ללא רישיון, יישארו פתוחות. הסיבה: הדיון בעניין, שהיה אמור להיערך בבית־הדין העירוני, נדחה בגלל שביתת עובדי העיריה.

הסקייהוקים לא ימריאו

למטוסי ה"סקייהוקים", שמכרה ישראל לצי של ארגנטינה, אין כל סיכוי להמריא. אחרי שהעיסקה כבר בוצעה, התברר כי לנשאות־המטוסים, שעליה עמדו להציב אותם, אין תקציב־שיוט, ולמטוסים עצמם אין תקציב־תיפעול.

הצי של ארגנטינה קנה את 16 המטוסים בסכום של 70 מיליון דולר, מאחורי גבה של הממשלה החוקית, תוך שימוש בקרנות סודיות.

המידע על העיסקה המוזרה פורסם בהרחבה ב"מאנדיי טיימס" הלונדוני.

העם הצפרדעים של שרון

השערוריה ששמה שרון המשיכה להתגלגל, ואיש לא העז לעצור בעדו

השבוע, התהפכה הקערה של אריאל שרון על פיה.

גרם לכך דויד (״דודו״) הלוי, כתב השבועון טיים, ממחברי הכתבה שעל קטע ממנה הגיש שרון מישפט־דיבה בניו־יורק. הלוי אינו פופולארי בין עמיתיו בישראל. מתנגדיו טוענים שהוא מפריז בדיווחיו ואינו מסתמך על מידע ברוק.

לכן, כאשר הגיע תורו להעיד להגנתו ולהגנת השבועון, התכונן פרקליטו האמריקאי של שרון לעבודה קלה. הפרקליט הנודע התכונן ״לעשות ממנו קציצות,״ ובנקל.

לתדהמת הכל, קרה ההיפך. על רוכז־העדים התגלה הלוי כעד מזהיר, ״הטוב ביותר שנתקלתי בו בעשור האחרון,״ כדיברי עורך־הדין המובס.

באולם בית־המישפט הושלך הס. הלוי סיפר על זוועות ביירות. בעיני הנוכחים עלו דמעות. אחת המושבעות ביקשה לשחרר אותה מתפקידה, מפני שעדות הלוי עוררה בה רגשות כה עמוקים של אהדה אליו, עד כי אינה מסוגלת עוד לשפוט באופן אובייקטיבי.

להחזיק ברגון. כל זה תואר בהרחבה בכלי־התיקשורת האמריקאיים.

התוצאה: המישפט שהגיש שרון כדי ״להגן על מדינת ישראל״, כביכול, הפך למישפט של מדינת־ישראל. הזוועות, שנשכחו מלב הציבור הבינלאומי, התעוררו מחדש והגיעו שוב לכותרות הראשיות (ראה איגרת העורך, עמוד 3).

כל זה עשה שרון מבלי לקבל רשות מאיש, ומבלי לשאול איש. לא היתה שום החלטה ממשלתית שהסמיכה אותו להגיש את המישפט, או לבלות שבועות וחודשים בחו״ל לשם ניהול המישפט, או לינוק את הקרנות למחייתו ולמחיית פמלייתו ומישפחתו (עד כה: 35 אלף דולר) מקופת המדינה.

מובן שלא עלה על דעתו של שרון לבקש חופשה־ללא־תשלום, או למסור את תפקידו החיוני כשר־התעשיה־והמיסחר בידי מישהו אחר. לא עלה גם על דעתו להודיע שאם יזכה בפיצויים יעבירם לקופת־המדינה, או לקרן למען מישפחות חללי מילחמת־הלבנון ופצועיה.

שרון פשוט ציפצף, כדרכו, על הכל. הוא נשאר באמריקה, למרות שהתקופה שהוקצתה רשמית על־ידי הממשלה (״למען ענייני מישרד״) הסתיימה מזמן.

הוא יכול היה לצפצף, מפני שידע היטב שאין בממשלה מי שיעז לפעול נגדו. שרון מחזיק את תנועת־החרות בגרון, וזו מחזיקה בגרונה של מיפלגת־העבודה בממשלת האחדות.

תירוצים לגן־הילדים. מול גל הביקורת הגואה הזדעק השבוע שר־המישפטים משה ניסים, הממלא להלכה את מקומו של שרון, אך שתפקידו האמיתי הוא לטהר את השרצים של הליכוד והממשלה, הסתבך בשורה של תירוצים, שהתאימו לגן־הילדים.

בין השאר: אילו ביקש שרון מוועדה מיוחדת, הקיימת במישרד־המישפטים, שתסייע לו בניהול מישפט בגין עניין הנוגע למילוי תפקידו, יכול היה לקבל סיוע.

היתה זאת אמתלה מפוקפקת מאוד. ראשית: שרון כלל לא ביקש עזרה כזאת. שנית: הוועדה לא היתה מעניקה עזרה למישפט שמגיש שר ביוזמתו, שלא על דעת הממשלה. ועל אחת כמה וכמה בחו״ל. תפקידה נוגע למישפטים המוגשים נגד עובדי־הממשלה, בגין מעשים שעשו בתוקף תפקידם.

ניסים ידע שתירוציו קלושים. אך זה לא הפריע לו. הוא ידע כי הציבור יבלע את כל הצפרדעים של אריאל שרון.

כל כלי־התיקשורת הישראלים התגייסו השבוע כדי להפוך את ביקורו של פרס בפארים למסע ניצחון פנטסטי

פרס בפארים (עם ראש ממשלת צרפת)
כזבים במקום מנהיגות

תבים־מטעם ראש־הממשלה, שימעון פרס, עשו כמיטב יכולתם להאדיר את ״הישגי״ ביקורו בצרפת. צהרון מסויים אף שלח צוות מיומן של כתבים מדיניים, פרשנים, כתבים מקומיים ואף רכילאים, והקדיש עמודים שלמים לתיאור נפלאותיו של פרס בעיר־האורות. העגה הרפ״יסטית נרתמה גם היא, ומליצות על שיתוף־פעולה טכנולוגי בעידן־החלל שובצו כמעט בכל דיווח על המסע הגדול. עורך אחד היומונים, הידוע בקירבתו לתנועת־התחיה, השתכנע כנראה מטורי־השמאלץ בעיתונו־שלו, וכתב מאמר ראשי נרגש, שהוקדש להצלחתו הרבה של ראש־הממשלה בפאריס (ראה יומן אישי). פרס, כדרכו, לא הסתפק ב״המועצה הלאומית הפלסטינית בעמאן״. מתקבל הרושם, שפרס לא רק שזכה באהדה חברית בצרפת, כמכר ותיק של הנשיא פרנסואה מיטראן ואישים אחרים בהנהגה הסוציאליסטית שם, אלא שגם עמדותיו המדיניות התקבלו בברכה. מיטראן הוצג כימעט כתומך מוכחק של ״הפשרה הטריטוריאלית״ של מיפלגת־העבודה.

בכך עשה פרס שירות־דוב אמיתי לידידו בארמון־אליזה, והציג אותו כאיש־ציבור שאינו מתייחס ברצינות להתבטאויותיו הפומביות למען זכויות הפלסטינים.

בירור יסודי שערך העולם הזה בפארים, העלה שפרס פשוט אינו אומר אמת.

פרשנות מקילה יכולה לגרוס, שראש־הממשלה לא הצליח להבחין בגבול הדק שבין גילויי האהדה האישית לבין הוויכוח הפוליטי הנוקב עם עמדותיו בעניין הפלסטיני. אלא שפרס הוא פוליטיקאי מנוסה, הבקיא בזירה המדינית בכלל, ובפוליטיקה הצרפתית בפרט. אם הוא טוען, שלא הופעל עליו לחץ לנצל את ההזדמנות ההיסטורית שנוצרה אחרי מושב המיעצה הפלחטינית, הוא פשוט מטעה את חבריו ואת הציבור.

מקור מהימן ביותר של ״העולם הזה״ המקורב למחלקה המדינית של המיסלגה הסוציאליסטית הצרפתית, דיווח שעל פרס הופעל לחץ מאסיבי להסבים להשתתפות נציגיו של יאסר ערפאת במגעיו עם ירדן.

המקור אישר, שפרס דיווח על שיחות של שרים עם המלך חוסיין, אבל לא על ביקור של המלך בישראל.

לדברי המקור, חזר וטען הנשיא מיטראן, שהלה באי־ש״ף מגמה של התמתנות שאליה חתרה הקהילה האירופית במשך 12 השנים האחרונות.

בשלב מסויים בשיחות האשימו הצרפתים את פרס בכניעה לשותפים מהליכוד. אחד השרים הצרפתיים אף טען, שבממשלתו של פרס נבללים ״אלמנטים פאשיסטיים״. פרס מחה, אך השר סירב לחזור בו מהאשמה זאת.

מיטראן עצמו אמר לפרס, שפירוב ישראלי להידבר עם הציר החדש שנוצר בין ירדן ואש״ף, יראה בחומרה על־ידי צרפת. ״אתם עלולים להביא את אנשי חזית־הסירוב לשילטון בקרב האירגונים הפלסטיניים, ואז יסוכל כל סיכוי לשלום. אולי לדורות אחדים,״ אמר הנשיא הצרפתי.

לדברי המקור — וקטע זה בלבד אושר גם על־ידי מקור ישראלי — הצביע פרס על בעיותיה הכלכליות של ישראל, וטען שהן עלולות להביא לשילטון את הימין הקיצוני. הוא הסביר שבעיות אלה גרמו לו להקים ממשלה עם הליכוד, ולכלול בה את אריאל שרון, שממנו הוא ״מסתייג באורח אישי ופוליטי.״

לדברי המקור הישראלי, עשו דברים אלה רושם רב על בני־השיח בפארים. לעומתו גרס המקור הצרפתי שמיטראן ואנשיו הטעימו, שהם יראו בעין יפה את פירוק שיתוף־הפעולה עם הליכוד בהקדם האפשרי.

טענות אנשי פרס להצלחות מדיניות היטעו עיתונאים תמימים או מיתממים, אבל לא את חברי סיעתו של ראש־הממשלה בכנסת.

יו״ר סיעת־המערך בכנסת, ח״כ רפי אדרי, קרא תגר על מנהיגותו של פרס. פירסם הודעה חסרת־תקדים לעיתונות, שמתחה ביקורת ישירה על אדישות הממשלה לקולות השלום בעולם הערבי. מזכ״ל מיפלגת העבודה, ח״כ עוזי ברעם, הגדיר את ממשלת פרס כ״ממשלת ניטרול מדיני״, וטען שאינה בנויה ל״יוזמות מדיניות אמיתיות״.

בחוגי סיעת־המערך בכנסת נחשב פרס כגרורו של רבין וכאיש חסר חוש־שידרה.

ח״כ אינטליגנטי במיוחד, שרצה בעילום שמו, אף הזכיר בשיחה עם העולם הזה את האיפיון המפורסם של מנהיג הלייבור בבריטניה, קלמנט אטלי, בפי וינסטון צ׳רצ׳יל: ״אנחנו חייבים להבין את מצבו. אטלי גורס: אני מנהיגם של האנשים האלה — ולכן עליי ללכת בעיקבותיהם.״

כך הצליח פרס לזכות בתדהיל של יחסי־ציבור, ולטשטש את העובדה שגם ידידיו בצרפת שוללים מכל וכל את מדיניותו בנושא החשוב ביותר: נושא השלום.

חיים ברעם ■

מסע של כזב

״איזה אותיות קטנות?״

השערוריה הגדולה ביותר בתולדות הרפואה הישראלית: רופא בכיר העלים

כליות בלי

זה קרה בשבוע שעבר בבית־החולים תל־השומר: כאשר היו החולים בחדר הניתוח ומוכנים להשתלת כליות בגופם, הסתבר כי הכליות נעלמו. רופא אחד העלים אותן כדי למנוע מיריבו לבצע את הניתוח

דו סיפור שלא ייאמן. ובצדק. לולא היו קיימים על כך מיסמכים בכתב, לא היה עולה על הדעת ש־מיקרה כזה יכול לקרות במדינת־ישראל — או בכל ארץ אחרת.

עיקר המיקרה, בפשטות:

במיסגרת של סיכסוך בין שני רופאים בכירים, נגנבו מן המקרר של חדר־ניתוח שתי כליות אנושיות, שהוצאו זמן קצר לפני כן מגופו של אדם.

שני חולים, שהיו זקוקים באופן נואש להשתלת כליה, המתינו לניתוח.

אחרי כמה שעות נמצאו הכליות בצידנית והוחזרו. הסתבר כי אחד הרופאים נטל אר־תן ממקומן כדי למנוע את ביצוע ההשתלות בידי יריבו.

אחרי שהכליות הושתלו באיחור רב בשני החולים, מת אחד מהם. גם הכליה השניה לא נקלטה כראוי, ויתכן כי נסגמה.

עניין של חיים ומוות

ב מרכזה של הפרשה המחפירה הזאת עומדים שני רופאים ידועי־שם.

מצד אחד: הפרופסור ארווין יעקוב, מנהל המחלקה לכירורגיה והשתלות בבית־החולים תל־השומר. יעקוב הוא איש קשה, אך רופא הזוכה בהערכה. בשעתו עמד במוקד של סערה קטנה. כאשר עבד בבית־החולים בחדרה, נטען כי ניתח את כלבו בחדר־הניתוח של המוסד.

לאחר מכן עבר יעקוב לתל־השומר.

כאשר עבודת הניתוחים כבדה עליו, הכניס לעבודה את הדוקטור ברונו סיגל, והטיל עליו את ביצוע ההשתלות. אך כפי שקורה לעיתים קרובות, קם העוזר על המנהל. בין שני הרופאים התפתח סיכסוך ממושך.

הפרשה הנוראה של הכליות התחילה כאשר הוכנסה לחדר־המיון של בית־החולים תל־השומר אשה ערבייה, ונקבע ש־היא מתה מוות מוחי. פלומר: המוח מת, אך הגוף נמצא עדיין במצב שבו ניתן להשתמש באבריו.

מישפחת האשה נכחה במקום, והרופאים הצליחו לשכנע אותה להסכים לכריתת הכליות מגוף האשה. הכליות הוצאו („נקצרו," כלשון הרופאים) והושמו בקירור. ריקמות מן הכליות עברו בדיקה מהירה כדי לברר את סוגן, ובהתאם לכך, במישאל ארצי מהיר על פי נוהלים קיימים, נקבעו שני חולים שהכליות האלה התאימו להם. הם זומנו בדחיפות לניתוח־השתלה למחרת בבוקר.

בשבילם היה זה, כמובן, עניין של חיים ומוות.

למחרת היום, כאשר הכל היה מוכן לניתוחים, והרופאים ביקשו את הכליות לביצוע ההשתלות, התברר דבר מדהים.

הכליות נעלמו.

החולים היו מוכנים לניתוח

על השתלשלות הדברים מצויים בידי העולם הזה כמה מיסמכים. המיסמך הראשון נושא את התאריך של יום א', ה־2 בדצמבר 1984. הוא נכתב על־ידי הפרופסור ארווין יעקוב, ונועד לפרופסור מרדכי שני, מנהל בית־החולים תל־השומר (הנקרא רש־מית „המרכז הרפואי על־שם חיים שיבא"). הוא כתוב על נייר־המיכתבים של המוסד.

הנהו במלואו:

פרופ' שני הנכבד,

ברצוני להביא לתשומת לבך את השתלשלות האירועים של הימים האחרונים בנושא השתלת כליות.

(1) ביום ד', בשעה 23.00, קיבלתי הודעה מחדר־המיון על זמינות תורמת פוטנציאלית לכליות.

ההודעה נמסרה ביוזמת נירוכירורג, אשר קבע את מות המוח. הרופא הכי־רורג התורן קיבל את הסכמת המישפחה לקציר הכליות. הוועקתי לחדר־המיון ויחד עם צוות המחלקה ביצענו קציר שתי הכליות.

(2) מבדיקת סיווג הרקמות עלו שיבעה חולים, המתאימים לכליות אלה. נבחרו להשתלה חולה מתל־השומר וחולה מבית־החולים השרון, זאת תוך תיאום עם הנפרולוגים. החולים הגיעו למחלקה בשעה 10.00 לערך — מוכנים להשתלה.

(3) תוך כדי תהליך הכנת החולים להשתלה קיבלתי הודעה מבקי, האחות האחראית של חדר־הניתוח, שד"ר סיגל אסר עליה לאפשר כל השתלה בחדרי־הניתוח של תל־השומר, וחטף את הצי־רנית, המכילה את הכליות המשומרות.

(4) ביקשתי את בקי להודיע על המיקרה להנהלת בית־החולים ולמנהל חדרי־הניתוח.

(5) סמוך להודעתה של בקי, פרץ הד"ר סיגל לחדרי ואיים עליי שלא אעז לבצע השתלות, כי „רק הוא עושה כאן השתלות" (זאת בנוכחות אחד החולים, המועמד להשתלה הנוכחית, ומישפחתו).

(6) הד"ר תירוש נכנס לעובי־הקורה, ובוודאי קיבלת ממנו דיווח מ־פורט.

(7) הצידנית הוחזרה לחדר־הניתוח לפי פקודת הד"ר תירוש, כארבע שעות אחרי העלמותה. היכן ובאיזה תנאים הוחזקה הצידנית בשעות העדרותה מחדר־הניתוח — אין אנו יודעים.

(8) בשל ההשהיה, הוזקקו החולים לריאליזה נוספת.

(9) ביום ה', בשעה 18.00, צוות המחלקה, אנוכי וד"ר שפירא מבי־לינסון, אשר הוזמן על־ידי — בדקנו את הכליות אשר הופיעו לאחר ה־עלמותן. לא ניתן היה למצוא עליהן סימני נזק ברורים.

(10) שתי ההשתלות בוצעו באותו הערב. האחרונה הסתיימה בשעה 23.00.

פרופ' שני הנכבד, פרשה כאובה זו מדגימה בפעם נוספת מצב־עניינים שאין לסבול אותו. לדעתי, הנהלת בית־החולים חייבת לדון בכל הנושא ברחיפות המירבית, לפני שסיפור מזעזע זה ימצא את דרכו לעיתונות. הסיפור הטראגי־קומי מסעיר כבר את חדר־הניתוח ואת חצר בית־החולים, ומכאן ועד לפומביות הדרך אינה ארוכה.

אינני חושב שאפשר עוד לחכות עד לפיתרון חותך וברור של הסבך הנורא שאליו נקלענו כולנו.

לשרותך תמיד.

עד כאן מיכתבו של הפרופסור יעקוב.

„פנייה נואשת!"

ב אותו היום, ה־2 בדצמבר, כתב גם הד"ר ברונו סיגל את גירסתו. היא מופיעה כמיסמך ששיגר להסתד־רות הרפואית, גם הוא על נייר־המיכת־בים של בית־החולים, תחת הכותרת „היחידה להשתלות".

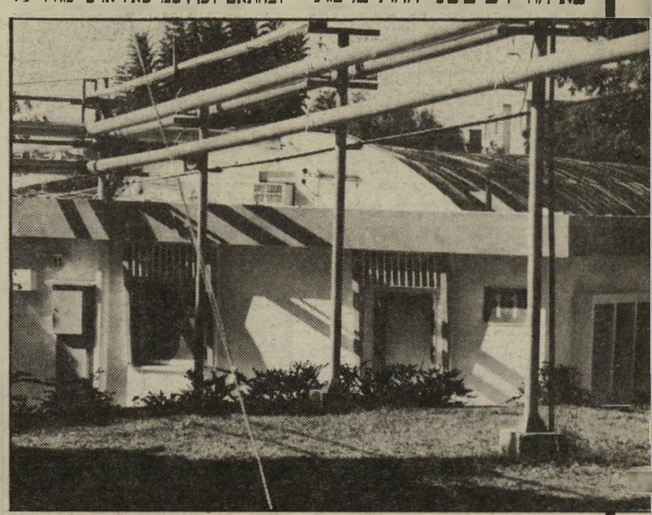
להלן המיסמך במלואו:

החתום מטה, הד"ר ברונו סיגל, הינו מנהל יחידת־ההשתלות בתל־השומר, וזאת על־פי מיכרז מחודש יולי 1982.

בתאריך 29.11.84 אירע אירוע ח־מור בבית־החולים אשר פרטיו, בתכ־לית הקיצור, הינם כדלקמן:

לחתום־מטה נודע באקראי כי מן דהוא ביצע כליות בלילה שקדם לתאריך הנ"ל, וכי מתבצעות הכנות לשתילתן של אותן כליות. בירור קצר העלה שמדובר בפרופסור יעקב, מנהל המחלקה הכירורגית ב' בבית־החולים.

החתום־מטה הודיע מיידית להנהלה על התנגדותו הנחרצת לכך שמי שאינו נמנע על יחידת ההשתלות יבצע ניתוח־השתלה. מנהל בית־החולים לא היה במקום והמנהל התורן, הד"ר משה תירוש, נדרש לטפל בעניין. למרבית הפליאה הורה ד"ר תירוש חד־משמעית לאפשר ביצוע שתי ההשתלות על־ידי הפרופסור יעקב, וזאת למרות מחאתי.

ביתן 11 בבית־החולים תל־השומר
„הוא חטף את הצידנית שהיו בה הכליות..."

THE STATE OF ISRAEL
MINISTRY OF HEALTH
THE CHAIM SHEBA MEDICAL CENTER
Affiliated to the Tel-Aviv University
Sackler School of Medicine
TEL-HASHOMER, ISRAEL

מדינת ישראל
משרד הבריאות
המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא
מסונף לבית הספר לרפואה ע"ש סאקלר
באוניברסיטת תל-אביב
תל-השומר ישראל

בתאריך 29.11.84. ארע אירוע חמור בביה"ח אשר פרטיו בתכלית הקצור הינם כדלקמן:

לחתום מטה נודע באקראי כי מן דהוא ביצע כליות בלילה שקדם לתאריך הנ"ל וכי מתבצעות הכנות לשתילתם של אותן כליות. בירור קצר העלה שמדובר בפרופ' יעקב מנהל מחלקה כירורגית ב' בבית-חולים.

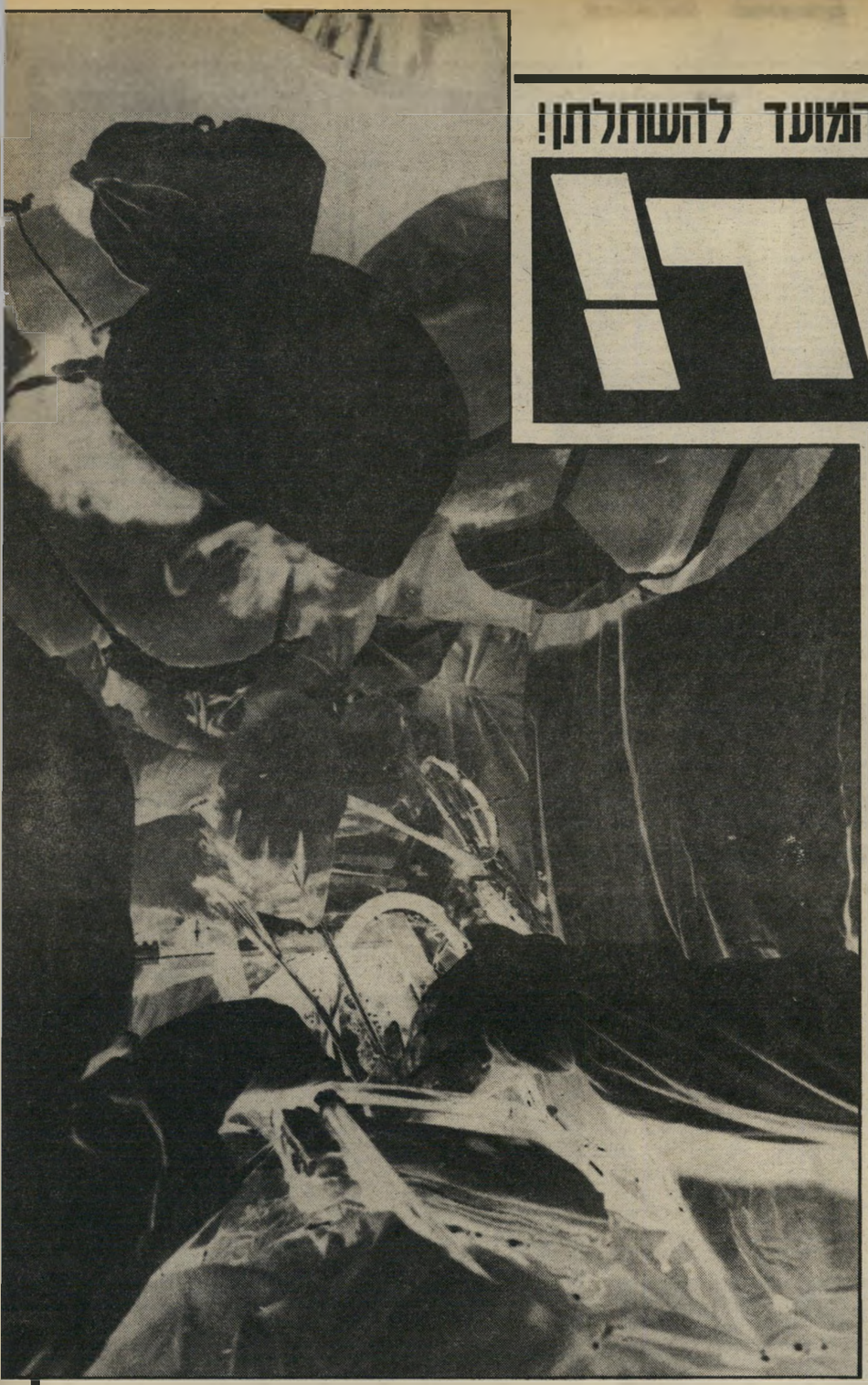
החתום מטה הודיע מיידית להנהלה על התנגדותו הנחרצת לכך שמי שאינו נמנע על יחידת ההשתלות יבצע ניתוח השתלה. מנהל בי"ח לא היה במקום והמנהל התורן ד"ר מ.תירוש, נדרש לטפל בעניין. למרבית הפליאה הורה ד"ר תירוש חד-משמעית לאפשר בצוע שתי ההשתלות ע"י פרופ' יעקב וזאת למרות מחאתי ולמרות היותי כונן השתלות 30 יום בחודש.

ברור מאליו כי אירוע חמור זה מהווה פגיעה ברוטלית בזכויות אלמנטריות של מי שנבחר במכרז כדין להיות מנהל היחידה, יחד על-כן יש בזאת משום נישול סמכויותיו של מנהל היחידה.

קטע מהודעתו של ד"ר סיגל
„פגיעה ברוטאלית בזכויות... נישול סמכויות..."

שתי כליות שעה קלה לפני המועד להשתלתן!

מוסר

ולמרות היותי כונן השתלות 30 יום בחודש.

ברור מאליו כי אירוע חמור זה מהווה פגיעה ברוטאלית בזכויות אלמנטריות של מי שנבחר במיכרז כדין להיות מנהל־היחידה. יתר על־כן,

סקופ

יש בזאת משום נישול סמכויותיו של מנהל היחידה.

יצויין כי ברקע האירועים האמורים עומדים חילוקי־דיעות בין החתום־מטה ובין הפרופסור יעקב, שיסודם באי־נכונותו של האחרון להכיר בקיר־מה העצמאי של יחידת השתלות. בשנה האחרונה חיבל הפרופסור יעקב בצורה שיטתית במאמץ ההשתלתי של בית־החולים וגרם לביטול מיספר פעולות־קציר בזדון.

גולדמן, מנהל בית־החולים בפועל, אשר אף הודיע לפרופסור יעקב כי לא תבוצע על־ידו כל פעילות השייכת ליחידת ההשתלות.)**

האירוע האחרון מסמן שיא במסכת ההתנכלויות ליחידת־ההשתלות. ב־עיקבותיו אין החתום־מטה רואה מנוס מפנייה נואשת לוועד הארצי על־מנת שזה יפעל בדרך של התערבות מיידית בעניינו, כדי לתת ליחידה את האוטו־נומיה, הכלים להם היא זקוקה וכן על־מנת שתימנע הישנות מיקרים מסוג זה, ולהודיע על־כך.

(חברים נכבדים, מיקרה זה אינו רק בבחינת מיקרה פרטי. יש בו חשיבות עילאית לפני הרפואה בארץ, ולכל רופא העובר מיכרז כדין.)**

„כולם מלטפים אותי!"

עד כאן מיכתבו של הד"ר סיגל. אחרי שני פגזים אלה לא נחה מילחמת־המיכתבים. בית־החולים היה כמירקחה. אף ששום רמז מן האירוע הנורא לא דלף החוצה, הוא שימש כנושא כמעט בילעדי לשיחות בתחומי בית־החולים עצמו.

בין השאר סופר על שיחה שניה,

מנהל־תורן ד"ר תירוש
„הושבתי את שני הג'נטלמנים יחדיו."

יחידת־ההשתלות פועלת מאז תחי־לת 1984 באמצעים בלתי־מתקבלים על הדעת: רופא יחיד (החתום־מטה) ללא כל כוח־עזר רפואי או אחר. ניתוחים מתבצעים בעזרת אסיסטנטים אקראיים, אשר החתום־מטה מתמרן „להתנדב" מניתוח לניתוח.

יחד עם זאת, מיספר ההשתלות שיבוצעו השנה יהיה 20, ובאיכות גבוהה על־פי כל קריטריון מקובל.

כל הפניות לכל הגורמים למתן אמצעים מינימליים סבירים נתקלו בסירוב, ולא הועילו.

(יצויין כי נסיון קודם של הפרופסור יעקב לביצוע פעילות כירורגית שבתחום יחידת־ההשתלות נאסר חד־משמעית על־ידי הפרופסור (בולסלאב)

---

* *השגיאה במקור*

** *המישפטים המופיעים בסוגריים כתובים במקור ונמחקו על־ידי הכותב. אך בצורה שניתן לקראם בקלות.*

השבוע, של אחד הרופאים עם סיגל, בוו הלשון:

סיגל: „הכל בסדר. כל האופציות נפתחו מחדש, ועוד יותר."

הרופא: „ומה עם חטיפת הכל־יות?"

סיגל: „שטויות. התגברתי על זה בקלות."

הרופא: איזה אופציות?"

סיגל: „הוועד המרכזי, הנהלת בית־החולים ומישרד הבריאות נותנים לי תוך שבועיים כל מה שאני צריך. כולם מלטפים אותי. (הפרופסור מרדכי) שני התקשר איתי היום ארבע פעמים. מלט־פים לי את השערות, ולא בכיוון ההפוך, אלא בכיוון צמיחתן דווקא."

גם הפרופסור יעקב לא טמן את ידו בצלחת. במיכתב נוסף להנהלת בית־החולים, שנכתב ביום השלישי שעבר, הציג ארבע דרישות:

(א) „אם אני מנהל המחלקה לכירור־גיה והשתלות אז אני חייב לבצע ההשתלות."

(ב) „אם אני נבחרתי והוגדרתי כמנהל המחלקה הכירורגית, אני לא חייב לעסוק בהשתלות, אך אני רשאי לעסוק גם בהשתלות."

(ג) „לא אוכל בשום פנים להסכים שיהיו שני מנהלים למחלקה הזו."

(ד) „מחלקה כירורגית ב', בהנהלתי, לא תעבור הסבה לשם הפיכתה לאגף־

אך אין זה סיכסוך רגיל בין שני רופאים בכירים. פרשה זו מגלה מצב מדהים, אשר הציבור חייב לדעת אותו, ואשר המוסדות הרפואיים והממלכתיים חייבים להעניק לו מייד טיפול נמרץ.

מנהל בית־החולים, הפרופסור שני:

היה ויכוח בין מנהל המחלקה יע־קוב לבין סיגל. הוויכוח היה מי יבצע את הניתוח. ויכוח זה גרם להשהיית־מה בביצוע הניתוח.

נכנסתי לתמונה בזמן, לא רק כמנהל, אלא כבן־אנוש. באותו מעמד

אומר רופא אחד על רופא־עמית: „התנהגות ביזארית... איש מחוסר רסן... בלתי־אמין... בלתי־ממושמע!"

תחזוקה ליחידת־ההשתלה עם ד"ר סיגל."

יעקוב רמז כי איש חשוב במישרד־הבריאות מעניק גיבוי למעשיו של סיגל („הפוול וקורץ לעידוד מעשיו").

דעתו על יריבו: התנהגות ביזארית, בלשון המעטה... איש מחוסר־רסן, בלתי־אמין, בלתי־ממושמע..."

אם לדון על פי התבטאויותיו של סיגל עצמו, הרי דעתו על יעקב אינה מחמיאה יותר.

כי סיכסוך זה מתנהל על חשבון החולים ומסכן את חיי־הם, פשוטו כמשמעו.

לא יהיה טיוח

דו"ח תירוש, מעוזריו הבכירים של

הושבתי את שני הג'נטלמנים יחדיו ואני חושב שהגענו להרגעת־הרוחות.

מי שהחל באותה השתלה, הפרופסור יעקוב, אכן סיים אותה. ד"ר סיגל אכן עיכב את הכליות, אך משך הזמן היה, לדעתי, קצר והכליות לא נפגעו.

אני הגשתי את העזרה הראשונה. אחרי־כן העברתי את הפרטים לשני והוא לא ירד מהם. בכל מקרה איננו מתכוננים לטייח.

מיפלגות
חושך על פני תהום

עסקני ש"ס העניקו השבוע הזדמנות להציץ לתוך עולמן הרוחני המסגר של הישיבות

השר המזוקן, הרב יצחק פרץ, עמד השבוע על רוכן הכנסת והשמיע מליצות רמות על כבודן של בנות־ישראל, על המקום החשוב שלהן בהילכות־מילחמה, על תפקידן לדרבן את הגברים להגן על האומה. הוא עשה כל מאמץ לטשטש את הרושם הקשה של דיברי חברו לסיעת־ש"ס, שימעון בן־שלמה, חבר ועדת־החוץ־והביטחון, אשר טען בראיון למקומון ירושלמי: „ההרוגים בלבנון לא נופלים מפני שצה"ל נמצא שם. אלא מפני שיש פריצות בצבא. הבנות הן הגורמות להרג."

השר הסתייג מן הדברים „שיוחסו לח"כ בן־שלמה," כפי שאמר, וחברו ישב באולם המליאה ושתק. נראה היה, כי השניים מבקשים להתנער מן ההכרזה.

„ערוות דבר". אך הח"כים שומרי־המיצוות, שהגיחו מתוך חשכת האלמוניות של הישיבות למרכז הבימה הפוליטית, נוקטים כנראה בשיטה הישנה והבדוקה: לפני גויים או כופרים אין חובה לומר את האמת. מותר, לפעמים, לסגת למראית־עין, כדי שלא לעורר את זעמם, חלילה.

בתוך ביתם פנימה המשיכו להטיף את תורותיהם. הח"כ, ששמר על שתיקה מנומסת בכנסת — בנאומו היחיד עד כה במליאה הוא טען כי החזרה בתשובה היא הפיתרון הטוב ביותר למשבר הכלכלי — נתן דרור ללשונו באוזני אוהדיו. בראיון לגיליון האחרון של השבועון החרדי ערב שבת הוא חזר לסורו:

„אמרתי דברים שמקובלים על כל רבותינו. מה רוצים, שאשמיע את קול אנשי השמאל?

„האבידות צריכות להביא אותנו למחשבות אחרות, ללכת באותה הדרך שבה הלך עם ישראל בכל הדורות, לבדוק את הנעשה במחנה. שהרי כבר התורה אמרה: והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערוות דבר...' השהות יחדיו של חיילים וחיילות הוא פגיעה בקדושת המחנה. ביטחון החיילים יקר לי, וראיתי חובה מובנת מאליה לומר את הדברים. אינני מבין על מה קם הרעש הגדול."

בהמשך גם הסביר חבר ועדת־החוץ־והביטחון כיצר מתחוללת התרפיעה הנוראה הזאת. איך בריוק גורמות החיילות למותם של החיילים: „יש השגחה פרטית של הקדוש־ברוך־הוא על כל חייל וחייל, ושרות־הבנות עלול, חלילה, להביא להסרת ההשגחה הפרטית."

הוא גם אינו מרגיש בודד במאבקו על שמירת קדושת המחנה: „כבר היום קידם אותי מאיר כהנא בכנסת בהתלהבות מרובה, ובירך אותי על דבריי."

הרב שלא הבין על מה הרעש הגדול, גם הוסיף בטרוניה: „אסור לדבר בשם האמת התורתית הקדושה שלנו? מה, זאת לא ארץ דמוקרטית?"

חנינה תמורת חרטה. נשיאת שמה של הדמוקרטיה בפיו של העסקן החרדי שנולד בתימן, אך המתנהג, חושב ומטיף, לרעיונות שרווחו לפני עשרות שנים בישיבות של ליטא, אינה מעוררת גיחוך, אלא חרדה. כי לעומת החינוך האנטי־דמוקרטי, האנטי־מודרני והאנטי־הומאניסטי המוענק לאלפי בחורי־הישיבה, נראית מערכת החינוך הכללית במדינה, שהיא בעצמה חשוכה ומטפחת פאשיזם (ראה הנדון) כנאורה ורחבת־אופקים.

דוגמה אחרת לגישה הדמוקרטית של אנשי ש"ס נתן השבוע השר פרץ, כאשר דיבר על עצורי המחתרת היהודית, הנאשמים ברצח: „הם אנשים טובים, שמנהיגיהם היטעו אותם. סוף כל סוף, הם לא הרגו, חס וחלילה, שום יהודי."

עמירם ניר עם שימעון פרס ואייבי נתן
או זה או זה

שותפים מוזרים

איך הגיע עמירם ניר, חתנו של בעל „ידיעות אחרונות" לחפקיד של מנהל בחברה של אייבי נתן — יחד עם שותפו לשעבר של המיליונר שאול אייזנברג, מיקי אלבין?

מי עומד מאחורי קול השלום? כל ילד יודע: ספר־השלום אייבי נתן.

התשובה נכונה, אך רק בשליש.

עיון במיסמכי חברת קול השלום בע"מ מגלה כמה עובדות מפתיעות.

● **הראשונה:** כאשר נרשמה החברה כחוק, בחודש ינואר 1983, מונו כמנהלי־החברה, מלבד אייבי, שניים נוספים — איש־העסקים מיכאל אלבין, אז שותפו לעסקים של המיליונר היהודי־פאני חובק־העולם, שאול אייזנברג; עמירם ניר, אז נשוי טרי, שלושה חודשים בלבד, לג'ודי מוזס, בתם של בעלי־הצהרון ידיעות־אחרונות, והיום מועמדו של שימעון פרס לתפקיד יועצו לענייני טירור.

● **השניה:** בסוף חודש מרס השנה פרש ניר מניהול חברת קול־השלום, ובמקומו נכנסה אחותו, ליאורה.

● **השלישית:** הממנים של חברת קול־השלום לוטים בערפל, והם מסתתרים מאחורי חברת SHA-LOM PEACE CORP., הרשומה בפנמה. בעלי המניות של החברה הישראלית הם שני עורכי־הדין התל־אביביים של החברה, דויד אפרתי, המחזיק ב־80 אחוז של המניות ושר תפו למירשרד, אמנון רפאל, המחזיק ב־20 אחוז של המניות.

עמירם ואשתו ג'ודי לבית מוזס
קשר מישפחתי

רווקים עליזים

חורף לפני שנתיים נקלע אייבי לקשיים עצומים, הן פיבים. אך קופתו היתה ריקה.

אייבי עשה מאמצים פרלמנטריים נואשים להביא לשינוי החוק, כדי שיוכל לשדר מאחד מנמלי־הארץ, ולהתגבר על הסכנה בהשטת הספינה הרעועה בלבים.

שר־התיקשורת דאז, מרדכי („מוטקה") ציפורי, הערים קשיים אין־ספור על דרכו של אייבי, וזה, במר יאושו, גילה לחבריו שהוא מתכוון למכור הכל ולעזוב את הארץ.

בעוד שהאוניה עצמה עגנה בנמל אשדוד והדמימה את שידוריה, נרתמו לעזרתו של אייבי חברים טובים. אייבי ידוע כנדבן, והוא הפך למוסד בינלאומי, בגלל תמיכתו במוכי־גורל בארץ ובעולם, אך כסף משלו אין לו.

בראש העוזרים לו ניצבו שניים. ניר ואלבין. הם מכירים את אייבי מזה שנים. ניר מכיר את אייבי כבר 16 שנה, כשספר־השלום היה הראשון שהעניק ראיון עיתונאי לניר, כשזה למד בתיכון חדש בתל־אביב וכתב עבור עלון בית־הספר. אייבי אף היה הסנדק בברית־המילה של נמרוד, בנם הבכור של עמירם וג'ודי.

ניר מכיר את אלבין כבר 12 שנה. עוד מתקופת־הלימודים המשותפת באוניברסיטה העברית בירושלים וימי הרווקות העליזים בבירה. ניר היה זה שערך היכרות בין אייבי ואלבין.

שני החברים הטובים, לצד חברים אחרים של אייבי, מתקופת שירותו בחיל־האוויר הבריטי ובאל־על, התארגנו כדי לגייס הלוואה גדולה עבור קול השלום, שנוהל כמו חנות מכולת. כדיברי מי שראו מקרוב מה קורה שם.

הסכום שנדרש כדי להעמיד את אייבי על הרגליים היה כמה עשרות אלפי דולארים.

בעיקבות מתן ההלוואה, נרשמה ספינת־השלום כחברה בע"מ אצל רשם־החברות. אלבין אירגן את הצד הפיננסי של העסק, וניר, לשעבר כתב רדיו וטלוויזיה, תרם מהידע המיקצועי שלו.

השניים, ביחד עם אייבי, הפכו למנהלי החברה.

את מי ייצג או אלבין, מלבד את עצמו? איש־העסקים הצעיר, שיש לו נגסיים והן תיפעוליים. המצב הפיסי של האוניה היה בכי־רע, היא היתה חייבת להיכנס למיבדוק, והיה צורך לרכוש עוגן חדש, במקום זה שנשבר בים.

ואדוץ של הספנות

אבל כאן לא מסתיים התשבץ המוזר. האוניה נושאת דגל פנמי והיא בבעלות אגו, ת"דידים, שגייסה לפני 12 שנה את התרומות לרכישת האוניה. האוניו, שייכת לאייבי שהוא אזרח ישראלי. התעלומה היא מי מחזיק במניות החברה הפנמית. פנמה ידועה מבחינה זו כוואדוץ של עולם הספנות. בדיקה גילתה שאייבי הוא בעל 20 מהמניות, ואילו החברה הפנמית מחזיקה ב־809 אחוז ממניות ההכנות לפיזור הכנסת בעיצומן, וכעבור זמן קצר מונה ניר לתפקיד ראש מטה־הבחירות של פרס.

עמירם ואחותו ליאורה
מנהלת חדשה

יותר מנגיעה לירחון מוניטין, נשוי לגליה, שהיא שותפה בסירטי רוב. המטרה העיקרית של קול השלום, כפי שצויינה בטפסים הרישמיים, היתה „ניהול עיסקי רדיו, טלוויזיה וקולנוע." האם היה למיליונר היהודי־יפאני עניין בקול־השלום? האם היה לאלבין עניין מישפחתי בקול־השלום?

שאלה דומה ניתן להפנות לעמירם ניר: האם הוא ייצג מישהו נוסף, מלבד את עצמו?

ניר נקי־הכפיים עזב את הנהלת קול־השלום ב־26 בחודש מרס השנה. באותה התקופה הוא מונה כנציג המערך בוועד המנהל של רשות־השידור, והוא רצה למנוע לזות־שפתיים.

המעניין הוא, שבאותה תקופה היו קול־השלום.

השבוע, ערב ההכרעה בלישכתו של פרס בעניין מינוי ניר לתפקיד יועץ ראש הממשלה לענייני טירור, התעניינו גורמים שונים בניר וב־מעשיו. שאלת מינויו של ניר לתפקיד, מינוי שלו מתנגדים שירותי הביטחון (העולם הזה 3.10), גרמה לכך שגם קשריו עם אלבין ועם קול־השלום זכו לעיון מדוקדק, אפילו בפנמה הרחוקה.

בן־ציון ציטרין ■

הנדון:

למה מחנך בית־הספר העברי? לפאשיזם!

נקמת המחלוקים

אין יצור מתחת לשמיים שאינו מביא איזו־שהי תועלת. ככל שזה נראה מוזר — גם ב־מאיר כהנא יש תועלת כלשהי.

מאז שהוא ציץ מן הביבים, נוצרה אוסנה חדשה בארץ. אפשר לקרוא לה „גלה את הפאשיסט".

מי שישב על אבן והשתוף בשמש קם והופך את האבן, ומגלה מתחתיה מיגוון עשיר של שרצים.

כל עיתונאי, שדר־רדיו ואיש־טלוויזיה המכ־בר את עצמו, יוצא לראיין נערים ונערות, ומפיק מפיהם מרגליות שכל מחנך נאצי היה מתפאר בהן. נער פאשיסטי יכול לעשות קאריירה.

כל מכון־מחקר רציני מפרסם סטאטיסטיקות מרעיות, המגלות כי הנוער העברי שונא את הערבים, בז לדמוקרטיה ומתגעגע בכל נימי נפשו לפיהרר יהודי.

איני מזלזל בכל הסיפורים האלה. כולם נכונים.

אני רק מעז לשאול: וכי מה חשבתם? איך זה יכול היה להיות אחרת?

■ ■ ■

אילו היתה לנוער העברי תודעה דמוקרטית כלשהי, היה זה נס מן השמיים. כדיברי הליצן: „אם ארוויח השבוע בפיס, זה יהיה נס, מפני שלא קניתי כרטיס־פיס."

הייתי רוצה לשאול את כל המתעוררים עתה לגודל הסכנה:

מניין יכול היה צעיר עברי, שנולד במדינת־ישראל ב־1969, לינוק את אהבת הדמוקרטיה? את אחוות־העמים? את השינאה לפאשיזם?

מן הנאומים שהוא שומע ברדיו על זכותנו „בשטחים"; על ביקורי־הם של שרים נלהבים בגוך עדן האפארטהייד; על ירידות־הנפש שלנו עם דיקטטורים ו„אנשים חזקים" למיניהם בקהי־ליות־הבנונות, ועוד ועוד.

■ ■ ■

דמוקרטיה אינה מישטר אנושי „טיבעי". איננו נולדים כשתאות־הדמוקרטיה בדמנו, וכשאהבת הזרים מלבלבת בכרומוזומים שלנו.

בטבע אין כמעט תופעה הרחוקה לדמוקרטיה. כמעט אצל כל סוגי בעלי־החיים החיים במיסגרת חברתית כלשהי קיים מישטר המקביל לדיק־טטורה אצל בני־אדם. יש ראש־שבט, מנהיג בלתי־מעורער, ועל פיו יישק דבר. וכמעט כל בעלי־החיים תוקפים כל זר הנקלע לתחומם.

החיה האנושית אינה־נבדלת משאר בעלי־החיים. היא ירשה מאבות־אבותיה בשרשרת התורשה הביולוגית את הכמיהה לאיש החזק, לדיקטטור הכל־יכול, וגם את הפחד מפני הזר והשינאה לו. זה „בדמנו".

הדמוקרטיה, לעומת זאת, היא תוצר של תרבות אנושית. וכמו כל נבט תר־בותי, היא נרכשת.

כשם שחייב אדם ללמוד כדי לאהוב את המוסיקה של בטהובן ואת הציור של מיכאל־אנג'לו, כן חייב אדם ללמוד להעריך את הד־מוקרטיה.

הוא צריך ללמוד את המעלות של המישטר הדמוקרטי; איך המישטר הזה מזקיף את קומת האדם ומאפשר לו להגיע לרמה גבוהה יותר של התפתחות; מדוע אדם בן־חורין, שהוא ארוז לגורלו, שווה יותר מאשר העבד הנרצע הלובש את מדי המישטר רודני.

הוא צריך ללמוד לתעב את השיעבוד, את המבקשים להחזיר את התקבה האנושית לדרגה של תל־נמלים וכוורת־דבורים. הוא צריך ללמוד להבחין בשקר שבשירי־הפיתוי של הפאשיסטים למיניהם, השרים על תיפארת האומה ורצון האלוהים ושילטון הפרולטריון, בעודם מובילים לעבדות, למרתפי־עינויים, למחנות־ריכוז, למיל־חמה ולהרס.

איסה לומדים את זה במדינת־ישראל?

■ ■ ■

בוא להאשים במצב שנוצר את ממשלת־הליכוד, או את שר־החינוך זבולון המר.

זה נכון, במידת־מה. תחת שילטונם של מנחם בגין והמר הוחמרו כל התהליכים השליליים במערכת־החינוך הישראלית. אך המר לא המציא דבר. הוא רק המשיך ביתר מרץ, וביתר שיטתיות, במה שעשו קודמיו.

הכל התחיל עוד בימי־הזוהר של מפא"י, אמה של מיסלגת־העבודה.

ניצחו על התהליך שרי־החינוך הסוצי־אליסטים, בן־ציון די־נור, אבא אבן, זיאמה ארן ואהרון ידלין.

מי שיטרח לפשפש בגליונות העולם הזה מלפני 25 שנים, ימצא בהם כתבות למכביר על תהליך הפאשיזציה בבית־הספר העברי. הייתי מודע לכך בצורה בלתי־אמצעית, מפני שאשתי היא מורה וסיפרה לי מה מתרחש בבתי־הספר הלכה למעשה. וצוותי־הסיקור של העולם הזה הגיעו לא־פעם לבתי־הספר וערכו בהם סקרים אמפיריים. אחד מאלה הגיע לדיוטי האו"ם ועורר רעש לא־מעט בעולם.

גילינו אז מה שמגלים כיום.

באיצטלה של „תודעה יהודית" ושמות־צופן אחרים עורכים לתלמידים בכל הגילים, מגיל הגן ועד לבגרות, שטיפת־מוח טוטאלית.

התלמיד לומד שהוא בן לעם עליון, נבחר ומובחר, בעל סגולות מיוחדות לגמרי, שנרדף בשל כך בכל התקופות ובכל הארצות.

הוא לומד שההיסטוריה האנושית היא שר־שרת אינסופית של זוועות שנעשו ליהודים ורק להם — רדיפות ופוגרומים, אינקוויזיציות ושר־אות — ומלבדן אין כלום. לא שבועת־החופש של מייסדי שווייץ ולא המאגנה כארטה, לא ההסתערות על הבסטיליה ולא מילחמת־השיחרור של 13 המושבות האמריקאיות, לא מילחמות־שיחרור ולא מאבקי־חופש, לא הוגי־הדיעות המפוארים של כל הדורות, נוצרים ומוסלמים, סינים והודים. אם הוא שומע על כך בכלל, זה נכנס באוזן אחת ויוצא בשניה.

הוא לומד שכל הגויים שטופי־זימה (כן, זה היה כתוב בספר־לימוד), נאלחים ואנטי־שמים. שנאמר: שפוך חמתך על הגויים.

הוא לומד שאבותינו, כובשי כנען, הצטוו על־ידי הקדוש־ברוך־הוא בכבודו ובעצמו להרוג את עמי־הארץ, גברים נשים וטף, וכי שאול המלך הורה מן המלוכה בפקודה אלוהית מפני שסירב לרצוח את שבויי־המילחמה שלו.

הוא לומד את סיפורי־התנ"ך הראשונים, בעלי המוסר האכזרי, לא כמיסמכים שהתאימו לרוח תקופתם, לפני 2500 שנים, אלא כדברי אלוהים חיים וכמתכון מחייב לימינו אלה.

אחרי 14 שנים של שטיפת־מוח זו, מתחילת הגן ואילך — למה יש לצפות? שייצאו מן הביצה הזאת אפרוחים דמוקרטיים צחים?

שיקום לנו, יש מאין, דור של אזרחים בני־חורין, המוכנים למסור את נפשם על מיזבח הדמוקרטיה, להרשיט יד למיעוט הלאומי שבתוכנו, ולחבק את הזר שמעבר לגבולנו?

■ ■ ■

אני נזכר בוויכוח שניהלתי עם שר־החינוך זלמן ארן, אדם מתקדם וסוציאליסט מושבע, זמן קצר אחרי שהגעתי לכנסת לפני 19 שנים.

ממלוך מצרי (בתקופה מאוחרת): קיתונות של בוז מפי זיאמה

הזהרתי בנאומי מפני המגמות הנוראות המס־תמנות במערכת־החינוך, המובילות בהכרח להי־נתקות הדור הצעיר מן העולם ולטיפוח רוח לאו־מנות צרה ומסוכנת.

בין השאר אמרתי שיש ללמד בבית־הספר את תולדות הארץ על כל תקופותיה ורבדיה, תוך הבנת כל העמים והתרבויות שתרמו את תרומתם לפסיפס הנהדר של ארצנו — כנענים ויש־ראלים, יוונים ורומאים, ביזנטים ומוסלמים, צל־בנים וממלוכים, ועד לתנועה הציונית ולתנועה הלאומית הערבית המודרנית.

בדיברי תשובתו שפך זיאמה קיתונות של בוז ולעג על גישה זו. משום־מה, נחרת במוחו שמם של הממלוכים, שהזכרתי בדבריי. יתכן שביל־דותו ברוסיה היה לממלוכים שם רע במיוחד. הוא כינה אותי „ממלוך".

עכשיו מתגשמת ניקמת הממלוכים.

■ ■ ■

„אפשר, כמובן, לבוא בטענות אל מערכת־החינוך בלבך.

מערכת זו היא חלק מן החברה. היא משפיעה על החברה, והיא מושפעת על־ידה.

המורים יושבים בקרב עמם, קוראים את העיתונים, מקשיבים לרדיו ולטלוויזיה, והרעל היומיומי של שינאה והתנשאות נקלט בנישמתם. העיתונאים, האחראים לכך, הם בעצמם חניכי מערכת־החינוך הזאת, וכמוהם חברי־הכנסת וה־שרים ומפקדי מישמר־הגבול.

השיחות בחדרי־המורים אינן שונות מן השיחות בתחנת־המישטרה, במיז־נון־הכנסת, במערכות־העיתונים וב־חנות־החמוצים בשוק מחנה יהודה.

מי קדם למי — המחנך או החניך? הביצה או התרנגולת?

■ ■ ■

מדוע הבהלה עכשיו? אם זהו תהליך מת־משך, שהחל עם קום המדינה (ולמעשה זמן רב לפני כן) — מדוע דשים בו הכל דווקא כיום?

הכל חשים שהמצב מחמיר.

הורים נבהלים כאשר ילדיהם חוזרים מבית־הספר, ומשמיעים באוזניהם דברים מסמרי־שערות. תלמידים אומרים דברים שלא היו מעזים להעלות על דל שיפתותיהם לפני עשר שנים.

מה גרם להחמרה זו?

קודם כל, הברוטליזציה הגוברת בחברה הישראלית כולה. 17 שנים של כיבוש חרשו חריש עמוק. ילדים שנולדו במדינה, שבה שיעבודו של עם שלם הוא שיגרת־יום, מוכרחים להיות שונים מאבות־אבותיהם.

אך בראש וראשונה זהו עניין של הצטברות. מערכת־החינוך הזאת הוציאה מתוכה דור שלם של מחנכים, וחניכיהם של אלה יוצרים עכשיו את הסנסציות. עשרות שנים של חינוך כזה יצרו תהליך מצטבר.

אפשר לשאול: מדוע המצב אינו הרבה יותר גרוע? מדוע סלוגות־סלוגות של קלגסים נאציים עדיין אינן צועדות ברחובות?

התשובה היא שישראל אינה מנותקת. הארץ נשטפת על־ידי רוח־פרצים מבחוץ — סיפורות, תיקשורת, סרטים, סדרות־טלוויזיה, מוסיקת־פופ, ביקורים בחו"ל. כל אלה מביאים לארץ אידיאלים דמוקרטיים, שהם מוכנים מאליהם באראצות שהאזרח הישראלי עדיין לומד להע־ריצן. לא במיקרה מנסים הפאשיסטים למיניהם. רתיים וחילוניים, לנתק את הציבור מהעולם.

המאבק על נפש הדור הצעיר, על נפש עמנו, רחוק מלהיות אבוד. אבל זהו מאבק לחיים ולמוות, מאבק למען מדינה שנוכל ושנרציה לחיות בה, נגד מדינה ששום אדם בן־חורין, לא יוכל להחזיק בה מעמד.

■ ■ ■

במישרד־החינוך, כך אומרים, יש מודעות למצב. מכון כלשהו כבר הכין תוכנית להנחלת ערכי הדמוקרטיה בבתי־הספר. מישרד־החינוך ימליץ עליה.

איזו תמימות עילאית של מישרד, שאין לו שמץ של מושג על המתרחש באמת בביתות!

כאשר מתפשט הסרטן בגוף, אין הרבה טעם באספירין המוגש על־ידי רופא חייכני.

שום תוכנית כואת לא תתגשם. מפני שאין זמן בלוח־הלימודים. מי שרוצה בה, חייב להכתיב אותה כמיקצוע — חובה, מגן־הילדים ועד הבגרות, כמו חשבון וטבע. לשם כך יש לקצץ חלק אחר בתוכנית — ודווקא אותו חלק המחנך במישרין למאשיזם. לרוב באיצטלה רתית.

מי ילמד? כדי שלחינוך הזה יהיה ערך כלשהו, יש צורך להעביר את המיני המורים והמורות קורסים בדמוקרטיה, כמו שעברו קורסים לשי־טות־לימוד חדשות. לפני שמחנכים את החניכים. צריך לחנך את המחנכים.

כדי לבצע מהפך כזה, דרושה מנ־היגות חזקה, נמרצת ובלתי־נכנעת.

היכן היא? במישרד־החינוך הכושל? בדמותו של השר הנחמד, נעים־ההליכות, המשלם מס־שפתיים לדת והאומר לכל אדם את אשר הוא מבקש לשמוע? בצמרת של מיפלגה שגרמה לכל האסון הזה, המחזרת עתה אחרי ש"ס והמברברת על חידוש „הברית ההיסטורית" עם הדתיים?

■ ■ ■

גם אילו ניתן היה לחולל במערכת־החינוך מהפכה כזאת — ומדובר כאן על מהפכה ממש — לא היה די בכך.

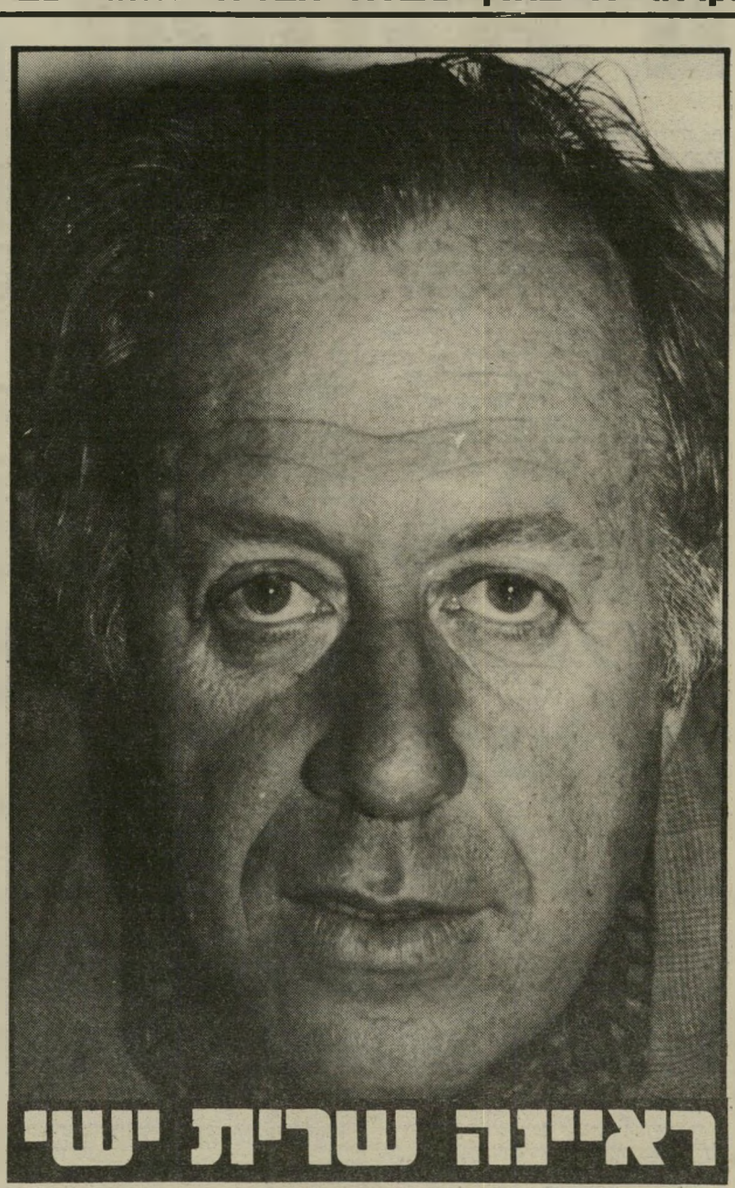
אין הרבה ערך למה שלומד התלמיד בגן ובבית־הספר, אם הוא שומע יום־יום ושעה־שעה את ההיפך מזה בבית, ברחוב, בכלי־התיקשורת, בתנועה, ואחר־כך בצבא ובמקום־העבודה.

הקרב על הדמוקרטיה חייב להיות שלם ולהקיף את כל מערכות־החיים. יש לערוך אותו כמו כל קרב אחר. מישהו חייב ליזום, לתכנן, להקים את הכוחות, לגייס את המשאבים.

ביניתיים אין כל סימן לכך.

ואילו בשוער־החול של תודעת העם והנוער הולכים ואוזלים גרגידי הדמוקרטיה בקצב מ־היר.

העיתונאי אמנון קפליוק מספר כיצד נסע לביירות שלוש פעמים וחזר כלעומת שבא מפני שפחד, על אורי דיווים ואילן הלוי, על נסיונו לראיין את מועמר קד'אפי, על אשתו ובנותיו, שקראו לו פחדן כשלא הצליח לחזור עם ראיון ממערב ביירות

ראיינה שרית ישי

„אני נוסע המון. לאחרונה טילפנתי הביתה, והבת אמרה לי: אבא בוא, שכחתי איך אתה נראה"

„אשתי, אולגה, היא פרופסור לבלשנות שמית. כשאני הייתי בעמאן, היא היתה באתיופיה"

„הבנות והאשה רצו שאעשה משהו. חשבו שאני זקוק לאיזו דחיפה. לא רצו אותי אבא פחדן"

„אבי, מנחם קפליוק, היה כתב ,דבר' לעניינים ערביים. הוא היה לוקח אותי לכתבות"

„ואליד ג'ונבלאט אמר לי: בוא נשתה בירה, ממילא ערפאת לא יקבל אותך לפני חצות"

„עשיתי דוקטוראט על העדות הנוצריות בקרב הערבים בישראל. ביקשתי דרכון צרפתי וקיבלתי מ"ד"

„אני לא עיתונאי טוב, אני תייר טוב מאוד!"

אפשר לאהוב או לא לאהוב את אמנון קפליוק. אך אם אתה עיתונאי בדם, אינך יכול להימנע מדבר אחד: אינך יכול שלא לקנא בו. אחרי הכל, האיש היה בשבע מתוך 22 מדינות ערביות – ועוד דרכונו בידו.

כמה פעמים חשבתי לעצמי, כשעקבתי אחרי נסיעותיו של אמנון קפליוק או אחרי נסיעותיה של תמר גולן: למה אין בידי דרכון זר, גם אני הייתי מנסה לנסוע לאותם מחוזות רחוקים שהם מגיעים אליהם. גם אני, כמו קפליוק, הייתי מתה לבקר במארוקו, בתוניסיה, באלג'יריה. גם אני, כמוהו, הייתי רוצה להגיע אל שרידי יהודי תימן, וגם אני הייתי רוצה – אם לא לסקר את הוועידה של אש"ף בעמאן – הרי שלפחות לבקר בפטרה, לראות את ישראל מעברו השני של הנהר, לצפות על קיבוץ גשר ועל עמק בית־שאן מהעבר השני.

עיתונאי שלא מרגיש כמוני – שיקום. שלא לדבר על הסקופים, על הראשוניות ועל התחושה המשכרת, שאתה עושה דבר שאף אחד לא עשה לפניך, ושאתה יודע – משוכנע ובטוח – שלא יהיה אחד שלא יקרא או יתעניין במוצר הסופי של עבו־דתך.

מובן שכדי לעשות את עבודתו של קפליוק, כדי למלא אחרי השליחות שהוא ממלא, לא מספיק להיות רק עיתונאי, צריך הרבה יותר מזה: צריך מידה מסו־יימת של אומץ, מידה עצומה של הרפת־קנות ותאוות־נסיעות.

וצריך, כמובן, למצוא עיתון שיממן לך את השיגעונות הפרטיים.

ידיעות אחרונות מממן את שיגעונותיו של קפליוק. דומה שהוא מחזיק להם טובה על כך. זה מתבטא לא במעט בסיגנון כתיבתו, שהוא „בסדר" – שום קביעת עמדות, שום עובדות חד־מש־מעיות. הייתי מסכמת את סידרת כתבו־תיו על נסיעותיו לעמאן כיומן־מסע יותר מאשר כסיכום של עיתונאי מדיני, שיצא לסקר ועידה כל־כך חשובה. קפליוק התפתל כששאלתי אותו שאלות בנושא הזה, והבטיח לי שעוד יחזור ויטפל בוו־עידה.

הוא ללא ספק הצליח היכן שרבים אחרים נכשלו. הוא הצליח ליצור לו מע־רכת־יחסים טובה עם אנשי אש"ף וגם עם השמאל הצרפתי האינטלקטואלי. לא מכבר, הוא סיפר לי, אירגן בטלפון אחד ראיון לכתבת צעירה עם הזמר איב מונטאן, דרך ידידו, ביניאי הסרטים קוס־טה גאברס.

קשה לראיין אותו. הוא מעדיף לספר לי

את מה שממילא כתב במאמריו. עוד יותר קשה לפתות אותו להצטלם. במשך הרא־יון הוא הודיע לי, שהוא שונא אותי ושאני תוקפנית. אחר־כך חזר בו, אמר שאני נחמדה ושעוד נהיה בקשר. למה אני מספרת את זה? מכיוון שלא הצלחתי לתהות על קנקנו של האיש. מצד אחד, עיתונאי הרפתקן, עשוי ללא חת, נוסע לארצות־ערב עם שם ישראלי ודרכון זר, מצד שני הססן, חשדן, רוצה להיות בסדר עם כולם.

קפליוק, לגבי רבים מהקוראים, הוא שם חדש למדי. אולי מכיוון שקודם כתב בעיתון כמעט מחתרתי בשם על המישמר, **ואולי מפני שישראלים לא קוראים את לה־מונד דיפלומטיק. בחו"ל, בחוגים הצר־פתיים והאש"פיסטים, הוא אומר בביטחון עצמי, הוא מוכר וידוע, בהחלט לא אנו־נימי.**

כעת הוא יושב עם העורך האחראי של ידיעות אחרונות, דב יודקובסקי, ומתכנן את מסעו לארץ ערבית נוספת. אני רק יכולה לשמוע את זה ולאכול את הלב. אני מודה: הקינאה מדברת מגרוני. מי יתנני דרכון זר ואסע לבלות חופשה משגעת בקרתג', לחופי הים־התיכון. מי יתנני דרכון זר ואנסה גם אני לראות את הירדן מהצד ההוא של הנהר.

■ ■ ■

● ברשותך, נניח לרגע את מסעו־תיך לתימן ולעמאן, ונחזור לנסיעתך ללבנון. בזמנו סירבת לספר ביצד נכנסת משטח ישראל לשטח ללבנון.

אם כך, נלך עוד יותר רחוק. כבר מתחילת המילחמה החלטתי לראיין את יאסר ערפאת. התקשרתי עם עמיתי, אריך רולו, ואמרתי לו: אולי תסדר את זה? הוא ענה לי כי זה בהחלט ניתן. אולי לא לחצתי יותר מדי.

אני לא רוצה להגיד שזה קצת הפחיד אותי. מכל מקום, הייתי צריך להתרגל למחשבה. אחרי הכל, אני מודה, אני לא גיבור כל־כך גדול.

בקיצור, ריברנו, אריך ואני, כמה פעמים בטלפון בנושא הזה. לא העליתי בדעתי שמישהו יגנוב לי את הרעיון.

בעמאן, ליד האנדרטה לקרב כראמה
"הייתי יכול להיות עסקן במפ"ס!"

אני זוכר, יום אחד נסעתי עם אשתי והבנות להפגנה של שלום עכשיו. אני נכנס לאוטו ושומע, ששלושתכם הקדמתם אותי. אמרתי לאשתי: הממזר הזה, אבנרי, לקח את זה ממני; ואשתי, שהיא אשה רצינית, והבנות שלי, התחילו לצחוק עליי: "גבור גדול אתה, אה? עד שאתה מחליט, מישהו אחר קם ולוקח לך את זה מתחת לאף!"

הבנות והאשה אמרו לי לא לוותר. הן ממש דחפו אותי בכוח, ואמרו: "סע לביירות, אתה יכול לעשות דבר גדול!"

● אשתך והבנות רצו שתסגוש את ערפאת?

הן רצו שאעשה משהו, חשבו שאני זקוק לאיזה פוש. הן לא רצו אותי כאבא פחדן.

● באיזה גיל בנותיך?

אחת 18 ואחת כמעט 20.

● נחזור לנסיעתך הראשונה לביי־רות.

נסעתי פעם אחת באישור עם עיתונאית צרפתיה ועם עיתונאי ישראלי, שיש לו דרכון זר והעובר בעיתון נפוץ. הצרפתיה יכלה לעבור, ללא ספק, למערב ביירות. הישראלי לא הביא את הדרכון הזר, ואני פשוט שמעתי את ההפגזות. זה היה יום של קרבות קשים. הצרפתיה אמרה: "בוא נעבור," אחרי הכל, היא חשבה על הסיפור שיש לה: פגישה בין עיתונאי ישראלי ליאסר ערפאת. אבל אני, אחרי ששמעתי את הבומים, אמרתי: בואי נדחה את זה לפעם הבאה.

● איך ידעת שתסגוש את ערפאת?

המישרד של לה מונד בפאריס התקשר עם מחמוד לבארי, שהיה אז דובר אש"ף בביירות. הוא אמר: "תבוא, תבוא."

● סוכמו איתך פרטים איך תעבור למערב ביירות, מי יחכה לך?

הגעתי לביירות, טילפנתי ממלון אלכסנדר ללבארי. הוא אמר: "תעבור דרך המוסיאון." אמרתי לו: אתן לך תשובה.

האמת, די פחדתי.

אחר־כך הרמתי לו טלפון ואמרתי לו: אתה יודע מה — לא הפעם.

● בלומר, שוב פחדת.

תראי, אל תעשי אותי סופר־פחדן, אבל היו לי חששות. בפעם השניה — ואני מספר את זה פה בפעם הראשונה — יצאתי עם כתב של שבועון אמריקאי נפוץ למערב ביירות. טילפנתי ממלון אלכסנדר. דיברתי עם מישהו מהמישרד של לבארי, והוא אמר לי: "תבוא, יחכה לך מישהו."

● ידעו שאתה ישראלי במישרד של לבארי, או שחשבו שהם מקבלים את כתבו של "לה מונד"?

ללא ספק, אני איש ידוע. ללא צל של ספק ידעו שאני ישראלי.

● וידעו שיש לך דרכון זר?

כן, אבל שם הרי לא החתימו דרכונים.

"מבחינתו של אורי דייוויס זה היה הכי טוב אילו היו מבטלים אחמול את מדינת ישראל"

● לנו חיכה איש אש"ף ליד המחסום של המוסיאון. איפה חיכו לך?

גם לי חיכו ליד המחסום. היה שם רזי חורי.

● האיש שחיכה גם לנו.

נכון. היום הוא נציג אש"ף בלונדון.

● אורי אבנרי הכיר את חורי מקודם. גם אתה זיהית את האיש?

בוודאי. גם אני הכרתי אותו מקודם.

● ידעת שהוא יחכה לך?

לא, מניין יכולתי לדעת? בקיצור, אמרו לי שאני צריך לחכות 24 שעות עד לראיון עם ערפאת.

● איפה חיבית לראיון עם ערפאת?

בביתו של חורי. משם לקחו אותי למוסיאון לבאדי. את יודעת מה זה "מוסיאון לבאדי"?

● תצוגה של פצצות ומרעומים ישראליים, שנחתו על מערב־ביירות, שנקראה כך משום שהוצגה ברחוב, מתחת למישרדו של לבאדי. גם אנחנו נלקחנו ל"מוסיאון" הזה.

ואחר־כך, אחרי שלקחו אותי ל"מוסיאון לבאדי", לקחו אותי לסיור שגם אתם עברתם — בתי־החולים, צברה ושאתילה. ואז אמרו: "תשאר עד לראיון, תעבור כאן את הלילה." אמרתי לעצמי: לא, תודה. בפעם הבאה.

● שוב פחדת.

להגיד לך את האמת — כן.

וכשחזרתי הביתה — איזו שטיפה קיבלתי מהאשה והבנות: "מה זה, אתה נוסע וחוזר כמו איזה אחד שציפור עושה לו קקה על הראש!"

אמרתי לעצמי: אתה חייב לעשות את זה:

● בשביל כבוד המישפחה.

וגם בשביל הכבוד העצמי שלי. נסעתי יחד עם אולגה, אשתי, ואחת הבנות לכינוס של המכון הבינלאומי ללימודים אסטרטגיים בלונדון. תיכננו טיול בסקוטלנד, כי אני נורא אוהב לטייל. אני לא יודע אם אני עיתונאי טוב, אבל תייר נפלא אני כן. ואז הגיע דרך לה מונד או־קיי לראיון עם ערפאת.

חזרתי ארצה ואמרתי: זהו, הפעם אני עובר למערב־ביירות ועושה את הראיון הזה, יהיה מה שיהיה.

● ואז לא הצלחת לעבור ללבנון.

נכון, ניסיתי לעבור בנאקורה ולא הלך לי, כי לא היה לי אישור. בפעם השניה עברתי בצורה חוקית, כי מישהו סייע לי.

● מהצבא?

לאודווקה מהצבא. מישהו שהיה לו רשיון קבוע, ואני לא רוצה להרחיב את הדיבור בנושא הזה.

בקיצור, הגעתי למלון אלכסנדר, ואז, באותו הערב, התנהל הקרב על המוסיאון, ומעבר־המוסיאון יצא מכלל שימוש.

חיכיתי ארבעה ימים ואמרתי לעצמי: הפעם אני חוזר עם ראיון עם ערפאת, ולא — אני מחזיר את תעודת־העיתונאי.

קיבלתי רשיון מעבר מהפלאנגות ועברתי דרך המחסום הישראלי בגלרי סמעאן. פיתאום ראיתי שאיזה סגן־אלוף משלנו מסתכל עליי. היה נדמה לי שהוא מזהה אותי. כיסיתי את פניי בעיתון, אמרתי לעצמי: זהו־זה, הוא מגלה אותי, מוריד אותי ושלום על הסיפור. אמרתי לנהג: סע כבר, מהר!

● היית לבד?

לא, היו איתי עיתונאי לבנוני, עיתונאי ספרדי ועיתונאי צרפתי.

● מחסום צה"ל לא בדק את האישור של הפלאנגות?

בדק.

● והשם אמנון לא אמר להם כלום?

לא שמו לב, לא יודע למה. בכל זאת, אמנון זה לא מקס או מוריץ.

● עברת את המחסום. ומה קרה במערב־ביירות?

נשארתי חמישה ימים בביירות, וכל הזמן חשבתי שאתם נשארתם רק חמש שעות, וזו היתה ניקמתי במי שחטף לי את הראשוניות.

● אנחנו נשארנו חמש שעות כי אני לחצתי על כך. אורי ועצת היו מוכנים להישאר יותר. כך שאל תרגיש שאתה גיבור כזה גדול.

מזל שלא היית איתי.

● מה היה סדר היום שלך בחמשת הימים?

קודם כל, ביקשתי לגור עם העיתונאים הצרפתיים בקאבלייר.

● העיתונאים גרו ב"קומודור".

לא הצרפתים. ואת יודעת למה? מכיוון שבקאבלייר אוכלים קצת יותר טוב מאשר בקומודור. וצרפתי, כידוע, יכור את נישמתו ואת אשתו בשביל אוכל טוב.

● מי שילם את המלון?

העיתון.

● לא היית אורח של אש"ף?

לא. הם שאלו אותי: "איך אתה רוצה להיות, תחת חסותנו ואיתנו או לבד?" מיד אמרתי שאני רוצה להיות כמו כל עיתונאי אחר, לבד. הייתי כבר בשבע מדינות ערביות ואני תמיד עומד על כך שלא אהיה אורח, כדי שלא להיות חייב שום דבר.

אמרו לי: "נעשה לך תוכנית לחמישה ימים." וכעת אני מוכרח לחזור לעניין הפחד. זה היה בראשית אוגוסט, היו הפצצות נוראיות. הם הציעו לי משהו פנטסטי: הם הציעו לי לשמוע דו־קרב מילולי ברמקולים בינם לבין הישראלים, תשמעי איזה סיפור מהחיים.

הם סיפרו לי, כי כל יום הולך דו־קרב מילולי, עד שמישהו מתרגז ומתחיל לירות. זה מתחיל בקללות הדדיות בעברית ובערבית, ועובר לוויכוח ובסוף ליריות.

קפצתי על המציאה. אמרתי: בסדר, קחו אותי. ואז הם אומרים לי: "יאללה, נוסעים לבורג' אל־בראג'נה." את ההמשך את יודעת.

● לא נסעת?

השתגעת? אני את מפת הקווים היכרתי. זה ממש היה בגבול, זה היה סכנת־נפשות. אמרתי להם: נעשה את זה מחר. לא הלכתי והפסדתי.

● ממי פחדת, בעצם, מאש"ף או מהישראלים?

לא מאלה ולא מאלה. פחדתי שיקרה לי משהו בלתי־צפוי, או מפצצה או ממכונית־תופת. בקורניש אל־מזראעה התפוצצה מכונית־תופת ממש לידי. זו היתה חוויה לא נעימה. בכלל, במערב־ביירות היתה האפלה נוראה, אנשים הלכו עם פנסים. פחדתי שאשבור יד או רגל, שאפול לאיזה בור.

"ידדן היתה מעלימה עין מבואו של דראושה, אילו נעשה הכל בשקט, והבידסום היה אחרי שיבתו מידדן"

● מאש"ף לא פחדת?

מרגע שעברתי והייתי בידיהם, לא היה לי צל של ספק שישמרו עליי. כאלה הם כללי המישחק. אבל היה לי פחד אחר — לא רציתי שהישראלים, במשך שהותי שם, יכנסו למערב־ביירות ויראו אותי. לא פחדתי על חיי, אבל לא רציתי להפוך לבריחה, לחזור עם הישראלים. רציתי לחזור עם מאמרים.

● אתה מדבר ערבית?

בוודאי. גם מהאוניברסיטה וגם מפרקטיקה. אני זוכר שישבתי עם יאסר ערפאת ועם הרמט־כ"ל שלו, אבו אל־זאליד. פיתאום מישהו מכניס לערפאת פתק. שאלתי אותו: אבו־עמאר, מה יש בפתק? ענה לי "כלום." אמרתי לעצמי: זהו, הפלישה הישראלית התחילה. אמרתי לו: אבו־עמאר, מה קרה? אמר לי: "שום דבר."

הייתי מוראג. בחוץ היתה הפגזה עזה, והוא אומר לי כלום. בלי בושה הושטתי יד ולקחתי את הפיתקה. ולמרות שזה לא הכי־מנומס, התחלתי לקרוא. במצב כזה אין נימוסים, אדם רוצה לדעת איפה הוא נמצא.

ערפאת הושיט את ידו, לקח ממני את הפתק

(המשך בעמוד 50)

**קפליוק בחדר עבודתו*
"הבנות והאשה אמרו לי לא לוותר!"**

* *עם החתול קאזימיר והפסלים שרכש בעת ביקורו בפטרה.*

אני לא עיתונאי טוב. אני תייר טוב מאוד"

(המשך מעמוד 13)

בנימוס רב, ואמר לי: „בוא אגיד לך — יש הפגזה מאסיבית מהים." ירדה לי אבן מהלב.

אבל מאז הוא מזכיר לי את זה בכל פעם. „למה לקחת את הפתק בלי נימוס?" הוא שואל אותי. ח'פת, אני עונה לו, יעני פחדתי.

● איפה התקיימה הפגישה בינך לבין ערפאת?

באחד הבונקרים, מתחת לפני הקרקע.

● איך הגעת לשם?

במכונית־נוסעים מרווחת. הסתובבנו הרבה עד שהגענו למקום שבו נפגשנו. ירדנו למרתף. ערפאת לא נתן ראיונות מזה זמן רב. הוא נהג לסרב בטענה, שכל מה שהיה לו לומר כבר אמר „וכעת נחכה לגורלנו."

אבל הוא הסכים לתת ראיון לעיתונאי ישראלי. אומנם בשביל לה מונד. אבל הוא ידע שאני ישראלי. ובראש הכתבה שפורסמה צויין: „כתבנו הישראלי." וזה היה בהחלט צעד חריג.

הגעתי לפגישה אחרי הצהריים. אמרו לי: „תהיה מ־7 בבוקר במלון, נבוא לקחת אותך." סיפרתי לעמיתי, והם אמרו לי: „שכח מזה, ערפאת לא מקבל אף אחד לפני חצות." ב־6 וחצי נכנס למלון ואליד ג'ונבלאט ואומר לי: „קפליוק, בואה נשתה בירה אצלי בדירה ונשוחח." אמרתי לו שאמרו לי לחכות לפגישה עם אבו עמאר ב־7. אמר לי: „בחייאתכ, קפליוק, לפני חצות לא תר־אה אותו!"

היה איתי הכתב של לה מונד במערב־ביירות, ז'אק גיראס. נסענו במכוניתו של ג'ונבלאט, ישבנו אצלו בדירה שעה וחצי. היתה שיחה מעניינת, שתינו בירה. הוא ממש כמו שיח', מעולם לא נגע בפחית. מאחוריו עמד אחד מעוזריו, שמזג כל הזמן את הבירה לכוס. אנחנו, כמובן, שתינו מהפחית.

חזרנו ב־9 למלון. מה אני רואה? בהלה ליד המלון: „איפה קפליוק?" ראו אותי שניים ממישרד־ההסברה של אש"ף אמרו לי: „יצאת מדעתך? אמרנו לך שתהיה בזמן מסויים במלון!" גיראס אומר לי: „קפליוק, פישלנו."

בקיצור, המשיכו לרדת עלינו: „אבו־עמאר מחכה לך כבר שעה וחצי, לא עושים דבר כזה!" זו היתה הפעם הראשונה שבה נפגשתי עם ערפאת. מאז צברתי לזכותי — ויש כאלה שיאמרו: לחובתי — 25 שעות עם ערפאת.

נכנסנו לבונקר. ערפאת קם על רגליו ואמר לי: „איפה הייתי? אני מחכה לך כבר שעה וחצי." רציתי לקבור את עצמי. זה היה באמת דבר שלא ייעשה. אמרתי לעצמי, אם אספר לו שביליתי עם ג'ונבלאט גמרתי עם הראיון.

ניסיתי להסיט את השיחה, ואמרתי לו: שמע־תי שאתם אומרים שאפשר להשיג הכל במערב־ביירות, והנה הידיד שלי, ז'אן גיראס, לא מצליח להסיג סיגרים־הכנה.

● שוחחת עם ערפאת בערבית.

התחלנו באנגלית ועברנו מייד לערבית, כי בערבית השיחה היא מאוד לא אמצעית. בקיצור, ערפאת שאל את גיראס באיזו מלון הוא גר ובאיזה חדר. למחרת הגיעו אליו לחדר סיגרים־הבנה.

מכל מקום, התירוץ הזה גרם לנו לשכוח את הבושה, כי תיכף התחילו להגיד: „יש לנו כל מה שאנחנו רוצים, למרות המצור, אפילו נשק."

„זה מוקדם מדי לראיין את חוסיין, כשמובארק לא נתן אפילו שורה לעיתון ישראלי"

הכוונה היתה, כמובן, ללוחמים, לא לאוכלוסיה.

● מה היתה ההתרשמות שלך מערפאת?

קודם כל, התכוננתי לראיון. בניגוד אליכם, זו לא היתה שיחה ספונטנית. התכוננתי ובאתי עם האמנה הפלסטינית ופתחתי אותה ברגע מסויים...

קפליוק עם אחמד ג'יבריל באלג'יר (1983)

קד'אפי לא רצה

● אני לא שואלת איך התכוננת לראיון. אני שואלת מה עשתה לך הפגישה עם ערפאת מבחינה ריגשית?

לא התייחסתי לזה באופן ריגשי. ראיתי קודם את הצד העיתונאי. היינו בעיצומה של המילחמה, הפצצות נוראות, ואני עושה איתו ראיון, אולי אחרון. אחרי שעשיתי מעצמי צחוק של סופר־

„הלכתי עם אשתי והבנות להפגנה של שלום עכשיו, וביתאם שמעתי ברדיו שאבנרי פגש את ערפאת. אמרתי: הממזר גנב לי את זה!"

פחדן בפעמים הקודמות, עניין אותי הפעם רק הצד המיקצועי.

חשבתי: הנה, עיתונאי ישראלי עושה אולי את הראיון האחרון עם יאסר ערפאת.

■ ■ ■

● מניין יש לך דרכון זה?

למה זה חשוב?

● כי הדרכון הזר הזה היה כרטיס־הכניסה שלך למדינות ערביות.

שהיתי עם מישפחתי כמה שנים בצרפת, ביקשתי דרכון צרפתי, ולפי החוקים שם מי שסיים לימודים אוניברסיטאיים בהצלחה, יכול לקבל מהר יותר מכל אחד אחר את הדרכון. כולם אומרים ששאתי צרפתיה. זה קישקוש, היא ממוצא פולני.

● אתה עובד קבוע בשביל „לה מונד"?

ללה מונד היה שליח קבוע בארץ, בשם אנדרי סממה. הוא נפטר. אחרי מילחמת ששת־הימים הציע לי סממה לשמש ככתב מחליף, וכך התחילו היחסים שלי עם לה מונד.

פירסמתי מאמרים כראות עיניי, וכך היו ללה מונד שני כתבים ישראליים: אחד איש־ימין, סממה, אחד איש שמאל, קפליוק, שכיסו את ישראל.

אחר כך נסעתי לשנת־שבתון, שהתארכה לכמה שנים, בצרפת, והיה כאן כתב צרפתי גוי, ועוד גוי שימש ככתב מחליף.

● מה מעמדך כיום ב„לה מונד"?

מזה שנתיים אני כותב בעיקר לירחון של לה מונד, שנקרא לה־מונד דיפלומטיק. כמעט ככל חוברת שניה תמצאי מאמרים שלי. למעשה, אני הכתב היחיד מהארץ שמפרסם שם.

● מה מעמדך ב„ידיעות אחרונות"?

מה שקבעתי עם רב יודקובסקי הוא, שאני שליח מיוחד של ידיעות אחרונות, העובד על־פי הסכם קבוע ומיוחד.

● לפני שנסענו לתימן ולעמאן — הודעת ל„ידיעות אחרונות"?

בוודאי, הרי הם נתנו לי את הכרטיס. ישבתי עם רב על מפת המדינות הערביות, והוא אמר: „תימן, סע לתימן."

תראי, הם ראו שיש פה מין ז'אנר חדש של כתיבה של ישראלים בעלי דרכון זר, שיכולים להיכנס לארצות־ערב. לא רק אני, גם תמר גולן.

■ ■ ■

● אני קוראת את מאמרך על הוועידה הפלסטינית בעמאן, ואינני מוצאת אף מילה על הוועידה עצמה, אף דיווח פוליטי. אתה מדווח על חנויות, על אנשים, על סטרה. אבל פוליטיקה — יוק. האם העיתון מטיל צנזורה על הדיווחים שלך?

שלחתי מדי יום כתבות מהוועידה. זה היה קשה מאוד להעביר אותן, לא היה לי טלקס בעמאן. באלג'יר היה לי טלקס של ידיעות אחרונות, ואחרי שברקו, העבירו את הידיעות שלי בלי בעיה. הדבר לא היה אפשרי בעמאן.

העברתי חומר על הוועידה, כיסיתי אותה בזמן שהייתי שם. אני חושב שזה מאוד מעניין לתאר את התחושה של ישראלי הנמצא מעברו השני של הגשר, או לתאר את החוויה שעברתי כש־הייתי בפטרה.

בקשר לוועידה, לא סיימתי לטפל בה. עוד השבוע אטפל בה במאמר מיוחד. את לא יכולה להגיד שלא כיסיתי את הנושא, עיקרי הדברים הופיעו.

לא הייתי אומר שהיתה פה מדיניות של העיתון להתעלם מהפוליטיקה. להיפך. מעולם לא הגבילו אותי. בוודאי שלא הגבילו אותי בזמן המילחמה, כשכתבתי ממערב־ביירות. אפילו לא שינו לי את המינוח. היתה לי סידרה של ארבעה מאמרים — אף מילה לא נמחקה, אפילו לא שינו כשכתבתי „פלסטינים" במקום „מחבלים".

■ ■ ■

● ספר לי על המישפחה שלך.

אשתי, אולגה, היא פרופסור לבלשנות שמית, והתמנתה רק לאחרונה כראש מחלקת הבלשנות באוניברסיטה העברית. היא מתעסקת בעיקר בלשונות חבש ובציוויליזציה, בהיסטוריה וב־תרבות של אתיופיה. כשהייתי בעמאן היא היתה בכינוס בינלאומי באתיופיה.

● אשתך היתה אתך בארצות ער־ביות?

לא אענה לך על השאלה הזאת. אני רק יכול לספר לך, שהבנות שמעו על ההמולה מסביבי כשהייתי בעמאן והיא באתיופיה. פעם אחת צילצלתי הביתה דרך אירופה והירגעתי אותן שהכל בסדר.

● ראית טלוויזיה ישראלית כש־היית בעמאן?

בטח, כמו שרואים בבית. כל עניין דראושה נודע לי מהטלוויזיה. פתחתי ב־9 לראות מבט ושמעתי שדראושה עומד להגיע אליי.

דבר ראשון, בירדתי אצל ערפאת. היתה ישיבה סגורה, וחיכיתי עד שייצא. כשהוא שמע שהדבר פורסם, אז הוא אמר בצורה סתמית: „לא ידוע לנו על כך." ואז חקרתי את העניין, והבנתי שאם בכלל היה סיכוי שדראושה יגיע לוועידה, הפירסום העמיד מיכשול.

● ממה שבירדת אצל אנשי אש"ף, דראושה באמת עמד להגיע לעמאן?

היוזמה היתה שלו. הוא התקשר. ואמרו לו שהוא יכול לבוא. דובר על בואו ולא על נאום, כי לנאום צריך אישור של רוב המועצה הלאומית, ועוד לא קרה שמי שאינו חבר במועצה נאם בה, אלא אם הוא ראש המדינה המארחת.

● הם ידעו על דראושה?

הם אמרו לי, שאם הוא רוצה לבוא, הוא יכול לבוא. אבל אל תשכחי שהיה קיים מיכשול אחד: הבעיה היא שלפלסטינים אין ריבונות על מטר מרובע אחד. במדינה ערבית הם תלויים במדינה זו או אחרת. ירדן אולי היתה מעלימה עין מבואו של דראושה, אם הכל היה נעשה בשקט והפירסום היה נעשה אחרי יציאתו, או כשכבר היה נמצא בעמאן. עוד לא קרה שישראלי נושא דרכון ישראלי ייכנס לארץ ערבית כשהוא מכריז על כך מראש.

● זה נכון שידידיך באש"ף סידרו לך את הנסיעה והכניסה לתימן?

דיברתי עם רב יודקובסקי על תזכניות שונות והזכרתי את תימן. הוא נדלק על העניין

„בגאלדי סמען ראיתי קצין ישראלי מבית ב'. הייתי בטוח שהוא מזהה אותי. אמרתי לנהג: סע מהר"

ואמר: „תימן!" אמרתי: בסדר, נעשה את זה עוד חצי שנה, זה קשה.

אם הייתי בתימן, זה הודות ליודקובסקי. לא תיארתי לעצמי מה הביקור הזה יגרום פה, אבל הוא ידע.

נסעתי לפאריס, ולה מונד דיפלומטיק עזר לי להכנס לתימן.

● איך?

לתימן נכנס עיתונאי על־ידי המלצה של עיתון. כמובן, לא לקחתי מיכתב־המלצה מרב יודקובסקי, אלא מלה מונד.

● בתוב אצלך בדרכון שאתה יליד ירושלים ויליד ישראל. זה לא היקשה?

זה הרי כל העניין, לא נותנים לבעל דרכון ישראלי להיכנס, אבל נותנים למי שנולד פה להיכנס עם דרכון זר.

● פגשת אנשי אש"ף בתימן?

נפגשתי בצנעה עם כמה מידידי. הנוכחות שלהם שם מאוד צנועה.

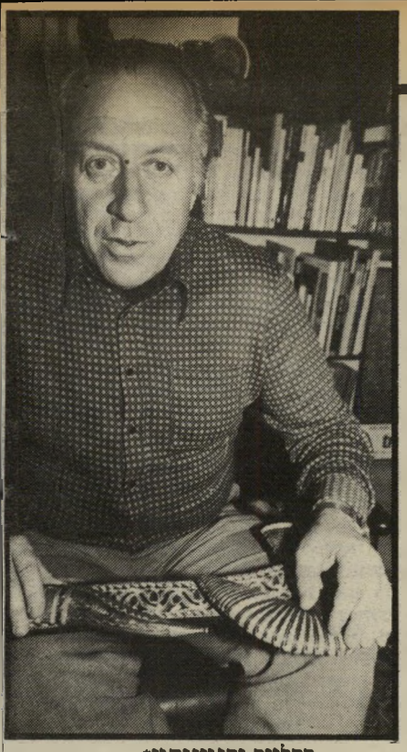
● יש להם בתימן אי בשליטתם. לא ביקרת בו?

לא ביקרתי באי, התרכזתי בעיקר בביקור אצל היהודים.

■ ■ ■

● מה בעצם דוחף אותך לנסיעות האלה לארצות ערביות?

יצר עיתונאי, אולי קצת הרפתקנות, והרצון

קפליוק ופגיונותיו*

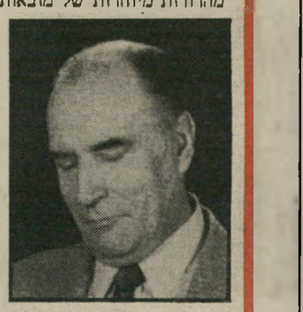
סיגרים *הבאנה* בביירות הנצורה

---

* פגיון שרכש בתימן ופגיון שרכש בירדן

שודדי־הים הברבארי

שמעתי בשבוע שעבר את דבריה של קריינית־הרדיו, שהביאה מובאות משבועוני העולם. (מעניין: קול ישראל משדר מהדורות מיוחדות של מובאות מיומוני ישראל, מיומוני העולם ומשבועוני העולם. חידה: מה חסר? חידה שניה: מרוע?)

מיטראן

בין השאר ציטטה הקריינית קטע משבועון בריטי, שבו נאמר, בכיכול, שמועמר קר'אפי הוא ממשיך־דרכם של הפיראטים הברבאריים.

לא הייתי צריך לחפש את המקור כדי לדעת שיש כאן טעות קטנה בתירגום.

פיראט ברבארי הוא שודד־ים אכזרי.

המילה „פיראט" באה מן היוונית העתיקה. פייראו פירושו תקיפה, הסתערות. פייראטס פירושו שודד.

ברבארוס היה, ביוונית עתיקה, אדם זר, לא־יווני. כמו כל העמים, עד עצם ימינו, ייחסו היוונים לזרים תכונות של אכזריות, בורות ואי־אנושיות.

רוב שודדי־הים אכן היו ברבאריים, ונהגו בקורבנותיהם באכזריות נוראה לשמה. אך לא לכך התכוון השבועון הבריטי.

הוא דיבר, מן הסתם, על BARBARY PIRATES — וזהו דבר לגמרי אחר.

„ברבארי" היה, במשך שנים רבות, המונח האירופי המקובל לצפון־אפריקה. מקור המילה, כנראה, מהמילה הערבית „בארי" בארי". שפירושו לדבר דברים בלתי־מובנים. מכאן השם „ברברים", הכינוי שניתן עד היום לעמי צפון־אפריקה שאינם ממוצא ערבי. מכאן גם מילת־הסלנג העברית „לברבר".

במשך מאות בשנים שימשו מיפרצי תוניסיה ולוב — „חוף ברבארי" — כבסיסים ליורדיים מוסלמיים. שנקראו משום כך „שודדי־הים של ברבארי". אלה עירבבו אידיאלים עם עסקים פרטיים, ותקפו את ספינותיהם של הנוצרים, במיסגרת המילחמה רבת־הדורות בין הנוצרים והמוסלמים על הים התיכון.

המדינות הנוצריות ניסו במשך זמן רב לבער נגע זה. בין השאר שלחה ממשלת ארצות־הברית כמה פעמים את כוחותיה לטריפולי שבלוב, כמסע־עונשין. מכאן ההימנון של חיל־הנחיתה האמרי־קאי: „מאולמות מונטזומה (מלך מכסיקו) ועד לחופי טריפולי..."

לכן, מי שאומר כיום כי קר'אפי הוא יורשם של „שודדי־הים של ברבארי" אינו מתכוון לאמר דווקא שהוא אכזרי, או שהוא שודד. הוא מבקש רק להפגין את הידע ההיסטורי שלו ולרמוז כי קר'אפי ממשיך במסורת הארוכה של הלובים, שהתנכלו לנוצרים כדי לעשות מיצווה בעיני אללה וגם לבנו קצת ביזה.

הירגע, שמעון, הירגע!

עקבתי אחרי הופעותיו של שימעון פרס בצרפת. ורחמי נכמרו על האיש.

הוא ירד בפאריס בכבש המטוס. בריצה מוגזמת. הוא עבר על פני מישמר הכבוד, כשכל חלקי גופו מכווצים בצורה בלתי־טיבעית. הוא לא ידע לעמוד באופן טיבעי או לשבת באופן טיבעי. הוא רמה לילד שנקרא לחדר המנהל.

היה ברור כי פרס הגיע לצרפת בחרדת־קודש. הנה התגשם החלום העליון של חייו: לא רק להיות לראש־ממשלה, אלא להתקבל בפאריס כראש־הממשלה.

זה היה קצת פאתטי.

לפני שלושים שנה בא פרס לפאריס כמנכ"ל מישרד־הביטחון, במיסגרת היחסים החשאיים שהובילו תוך שנתיים למילחמת־סיני. הנער־העולה מפולין, המדריך בנוער־העובד, מצא את עצמו בעיר האורות, במרכז התרבות העולמית. הוא כל־כך השתכר מן הזוהר, עד כי היה זה מישחק־ילדים לצרפתים לסובב אותו סביב אצבעם הקטנה. הם ניחו לו לחשוב שהוא חוגג מסע־ניצ־חון ומשיג מהם דברים נהדרים (נשק, נשק, נשק) בעוד שלמעשה הם גייסו אותו ואת ישראל כולה ללגיון־הזרים שלהם. צה"ל נשלח לסיני כדי להוציא בשביל הצרפתים את הערמונים מן האש.

הצרפתים סברו או שאם ינחית מישהו מכה על גמאל עבד־אל־נאצר, הנשיא המצרי, תתמוטט מילחמת־השיחרור האלג'ירית נגד צרפת. היה נדמה להם כי עבד־אל־נאצר הוא שהמציא את המילחמה הזאת. הם לא יכלו להשלים עם העובדה שזוהי מיל־חמת־שיחרור אותנטית.

מילחמת סיני־סואץ נכשלה, חיילי ישראל נהרגו לשווא, צרפת איבדה את אלג'יריה. פרס לא הבין עד הרגע האחרון מה מתרחש. הוא הכריז בהתלהבות שהברית בין ישראל וצרפת אינה מבוססת רק על שותפות של אינטרסים, אלא על אידיאלים משותפים ורגשות עמוקים. אילו ידע היסטוריה, היה יודע שאין מדינה בעולם שהמדיניות שלה רחוקה מרגשות כמו צרפת.

היה לי איתו אז ויכוח. ניבאתי שצרפת תזרוק את ישראל כלימון סחוט, ברגע שתסתיים מילחמת־אלג'יריה. וכך היה, כמובן.

אבל זה לא ריפא את פרס. הכמיהה שלו לצרפת עמוקה מדי. הוא שואף בכל נימי נפשו להתקבל בצרפת כאיש העולם הגדול. כאיש האינטליגנציה, כאיש תרבות וכמדינאי דגול.

כאשר הגיע פראנסואה מיטראן לשילטון. גברה תשוקה זו שיבעתיים. מיטראן הוא בעיניו כל מה שפרס עצמו רוצה, בסתר ליבו, להיות: פוליטיקאי איש־הרוח, מדינאי קוראי־ספרים, בן־בית בארמונות השילטון והתרבות של פאריס.

הצרה היא שמיטראן רחוק מאוד מלהיות כזה. הוא בסך הכל פוליטיקאי קטן וחורש־מזימות יומרני, המעמיד פנים של הוגה־דיעות. דווקא עתה הוא בשפל הקאריירה שלו. אחרי שהגיע לשילטון על גלי ניצחון גדול, הוא נחל כישלון מחפיר בזירה הכלכלית. ולאחרונה הצליח מועמר קר'אפי להציגו לעיני העולם כולו כשוטה־הכפר. הבדווי מבנגאזי רימה את הוגה־הדיעות הדגול מפאריס בצורה מביישה, בפרשת הנסיגה מצ'אד. סיקרי דעת־קהל מגבאים למיטראן ולמיפלגתו תבוסה מוחצת.

לכן אין לפרס כל סיבה להתכווץ מרוב התרגשות, בעומדו מול מיטראן. שניהם מאותו הכפר. שניהם עסקנים מן המניין, פוליטיקאים של יום־יום. אמני קנוניות מיפלגתיות, המעמידים פני אינטלקטואלים. ההסוואה של מיטראן טובה יותר, מפני שהוא צרפתי. זה הכל.

הצרה היא שיש לחרדת־הקודש הנאיבית של פרס צד מעשי. הצרפתים עושים זאת שוב. הם מנסים למכור לישראל שני כורים

גרעיניים. זהו עסק גרול וטוב לצרפת, שתעשייתה זועקת להזמנות. ואילו לפרס המיסכן נדמה שעושים לו טובה אישית גדולה, בגלל אהבת החברים הסוציאליסטיים למנהיג הישראלי הדגול, איש הספר וההגות.

אריה בסימטה אלמונית

עברתי לייד בניין העיריה בתל־אביב וליבי נחמץ בקירבי. חופרים שם בור ענקי, כדי לבנות שם איזה בניין, במקום שבו היה פעם גן־הדסה.

בליבי עלה שיר ישן שלי: „מי שמתרחץ בגן הדסה / מתייבשות לו ה - - -"

זה לא היה סתם שיר. למרתי לשחות בבריכת־השחיה של גן־הדסה. ועל ספסלי הגן, בפינות הבלתי־מוארות. ערכתי כמה וכמה נסיונות לשכנע נערות חמודות שאבד הכלח על רעיון הבתולין.

תל־אביבי אנוכי. מאז גיל 11 אני חי בעיר הזאת (קודם לכן חייתי זמן־מה בחיפה ובנהלל). כל זיכרונות־הנעורים שלי, מגיל זה והלאה, קשורים בעיר הזאת.

כשהייתי באצ"ל עליתי לגגות של מאות מבתי העיר. המשימה שלנו היתה להכין רשימה מדוייקת של כל הבתים בעיר שיש בהם שני חדרי־מדרגות וגגות פתוחים, כדי לאפשר לאנשינו לברוח בשעת־הצורך מפני השוטרים הבריטיים (לעלות בחדר־המדרגות האחד, לרדת בשני ולברוח.)

היכרתי את כל הגנים הקטנים והמוסתרים של העיר (ראה לעיל). הנערה הראשונה שהתמסרה לי עשתה זאת על חול הים, מתחת לצריף הגדול של טיר.

אריה־האבן

אין רחוב שלא עברתי בו ברגל או על אופניים. כשאני עולה כיום ברחוב דיזנגוף, מרחוב המלך ג'ורג' להיכל־התרבות, אני נזכר בכל מאות הפעמים שבהן הוזעתי את נשמתי בימי־קיץ ברוכבי על אופניי בעליה זו, שאיני מרגיש בה כלל בנוסעי ברכב.

מה גרם לתישפוכת זו?

ספר חדש שמישהו שלח לי. שמו פשוט תל־אביב, והוא מכיל 200 עמודים של תצלומים וציורים, שנבחרו על־ידי יונה פישר בטוב טעם.

תל־אביב אינה עיר יפה. אפשר לומר במצפון שקט שהיא עיר די מכוערת. אין בה ההוד של ירושלים, היופי של עכו, הקסם של צפת, הנוף של חיפה, השוני של אילת.

אבל תל־אביב היא בית. ומי שיודע להסתכל, ויודע היכן, יכול למצוא בה הרבה־הרבה דברים מיוחדים. למשל את אריה־האבן בסימטה אלמונית. (זה שמה, בחיי.)

יש בספר עשרות תצלומים של הבתים היפים. הפאתטיים. שבהם ניסו עולים מפולין וממצריים להגשים את מאווייהם הכמוסים — טירות של אבירים גרמניים בזעיר־אנפין. היכלים מיזרחיים במיניאטורה, והלב יוצא אל האנשים האלה שביקשו ליצור משהו יפה ומיוחד, לפני שירדה על העיר קיללת הקבלנים והבתים המשותפים.

יש שם נעורינו כולם: פורטרטים של שלונסקי ואורי־צבי גרינברג, פלקאטים של הקומקום והמטאטא. שער הגליון הראשון של העולם הזה. הפסל ניימרוד של דנציגר, תצלום של יריד המיזרח והגמל המעופף שלו, בניית נמל תל־אביב. יש מראה של שפת־הים מקפה פילץ (הגמלים עוברים בין המתרחצים). יש תצלום מבניית בית־הדר. הבית הראשון שנבנה מקונסטרוקציה של ברזל (אחי המנוח עבד שם). יש התבליט שבחזית בנק ברקליס ברחוב אלנבי (עבדתי בבניין זה כמה שנים, כמישרד של עורך־דין).

האם אפשר לאהוב את תל־אביב? איני יודע. אולי לא. אבל אפשר לחיות בה. ואפשר גם עכשיו למצוא בה הרבה פינות נחמדות ואתרים נוסטאלגיים, שכדאי לשמור עליהם.

הלפיד של לפיד

סירטה של נילי טל על שיקום האסירים בתוכנית מבט שני עורר מאור למחשבה.

גיבור הסרט הוא חרות לפיד, איש כסוף־שיער מאיילת־השחר, המקדיש את חייו לשיקום אסירים משוחררים בקיבוצים. לאיש כזה היה מתאים להיות יפה־נפש, עדין־הליכות, אדם שראשו בעננים. אבל לפיד זה הוא דווקא אדם קשוח (האנגלים היו קוראים לו „ביצה קשה"), חסר כל אשליות, המדבר אל הקליינטים שלו בשפת רב־סמל פלוגתי.

יש לו שיטה פשוטה להצלת העבריין. הוא לוקח אותו מבית־הסוהר ישר לקיבוץ, אוסר עליו לבלות בעיר אף בערבים, מכניס אותו למישטר נוקשה של עבודה, מוסר אותו בידי „מישפחה מאמצת". אם זה מצליח במשך כמה חודשים, הוא שולח אותו לשרת בצנחנים או בחיל קרבי אחר.

לדבריו, חזרו רק ארבעה מבין 31 האסירים, שבהם טיפל עד כה, לדרך הפשע. יותר הצלחה כבירה. שאין לה אח ורע בעולם.

בסוף התוכנית שאל אותו חיים יבין את השאלה שרי־חפה על קצה לשונו במשך כל הסרט: „תגיד לי, אתה לא מרגיש כמו סוהר?"

האם הקיבוץ אינו משמש כאן כתחליף לבית־הסוהר?

לכאורה יזהי שאלה אבסורדית. הרי הקיבוץ הוא ההיפך הגמור מבית־הסוהר. הכלא הוא מיסגרת שכל־כולה כפיה, בעוד שהקי־בוץ הוא מיסגרת שכל־כולה התנדבות ורצון חופשי.

לפיד

אך לדברים היבט עמוק יותר.

אני מאמין כי עבריינים רבים אינם מגיעים לכלא מפני שביצ־עו עבירה, אלא להיפך: שהם מבצעים עבירות מפני שהם רוצים בתת־הכרתם להגיע לכ־לא. אנשים אלה אינם מסוגלים להתקיים ברוח־הפרצים של החופש. הם מחפשים מיקלט בטוח. הם מעמידים פני קשוחים. אך למעשה הם אנשים נפחדים, חלשי־אופי ורפי־רצון, חסרי ביטחון עצמי. שטוב להם בעולם המסודר והבטוח של הכלא. שיש בו כללים ברורים, ושבו יש להם סיכוי סביר לתפוס מעמד מוכר בהיראכיה של עולם־הפשע.

כאשר איש כזה משתחרר, אין לו כל ברירה אלא לחזור לחברה העבריינית. ולא רק מפני שהחברה הרגילה אינה קולטת אותו ודוחה אותו, אלא מפני שהוא עצמו אינו מסוגל לחיות כאדם עצמאי, בר־החלטה.

לאדם כזה, חיי־הקיבוץ הם פיתרון אידיאלי. בקיבוץ יש כללים קבועים, יש נורמות ברורות. יש מיסגרת חברתית יציבה. האדם אינו בורח בו, הוא חי בחברה, כשהוא חשוף כל העת לעיניה. יש מוטיווציה גבוהה להביא תועלת לחברה.

היחידה הקרבית היא הקודקוד השלישי של משולש זה. היא עומדת בחציי־הדרך בין הכלא והקיבוץ. יש בה המוטיווציה הגבוהה של הקיבוץ, ויש בה המישטר הנוקשה של הכלא.

אם חרות לפיד תפס זאת — ולשמע דבריו נראה לי כי אכן זה כך — הרי מגיע לו פרס לא רק על התנדבותו, אלא גם על הבנתו. וחוץ מזה הוא עוזר להרים מחדש את קרן הקיבוץ, מפני שהוא מתרגם את האידיאלים של הקיבוץ לשפה של מעשה אקטואלי, שהוא רלוונטי למציאות הישראלית בת־ימינו.

בחושך הישראלי, די בלפיד אחד כזה כדי להפיץ אור רב.

אנשים

הטלפון בביתו של אמנון רובינשטיין „אינו פועל זמנית", פקודו של מחי פלד לימד אותו לפרוץ מכונית והמפיק אשר ביטנסקי שכח את תיקו וגרם למהומה

■ גם הסנדלר הולך יחף. שר־התיקשורת **אמנון רובינשטיין** היה אמור להופיע בשב־תרבות בתיאטרון הקאמרי בתל־אביב. סמוך למועד תחילת המופע, לא נראה רובינשטיין באולם. מארגני האירוע מיהרו לטלפן לביתו של השר, אך מ־עברו השני של הקו נשמע הקול המוכר: „המיספר שהגעת אליו אינו פועל זמנית." רובינשטיין עצמו הופיע באיחור־מה.

■ רק רומזים באוזנו על ה־תיק שלו, והוא כבר יוצא מכליו. ח"כ הליברלים **בני שליטא** התראיין במיכללת תל־חי, ב־מיסגרת דיון בצהרי־יום, שאורגן על־ידי אירגון הסטודנטים ש־ליד ההסתדרות. העיתונאי **מנ־חם הורוביץ**, שהינחה את ה־אירוע, שאל אותו על הפרשה המפורסמת ששמו נקשר בה. שליטא פרץ בשצף־קצף ותקף בכירים במישטרה ובפרקלי־טות המדינה. כמה מהשומעים לא התרגשו מדבריו, ואחרי ששליטא סיים לדבר, ניגש אליו אחד הסטודנטים והתווכח איתו. בלהט הוויכוח אמר שליטא לסטודנט: „אני אוכל שלושה כמוך לארוחת־בוקר!" זה לא נש־אר חייב וענה: „אתה אימפו־טנט." השניים כמעט שהגיעו לתיגרת־ידיים.

■ מה עשתה **סוניה פרס** ביום צאתו של בעלה לצרפת? אשתו של **שימעון פרס** ניצ־לה את היעדרו מהארץ והקדישה את יום הרביעי האחרון לטיפול במכונית הפיאט 127 שלה במוסך בבני־ברק.

■ נשיא־המדינה **חיים הרצוג** מתגעגע למקום כהונתו הקודם — הכנסת. השבוע הוא בא לשם כדי להשתתף בדיון מטעם האגודה הישראלית ל־פרלמנטריזם. הוא נכנס למישכן דרך כניסת הח"כים, ניגש ל־שומר ושאל: „נו, יש דואר בש־בילי?"

■ באותו דיון הציע הנשיא הקמת „בית לורדים" ישראלי. ח"כ העבודה **שבח וייס** הזכיר שהרצוג והוא העלו הצעה כזאת בכנסת הקודמת. וייס הדגיש שהראשון אשר הציע את ההצ־עה היה **אורי אבנרי**, שנכנס לכנסת בשנת 1965 מטעם סיעת העולם הזה – כוח חדש, והק־מת „בית־הלורדים" היתה אחת ההצעות הראשונות שלו.

■ שר־החקלאות לשעבר **ס־סח** („פייסי") **גרוסר** לא יכול להירגע מכך שהוא כבר לא שר. בישיבת הנהלת המיפלגה ה־ליברלית שהתקיימה השבוע, נערך דיון חקלאי. גרופר הסביר עד כמה חילופי השרים במישרד הזיקו לחקלאים, והביא כדוגמה את כל הרעות של השר החדש **אריק נחמקין**. גרופר סיפר, שכאשר נכנס לכהונתו הוא הקים את קרן המנכ"ל, שהיתה למעשה שלו, והיא נועדה לעזור כספית לחקלאים שתמכו בו. לדיברי גרופר, הדבר הרע ה־ראשון שעשה נחמקין היה בי־טול קרן זו.

■ **יוסף** („טומי") **לפיד**, מעורכי מעריב, חש בליבו שמשהו רע יתחולל, ארבעה ימים לפני שבתו **מיכל** נהרגה בתאונת־דרכים בתל־אביב. ל־פיד, שליבו מעולם לא רמז לו רמזים כלשהם, סיפר השבוע שערב התאונה היתה לו תחושה חד־משמעית של אסון מתקרב.

■ לפיד מגיש תוכנית שבר־עית ברשת ב'. התוכנית ה־אחרונה שלפני התאונה המח־רידה עסקה, על פי בחירת לפיד עצמו, במצבות ובמחיריהן.

■ מישפטו של **אריאל ש־רון** בניו־יורק הופך בית־דוד למושבה הישראלית שם. נוסף על העיתונאים הישראליים, נמ־צאת שם גם הפסלת **אילנה גור**, המיודדת עם אחד מפרק־ליטי אריק. הוא הכיר אותה כש־הלך בארץ ליד ושם וראה שם פסל של אילנה. בין העיתונאים מספרים שכתב גלי צה"ל **יעקב אילון** נרדם מדי פעם, וחבריו נאלצים להעירו, ואילו שאר העיתונאים מגלים יחס עויין ביותר לאריק. אנשי אריק אף טוענים, שהעיתונאים הישרא־ליים „מתחנפים בצורה מגעילה לעורכי טיים."

■ כתב מעריב בצפון **שעיה סגל** קיבל צו לשרות במילואים בתוך תחומי הקו הירוק. הוא פנה למפקד יחידתו וביקש להתגבר לשירות בלבנון. מבר־קשו ניתן לו, והוא ייצא לשם כחייל מן השורה.

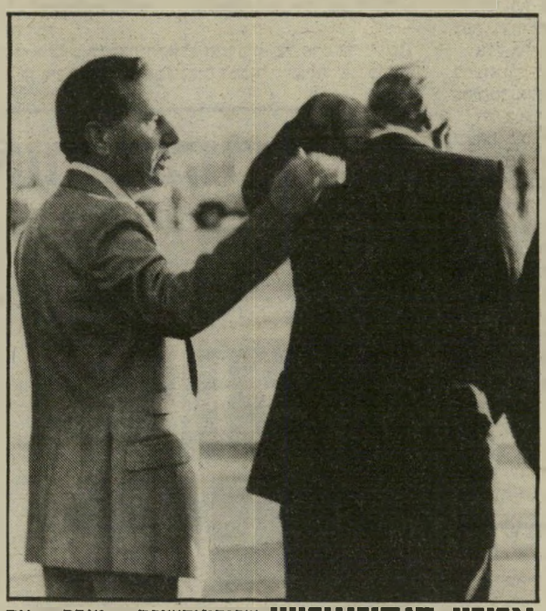
■ המפיק **אשר ביטנסקי** למד לקח. הוא לעולם לא ישכח עוד במקום ציבורי את תיק הג'יימס בונד שלו. ביטנסקי נא ביום השישי בבוקר לישיבה ב־תיאטרון הקאמרי כדי לדון בפרטים אחרונים הקשורים ל־הפקה המשותפת שלו עם ה־תיאטרון, לינדסי קמפ – פר־חיים. בתום הישיבה הוא ירד קומה ושתה שוקו חם, באחד מבתי־הקפה הקטנים שבפסאג' דיזנגוף. לרוע מזלו הוא שכח את תיקו. בעלי המקום הזמינו את המישטרה, וחבלן מישטרה פוצץ את התיק החשוד — ובו כל המיסמכים הקשורים להופעת לינדסי קמפ.

■ ח"כ לע"מ **אהוד** („אודי") **אולמרט** שילם את החשבון בבית־קפה בתל־אביב, ובעוד ה־קופאית מחזירה לו עודף, הוא אמר לבן־זוגו לשיחה שהוא ממריא לניו־יורק. הקופאית לא התביישה ואמרה: „אילו יכולת להביא לי מיכנסי ג'ינס..." הוא ביקש לדעת מהי מידתה, וה־שבוע הוא שב לבית־הקפה היוקרתי ובידו שקית ניילון שבה זוג מיכנסי ג'ינס חדשים.

■ מעצב־הבגדים **יובל כס־פין** שיחק אותה בגדול. במשך חודשים הוא הסתובב בארצות־הברית ללא עבודה וללא כסף. כשלגופו מעיל שאותו עיצב, הוא הלך להופעה של הזמרת **דיאנה רוס**, ובתום ההופעה העניק לה את המעיל. אחר־כך, מתוך סימפטיה לזמרת, הוא שב לראות אותה, וגילה שהיא עדיין לובשת את המעיל שלו. הוא ניגש אל מאחורי הקלעים וסיפר למפיקיה שהוא האיש אשר עיצב את המעיל. התוצאה: מאז הוא הפך למעצב בגדיה של הזמרת להופעתה החדשה. עכ־שיו יש לו עבודה וגם כסף.

■ ח"כ יחד **בנימין** („פו־אד") **בן־אליעזר** זוקף לזכותו הישג: הוא מספר שהוא היה הראשון שהכניס את **מאיר כהנא** לכלא לתקופה ארוכה. היה זה בזמן שפואד שימש כמת־אם הפעולות בשטחים הכבושים. כתת־אלוף בצה"ל.

■ **יצחק ליבני**, שהיה ב־עבר מנכ"ל רשות־השידור, פתח במיתקפה נגד הרמטכ"ל **משה לוי**, בגלל כוונת האחרון לחסל את יומני גלי־צה"ל. ליבני, שהיה לפני שנים מפקד התחנה הצבאית, ייסד את היומנים. ב־מהלך מילחמת יום־הכיפורים אוחדו שידורי החדשות והיומנים של קול ישראל והתחנה ה־צבאית, כשליבני ו**עמוס גור־דון** מהרדיו משמשים כמנהלים משותפים. אחרי סיום המילחמה נותק הקשר, ואז החליט ליבני שגלי־צה"ל ישדרו יומנים עצ־

אמנון רובינשטיין שר־הוניקשורת מנקה את האבק ממיקטורנו של שר־הבינוי־והשיכון, דויד לוי, בעת שצמרת המדינה בהרכב מלא באה להיפרד בנמל־התעופה בן־גוריון שליד לוד מראש־הממשלה, שימעון פרס, שיצא לביקור ממלכתי בצרפת. בגלל הקור הנוראי ששרר במקום בשעת בוקר מוקדמת, העדיפו כמה מהשרים הנוכחים לחמם את ידיהם בכיסי מיכנסיהם. כך עשו (למטה, מימין לשמאל) השר ללא־תיק משה („מישה") ארנס, שר־החינוך, יצחק נבון, וממלא־מקום ראש־הממשלה ושר־החוץ, יצחק שמיר.

מאיים. בתוך שבוע שודרו בתחנה הצבאית ארבעה יומני חדשות ביום. ליבני, ששמו מוכר כיום כאחד המועמדים ה־רציניים לניהול הערוץ השני, כאשר יקום, טען השבוע שגלי־צה"ל ללא יומני־החדשות יפסיקו להיות תחנת־רדיו.

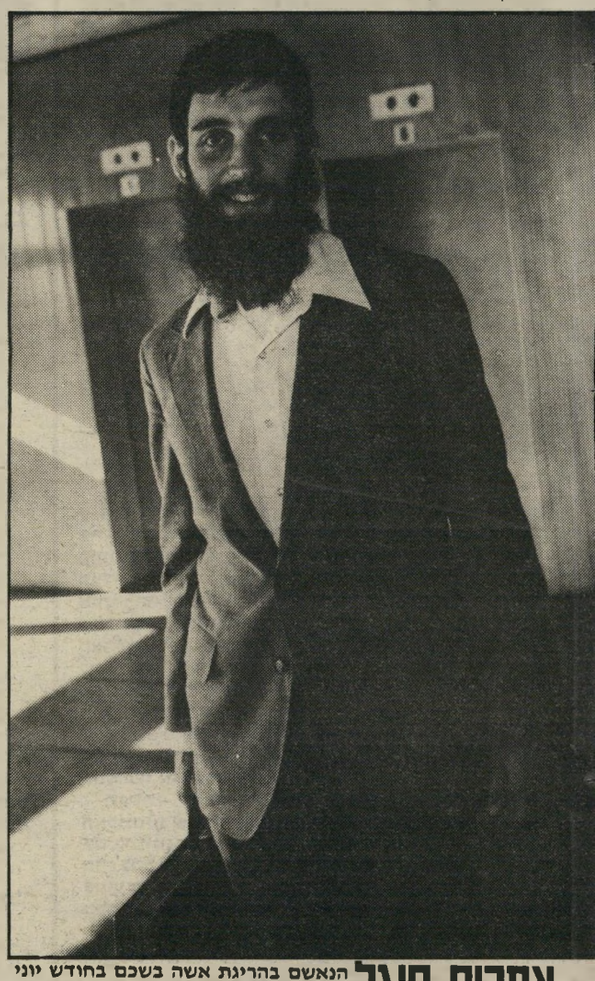
■ ח"כ הרשימה המתקדמת לשלום **מתי סלע** מיהר ל־ישיבה חשובה, וחשש לאחר. מרוב חיפזון טרק האלוף (מיל') את דלתות מכוניתו והשאיר בתוכה את המפתחות. פלד היה מיואש, כי היה לו סדר־יום עמוס והוא היה זקוק מאוד לריכוז. הוא מיהר למישרד קרוב וביקש לטלפן כדי להזעיק מישהו מחברת המכוניות סובארו, כדי שיפתחו את מכוניתו. כשהבין בעל הטלפון במה המדובר, הוא אמר לפלד: „אין צורך לטלפן." הוא לקח לידו חוט־ברזל, ניגש עם פלד למכונית ופתח אותה בלי קושי. אז התברר שהוא היה בעבר חייל במטכ"ל, כשפלד שירת שם כראש אגף במטה הכללי.

■ לשחקן התיאטרון העירוני חיפה **דורון תבורי** יש כישרון יוצא מן הכלל לשפות. כדי להבין טוב יותר את המחזאי **הנריק איבסן**, הוא למד נורווגית וקרא את יצירות איבסן במקור. עתה הוא מופיע במחזה מחכים לגודו בתרגום ערבי. הוא למד במהירות את השפה, בעזרת אחיו של השחקן **יוסוף אבו וردה**, שגם הוא משתתף במחזה.

■ העיתונאי **גבי זוהר** הוא כתב הרדיו היחיד שהינו קיבוצניק. זוהר בן ה־30, שהוא נשוי ואב לבת, קיבל מינוי ראשון מסוגו ברדיו: הכתב הכלכלי של איזור חיפה והצפון. זוהר החל את דרכו בעל המישמר. בין שידור לשידור הוא משלים עבודת מאסטר בבית־הספר ל־עבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה, ומדי פעם הוא מנחה ערבי חוזרים בתשובה. זוהר, בן קיבוץ עברון, מבקש לעמוד מקרוב על תופעת הדתיים החדשים, מנקודת מבט סוציולוגית.

■ מזכיר עיריית גיבעתיים, **אפרים שטנצלר**, היה אמור להתמנות כיועץ אירגוני לפרס. ואף כסמנכ"ל מישרד ראש־הממשלה. במחשבה שניה העדיף העסקן הצעיר, בן ה־32, להישאר בעירו ולא לנסוע בוקר־בוקר לירושלים, אולי משום שעתה נפל עליו תפקיד מקומי נוסף: פה־אחד הוא נבחר לתפקיד מזכיר מועצת פועלי גיבעתיים.

■ שר־האנרגיה **משה שחל** ניאות לקבל לפגישה את איש־העסקים **שמואל שבח**, לשיחה שעניינה פיתוחי אנרגיה מתקדמים. אך בתוך זמן קצר נשכחה סיבת הפגישה. השניים גילו שיש להם עבר ורקע משותפים. למרות ששבח הוא חבר מרכז חרות, הם התרפקו על תקופת ילדותם בחיפה. אביו של שבח הוא בעל המיסעדה שיקערכה. סיפר שחל כי אביו היה במיקצועו טווה חוטי משי ו־משווק לחנויות, ושחל הילד היה רוכן אל הנולים ועוזר לו. לדודו היה מיפעל טוויה ענק בהודו, שהולאם אחרי־כן על־ידי **אינדירה גנדי**. שחל מספר שהוא מנסה להצניע את העובדה שהוא גר שש שנים במעברות: בשער העליה, בבית־ליד ואחר־כך ב־אשקלון, והוא החליט שלא לנגן על הכינור העדתי.

אפרים סיגל הנאשם בהריגת אשה בשכם בחודש יוני 83', ובסיוע לאחר מעשה ברצח הילדה עיישה אל־בחש בשכם, לנאשם יוסף הרנוי ביולי 84', בא השבוע לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב להקראת כתב־האישום נגדו בהריגת האשה. סיגל המשוחרר בערבות ושנאסר עליו להיכנס לעיר שכם, חייך במלוא הפה במיסדרונות בית־המישפט. כשהוא לבוש ברישול חליפה שכפתוריה פתוחים ובידו תיק ג'יימס בונד.

יהודית מיימון מעצבת בובות למכירה (במרכז) פתחה השבוע תערוכה בגלריה היפואית 13 המקוריים ויוצאי־הדופן: קמיע (מימין) ומשכית (משמאל). זוהי התערוכה הראשונה של האמנית. וחצי. היא הביאה עימה לפתיחת התערוכה את שתי בנותיה, בעלות השמות

פסוקי השבוע

● **תא"ל בחיל־אוויר, כ־**הוראה לפקודיו: „חל איסור לנוע בתחום הבסיס בצורה מרושלת וערבית זו."

● **שר־האוצר יצחק מודעי:** „יש לנו כיס של קבצן ואנו חיים כמו רוטשילד."

● **ח"כ חרות לשעבר מיכאל קלוינר:** „בעיניי, פאשיזם זו לא מילת גנאי... בסך־הכל לשיטות של מוסוליני כאיטליה היו היבטים חיוביים, כמו שליליים."

● **הנ"ל:** „צה"ל צריך לירות במיידי האבנים. כן, לירות בהם ממש."

● **קצין בכיר** במיקרופון פתוח בגלי־צה"ל: „לאריק בניורק — דרישת־שלום מהפראייערים בלבנון."

● **השר לתפקידים מיוחדים עזר וייצמן**, על מישפט הדיבה נגד טיים: „שרון איננו מייצג, לא את העם היהודי וגם לא אותי."

● **ח"כ רק"ח מאיר ויל־נר**, לשר התוץ יצחק שמיר: „נדמה לי שאתה היית טרוריסט."

● **הרב מנחם הכהן:** „ש"ס וחלילה."

● **ח"כ ספח („פייסי") גרופר** לשר יוסף („יוסקה") שפירא, שהציע קיצוץ בשכר ה־ח"כים: „כשאתה תבוא לישיבות הממשלה על אופניים, אני מבטיח לך לוותר על כל המשכורת שלי."

● **הבימאי פיטר פריי:** „ישראל היא ארץ טוחנת יושביה."

● **ח"כ התחיה גאולה כהן:** „אצל כל ערבי בארץ קיים ערפאת קטן בלב."

● **ח"כ ר"ץ יוסי שריד**, לנ"ל: „אצלך, שטן קטן מרקד בלב."

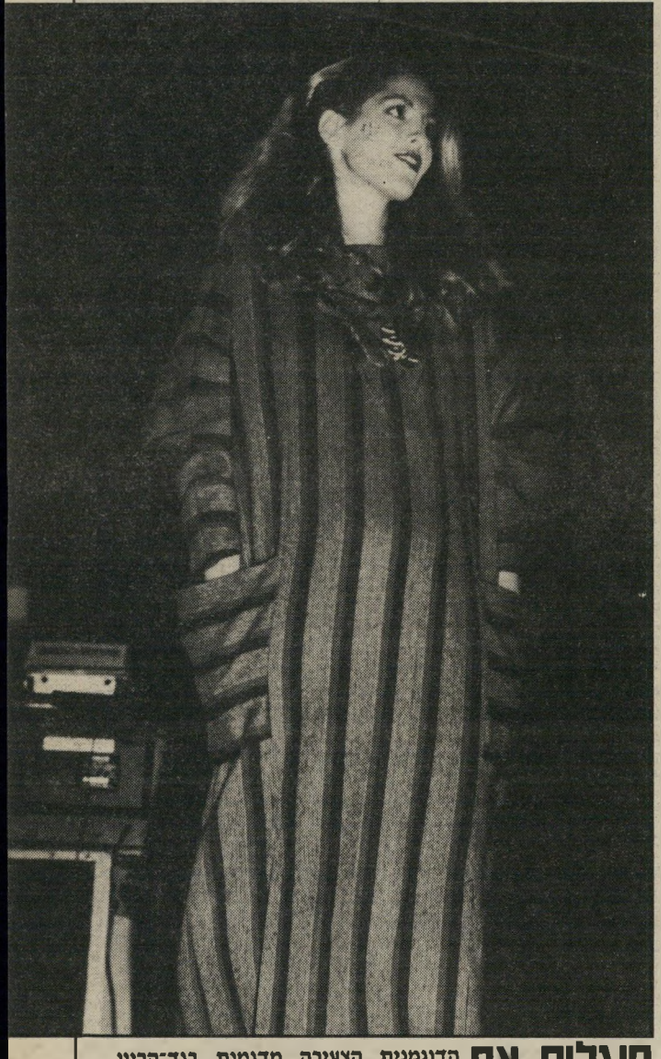
● **השר משה קצב:** „אני לא איזה אלוף שהצניחו אותו לממשלה."

● **העיתונאי דידי מנוסי:** „מאילת ועד מטולה, כל הארץ אייתולה."

● **ח"כ יעקב יוסף**, בנו של הרב עובדיה יוסף, על אשתו: „אשה, מוטב לה שתשב בבתה ותגדל את ילדיה לתורה ומיצוות."

● **הנ"ל**, על התנגדותו לשירות בתו בצה"ל: „הרי כל הפריצות יוצאת משם."

● **ראש־עיריית תל־אביב שלמה („צ'יץ") להט:** „אפשר לטעון שאני לא צנוע, אבל לא שאני ראש־עיריה לא טוב."

סיגלית אס הדוגמנית הצעירה מדגמנת בגד־הריון, בתצוגת־אופנה שנערכה השבוע. אס, בת למישפחת אס, בעלת מיפעל הנקניקים המפורסם, נמצאת בחודשי הריון מתקדמים, אך הבטן הקטנה שלה כמעט שאינה בולטת.

מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה

אודטה דנין:

„האשה היולדת היא לא שטח כבוש!"

כשילדתי את בתי, מיה, לפני 11 שנים בלונדון, הייתי שפן־נסיונות למכשיר האולטרא־סאונד, שהיה חדשני וסנסציוני. אני זוכרת שהרופא שלי שאל אותי מה אני רוצה, בן או בת? אמרתי בן, והוא אמר לי: „מה רע בבת?" אמרתי – לא רע, אבל יש לי שם לבן. ואז הוא שאל אם הייתי רוצה לדעת מה יוולד לי. אמרתי לא! חד־משמעי. לא רציתי שיקלקלו לי את ההפתעה.

כיום האולטרא־סאונד והאמניוצנטזה הם דברים שבשיגרה, אך עדיין קיים ויכוח בין רופאים ונשים האם לגלות את מין היולד לאשה ההרה, האם להזריק לה זריקת־ארגעה וטישטוש, המחסלת את הכאבים.

בשבוע שעבר ילדה העיתונאית אודטה דנין את בנה, אלון. אודטה ידעה מראש שיוולד לה בן. היא גם קיבלה זריקת אפידיורל לשיכוך הכאבים.

● רציתי לדעת את מין התינוק שלך לפני שנולד?

רציתי לדעת. אבל הסקרנות שלי היתה מאוד אישית.

לא הייתי עוברת את הבדיקה הזו רק כדי לספק את הסקרנות שלי לגבי מין התינוק. במיקרה שלי נאלצתי לעבור בדיקה כזו מסיבות רפואיות, וכשהרופא שאל אותי אם אני רוצה לדעת אמרתי: כן. ואז אמרו לי שזה בן. אבל מרצוני החופשי לא הייתי הולכת לבדיקה ולא הייתי רוצה לעשות קסטות־וידיאו.

● קסטות וידיאו?

כן. מכונים פרטיים החלו לעשות אולטרא־סאונד תוך צילום במצלמת־וידיאו, ואז יכולים לקחת את הקסטה הביתה, להכניס אותה למכשיר הווידיאו, וכל המישפחה היתה צופה בחבר החדש, שעתיד להצטרף אליה, כשהוא נמצא עדיין ברחם אמו.

● מה רע בכך?

אני לא יודעת אם זה רע או טוב. אני יודעת שמינהל התרופות האמריקאי התריע נגד זה, ושמישרד־הבריאות אסר את קסטות־הווידיאו. ואני יודעת דבר נוסף, שגם חומות ירימו נפלו בגלל גלי־קול.

● ובכשר ללידה ללא כאבים, את ממליצה על לידה כזו?

בפעם הזו, בניגוד לפעם הקודמת, התפננתי עם הלידה ללא כאבים, ואני מאחלת לכל אשה לעבור את הלידה בחוויה כזו.

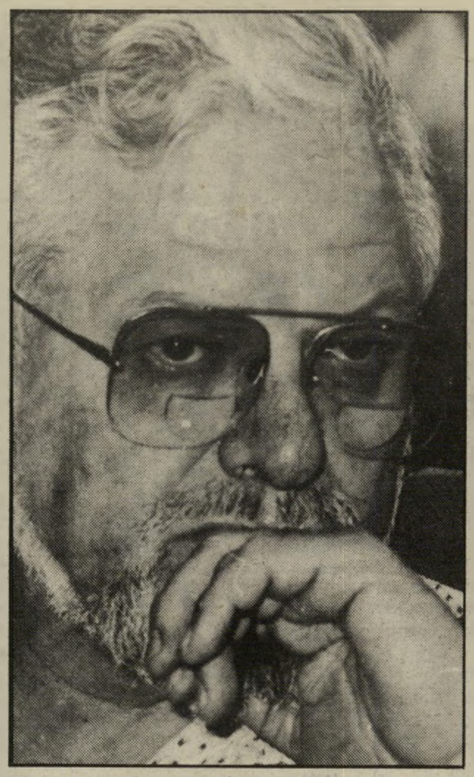
● לא סחדת מהזריקה?

פחדתי, כי כל מיני אנשים אמרו לי שהיא מסוכנת, שאם חס־וחלילה יש פיספוס קל, אהפוך למשותקת והאמת היא, שאם עושים את זה כמו שצריך, עם רופא מרדים מומחה, אז יש יותר סיכויים להיפגע מתאונת־דרכים בשכונה שקטה מאשר להישאר משותקת בגלל האפידיורל.

זה הכל עניין של כסף, זה כל הסיפור.

● למה עניין של כסף?

מכיוון שבלידה רגילה משתתפת מיילדת ורופא תורן. בלידת אפידיורל משתתף רופא מרדים, רופא רגיל ומיילדת. כך שמי שלא מוכנה לשלם באופן פרטי, יכולה לשכוח מזה. אומרים לה שאין תקציב. תאמיני לי, אם הנשים היו יהודה ושומרון, היו מוצאים תקציבים, אבל אנחנו לא שטח כבוש.

יאיר צבן:

„לא מאמין בסקר. נקבל יותר ממנדט!"

חבר־הכנסת יאיר צבן היה זה שלחץ כל הזמן על מיפ־לגתו לפרוש מהמערך, והנה, סקר של „מעריב", שהתפרסם בשבוע שעבר, קבע שאם מפ"ם תלך היום לבחירות – היא תקבל מנדט אחד.

שאלתי את צבן:

● מה דעתך על הסקר שקובע שאם תלכו לבחירות תקבלו רק מנדט אחד?

לא מאמין בסקר. אני בטוח לגמרי שהסקר יימצא מתברר. לא בגלל חשד באלה שעשו אותו, אלא בגלל העובדה שהסקר לא לקח בחשבון את הסקטור הקיבוצי והערבי, ואני משוכנע שגם בסקטור העירוני נקבל הרבה יותר ממנדט אחד, במיוחד אם לא נתייצב לבד, אלא עם כל גורמי השמאל הציוניים.

● ר"ץ?

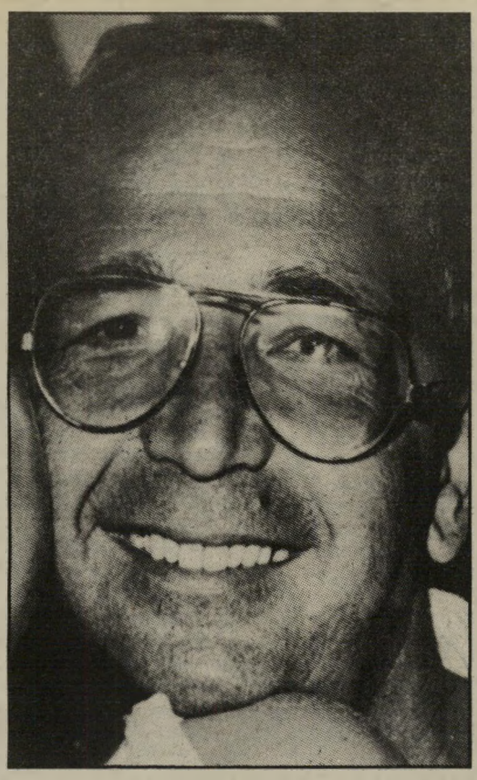
ולא רק ר"ץ.

● התחלתם לאחרונה לפרסם מודעות בעיתונות, האם זה בעיקבות התחושה שלכם שקרנכם ירדה?

אני מבטיחך נאמנה, כי תוכנית לפירסום המודעות נתקבלה לפני שישה שבועות, למרות שלי עצמי יש צער שלא יצאנו במסע כזה למחרת פרישתנו מהמערך. אז זה היה המומנט הנכון.

● אתם מדברים על הצטרפות לר"ץ. ר"ץ היא מפלגה המורכבת מבוכבים. למפ"ם יש אופי תנועתי. איך זה יסתדר ביניכם?

אינני יודע מה זה כוכבים. חזן לא היה כוכב? נכון שיש לנו אופי יותר תנועתי. אבל אני מאמין שהמיזוג בין ההיבט התנועתי וההיבט האינדיווידואלי יכול לפתח מתוך עצמו רק את המיטב.

אלכס גילעדי:

„אם יקבלו את תנאי, אשמח לנהל הטלוויזיה!"

הוא בונה וילה בספרד וקנה יאכטה, המשייטת אי־שם בין קוסטה בראבה לקוסטה דל־סול. הוא מתכנן מסיבה המונית בפסח לפתיחת ביתו החדש בספרד, ואם כל הע ר תעדר מתל־אביב בתקופה ההיא, אתם יודעים איפה לחפש אותה. הוא מצליח בצורה בלתי־רגילה, היה אורחו האישי של הנשיא האיטלקי פרטיני, אירח באופן אישי את ג'וני קארסון, עורך מסיבות־פאר באנגליה, לראשי הוועד האו־לימפי. יש לו נהג צמוד וחשבון־הוצאות פתוח. והחברים של אלכס שמגיעים ללונדון יודעים, כי בכל מיקרה נכון להם בילוי מהסרטים.

ופה, בארצנו הקטנטונת, רוצים שסגן נשיא „אן־בי־סי ספורט," הרוזן לבית גלעדי, יוותר על סיר־הבשר ויבוא לנהל פה את הטלוויזיה.

תפסתי אותו לשיחה במסעדת „וייט אלפאנט" האלגנטית שבקרזון סטריט. בחוץ חיכה לנו הנהג הצמוד עם לימוזין מדגם מרצדס. בפנים קפצו עליי עשרים איש כדי להסיר את מעילי. מיסטר ג'ילעדי חביב, מוכר וידוע במועדון הסנור הזה. אכלתי דג סלמון משגע. הוא שתה קפה ואני שאלתי אותו:

● אתה בא או לא בא לנהל את הטלוויזיה הישראלית?

אני מת לנהל את הטלוויזיה הישראלית. אבל בתנאים שלי. אני לא יכול לנהל טלוויזיה שמראש נועדה לכשלון. אורי פורת היה אצלי. שוחחנו. הגשתי לו מיסמך ובו דרישותיי המפורשות. במיס־מך מצויינים כל הפרטים שלדעתי טעונים תיקון, לפני שכף רגלי דורכת בבניין.

● אחד מהם, כך אני שומעת, הוא הריסת בניין הטלוויזיה ובנייתו מחדש.

בוודאי. לדעתי, אין הטלוויזיה יכולה לתפקד בבניין הישן הזה, שהוכשר לטלוויזיה בחאפ־לאפ.

● מה עוד אתה רוצה לשנות?

הכל כתוב במיסמך. במידה והוא יתקבל, אשמח לגלות לך.

● ואתה מוכן לוותר על סיר־הבשר בשביל טלוויזיה ישראלית?

הטלוויזיה הישראלית היא הבית שלי. מדינת ישראל היא הבית שלי. פה החברים שלי. פה הבת שלי. פה כל מה שאני אוהב. אם יקבלו את תנאי, אשמח לנהל את הטלוויזיה הישראלית.

סטלה לוי:

„שהח"כ בן־שלמה יקבע את תילבושת החיילות!"

כתב פרלמנטרי בכנסת סיפר לי, שאי־אפשר בכלל להבדיל ביניהם. כל הח"כים של ש"ס נראים אותו הדבר. לבושים בשחור, זקנם שחור ומיגבעתם שחורה. אף אחד לא יכול להבדיל בין הארבעה. אבל פה יש להם מפה עד להודעה חדשה.

אחד מהם, שימעון בן־שלמה שמו. הישוה את חיילות צה"ל, ויש להניח שגם אותנו ביניהן, אותנו – אני מתכוונת בוגרות צה"ל – לפרוצות. לא פחות ולא יותר. אנחנו משחיתות את מידותיהם של החיילים, מכיוון שמידותינו מושחתות בלאו־הכי. עובדה – התגייסנו לצבא. אני לא יודעת מי זה חבר הכנסת בן־שלמה, ולמען האמת הוא לא מעניין אותי כקליפת־השום. אני מוצאת הרבה יותר פריצות בהתבטאות שלו מאשר בכל חיילות צה"ל גם יחד. יהיו מעשיהן מחוץ לשעות־העבודה כאשר יהיו.

שאלתי את קצינת־חן ראשית לשעבר, סטלה לוי:

● **מה דעתך על התבטאותו של ח"כ בן־שלמה?**

מעבר לזה שהייתי נזעמת ונחרדת, ושרציתי להקים שמים וארץ, אני רוצה להציע הצעה לח"כ הנכבד: למה שלא יביא לצבא את כל הבנות המשתמטות מטעמי דת מהצבא, ושהן תחלפנה את החיילות הגורמות לפריצות?

● **אבל הוא נגד גיוס בנות לצבא. זה לא מוסרי.**

אז שיקבע להן תילבושת מיוחדת, צנועה מאוד, מכופתרת עד הצוואר, עם חצאיות המכסות את הברך וגרביים שחורים, ושהמשתמטות תבאנה את הטהרה והצניעות אל הצבא.

יונה אליאן:

„עכשיו העיתונות מנגבת את הדמעות של גורג'!"

לפני שבוע פורסמו כתבות־ענק על הסתבכותו הכספית של בימאי הקולנוע ג'ורג' עובדיה, המכונה גורג'י. גם לי הזדמן, בעוונותי, לעבוד במחיצתו של המאסטרו, ולעולם לא אשכח את אותו מישפט מפוצץ ששם בפי בסרט אריאנה, מישפט מהסרטים, כמו שאומרים: „אני לומדת שרמוטולוגיה באוניברסיטה." הקהל באולם, כשראה את הסרט, שאג מצחוק.

לי גורג'י לא הצליח למצוא חתן במיסגרת עבודתי עימו. אבל ליונה אליאן הוא מצא, ועוד איך מצא. יונה אליאן פגשה את אלוף־נעוריה, ששי קשת, על בימת־הצילומים של הסרט נורית. אהבתם של השניים זכתה בכיסוי אה־לה ריצ'ארד ברטון וליז טיילור. השניים נשואים בעושר ואושר עד עצם היום הזה.

שאלתי את יונה:

● **מה את עושה למען גורג'י, שהיה השדכן שלך ושל ששי?**

אני עושה, ואת לא מצפה ממני שאחשוף את מעשיי לפירסום בעיתון.

אתם, העיתונאים, שעכשיו נותנים לו צילומי־שער, עשיתם לו את המוות כשעשה את נורית, שהיה שלאגר. העיתונאים התחרו ביניהם כדי להוכיח כמה הם יותר חכמים ממנו. הפכו את ההת־נשאות עליו לחגיגה. עכשיו, פיתאום העיתונות מנגבת בשבילו את הדמעות, נחלצת לעזרתו. זה באמת מלחיץ.

למה כשעשה סרטים אף אחד לא נתן לו שער. למה? כי עכשיו זה מצטלם טוב, כמו התינוקות הרעבים באתיופיה, ויש כותרת טובה:

הראלה בר:

„לא דומה לירדנה ולא שרה כמו גלי!"

המזכירה אמרה לי: „יש לך תקליט חדש של ירדנה ארזי." ואללה, אמרתי לעצמי, הבחורה הזו מקליטה באופן רצחני. הוצאתי את התקליט מהעטיפה. ראיתי את ירדנה. אבל מתחת לשם שלה היה כתוב הראלה בר. מדהים. חשבתי לעצמי. השתים האלה פשוט דומות. אחר־כך הקשבתי לתקליט, עצמתי את עיניים. היה נדמה לי שאני שומעת את גלי עטרי.

התחלה לא רעה בשביל זמרת מתחילה, חשבתי לעצמי. נראית כמו ירדנה ארזי, שרה כמו גלי עטרי וקוראים לה הראלה בר. העניין הזה שווה בירור:

● **מה דעתך על זה שאומרים שאת נראית כמו ירדנה ארזי ושרה כמו גלי עטרי?**

לגבי ירדנה ארזי, אם משווים אותי אליה, אז זו סך הכל מחמאה, כי ירדנה היא בחורה נורא יפה. ולגבי גלי עטרי, היא זמרת מצויינת, עם איכויות קוליות, וזה נחמד, שכבר בתחילת הדרך משווים אותך לזמרת ותיקה.

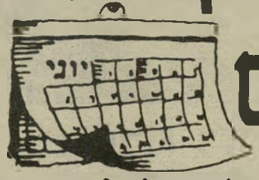
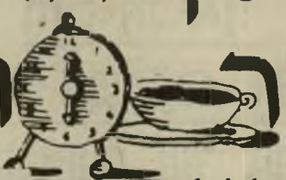
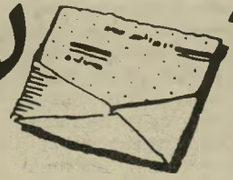
● **גם את מוצאת שיש דמיון?**

כמובן, שלא.

● **אז למי, בכל זאת, את משווה את עצמך?**

להראלה בר. שמעת עליה? אם לא — עוד תשמעי.

מתנה כל בוקר..

רק צלצל 824261 שלוחה
540 ואנו נדאג לספק את
העיתון משך חודשיים
בשעות הבוקר המוקדמות
לכתובת שתמסור לנו,
תמורת 8,280 שקל בלבד
(מחיר מוזל למתנה
במקום 17,560 שקל) עם
העיתון הראשון ישלח כרטיס
ברכה עם פרטי שולח השי.

• הארץ • הארץ • הארץ •

מאחורי המירקע

מדוע לא שודר היומן?

הפעם האשמה אינה בעובדי הטלוויזיה, אלא ב־130 עובדי־חוץ. מדובר בחברות קבלניות, ה־מספקות לטלוויזיה שירותי־עריכה, צילום והק־לטה. חברות אלה מקבלות תשלום לפי שני תעריפים: עבור כוח־אדם ועבור ציוד שהן מש־כירות לטלוויזיה.

לפני שנה השביתו עובדים אלה את ה־טלוויזיה כולה לחודש ימים. אחר־כך חתמו על הסכם חדש עם הרשות, והכל בא על תיקונו.

עד שפרצה עיסקת־החבילה. חברות אלה רד־שו מרשות־השידור תשלומים שהיו מעבר לעיס־קת־החבילה ושלא בהתאם לחוק. הרשות לא יכלה לשלם ו**רדן נחמן**, המישנה למנכ"ל רשות־השידור, שלח אותם לוועדת־המעקב ה־ממשלתית, שהיא האחראית לתשלומים חריגים מן העסקה הכוללת.

ביום השישי בשעה 9 בבוקר הודיעו ראשי הוועד של עובדי־חוץ אלה לכל עובדיהם להפ־סיק לעבוד מייד. דובר בעיקר על עורכים, שהיו עסוקים באותה השעה בעריכת הכתבות ליומן השבוע.

עסקן מיזרחי
הסכם בטל ומבוטל!

מיבה לימור, עורך היומן, התקשר מייד בפאניקה לרון נחמן, וסיפר לו מה קורה בבניין. נחמן ביקש מהעובדים לדחות את שביתתם עד ליום הראשון. אז יוכל לברר איתם את נושא התשלומים. הוא ביקש מהם לגמור לערוך את הכתבות ליומן השבוע ואת הכתבות למהדורת־החדשות של מוצאי־השבת, אך בקשותיו נפלו על אוזניים סתומות.

נחמן גם ניסה למצידו, לבדוק את הנושא במישרד־האוצר, ובשעה 1 בצהריים התברר ב־וועדת־המעקב כי החברות הקבלניות אינן יכו־לות להעלות את מחיריהן. אך כלום כבר לא עזר, העובדים הפסיקו את עבודתם.

בניגוד לעובדי־הרשות עצמם, אין עובדים אלה כפופים לרשות. ועד־עובדים של הרשות, הרוצה להכריז על שביתה, חייב להודיע שבועיים מראש על סיכסוך־עבודה, ורק אז לשבות. אלה החליטו להפסיק את עבודתם לאלתר, לא נתנו לטלוויזיה זמן להתארגן, למצוא עורכים חליפיים ולגמור את העבודה הזו.

אורי פורת הודיע, כי הוא יפסיק לגמרי את עבודתם, וכי אף אין טעם להיכנס איתם למשא־ומתן. מצב זה יכריח את הטלוויזיה לערוך את כותותיה מחדש, כך שעובדי הרשות, מקבלי־המשכורות, יצטרכו לעשות גם את העבודה הזו.

ואכן, ביום הראשון השבוע, החליטו המנהלים הבכירים בטלוויזיה וברשות השידור להפסיק להעסיק את עובדי־החוץ.

מכבי כמעט ניצחה

ישודר או לא ישודר — המישחק של מכבי תל־אביב נגד האיטלקים? זו השאלה שהעסיקה השבוע את כל אוהדי הספורט בארץ.

בהסכם שנחתם בין אגודת מכבי לבין הטלוויזיה הישראלית, יש סעיף מפורש שבו כתוב שאם אין קבוצת מכבי מצליחה למכור את כל הכרטיסים למישחק, לא תודיע הטלוויזיה על שידור המישחק, אלא ביום השידור עצמו. אחרת, כך כתוב באותו הסעיף, ההסכם כולו בטל ו־מבוטל.

ביום החמישי לפני שבועיים הודיעה **יונה אליאן**, מגישת התכנית סיפורי בדים כי התוכנית תיעדר לשבועיים מן המירקע, בגלל שידורי מישחקי־הדרוסל של מכבי תל־אביב.

דבריה התמימים של אליאן עוררו סערה אצל אנשי מכבי, ואלה איימו לפוצץ את ההסכם עם הטלוויזיה. בבריקה שנעשתה התברר כי גם **שאול שירן**, מפיק סיפורי בדים, וגם **אלון גויטין**, מנהל מחלקת־הדראמה, לא קיבלו הוראה שלא לספר על שידור המישחק. מי שקיבל מיכתב מפורט בנושא הזה היה **צביקה שפירא**, מנהל חטיבת־התוכניות, אך הוא, מ־שום־מה, לא טרח להעביר את הידיעה החשובה לעובדיו.

בלוחות־המישדרים שפורסמו בעיתונים נאמר — ליד השעות האמורות — „פרטים יבואו בהמשך". להבא יידעו הכל שמילים אלה פירושן: שידור מישחק.

אחרי שיונה אליאן אמרה מה שאמרה, קיבל **אורי פורת**, מנכ"ל הרשות, מיכתב תריף **משימעון מיזרחי**, יו"ר מכבי, שבו הוא מתריע במילים בוטות על־כך שהטלוויזיה אינה עומדת בהסכמים, ולכן ההסכם ביניהם בטל ומבוטל, ומכבי מתנגדת לשידור המישחק בטלוויזיה.

פורת זימן את מיזרחי לפגישה איתו ועם **טוביה סער**, מנהל־הטלוויזיה. בפגישה, שהת־קיימה ביום השלישי בצהריים, הסבירו השניים למיזרחי שמדובר בתקלה. הוחלט שבאותו היום, בתוכנית הספורט של אחרי־הצהריים, יודיעו על גבי המירקע שעדיין לא ברור אם מישחק הכדור־סל אכן ישודר. וכך היה.

כך גם יהיה בפעמים הבאות. הצופים הרוצים לתכנן את הערב שלהם, או לתכנת את מכשירי־הווידאו שלהם לפני שידור המישחק, לא יוכלו לעשות זאת, מכיוון שלא יידעו עד הרגע האחרון אם המישחק ישודר או לא.

מנהל הטלוויזיה: פרק נוסף בסידרה

אורי פורת, מנכ"ל־הרשות, הודיע **לטוב־יה סער** שאינו תומך במועמדותו לקדנציה נו־ספת במישרת מנהל־הטלוויזיה. סער יודיע, כנר־אה בימים הקרובים באופן רישמי, שאינו רואה עצמו מועמד, וכך ייצא באופן סופי מן המירוץ על המישרה.

לעומת זאת צובר **חיים יבין** כוח. הוא נהנה מתמיכה של פורת, ומתמיכתו של **מיבה ינון**, יו"ר הוועד־המנהל. גם רוב אנשי מחלקת־החדשות בטלוויזיה תומכים במועמדותו של חיים יבין.

דן שילון יורד ועולה. יש הטוענים כי אנשי המערך בוועד־המנהל הם מתומכיו הנלהבים, ומעוניינים על כן שהמיכרז יהיה חיצוני, כדי ששילון יוכל להתמודד בו. גם **יצחק נבון**, שר־החינוך והשר הממונה על רשות־השידור, הוא מתומכי שילון, וגם השר **מוטה גור** הוא מחסידיו. **שימעון פרס**, לעומת זאת, לא קבע עדיין את עמדתו בעניין זה.

שילון נפגד זה עתה מחברת רימון תיקשו־רת, שבה היה שותף ומנהל, חברה שהפיקה, בין השאר, את תשדירי־הבחירות של מיפלגת־ה־עבודה. שילון פרש מהחברה בצורה לא כל־כך שקטה.

שילון הגיע לרימון תיקשורת בעזרתו ה־אריכה של חברו ראז, **ארנון צוקרמן**, שהיה ממנהלי החברה ומשותפיה (צוקרמן עצמו היה בעבר מנהל־הטלוויזיה). אבל בעיקבות מריבה שהיתה בין השניים, עזב צוקרמן את החברה ושילון נשאר.

לשונות רעות מערימות, שאם המיכרז על מישרת מנהל־הטלוויזיה יהיה חיצוני, ינסה צוקרמן להיכנס למירוץ, ולוא רק כדי להכשיל את דן שילון.

איש נוסף הצובר בשבועות האחרונים תאוצה הוא **יוסי צמח**, בימאי בכיר בטלוויזיה. צמח, שהיה בעבר בלהקה צבאית, אחר־כך בלהקת התרנגולים, בימאי של כל הלהקות הצבאיות בצה"ל, בימאי בתיאטרון הקאמרי והבימאי הראשי של הטלוויזיה, ידוע כאיש מיקצוע מעולה. הוא הרים את רוב המיבצעים המסובכים של הטלוויזיה, כולל מערכות־הבחירות, מיצערי צה"ל ותחרות האירוויזיון, ורבים עדיין לא שכחו הפקה מתוחכמת זו.

מאחורי המיקרופון

הוועד המנהל נגד המנהל

דיון סוער על קול ישראל התנהל בשבוע שעבר בוועד־המנהל של רשות־השידור. אנשי הוועד ביקשו מ**גידעון לב־ארי**, מנהל הרדיו, הסברים מדוע ירד היקף הפירסומות ברדיו בשני־שלישים.

ההכנסות מפירסומת ברדיו עמדו על 1.4 מיליון דולר בחודש, והיו 20 אחוז מתקציב רשות־השידור. היום עומדות ההכנסות על 370 אלף דולר לחודש. לב־ארי ניסה להסביר לחברים הנכבדים שהסיבות נעוצות במצב הכלכלי הקשה, ושאותה ירידה הרת־אסון קיימת גם בעיתונות הכתובה, אך הוועד לא התרצה. חברי־הוועד החליטו לקיים דיון מיוחד על הרדיו.

יש אומרים שחברי־הוועד כועסים על לב־ארי, מכיוון שאינו נותן להם את הכבוד הראוי להם, וממעט להופיע לישיבותיהם, ולכן „חיכו לו בפינה".

מי גילה את הסקופ?

מחלקת־החדשות של קול ישראל היתה הראשונה שידעה על היעלמן של שתי ד־תאומות בנות ה־11 מראשון־לציון.

משה טימור, ממגישי התוכנית כל צעבי הרשת, ישב באותו ערב בבית חברו בראשון־לציון. אותו חבר הוא חובב־רדיו, והשניים שמעו ביחד את השידור של ניידות המישטרה על היעלמן של שתי הבנות.

טימור התקשר מייד עם **כרמלה מנשה**, הכתבת לענייני־מישטרה של קול ישראל, וסיפר לה על המיקרה. כעבור כמה דקות טילפן אליה שוב וסיפר לה איך קוראים לשתי הבנות ומה גילן. כעבור כמה דקות טילפן בשלישית ומסר פרטים נוספים. כל הפרטים היו מדוייקים לגמרי.

מנשה נסעה באותו הלילה למישפחה בראשון־לציון, ושהתה בביתם עד השעה 5 לפנות־בוקר. אז חזרה לאולפן והתחילה להכין את הכתבה שלה ליומן הבוקר. חמש דקות לפני השעה 7 טילפנה למוקד־ה־מישטרה בראשון־לציון, כדי לוודא אם ה־בנות נמצאו, לפני שידור הידיעה במהדורת־החדשות. מנשה דיברה עם השוטרת, וזו אמרה לה: „חכי, עכשיו בדיוק אני מדברת במכשיר־הקשר עם שוטר בשטח, אחת השכנות אמרה לו שהיא ראתה את שתי הילדות." כרמלה ניסתה לזרז את השוטרת, כדי להספיק לחדשות של 7, ואכן הידיעה שודרה.

מגיש טימור
לא בגובינא!

אז ניגשה כרמלה להכין כתבה חדשה ליומן הבוקר. המתחיל מייד אחרי מהדורת־החדשות.

למשה טימור, שגילה הפעם את הסיפור, אין זה הסקופ הראשון. כשיורט מטוס לפני כמה שנים ונחת בנמל־התעופה לוד, היה זה טימור שגילה אותו לפני כל העיתונאים.

טימור, המתגורר בנווה־מונוסון ליד נמל־התעופה, הבחין במטוס אזרחי המלווה על־ידי שני מטוסי פאנטום צבאיים. הוא לקח מייד מצלמה של 8 מילימטר, נסע עם חבר־טייס בדרך סודית, הגיע עד לכבש המטוס וצילם אותו מקרוב, בעוד חבריו העיתונאים עומדים במרחק רב ממנו. אחר־כך ניסה טימור למכור את הסרט לטלוויזיה ה־ישראלית, אך נדחה. כשחזר הביתה העביר דיווח לגלי צה"ל, שהיו, לכן, הראשונים שפירסמו את הסיפור.

טימור, העובד בקול ישראל, לא העביר אז את הידיעה לרדיו, בגלל ריב שהיה לו עם מחלקת־החדשות, כשניסה להעביר להם ידיעה ממכסיקו בשיחת גובייגא. מחלקת־החדשות לא רצתה אז לקבל את השיחה, מכיוון שטימור אינו עובד־החדשות.

עד היום אין מקבלים במחלקת־החדשות שיחות טלפוניות בגובייגא מאנשים שאינם עובדים של המחלקה.

קרפין מאיים ואינו מבצע

מיכאל קרפין, עורך מבט, איים השבוע פעמיים בהתפטרות, בשתי הפעמים חזר בו מן ההתפטרות ושב לעבודה, כמו ילד טוב.

בפעם הראשונה זה קרה ביום הרביעי בבוקר. קרפין התווכח ורב עם **מיבה לימור**, עורך השבוע – יומן אירועים. נושא המריבה היה הכתב הצפוני **עמוס ברמלי**. זה הכין ליומן (שלא שודר) כתבה נרחבת על החיפושים אחרי החיילת הדס קדמי. לכן לא יכול היה לסקר את החיפושים למבט לחדשות. קרפין איים שיתפטר אם כרמלי לא יכין כתבות למבט. אך אחרי זמן קצר חזר בו מהתפטרותו ושב לעבודה.

המיקרה השני אירע באותו היום בערב. הדברים התגלגלו כך: עוזרת־ההפקה הקבועה של מבט לחדשות חלתה, בעוזנותיה הרבים. באותו היום, ולא יכלה לבוא לעבודה. במערכת מבט הוחלט שיחליפו אותה שתי עוזרות־הפקה — אחת תעבוד עד השעה 7 בערב והשניה מ־7 ואילך.

כשגילה קרפין, שאחרי השעה 7 בערב יש לעוזרת־הפקה אחרת הודיע **ליאיר שטרן**, מנהל מחלקת־החדשות, שהוא מתפטר.

שטרן הסביר לו שזו זכותו, אך שיידע לו שאם הוא מתפטר הפעם, לא יוכל לחזור בו, בעיקר מפני שזו היתה ההתפטרות השניה באותו היום.

לרגע נראה היה שקרפין נחוש בדעתו ללכת ולא לחזור. הוא התחיל לצעוד במיסדרון של הקומה הרביעית לכיוון המעלית. אך אחרי חמישה צעדים סב על עיקבותיו, וחזר לשולחן העורך.

„חבורה של נוכלים"

ביום השלישי קיים **אורי פורת**, מנכ"ל הרשות, ישיבה עם כל המנהלים בטלוויזיה, כשנושא הישיבה היה תוכ־נית־החירום והקיצוצים. פורת התעקש שתוכנית הקיצוצים תבוצע במלואה, אחרת לא יהיה מנוס מסגירת הטלוויזיה. באותה ישיבה אמר פורת על הוועד־המנהל: „הם חבורה של נוכלים" וטען כי חברי־הוועד רוצים בפיטורים המוניים או בסגירת הטלוויזיה.

כששמע חבר־הוועד **דויד אדמון** על התבטאותו של פורת, אמר: „אורי פורת יכול לכנות אותי בכל כינוי שהוא רוצה, אני ממשיך לתת בו אמון בתור מנכ"ל. ואם אמר מה שאמר על הוועד־המנהל, הוא בטח התכוון גם לעצמו, כי הוא משתתף בכל ישיבות הוועד, והוא חלק מאותה החבורה."

סאני (מימין), בתם של עזיקרי וארים סאן (משמאל), הגישה נגד אביה תביעה משפטית על מזונות בסך 500 דולר לחודש

משפט נגד

„מאז גיל 6 לא ראיתי את אבא שלי. אז פניתי לעורך־דין!" מספרת סאני בביתה, כשהיא מוקפת באוסף הדובים הגדול שלה

„זמי של אבא מצאת לי, מציאה גדולה. אפילו מיכתבים הוא לא כותב לי. יכולת לעשות אותי עם מישהו אחר." סאני עזיקרי היתה בת 9 בסך־הכל כאשר אמרה את הדברים האלה לאמה, עליזה עזיקרי.

היום, בגיל 16, היא כבר לא מת־לוננת. אבל היא הגישה תביעה מישפ־טית נגד אביה, בדרישה שישלח לה 700 דולר בחודש.

„אני לא מרגישה שונה או אחרת מילדים שנולדו לזוג נשוי," אומרת בתו של הזמר אריס סאן, „אני מרגישה קצת צעיר שאני לא קרובה לאבא, אבל קשה להגיד שהיה לי רע, או שרע לי עכשיו. אילו היו הוריי מתחתנים ואחר־כך מתגרשים, זה היה אותו המצב. החתונה שלא היתה לא משחקת ב־מיקרה הזה תפקיד חשוב."

עד לפני שלושה חודשים, מאז גיל 6, חיה סאני בקיבוץ הגושרים בגליל. עכשיו היא עם אמא, בתל־אביב. אחו־תה פאני (20), מנישואיה של עליזה לשחקן ניסים עזיקרי, נישאה לא מזמן, והיא חיה עם בעלה בקיבוץ הגושרים. עליזה תמיד אמרה לבנותיה: „אם אתן רוצות, בואו הביתה. זה הבית שלכן." בגלל החלטתה של סאני לחזור, היא ביטלה נסיעה מתוכננת לאמריקה. „היא כבר ילדה גדולה, אבל עור צריכה טיפול," אומרת עליזה. „אוכל, כביסה, חיבוק פה, נישוק שם."

עם הוצאת תעודת־הזיהוי החליטה סאני להצמיד לעצמה את השם סאן, ועכשיו היא סאני סאן־עזיקרי. היא חיננית, תמירה (1.73 מטר), דומה מאוד לאמא, גם בגומת־החן על לחי אחת, כאשר היא מחייכת.

מאז שהיתה קטנה רצתה להיות דוגמנית. הדבר הראשון שעשתה עם בואה העירה — קורס־דוגמנות בן שבועיים. עבודה אינה מובטחת, ואין היא מחפשת. הבטיחו שיתקשרו אם יהיה משהו.

בינתיים היא שומרת על דיאטה, כדי להגיע למישקל האידיאלי, 35 קילו. אין לה הרבה להוריד, איזה שניים־שלושה.

העיר הגדולה הפחידה אותה בהתח־לה, אבל בינתיים היא הספיקה להת־רגל. „השד לא נורא כל־כך," היא או־מרת. לומדת בתיכון עירוני א', בשי־שית. תלמידה בינונית, בגלל ההלם מהחיים החדשים. קצת קשה לה, אבל היא מקווה לחזור להיות תלמידה טו־בה, כמו בקיבוץ, כאשר תתרגל.

אני לא התינוקת שלך

דירה ברחוב שקט בדרום ה־עיר, יפה ומטופחת. שטיחים מקיר אל קיר, המון תמונות על הקיר, עצי־צים. לסאני יש חדר חמוד. פוסטרים, קישוטים בלי סוף, כמה דובונים בכל הגדלים ואוסף מיניאטורות על מדפים.

עליזה טוענת שהשם סאני אינו קשור בכלל לסאן. היא פשוט חיפשה חרוז לפאני. „אילו היה נולד לי עוד בן, הייתי קוראת לו מאני או רני," היא אומרת, „אבל לא היו מתנדבים..."

השתיים חברות טובות. סאני: „יותר חברות מאשר אמא ובת. היא אמא טובה, בדרך כלל מרשה לי לעשות כל מה שאני רוצה, בתנאי שלא אגזים. כשהיא היתה באה לקיבוץ, הייתי גאה בה, לא מפני שהיא הזמרת עליזה עזיקרי, אלא מפני שהיא הכי יפה והכי חתיכה מכל האמהות."

סיפרה סאני:

עד גיל 6 הייתי באמריקה, עם אמא ופאני. אני לא זוכרת הרבה מהתקופה הזאת. אחר־כך פאני ואני היינו בקי־בוץ. לא זוכרת אם היה קשה להיפרד מאמא. נראה לי טיבעי שאני הולכת עם אחותי לקיבוץ.

הייתי ילדה קשה, עם המון קריזות. עיצבנתי את המטפלות עם החוצפה שלי והלכתי מכות עם הילדים, בעיקר נתתי. הייתי טיפוס של מנהיגה, וה־ילדים ניסו לחקות אותי, לעשות מה שאני עושה.

בגיל 10 נעשיתי ילדה יותר טובה. הילדים לא עשו עניין מזה שאמא שלי זמרת, קיבלו את זה כמובן מאליו. אם היו רואים כתבה עליה בעיתון, היו באים להגיד לי.

הכתבות לא הפריעו לי. רק אחת. כתבו שאמא התמוטטה והיא מסתגרת בבית. היה לי לא נעים, אבל היא הסבירה לי שזה לא מדוייק, וניפחו את הסיפור. היא אמרה שעיתונאים אוהבים להגזים, ונרגעתי.

על אבא אני לא זוכרת אף כתבה אחת. פעם קראתי שאבא היכה את אמא, אבל התייחסתי לסיפור כאל

בקיבוץ בגיל 10, היתה סאני ילדה יפה עם שיער ארוך. אז נעשתה תלמידה טובה והפסיקה להתחצף למטפלות.

עם עזיקרי אבא של פאני, השחקן ניסים עזיקרי, מחבק את בתו (משמאל) ואת סאני. הקשורה אליו עד היום.

עם אמא במיטבח. את סאני בת ה־4 מאכילה אמא. פאני אוכלת לבד. שנתיים אחר־כך עברו הילדות לקיבוץ.

בת 3 על שפת־הבריכה. ב־נגדיים בן חלק אחד. סאני תמיד רצתה להיות דוגמנית.

בת 16 בבגד־ים. חולצה מעל ופסנתר ברקע. כדי להגיע לגיזרה דקה של דוגמנית – חלום חייה של סאני – היא מנסה לרזות ומקפידה על דיאטה. בינתיים עוד יש לה עודף של 3–2 ק"ג.

אבא

כמו ג'ינסים, טייפ או אופניים, הוא היה שולח. ביקשתי שיכתוב, אבל זה לא עזר. אני זוכרת רק שני מיכתבים שלו, כשהייתי קטנה, בעברית עם אותיות לטיניות. הוא גם לא מצלצל אליי.

יש לנו תקליטים שלו, אבל אני לא שומעת אותם. אין לי קשר למוסיקה היונית, לא גדלתי על זה ואין סיבה שאוהב אותה. אבל כולם אומרים שהוא זמר טוב וגיטאריסט מצויין. אני אוהבת פופ אנגלי ואמריקאי, בעיקר שירים שקטים. גם להקות רוק, אבל לא רוק כבד. בין הזמרות אני אוהבת את סינדי לאופר. זמרים ישראלים אני לא אוהבת, רק את השירים של אמא, כמו נערה ממש אוצר.

מה יהיה על המסלול?

כשבאתי לחיות עם אמא הגשתי נגדו תביעה מישפטית, שישלח לי 700 דולר לחודש. זה התחיל מזה שרציתי כל מיני דברים — ללמוד לרקוד, לצאת לטיולים, לעשות קורס דוגמניות, וחשבתי שזה לא הוגן שאמא צריכה לשלם בשביל הכל. אני יודעת שלאבא יש כסף, אז למה שהוא לא יתן ליי? ראיתי שאין טעם לבקש במיכתבים, כי הוא לא עונה, אז האפשרות היחידה היתה לפנות לעורך־דין.

עד כאן דבריה של סאני. היא מדברת בשטף. אומרת שבהתחלה התרגשה — בכל זאת, ראיון עיתונאי ראשון בחייה — אבל אחר־כך נרגעה.

עליזה מסתובבת בדירה, מכינה קפה, מרברת בטלפון. בקטע על התביעה היא מצטרפת.

שתי חברות סאני (משמאל), הדומה מאוד לאמא (מימין), וזה כולל את גומת־החן בלחי השמאלית. היא גם חברתה הטובה. חבר של אריס סאן, שביקר אותן באחרונה. החליט שהיא מאוד דומה לאבא. "אני חותם שהיא שלו!" אמר. גם סאני, שהסבה שמה לסאן־עזיקרי.

שקר. לא שאלתי את אמא על זה. אני לא חושבת שזה היה פוגע בי אילו זה היה נכון, או מוריד מערכו של אבא, כי אין לי בריוק החלטה מגובשת בקשר אליו, ואין ממה להוריד. אמא לא סיפרה לי איך הם הכירו ועל הרומן שלהם, ולא שאלתי. אני לא ילדה סקרנית, אבל אולי עכשיו אשאל אותה, זה יכול להיות מעניין.

את אבא שלי פגשתי בפעם הראשונה כשהייתי בת 6, באמריקה. אני לא זוכרת הרבה מהפגישה הזאת, רק שישבנו במיסעדה, שעתיים בערך, אכלנו והשתוללנו.

אחרי שלוש שנים ראיתי אותו בפעם השניה והאחרונה, כאן בבית, במשך רבע שעה. הוא חיבק אותי כל הזמן ואמר: "בואי, תינוקת שלי." בסוף התעצבנתי ואמרתי — די, אני לא התינוקת שלך! וברחתי לחדר שלי. הוא הגיע אז במונית, ועד היום כשאני שומעת מונית עוצרת ליד הבית, אני הולכת לחלון לראות אם הוא בא. אני יודעת שזה לא הוא, אבל בכל זאת, הרעש מזכיר לי.

לא העזתי לקרוא לו "אבא". כשרציתי להגיד לו משהו, נתתי לו מכה על הכתף והוא הסתובב אליי. רק במיכתבים אני קוראת לו אבא.

לניסים אני קוראת אבא, כי אני מרגישה שהוא אבא שלי. אני נורא אוהבת אותו. כשהייתי בת 7 הוא אמר לי שאני יכולה לקרוא לו אבא, והוא יהיה כמו האבא שלי. הוא תמיד אמר שאני צריכה להתגאות שיש לי שני אבות, כי לכל הילדים יש רק אחד.

עד היום אני בקשר עם ניסים. תמיד היינו צוחקים שנתחתן כשאני אגדל, הרי אנחנו לא קרובי־משפחה...

מאז גיל 9 לא ראיתי את אבא שלי. כתבתי לו מיכתבים, אבל הוא לא ענה אף פעם. רק כשביקשתי משהו מסויים, עליזה: "עורך־הדין שלנו הוא מומחה לדמי־מזונות. רצינו לתבוע רטרואקטיבית, אבל אריס יפשוט את הרגל אם הוא יצטרך לשלם עבור 16 שנה. אז לא נגזים. די שנתחיל לקבל מהרגע שבית־המישפט יקבע. עורך־הדין החתים השבוע על התביעה את מנהל־העסקים של אריס, כי אריס לא היה במועדון שלו, ולא רצו למסור את כתובתו.

"זה בטח ינחת עליו בהפתעה. אבל אני מתארת לעצמי שהוא חיכה שבאחד הימים האמא של הבת שלו תתעורר ותבקש כסף. אז האמא לא התעוררה, הילדה כן. הוא בטח יגיד לעצמו — סוף־סוף נזכרו." עליזה אומרת שאריס לא הגיש כתב־הגנה. היא מצפה שהתביעה תתברר בחודש הקרוב.

האם אריס יגיע לארץ לדיון? סאני אומרת שהלוואי. היא מאוד רוצה לר־

(המשך בעמוד 36)

אבא ואמא עליזה עזיקרי ואריס סאן, בתקופת הרומן שלהם. אריס, שהוא בעל מועדון־לילה בניו־יורק, נשוי לאשה יווניה ואב לבן (25) ובת (23). סאני לא אוהבת את המוסיקה שלו.

אוסטריה בחורף
זה לא רק סקי

$287 מ־
טיסה הלוך ושוב

אוסטריה מציעה לך השנה שפע של אפשרויות לבילוי חופשה – בסיגנון אירופי אופייני. תוכל להחליק בסקי על מרחבי השלג הענקיים במסלולים עשויים היטב, או להתבונן באחרים העושים זאת. לחוש את הרוח המלטפת את פניך תוך כדי החלקה משעשעת במחלקת, להנות מארוחה חמה וממשקה קר בפונדק־דרכים סובב בשלג, לבקר בתיאטרון ובקונצרט, להתארח בעיירות הנופש הנודעות ולטפוג את האוירה המיוחדת של וינה העליזה.

הצעה מיוחדת

טיול מודרך לבודפשט, בירתה היפהפיה של הונגריה, תוך כדי חופשתך באוסטריה.

חוברת צבעונית על אתרי סקי ונופש ובילוי בערים, תמצא אצל סוכני הנסיעות או במשרדנו.

friendly AUSTRIA

AUSTRIAN AIRLINES

תל־אביב, רחוב בן־יהודה 17, טלפון 653535. ■ נציגות משרד התיירות האוסטרי.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש"מס 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

בחורף משמינים ומאבדים כושר גופני
הרשמי מיד
לקורס להתעמלות מכוונת הרזיה מובטחת
מורה מעולה
אווירה נעימה ואדיבה
אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50 תל־אביב
טלפון 267682

חוג ברמה אינלקטואלית
ובמגמה הומאניסטית –
לדיון בבעיות האדם, החברה האנושית, הארץ והעולם; וכן לפעילות בלתי־אלימה (ללא הגבלה בגילים).
♦
פרטים: ת.ד. 921 ת"א 61008

וגם זה...וגם זה...וגם זה...

החתול חזר לנעול מגפיים ★ החכ"ית גמרה לבדוק את תרנגולי ההודו

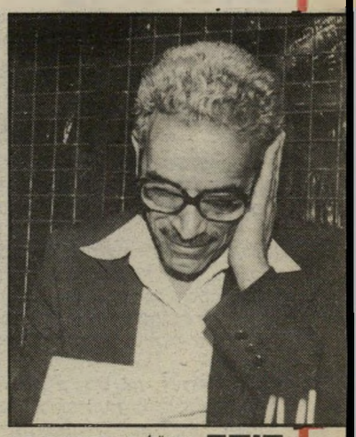
ניבה שפירא רופאת דיאטה מוסמכת ויו"ר עצת תזונה, אינה אוכלת בש־עות הקטנות של הלילה, אך היתה מרוצה שהאוכל באירוע היה רק אוכל של שונאי בשר החיות, שהוא על טהרת המיטבח הצימחוני. היא באה למסיבה אר חצות, ו„אחרי חצות לא אוכלים עגבניות," כדבר „חסה זה בסדר גמור, ואפשר לאכול בכמו בלתי־מוגבלות, במשך כל היום." הסבירה למוזמני

מסיבת צימחונים

ביום השישי ביפו, בבית האמנים תמר ואורי אליעז, נערכה מסיבת יום־ הולדת (ה־43) לנתי עמיר, ממנהלי חברת נתיבי איילון. באו לשם חברים קרובים של נתי ושל ניצה שוחט האופנאית, שהיא החברה הצמודה של

אורי אליעז הצייר, בנו של המשורר והמתרגם רפאל אליעז, מחבק את אשתו, תמר. בביתם ביפו נערכה מסי־ בה לנתי עמיר, חבר של בני־הזוג אליעז, כשברקע מוסיקת־ריקודים, אך האורחים העדיפו לשמוע על גורלם בעבר בהווה ובעתיד – מתוך כף־היד.

קיסר מזכ"ל ההסתדרות בא למסיבת־ההפתעה של ארד מהצפון. אחרי שטעם מעוגת יום־ההולדת הוא עזב את המקום.

נאוה ארד היא בת מזל קשת ואוהבת נסיעות – כמו מרבית בני מזל זה – כך היא מעידה על עצמה. לידה בתמונה: בעלה, אריה, שהוציא אותה בתחבולה מהבית, בתירוץ שיש לו כינוס של עובדי מישרדו. נאווה היתה באותו יום פעילה בשטח אחר. היא כבר סיכמה עם מגדלי ההודים את מצבם העגום בשלושה החודשים ה־ אחרונים, והגישה את מסקנותיה לוועדת־הכספים.

סוף־סוף בת 46

במרתף העליון של בית לסין עשו השבוע הפתעה לח"כ העבודה נאווה ארד. על ההפתעה ניצחה חברתה הטובה דליה קלושסקי: היא קנתה עוגות מעולות, דאגה לקפה, ליין ולגבינות על השולחנות.

אך, את ארד היה קשה להוציא מהבית. היא היתה עסוקה עם האורחים שהיו אצלה. בעלה, אריה, העובד במישרד־התחבורה, הודיע לה שיש כינוס של עובדי מישרדו, ושהיא חייבת לבוא איתו.

נאווה באה בפנים חמוצות, לבשה שימלה שחורה ומגפיים גבוהים, שמה על עצמה צעיף אדום — תמיד אפשר למצוא עליה איזה פריט בצבע אדום — לקחה מעיל גדול, והיתה בטוחה שהיא הולכת לבלות על הדשא.

אך בהמרתף העליון, שכולו בצבע אדום, חיכו לה מזכ"ל מיפלגת העבודה, עוזי ברעם, מזכ"ל ההסתד־ רות, ישראל קיסר, שבא היישר מהצ־ פון, סגן שר־האוצר, עדי אמוראי, שבא ממסיבה בגיבעתיים, וח"כ הרב מנחם הכהן עם אשתו רבורה. כולם באו למ־ סיבת יום־ההולדת של ארד.

נאווה לא רצתה לצאת מהבית, אבל משראתה את הסוללה של החברים היא חייכה יפה, ונשארה אפילו לחלק האמנות", שבו ניגנו בגיטרות

נועה רזילי הקטנה הזאח למסיבת־הס האורחים אכלו עוגות מתוצרת־ב נרות־שבת, שרו והשתתפו בחידוני

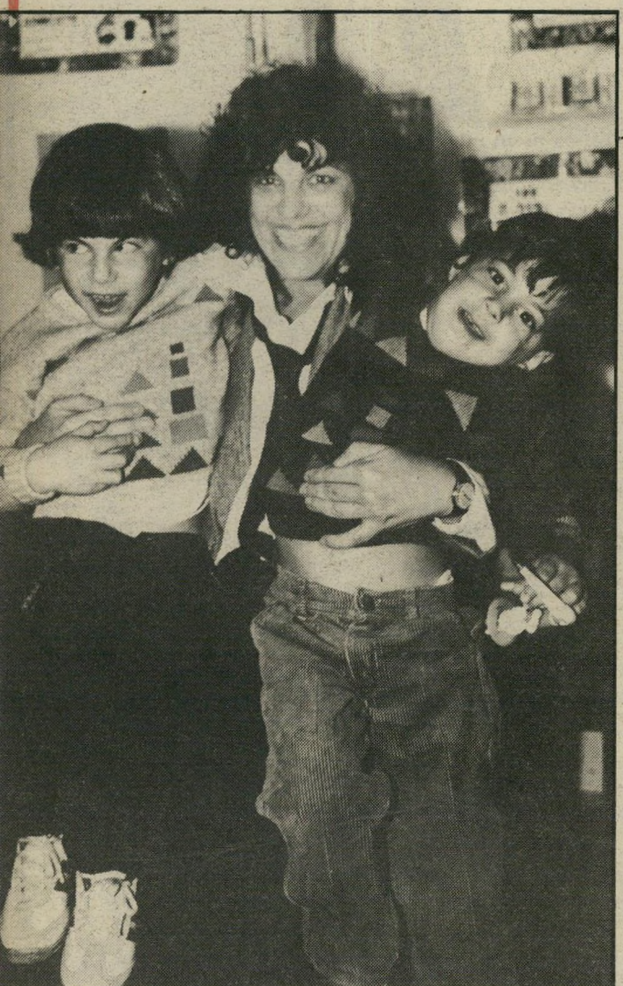
ענת זמיר היתה אשתו של בעל המועדון בעבר, שוקי בן־פורת. היא עזבה אותו ויותר מאחר היא התחתנה איתו בשנית. אחרי זה נפרדו שוב. היא באה בחברת גבר מפורסם לא פחות, רופא־השיניים ד"ר עמי ויז'נסקי, הזכור כמאהב של הרוזנת האיטלקיה כריסטינה פאלוצ'י. הם הציצו באורחים, שתו כוסית יין והלכו לדרכם. כנראה שלא היו מעוניינים שיגלו להם את העתיד.

נירה גל ההופעה במועדון המערה ביפו. גל שהיא זמרת הבית, מופיעה במועדון מדי ערב. היא באה עם בעלה, יעקב בן־הרצל. גל הציגה לראווה את לשונה במקום להושיט את ידה בבירכת שלום, אחרי שהתבקשה לעשות כך.

בין האורחים היה אפשר לפגוש קוראים בכף היד וקוראי תווי פנים, ובכל פינה עמר מישהו והסתכל באיזו כף יד מושט. היתה מוסיקת ריקודים, ועל הרחבה הזאת היה אפשר לראות כמה צעירים מחוללים.

בחדר אחר של הבית ערכו שול־חנות של מאכלים צימחוניים, שהאח־ראים על הכנתם היו ניצה ונתי. הם הכינו סלט חסה, סלט ירקות עם קוסברה, גבינות, הרבה סלטים מיר־קות. בין כיס של גזר וקוביית מלפפון היה אפשר לשמוע מישהו מנחש את עתידו של אורח, אחר מרפא איזה חולי ועוד מישהו שנותן עצות בענייני אהבה. מזל שלא ביקשו מהאורחים לחלוץ את הנעליים, כדי לקרוא את קווי האופי בכף־הרגל.

תלמה אליגון אוחזת בשני ילדיה, דניאל ואיתמר. תלמה השתתפה עם דניאלה באיסוף הסיפורים הפופולאריים, שאותם שמעה גם היא בילדותה. היא החליטה לערוך אותם בספר ולשמור אותם, כדי שלא יהיו מפוזרים בספרים רבים ושונים.

דניאלה גרדוש בתו של הקריקטוריסט דוש. היא אח־ראית על איסוף כל הסיפורים המקובצים בשלושת הספרים. לידה: אביה, דוש, שאייר את הספרים. דניאלה עובדת בטלוויזיה הלימודית ברמת־אביב, ועורכת תוכניות לילדים.

סיפורים של פעם

שלושה סיפרי־ילדים פופולאריים לגיל הרך, עד גיל 6, חזורים למדף. הסיפורים בהם הם של לאה גולדברג, של ע. הילל ושל לוין קיפניס. כלולים בהם עיבודים של החתול במגפים, סינדרלה, ביגדי המלך החדשים, והסיפור הישראלי המקורי המפוזר מכפר אז"ר.

האחראיות להוצאת שלושת הס־פרים הן תלמה אליגון־רוז ודניאלה גרדוש. את האיורים לספר עשה קריאל („רוש") גרדוש.

ביום השישי, ליד נרות, קפה חם ומישחקי־ילדים, נערכה מסיבה לס־פרים, שאפשר להשיגם גם בצורת קס־טות ותקליטים.

השחקן יוסי גרבר קרא לילדים סיפורים, דוש צייר להם ציורים ומייך נערך מיבחן, לבדוק אם הם מזהים את הדמות המצויירת.

אחרי שהילדים ענו על השאלות הם קיבלו פרסים. כל ילד גם קיבל זיקוק, כדי שיהיה מה להדליק בשבת.

יא בת אחיה של עירית רזילי. עירית באה שנערכה בגלריה 13½ ביפו העתיקה. – ביתם של בעלי הגלריה – הדליקו הוי של דמויות. אחרי זה הדליקו זיקוקים.

הפור יכול להיות גם

זמש והדפס של בגד עור, **בעיצוב אילן לוי: חליפה בסיגנון צעיר ואופנתי במראה סווט־שירט. השרוולים הם רחבים ומודגשים בעור, כשצבע הבגד השולט הוא בגוון יותר כהה.**

ל עור יש תדמית של בגד טוב ויקר, שלא כל אשה יכולה, או מרשה לעצמה, לרכוש אותו. אבל בגד מעור גם אינו מתבלה במהירות, ואם לא רוכשים פריט סופר־אופנתי, מבחינת הצבע או הגיזרה, אפשר ללבוש אותו כמה שנים טובות ואחר־כך למכור אותו בחנות יד שניה. מיספר לא מבוטל של חברות מייצרות בארץ ביגדי־עור. ההיצע רב ומגוון. בחברת ג'ינג'ט, בבעלותה של מינה צאלים ובעיצובה של חווה שלמן, חידושים חורפיים בלעדיים, שהבולטים בהם הם סוודרים ושמלות־סריג משולבים בעור. ייחודם של הסוודרים הוא בסריגות מגוונות, הכוללות ארבעה סוגי סריגה באותו סוודר, שעליהם שולבו עורות בשרוול, בכתפיים, בחזית ובגב, כאשר הצמר והעור הם בגוון זהה לחלוטין.

נפטו סווטו הוא הצעקה האחרונה באיטליה בתחום עיבוד העורות. הנפטו התדמית איננה מוצדקת. נכון שעור הוא חומר יקר, אבל כל אשה, היודעת לבנות מלתחתה נכון, יכולה לרכוש לעצמה לפחות פריט כלשהו מעור.

מיכנס מעור, למשל — רצוי בצבע ניטראלי, שחור, חום או אפור, שיתאים למירב הבגדים שבמלתחה. או ז'אקט עור גדול, יפה ואופנתי.

אפשר גם לחכות למכירות סוף העונה, ואז להתלבש על העור, כשמחיריו מצחיקים. ניתן ללבוש את הפריט שנרכש עד בוא האביב ובחורף הבא יש נקודת־זינוק טובה בביגדי־עור.

ערבב והתאם חליפות, חצאית וז'אקטים בסיגנון חולצה, **עיצבו אנט ומיקה מחברת** מיקאן. **מימין: ז'אקט קצר עד המותניים בסיגנון ספנסר, בצבע חום, בתוך חצאית־עור רחבה בסיגנון קלוש. מחיר החליפה: 800 דולר. משמאל: מיקה ממיקאן בז'אקט נפה אפור.**

מראה הטרפז ז'אקט מעור נפה רך, **במיבחר צבעים, של** ראם, **בעיצוב טובה גרינברג. הכתפיים מודגשות ויוצרות מראה רחב. השרוול הוא בסיגנון של מראה השכבות.**

חגורת אבנט בחליפה של ג'ינג'ט. שני חלקים בצבע שמנת. הז'אקט גדול, בעל שרוולי עטלף, הצווארון עומד והחגורה היא רחבה, מעוטרת בניטים ומוצלבת באיזור הירכיים.

לה ולה חליפת־מיכנסיים של ראם. בעיצוב טובה גרינברג. הז'אקטים בסיגנון בטלדרס. הכתפיים מודגשות על־ידי ניטים וכותפות לה. ולו – מודגשות המותניים בתיפורי גומי רחב. המיכנסיים ארוכים וחתיכיים. העור הוא נפה דק ורך. הצבע שלו – שחור, שלה – שמנת.

ספורטיבי וצעיר של תדמור. בעיצובן של טלי גביש וענת חפץ. היא – במיזע מזמש רך, בצבע אפור־עכבר. בשילובי נפה שחורה. הוא – בז'אקט בלוזון מנפה ומזמש.

מראה סקסי של חליפה־חצאית חומה, מנפה רכה, בעיצוב גי פולופ. הז'אקט הוא די גדול, הצווארון זקוף, הכתפיים רחבות. כפתורים גדולים בחזית וחגורה בירכיים. חצאית צרה.

בגינות המציאות של החברות וגם במכירות סוף העונה

סווטו הוא עור דקיק, משופשף בחלקו העליון, העובר טבילה וטיפול בווקס. תהליך זה מקנה לו מראה שבין זמש לעור ואפשר ללבוש אותו גם בגשם — כלומר, הוא חסין בפני חדירת מים. מחומר זה עיצבו בג'ינג'ט שמלות, חולצות וחצאיות במישחקי ושילובי צבעים של אדום ושחור, באורך הברך, עם כיסים במראה גביע־גלידה.

גם חינו של העור המוטבע לא סר. הוא מצוי בחליפות עור־נפה ועליהן הטבעות דמויות עור־יען, משולבות בעור נפה חלק, ולאוהבות לעטות הרבה עור, אחד על גבי השני, התשובה היא מראה־השכבות, אבל לא מוכרחים לקנות חליפה שלמה, אפשר להשלים את מראה־השכבות בכך שקונים פריט תואם לחליפה מהשנה שעברה — וסט קטן, ז'אקט גדול או אפילו סוודר

(המשך בעמוד 30)

(המשך מעמוד 29)

תואם, שחלקו סרוג וחלקו עור, דבר המוזיל קימעה את מחיר הפריט.

צללית החורף '85 היא גיזרת טרפז, המכליטה ומדגישה את רוחב הכתפיים, כאשר כלפי מטה הגיזרה מתיישרת בקווים מעוגלים ונשיים.

קשת גווני העור אצל ג'ינג'ט ו־שילוביהם הם עשירים ומרהימים ב־יופיים, כמו סגול, אדום־שרי ובורדו, חום־אגוז ושחור, אפור חיוור וכחול־רויאל, חאקי וצהוב, חאקי ושחור, שמ־נת וורוד עתיק.

המחירים מ־225 דולר למיכנס ועד 600 דולר לז'אקט. פינת המציאות של ג'ינג'ט מאפשרת לרכוש את דגמי העור במכירות מיוחדות ובמחירים מיוחדים: מיכנסיים מ־37 אלף שקל (במקום 119 אלף שקל), חולצות, מ־26 אלף שקל (במקום 93 אלף). ז'קטים מ־119 אלף שקל (במקום 185 אלף). חצאיות, מ־37 אלף שקל (במקום 132 אלף).

לפשפש בין הקולבים

ג'סולום ממשיך להפתיע בדגמיו המאוד לא־קונבנציונלים. קולק־ציית החורף שלו הוצגה בחוויל־תו הענקית והמפוארת שבקיסריה. זאת היתה מסיבה כפולה: להולדת בתו הבכורה ולחידושי האופנה של יצירות מיבנה ונפח דומים, גרולים ומוגזמים. ז'אקטים ובלוזונים, שכתפיהם מודג־שות במראה הגדול והמרושל; מעילים בעלי קו מותן מודגשת; חצאיות רחבות במראה הקלוש העשיר; טוניקות־ציירים באורך הירכיים.

המחירים, כמו כל עור, העשוי עור משובח, אינם זולים. אבל גם אצל פולופ ניתן להשיג מציאות. צריך רק לשאול היכן הן מונחות ולפשפש בין הקולבים.

למכור במחיר סביר

ב'גדי־עור יפים בדוגמאות אכס־קלוסיביות לנשים ולגברים אפשר למצוא בחברת ראם המישפחתית. הסבא עסק, בפולניה, בעיבוד עורות ופרוות. בנו, נתן גרינברג, המשיך את המיקצוע המישפחתי והקים בארץ, באזור פתח־תיקווה, לפני 35 שנה, את מיפעל עורזיל לעיבוד עורות והיה הראשון שעיבד עור־כבש, עור נפה להלבשה. ועד לפני שנתיים עסקה מישפחת גרינברג באספקת עורות ל־יצרני ביגדי־עור.

הדור הצעיר, שאותו מייצג הבן, אהרון גרינברג, עובר במיפעל המיש־פחתי 10 שנים. כשראה אהרון כי טוב ליצרני־העור, החליט, לפני שנתיים, להיכנס לנושא עיצוב ביגדי־עור. אש־תו, טובה, שלמדה עיצוב־אופנה ותר־מנות, התחילה לעצב ביגדי־עור קלא־סיים בסיגנון צעיר. כשסממני־האופנה ניכרים בהם.

ראם מציגה מיגוון רחב, במחירים סבירים. מיכנסיים — 70 אלף שקל; חצאיות — מ־50 אלף עד 92 אלף, ז'אקטים — מ־63 אלף עד 115 אלף; עניבות — חמשת אלפים שקל; חגו־רות — מחמשת אלפים עד 20 אלף.

ראם גם מבצעת הזמנות, לפי דרי־שה. לדקיקות ולמלאות, לגבוהים ול־רחבים. העור — עור נפה כבש רך ודק, והצבעים — אדום, לבן, שחור, אפור, חאקי, חום ושמנת.

מלתחה משובחת

ם ב'תדמור" מייצרים ביגדי־עור. על העיצוב אחראיות שתי צעירות בוגרות שנקר, טלי גביש ועינת חפץ. לחורף '85 הן הכינו קולקציה, שבה הדגש על תדמית צעירה, אופנ־תית ומאופקת, כשהקווים נקיים ופשר־טים למראה, בסיגנון ספורטיבי לשעות היום ואלגנטי לערב.

הצבעים השולטים בתדמור הם אפור־פלדה, שחור־עורב, כחול עז, חאקי, חומים, אדומים וכתומים. הער־רות רכים והשילובים הם פרוות־כבש לבנה ומחממת ועורות בעלי מירקם של חיות טרופיות, עם לחצניות כב־דות.

המראה הכללי הוא יוניסקס, מתאים לנשים וגברים כאחד. לכל הז'אקטים והחולצות חצאיות ארוכות, צרות ורחבות ומיכנסיים תואמים.

אילן לוי עיצב עבור בגד עור קולקציה עשירה ומגוונת בסיגנון ספורטיבי, הכוללת ז'אקטים קצרים וארוכים, מעילים גרולים ורחבים, חולצות מעור, חצאיות צרות ורחבות, באורך הברך ומתחתיהן, מיכנסיים סקסיים צמודים ומבליטים בסיגנון ה־ג'ינס, ומכנסיים רחבים בקו אופנתי.

לוי עובד עם כל סוגי העור, נפה, זמש, עור מודפס ושילובי כל השלושה. הדגמים הם במראה היוניסקס, לו ולה, בסיגנון קלאסי, עם סממנים אופנתיים כמו כתפיים מודגשות ומוגבהות, כפ־תורי־מתכת, רוכסנים צווארונים גדו־לים ומודגשים.

ייחודה של הקולקציה שלו: תוחלת החיים ואופנתיות כמעט בלתי־נכח־רות. הקולקציה היא טובה, יפה ואופנ־תית שנים רבות, כך שרכישה של בגדים שכאלה, או אפילו פריטים שו־נים, יוצרת מלתחה משובחת, מהודרת ומעודנת.

מעיל־עור של פולופ*
גדול, רחב ומוגזם

העור. 20 דוגמניות הצמרת שטופפו על מסלול־התצוגה שהונח על הבריכה, הציגו את קולקציית החורף. המורכבת משתי קבוצות עיקריות.

האחת — מודגשת בחיספוס וב־סיגנון ספורטיבי. כדי להדגיש מראה זה, מבלי לאבד את הרכות, נולד עור חדש, מקסיקו. עור עדין, בעל מראה טיבעי. פולופ משתמש בו בציבעי חום ושחור בלבד. לרעתו אלה הצבעים האמיתיים של עור אמיתי, ולהם הוא הוסיף עיטורי גומי שחור (קאוצ'ו), ה־משתלבים בטיבעיות במראה הכללי.

הקבוצה השניה היא נשית יותר, ובה השתמש פולופ בזמש הקטיפתי אנג'ל־דו. נפה רכה, דקה וקטיפתית בציבעי אדום, סגול, ירוק וכחול.

לכל הדגמים. משני סוגי העור,

* מדגמנת: תמי בן־עמי.

בריאות

הרוקטור מראש־פינה

סקס, לפי תזונה אבל בריאות — לפי שערות העורף

רמת־הסוכר הנמוכה שנתגלתה ב־גופו של אברהם („אבי") אבן־חן, היא אשר הוליכה למהפך בחייו. זה היה לפני עשר שנים, כאשר טובי הרופאים של בית־החולים האוניברסיטאי בלוס־אנג'לס לא הצליחו לפענח את פשר הירידה הדרסטית במישקלו של יליד ראש־פינה, שבא לבקר, עם אשתו ה־אמריקאית ושלושת ילריהם, את אביה החולה.

אבן־חן, כיום בן 40 פלוס, היה אז בוגר תואר ראשון ביחסים בינלאומיים, אך עיסוקו סבב את עולם השאר־ביזנס. לשם כך הסתייע באשתו ג'ודי, שכיש־רונה, להשמיע קולות מהבטן, קסמו לילדים. ג'ודי התפרסמה, בזמנו, עם בן־זוגה, בובת הסמרטוטים המפטפטת, והצמד המצחיקן, ג'ודי ואודי, חרשו את הארץ לאורכה ולרוחבה, כשהבעל אבי משמש כאמרגן.

„הייתי מקלון" כלוס־אנג'לס תפסו 45 קילוגרמים מרולדלים מקו־מם של 90 הקילוגרמים הקבועים של אבי. הרופאים לא ידעו איפה ומה לעשות. כמעט לא היה ספק בלב כולם, שמחלת סרטן קטלנית היא שפקדה ומחסלת את אבן־חן.

נזכר אבי, כיום: „הלכתי והצט־מקתי, למרות שאכלתי המון. הייתי מקלון. איש לא ידע מה יש לי. כל הבדיקות היו בסדר. אבל אני הפסקתי לתפקד. ידעו שבלוטת התריס, המפ־קחת על חילוף החומרים בגוף, עבדה בקצב מהיר. ובאמת — עיניי אז בלטו כמו לצפרדע."

אבן־חן פנה, לבסוף, למרפא טיב־עוני. „הבנתי שאין לי מה להפסיד. קיבלתי תרופות וזה לא עזר. הייתי יוצא בשבע בבוקר מהבית ובתשע הייתי חוזר למיטה. שלא לדבר על סקס או סבלנות לילדים שלי. ברחתי מעצמי ונכנסתי לדיכאון. הרגשתי ש־אני מידרדר".

ואכן היה זה המרפא, שהביא את הישועה. הוא קבע כי רמת הסוכר בדם היתה הגורם לכל התחלואים („המרפא הסביר שהסוכר בדם זה כל האנרגיה שלנו, ולי זה חסר.")

לדעת המרפא, הסיבה לסוכרת ה־סמויה הזאת הוא המזון המעובד הרב שגורם לחוסר איזון במערכת הסוכר. ואכן דיאטה חריפה, של תזונה מאוזנת, עשתה את שלה. תוך חודש נפסקה ירידת המישקל, ותוך חודשיים הוסיף אבן־חן למישקלו שני קילוגרמים.

תוך חצי שנה חזר לחיות חיים רגילים. אבל הוא נרלק על רעיון הדיפוי המהפכני שהציל את חייו. הוא צלל לתוך לימודים אקדמיים, סחף ללימודים גם את אשתו ג'ודי.

כיום, עשר שנים מאוחר יותר, יוש־בים בני הזוג בבנין מדיכלל המפואר שברחוב ריינס בתל־אביב, כשעל קיר מישרדם תלויות תעודות הדוקטורא־טים (לתזונה) שהשיגו. עבודת־הדוק־טור של אבן־חן: הקשר בין המזון שאנו אוכלים לבין הרצון שלנו לעשות סקס. זה קשר ישיר מאוד — ככל שהתזונה מתאימה יותר, קל יותר לגוף לעשות סקס.

דוקטורי־התזונה אבן־חן אינם מע־ניקים שירותי ייעוץ תזונתי בלבד. הם גם עורכים שתי בדיקות מהפכניות, שאותן הביאו מארצות־הברית, ממנה שבו ארצה לפני שנתיים. הראשונה היא בדיקת השיער במעבדה, שב־אמצעותה ניתן לקבל תמונה מדוייקת על המצב הבריאותי של הגוף.

זה לפי התיאוריה ששערה היא הראי של הגוף. הבדיקה הכימית־רדיואקטיבית של תכולת השיער נו־תנת אינדיקציה ברורה של כמות הרעלים, המינרלים והמתכות שיש בגוף. או, כפי שד"ר אבן־חן מבהיר: „השערה לא מגלה שיש בעיה, אלא שחסר יסור או מינרל בגוף, וחסרונו גורם לבעיה."

הבדיקה עולה 50 דולר ומבוצעת באחת משלוש מעבדות בלעדיות ב־ארצות־הברית. השיער שנלקח ל־בדיקה הוא מאיזור העורף, שזהו השיער הטרי שהגוף מגדל. כי שיער במקום אחר הוא זקן, אינו משקף את המתרחש בגוף בחודש האחרון לפ־חות.

הבדיקה השניה באמתחתם של הדוקטרים אבן־חן היא בדיקת אלרגיה למזון. כולנו אלרגיים למזונות מסו־יימים וכשאנו אוכלים מזון כזה, אפילו שהוא בעל ערך תזונתי גבוה, אנו סובלים ממיחושים שונים.

במעבדה אפשר לבדוק 110 סוגי מזון שונים ולגלות את המזון שהגוף לא אוהב. מסלקים את המזונות ה־אלרגיים, והגוף מתאושש.

מצד שני, סבורים מומחי התזונה כי כמעט כל מחלה ניתן לרפא על־ידי תזונה מתאימה. לדעתם הכל מתחיל בקיבה. „מה שאתה אוכל — זה אתה!" ואם אתה מבקש לשמור על בריאותך, כדאי לך להיות צימחוני. לדברי אבך חן צימחונים כמעט ואינם סובלים מלחץ דם גבוה, והתקפות־לב אצלם הן בשיעור מיזערי.

יחד עם זאת הוא מתריע כנגד קיצוניות: אנשים שמאסו בבשר, החליטו להיות צימחונים ואוכלים רק פירות וירקות: „הגיעו אליי אנשים במצב של תת־תזונה נוראי. זה לא נכון שאם מפסיקים לאכול בשר אז פותרים את כל הבעיות. להיפך, תזונה לא מאוזנת היא היוצרת בעיות." חלקן הגדול של בעיות־שיניים, למשל, הן תוצאה מתזונה לקויה.

מרגיש אבן־חן: „זה ההבדל הגדול בין הרפואה הקונבנציונלית לבין הרפואה האלטרנטיבית. הם יודעים לכבות שריפה מקומית בעזרת תרופות ואנטיביוטיקה. אנחנו מחפשים את הסיבה לשריפה ומטפלים בכל הגוף כיחידה אחת שלמה."

מינרל נגד הרטבה. עד היום יש לאבן־חן, בן לאב מישפחת וכריהו בפקיעין ולאם מרוסיה, משק ובית בראש־פינה, אך כל השנים לא נתנו לו מספיק מים והוא לא יכול היה לעבד את אדמתו ולכן יצא אל העולם הגדול.

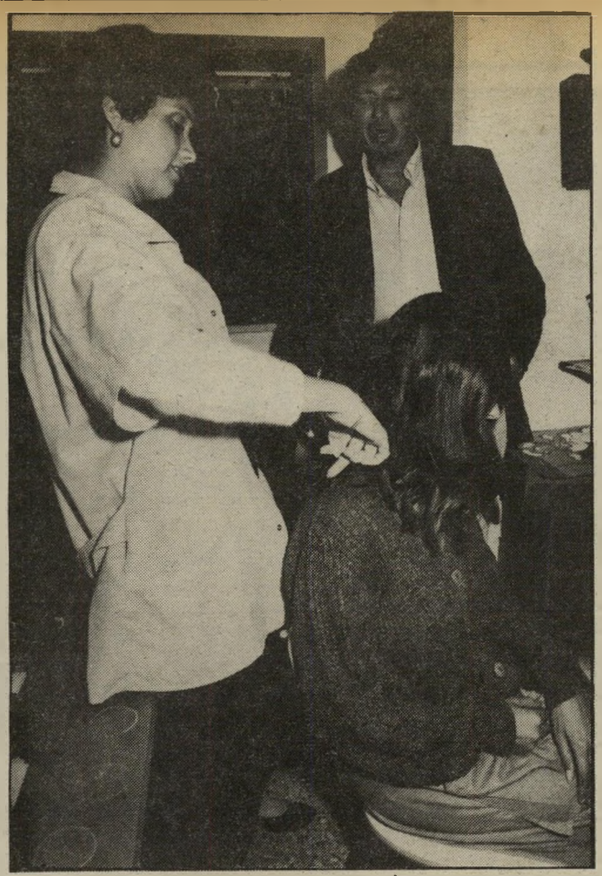
היום הוא לא מצטער על שלא נתנו לו מים להשקות עצים. הוא שמח מאוד בחלקו, במיקצוע הרפואה הטיבעית, מיקצוע שבו הוא יכול לסייע לזולת.

דוגמה קלאסית לסיוע שאבן־חן הגיש לזולת, היא הנושא שזיכה אותו, בשעתו, באוניברסיטה, בפרס. היה זה נושא ההרטבה בלילות אצל ילדים, נושא שלא מצא את פיתרונו ברפואה הקונבנציונלית, במיוחד לא לגבי יל־דים יותר בוגרים ובני תשע עד 14.

בשילד מרטיב זה סימן שיש קצר במערכת העצבים, האמורה להודיע למוח ששלפוחית־השתן מלאה. כי ילד, המרטיב בשנתו, בלי שיתעורר קודם לכן, פשוט איננו מקבל את ההודעה המתאימה מן המוח. לפי תורת התזונה ישנם מינרלים מסויימים המחזירים את התיפקוד החסר לאותו ילד, כדי שיתעורר בטרם ירטיב.

ד"ר אבן־חן מתחלך גם עם רעיונות יותר נשגבים: לפתור את בעיות התזונה בארצות המתפתחות. זה באמת רעיון נשגב, אבל הפיתרון של דוקטור התזונה מראש־פינה די פשוט: „שיל־מדו להשתמש במה שיש להם!"

כמובן שכדי להפוך עיקרון זה מתיאוריה לפרקטיקה זקוק אבן־חן למיספר שנים של מחקר, כי צריך גם להראות לארצות המתפתחות מה, בעצם, יש להן.

נטילת דוגמת שיער מהעורף
„השערה היא הראי של הגוף!"

דוקטורים לתזונה ג'ודי ואברהם אבן־חן
„מה שאתה אוכל — זה אתה!"

קולנוע

יומן החדשות

קומדיה או טרגדיה

קומדיה או טרגדיה?
מה קורה לאוניברסיטה?
מה קרה ללין טיילור?

● איך מתנהל חוג מכובד לקולנוע באוניברסיטת תל־אביב בלי ראש חוג? זו תעלומה. קומדיה או טרגדיה? זאת נראה בקרוב לפי האדם שייבחר לעמוד בראשו. בינתיים, כל השמות המועלים כמועמדים לתפקיד אינם סמכויות קולנועיות. על המתרחש בהיגיון האוניברסיטאי יעיד המיקרה של השבוע: אילן ברנט זכה בפרס קרן מוגרבי (שהקימו בעלי בתי־הקולנוע) על סירטו הקצר קירות עץ דקים. הקרן החדשה תעניק מדי שנה פרס כספי לאחד מתלמידי החוג־לקולנוע באוניברסיטה. יפה. אלא מה? כשרצה אילן תמיכה כספית לעשיית סירטו מן

אליזבט טיילור — לפני
פרס סטיל ב. דה־מיל

אליזבט טיילור — אחרי
על הישגי חייה

האוניברסיטה שלו, לא אישרה זו את התסריט. רק אחרי שהשלים את הסרט מכיסו, ובעידוד הוועדה לסרט הקצר, הסכים המוסד הגבוה ביותר במדינה ללימודי קולנוע להעניק לו בדיעבד סכום מסויים. השבוע חגגה האוניברסיטה בגאווה את זכייתו של אילן בפרס.

● אליזבט טיילור עשתה זאת. לא רק רזתה והפכה בלונדית, כי אם נבחרה ככלת פרס סטיל בי דה־מיל לשנת 1985. היא תקבלו על „כלל הישגי חייה". חתן פרס דה־מיל בשנה שעברה היה פול ניומן, וקדמו לו יקירים כמו לורנס אוליביה, סידני פואטיה, ג'ין קלי, הנרי פונדה, בט דייוויס.

● מי שמחפש תירוץ קולנועי לחופשת סקי באבוריאז, יכול לבלות שבוע בין ה־12 וה־19 בינואר בפסטיבל ה־13 לסירטי פנטסיה. בין המתחרים: חלום חשמלי של סטיב בארון. שיוצג החל מהשבוע הבא בישראל.

לגנוב זה גם מיצווה

נוכל בצמרת (פאר, תל־אביב, ארצות־הברית) – הנוסחה מוכרת היטב: סיפור מתח בלשי, מתובל בהרבה הומור, עם מנה ראשונה של מין, מנה שניה של תחבולות, מנה שלישית של מתח ומיסתורין, וליפתן של מירדפים מטורפים. עם הנוסחה הזאת אפשר לטייל מתקופה לתקופה וממקום למקום, ועל־פי־רוב היא מצליחה.

הפעם זה קורה בימי ערב מילחמת־העולם השניה באנגליה. הנוכל הוא אחד בשם לאסיטר, אמריקאי שהוא שודד־יהלומים במיקצועו ובחור יפה ביעודו. שום דבר אינו יכול להוציאו משלוות־השיגרה של עבודתו המשתלמת. המשולבת היטב עם חיבתו למין היפה. עד אשר צץ לו מפקח קשוח מן המישטרה וסוכן נבוך מן הסי־איי־אי, הדורשים ממנו להסתכן מעבר לגבול הסביר, כדי להוציא מן השגרירות הגרמנית מישלוח יהלומים שנועד לממן את פעולות הריגול הנאציות בניכר.

כאן נכנסים לתמונה כלבת גסטאפו נאצית חטובה והבירין הסאדיסטי ששומר עליה, ולונדון כולה מתחילה לרקוד לצלילי פיצוצים וחריקות־גלגלים של מכוניות דוהרות. המיבצע המוטל על לאסיטר הוא, כמובן, בלתי־אפשרי לביצוע, אבל הוא מבצע אותו, לדאבון ליבם של הנבלים ולשימחתן של המעריצות.

חסידי הבדיות מן הסוג הזה לא יזדקקו להמלצה כדי ללכת

לורן האטון וטום סלק: דוגמן ודוגמנית

לסרט. טום סלק, האליל החם של הטלוויזיה האמריקאית (מאגנום מערוץ 6 בירדן), נראה אומנם כמו גירסה מאובנת במיקצת של ברט ריינולדס, אבל הוא גבוה, נאה, ומיטיב לדגמן את כל הבגדים הרבים שנתפרו עבורו לסרט. בוב הוסקינס (יום השישי הארור) ממשיך להיראות כמו גירסה זועמת ואלימה של אד אסנר, ואילו לורן האטון וג'ין סיימור מהוות קישוט נאה.

עתיד מן הנפטלין

1984 (אנגליה, גורדון ו־החוויה הישראלית" בתל־אביב) – אין דבר יותר ישן מחדשות האתמול ואין דבר עתיק יותר מעתיד בזמן עבר.

1984, שנכתב ב־1948 כעתידון סיפרותי, עבר כמה תירגולים כושלים למסך הגדול והקטן (הכישלון המפואר ביותר היה של מייקל אנדרסון ב־1955, עם מייקל רדגרייב, אדמונד אובראיין ויאן סטרלינג), והנה הוא יורד על ראשינו במלוא הרצינות בסוף 1984, כשהעולם עדיין במקומו עומד. אומנם, העולם החופשי עדיין אדיש לרעב של רבבות ביבשות שחורות ורחוקות, אבל הוא טרם כילה את עצמו. המערב והמיזרח סובלים זה את זה בהפשרה אלגנטית. הקומוניזם כבר לא מה שהיה פעם, והעולם כולו צועד ימינה, במחשבה מוטעית כי ההיטלריזם היה חוויה חד־פעמית.

על רקע זה נראית נבואת הזעם של ג'ורג' אורוול כנבואה מיד שניה. מה לעשות, והעתידנות כבר התנחלה בקולנוע בשפה שכל דרדק מבין אותה, והסיוטים הממוחשבים של עולם חדש ואמיץ משכנעים יותר כשהציוויליזציה חופשית, נקיה, מצוחצחת ומתקדמת, לפחות על פני השטח?

חבל, חבל. ז'אן לוק גודאר הקים עיר נטולת נשמה, כשאלוהים נאוניים אוסרים על נשמות לאהוב ולכאוב באלפביל (1965), ופרנסואה טריפו הציג שריפת ספרים ואנשים הנשלטים בידי מסך טלוויזיה בפרנהייט 451 (1966). מייקל רדפורד, למרות ג'ון הרט הנפלא וריצ'ארד ברטון האינטליגנטי, לא מצליח לשכנע כי עולם הביעותים המודרני הוא מיפלגת עבודה סובייטית, השוכנת בין ההריסות וטובעת ברפש פיסי. רק רגע אחד ייזכר לעד – כשברטון אומר לג'ון הרט: „אתה מתבונן בי עכשיו ובפנים אני מתפודר." זה היה כמה ימים לפני מותו.

ג'ון הרט: לא מצליח לשכנע

פאראנויה אמריקאית

השחר האדום (תל־אביב, תל־אביב, ארצות־הברית) – כל האגף הימני, ממאיר קליינר ועד מיכאל כהנא, צריך לפצוח בשיר־רינה, לכבוד הסרט הזה של ג'ון מיליוס, המראה כיצד צעירים אמריקאיים מיסכנים וטובים הופכים לאריות, במילחמתם נגד הנחשים הקובאניים הארסיים והכלבים הרוסיים המגעילים, שפלשו לתוך ארצות־הברית בשרירות־לב וללא הודעה מוקדמת, רק בשל מורך־הלב של פאציפיסטים למיניהם, אשר פגמו בעירנות האומה.

מה שקורה בפועל הוא, שחיילי קובה בהדרכה רוסית נכנסים לעיירה אמריקאית נידחת, כמה צעירים מצליחים להימלט משם, מקימים מחתרת פרטית בהרים ונאבקים עד טיפת הדם האחרונה שלהם בכובש הזר. טייס אמריקאי שהופל בקרב־אוויר (כמובן, אחרי שהצליח להפיל בעצמו ארבעה מיריביו) מסביר ללוחמים הצעירים מה בדיוק קורה במדינה כולה, וזה רק מדרבן אותם להתמיד בדרכם הצודקת. ובכדי שלא תהיה שום טענה של אפליה מינית בסרט, הנערות נלחמות בו באותה נחישות כמו הנערים.

מעבר לעצם הגיחוך שיש בפאראנויה אמריקאית מפני פלישה של קובה, משל היה פיל נחרד מפיהוקו של עכבר, תפור הסרט הזה בזילזול מוחלט, על־ידי אדם שעד היום יצאו לו מוניטין של איש־מיקצוע מעולה. מניין באה אספקת הנשק והמצרכים של הצעירים המנותקים בתוך יערות והרים, איך

פאורס בות: צעירים לאומנים וטהורים

הם מסוגלים לחסל יחידות שלמות של האויב מבלי אפילו להישרט, ועוד כל מיני פרטים שוליים כאלה, שעליהם עומדת או נופלת מחתרת – הם בבחינת סוד כמוס. אבל מה לכל הטפלות הזאת כשהדיון הוא על גבורה?

אבל אולי צריך לחשוב על הסרט שנית, ואז לפטר את כל הצנזורה בישראל. כי הסרט הזה, בעצם, דן בפלישה הישראלית ללבנון ובהתנהגותם של הלבנונים. איך לא הבחינו בכך החכמים מירושלים?

זהו מיסמך סנסציוני — הווידוי האישי שנכתב בכלא עבור „העולם הזה" על־ידי האיש שנאשם ברצח אשתו ובנסיון לרצח אהובתו:

„עברו כבר ארבע שנים ואני עוד שומע את צעקותיה באוזניי!"

מזרק הנפט מספר

ערב מישפטו טילפן משה לוי, מוריק הנפט, מבית־המעצר ובי־קש מכתבת העולם הזה לבוא למישפטו. עם פתיחת המישפט מסר לה לוי מיכתב, המשתרע על 22 עמודים, ובו רשם את הגיגיו, ריגשותיו והסברו למעשיו.

„בעיני הציבור אני מצטייר כמיפ־לצת. בהשפעת הכתבות בעיתונים ערך לי הציבור מישפט לינץ', מבלי לתת לי אפשרות להגיב. קשה לי להשלים עם העובדה כי הציבור — כולל גם בנותיי היקרות — ניזון מסיפורים סנסציוניים, הרחוקים מה־אמת כשמש מהארמה..." כתב לוי בפ־תיחת מיכתבו, והתחיל לפרט את מהלך חייו, החל בשנת 1971, השנה שבה הכיר את אשתו, אילנה.

עם פתיחת מישפטו של לוי, הנאשם בהריגתה של אשתו על־ידי הזרקת נפט לגופה, ובנסיון לרצוח את אהובתו, סוזאן אמויאל, גם זה בהזרקת נפט, ראה השופט יעקב מלץ כי באולם יושבת ילדה קטנה.

„מי את?" שאל השופט.

הוסבר לו כי הילדה בת ה־11 עושה עבודה לבית־הספר על מישפטו של לוי. „הבת שלי היא בת 17, ולא נתתי לה לבוא לשמוע את המישפט הזה," אמרה השופטת שרה סירוטה לילדה.

גם השוטר הוותיק, השומר זה שנים על אולמות בית־המישפט, אמר בהפס־קה: „אני כבר 15 שנים עובר בבית־המישפט, ולא שמעתי מישפט כזה נורא."

במהלך המישפט ישב לוי, 34, על ספסל־הנאשמים, כשהוא נראה אדיש לגמרי. לוי הוא גבר נאה, בעל תלתלים שחורים ופנים תמימים וחביבים. הוא גם בעל כושר כתיבה ודיבור, ונראה אינטליגנטי ואמין.

העבירות הנוראות המיוחסות לו העלו מן הרגע הראשון את המחשבה שהאיש איננו שפוי בדעתו. על כן, ביקשה הסניגוריה, עורכת־הדין נירה לידסקי, לשלוח את לוי לבדיקה פסי־כיאטרית. אך שלושת הרופאים שבד־קו אותו מצאו כי הוא בריא ומסוגל לעמוד לדין.

„כתבתי מיכתב לשני רופאים מפור־סמים, וביקשתי את עזרתם," כתב לוי במיכתבו להעולם הזה. „אינני מנסה להסתתר מאחורי טענות מישפטיות רפואיות, אך יחד עם זה ברור לי כי בכל זאת משהו אינו כשורה ביחס לכוחה־השיפוט שלי. במבט לאחור, אני מתחיל לראות כי ביחסים שלי עם סוזאן ראיתי את הכל בראי עקום."

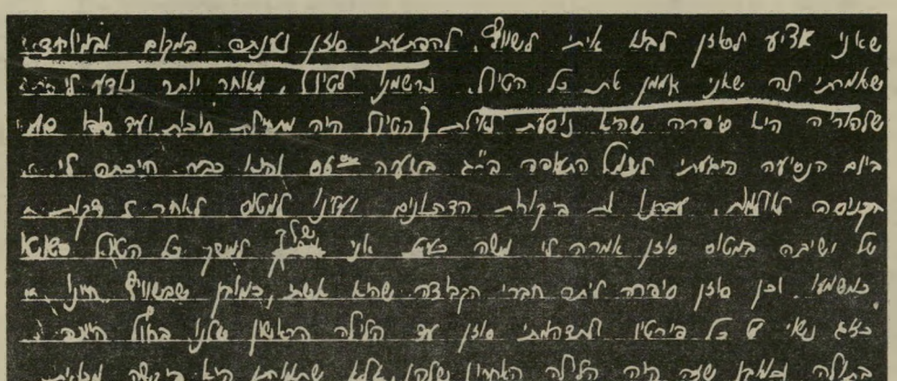
אין אדם צריך להיות רופא מומחה כדי לראות כי משהו מוזר ומעוות באישיותו של לוי. גבר צעיר, נאה ובעל כוח־שיכנוע כשלו, הנוקק ארבע פעמים לכדורי־שינה כדי להרדים נשים צעירות ולקיים איתן יחסי־מין, הוא בוודאי אדם מוזר. הוא אפילו לא ניסה לחזר אחרי הנשים הללו בצורה המקובלת, כדי להשיג את הסכמתן, ללא צורך בסימומן.

חלק אחר מאישיותו המעוותת ניכר בכך שאינו יכול בשום אופן לקבל דחיה מנשים. כאשר אשתו איימה לע־זוב אותו, הוא ניסה פעמיים להתאבד, ואחר־כך, לפי הודאה שמסר, ניסה לג־רום לה לחוסר־אונים ולתלות בו על־ידי הזרקת נפט לגופה.

כאשר בחורה אחרת, שהכיר בתוכ־נית־רדיו שבה השתתף, רצתה לעזוב אותו, הוא פנה לרבנים ולמכשפות, כדי למנוע את פרידתה ממנו.

האחרונה בסידרת הנשים שדחו אותו היתה סוזאן אמויאל. כאשר גילה כי היא מבקשת לעזוב אותו, למרות הון־עתק שהוציא עליה, והאהבה הרבה שהשפיע עליה, הזריק, לפי הודאתיו, נפט לגופה, ואף הדליק חומצה על עיניה.

גם תישפוכת המלל הזורמת מפיו של לוי מאז יום מעצרו ועד היום אומרת דרשני. הוא מסר לחוקריו מאות דפים כתובים, שבהם פירט וחזר שוב ושוב על מעשיו, ריגשותיו ותיקוותיו. גם מיכתבו להעולם הזה משתרע על 22 עמודי פוליו כתובים בכתב־יד צפוף.

קטע של הווידוי מבית־הכלא העביר לוי להעולם הזה מכתב בכתב־ידו המשתרע על עשרים עמודים. ללוי יש תאווה בלתי מוסברת לחזור ולספר שוב ושוב את קורות חייו בשנים האחרונות ולתאר בפרוטרוט את קשריו עם אשתו ואהובותיו. הוא מדגיש את אהבתו לשתי בנותיו.

מיכתב מזוייף מהכלא

בכל המיסמכים הארוכים לא הזכיר לוי אפילו פעם אחת את ילדותו ונעוריו.

ממיכתבו אפשר ללמוד שיש לו אמא בישראל. כפי שכתב: „מה שבואב לי ביותר הוא שאפילו הקרובים לי ביותר, כאמא, למשל, אותתו לי בצורה ברורה ביותר, על־ידי ניתוק מגע כמעט־מוחלט כי מקובלים עליהם ההשמצות כפי שהובאו בעיתונים." איש מבני־מישפחתו לא בא למישפט, ולוי ישב שם בודד לגמרי, מול עיניהם הנוקבות של בני־מישפחתה של אשתו המנוחה, ומול עיניה העצובות של סוזאן, שהעידה מעל כיסא־גלגלים.

בשום מקום גם לא סיפר לוי על אהבות־נעורים, שקדמו להיכרותו עם אילנה, אשתו. את אילנה הכיר כאשר היה בן 21, באמצעות חברה משותפת. „יתכן שזה יישמע בנאלי, אבל זו היתה אהבה ממבט ראשון. במהרה התברר לי כי זה הדדי," כתב לוי במיכתבו.

אך כבר אז, ב־1971, היה לוי מסובך בפלילים. זמן קצר אחרי שהכיר את אילנה נידון לשלוש שנות־מאסר בגלל עבירות־רכוש, ונשלח לבית־הסוהר. „בעבור זמן מה השלימה אשתי ז'ל, שהיתה אז חברתי, עם המצב שנוצר והתחילה לבקר אותי באופן סדיר בכל בתי־הכלא שבהם ריציתי את עונשי."

כאשר פרצה מילחמת יום־הכי־פורים, הגיע מועד גיוסה של אילנה לצבא. אך היא המשיכה לבקר את לוי בכלא בכל הזדמנות. למרות שנותרה לו יותר משנה בכלא, החליטו אילנה ולוי, ב־1973, להתחתן. הוריה של אילנה התנגדו לחתונה בכלא, אך לוי מצא פיתרון. הוא זייף מיכתב, שנכתב

כביכול על־ידי שילטונות הכלא, שבו נאמר כי אם יינשא, ישתחרר מייד.

המיכתב שיכנע את המישפחה, לוי יצא לחופשה בת 93 שעות ונשא את אילנה לאשה. אחרי החופשה חזר לכלא והמשיך לרצות שם את מלוא מאסרו, עד יוני 1974.

הזוג הצעיר התגורר במשך כמה חודשים אצל הוריה של אילנה, עד שהאשה נכנסה להריון. המישפחה גייסה כסף, הזוג הצעיר קיבל משכנ־תא, והם קנו את הדירה שבה מתגורר לוי עד היום.

אחרי שנולדה הבת הבכורה, מיטל, בשנת 1975, עברו בני־הזוג לדירתם החדשה. „היינו מאושרים בחלקנו, עזרתי לאילנה בכל עבודות־הבית ופינקתי אותה רבות," כתב לוי.

לוי הוא בעל־מיקצוע מעולה, חש־מלאי־תעשיה המסוגל להרוויח היטב, אבל הוא היה שקוע בחובות רבים, והריבית עליהם הצטברה והלכה. הוא ניסה להחזיר את חובותיו ולפרנס את מישפחתו הגדלה ברוחב־יד, אך הדבר לא עלה בידו.

„סבלנו ממצוקה כספית, רבצו עליי חובות שהייתי צריך לסלקם בתשלו־מים חודשיים, אבל איש מהמבקרים בדירתנו הצנועה לא יכול היה להבחין בחוסר. הכיבוד־ היה כיד המלך. ואם החסרנו מעצמנו, הרי עיקר דאגתנו היתה תמיד לא להחסיר חס־וחלילה מהילדות, ושלא ייצא חס וחלילה דיבור מאנשים שאנו לא מסוגלים לגדל ולחנך ילדים."

לוי ואשתו המנוחה

לוי היה נשוי לאילנה כעשר שנים. לזוג שתי בנות והם הכירו עוד לפני שאילנה התגייסה לצה"ל. מיד לאחר שנפגשו, נשלח לוי למאסר.

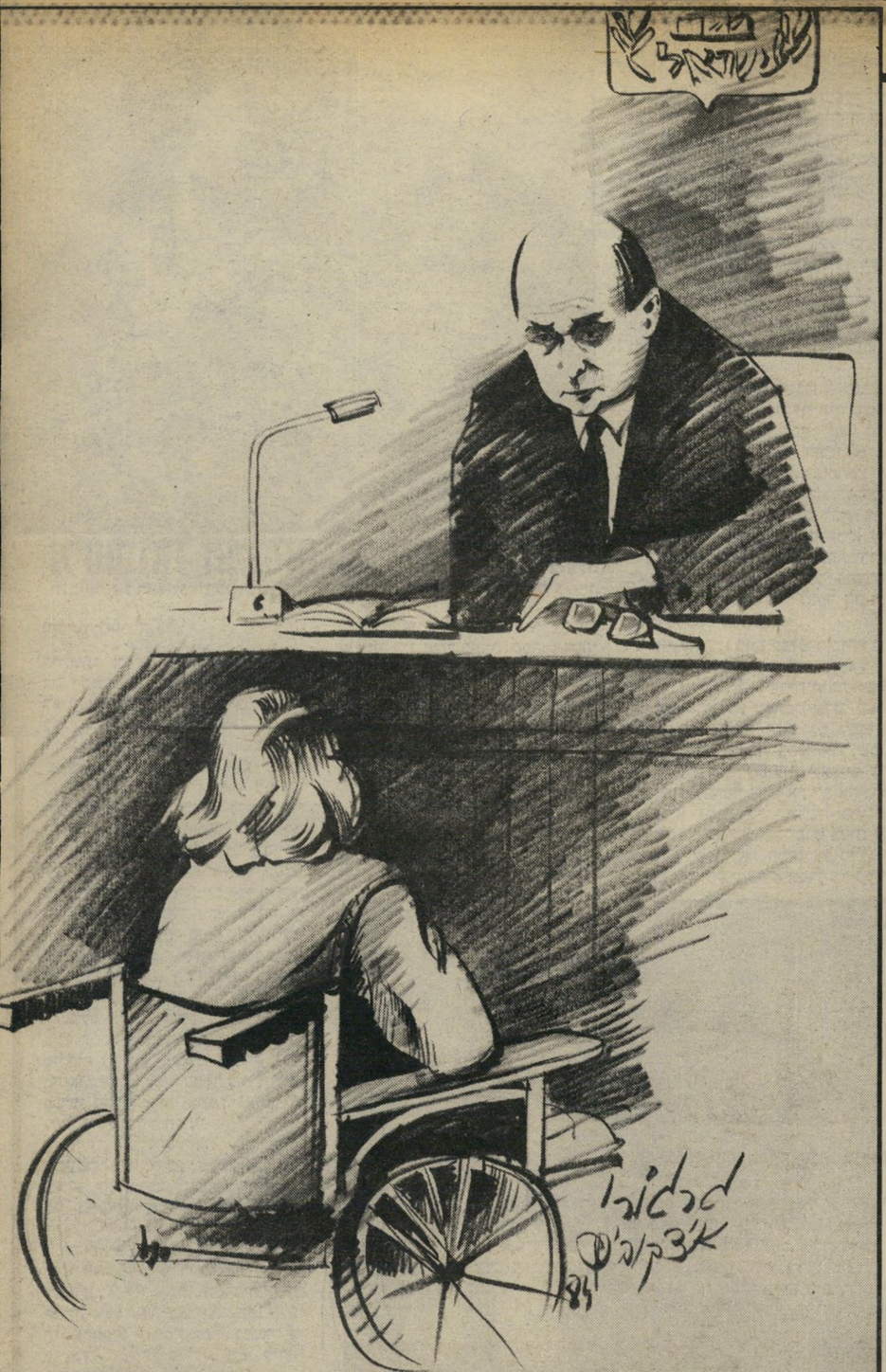
האזעקה נוטרלה

לוי קשור בצורה בלתי־רגילה לשתי בנותיו, והדבר מתבטא כמ־עט בכל אספקט של החיים.

סוזאן מחבי"שת

סוזאן נכנסת לאולם בית־המישפט על כסא גלגלים. כאשר פניה מוסתרות במעיל אפור. היא הסירה את המעיל רק באולם של בית־המישפט.

סוזאן מול השופט

השופט יעקב מלץ, אב בית־הדין, שלח מבט בוחן אל סוזאן כאשר החלה להעיד. היא דיברה בקול מונוטוני ולא שלחה אפילו מבט אחד לעבר הנאשם, שישב מולה. סוזאן הנאה נראתה חיוורת ועצובה. היא לבשה אימונית בצבע ורוד־אפור.

גם כיום, כאשר הוא נמצא במעצר כבר יותר מתישעה חודשים, הוא מנסה לשמור על קשר עם הבנות. אך הורי אשתו הצליחו לקבל צו מבית־ה־מישפט כי הבנות תתגוררנה אצלו, ומאז אין הבנות ששות לשוחח עם אביהן, כאשר הוא מטלפן אליהן מהכלא.

לוי מוראג מאוד מכך שעשו לבנותיו שטיפת־מוח, ודאגו להראות להן את כל הכתבות שהופיעו נגדו בעיתונות. גם את מיכתבו להעולם הזה הוא כותב בעיקר כדי לטהר את שמו בעיני בנותיו.

כאשר היה ימים ולילות בבתי־חולים, כדי לטפל בנשים שאהב, לא הזניח את בנותיו. הוא דאג להן למטפלות, והקפיד שלא להביא לביתו ידידות, כדי שהילדות לא תתרגלנה אליהן ולא תסבולנה כאשר החברות תלכנה. „חששתי כי הן תעבורנה חלילה טראומה בפרידה, כי הן לא מבינות שכשלא מצליחים לקשור קשר — נפרדים," כותב לוי במיכתבו להעולם הזה. מישפט זה מסגיר את בעייתו העיקרית של לוי עצמו — הוא מעולם לא יכול היה להניח לקשר להינתק.

ב־1978 היה מצב ענף־החשמל בכי־רע. לוי הסתבך בחובות נוספים, ולא ידע כיצד לצאת מהם. הוא היה לווה מאחד ומחזיר לאחר. הוא פיזר צ'קים ללא כיסוי וקנה סחורה ומכר אותה בהפסד, רק כדי לקבל כסף מזומן. אולם הוא הקפיד לשלם קודם כל את החובות שעליהם הוצאו צווי־עיקול בהוצאה־לפועל, כדי שאלה לא יגיעו לביתו, ואשתו לא תדע עליהם.

מאילנה השתדל לוי להעלים כל מידע על הצרות הכלכליות שפקדו אותו. הוא המשיך לקנות לבית מכל טוב, ולומר כי הכל בסדר. הוא חשש שאם אילנה תדע על הסתבכויותיו החדשות, היא תחליט לעזוב אותו, וזאת רצה למנוע בכל דרך.

„בתחילת 1980, אדם שהייתי חייב לו 40 אלף לירות, רצה את כספו ואיים שיפוצץ את כל העניין ויספר לאשתי ז"ל שאני חייב לו כסף." כדי למנוע את גילוי הדבר לאשתו, הסכים לוי למסור לאותו נושה מידע על חפצי־ערך, שהיו בדירה של אחד מלקוחותיו. לוי ניטרל את מערכת־האזעקה בדירתו של ארנון מילצ'ן, שאותה תיחזק, ומסר לפורצים מידע מדוייק על תמונות יקרות הנמ־צאות בה.

לא עבר זמן רב והפורצים נתפסו. הם הצביעו גם על לוי, כעל שותפם לעבירה. לוי נעצר לעשרה ימים. „מי שקיבל מכה מכל הפרשה היתה אשתי ז"ל, שהאמינה כי אצלי הכל בסדר... היא היתה אז בחודש השני להריונה ועשתה הפלה. מאז החמיר מצבה," כותב לוי.

במיכתבו להעולם הזה מספר לוי כי אשתו סבלה מחולשה כללית ולחץ־דם נמוך, החל ב־1979. במיכתבו למערכת אין הוא מודה בכך שהזריק נפט לאשתו, למרות שבכמה וכמה הודאות שמסר למישטרה סיפר על־כך בפרוטרוט. אולם מאחר שהוא לא ביקש לפסול את הודאותיו במישטרה, והסניגורית נירה לידסקי לא ביקשה לערוך מישפט זוטא, הרי שיש לקבל את ההודאות שמסר למישטרה.

דבק או אפטר־שייב?

כאשר גילתה אילנה כי בעלה שיקר לה כל השנים והסתבך שוב בפלילים, החליטה לעזוב אותו ולקחת את הילדות. זו היתה מכה קשה מדי עבור לוי. הוא ניסה לשנות את דעתה ולא הצליח, ואז ניסה פעמיים להת־אבד. נראה כי לא התכוון להצליח בהתאבדות, מכיוון שבשתי הפעמים הצילו אותו בקלות.

באותה תקופה סבלה אילנה מפ־רונקל על עכווז, ויום אחד ניתחו אותה ופתחו את הפצע בבית־החולים. באותו לילה דיברו בני־הזוג שעות ארוכות, ואילנה הודיעה לבעלה כי

מישפחת המנוחה

טובה, אחותה של אילנה, בתמונה מאחוריה אמה. הן ישבו באולם והביעו את רגשותיהן לנאשם. הן איחלו לו שיענה אותו ויקצצו את בשרו.

(המשך מעמוד 33)

החלטתה נחושה לעזוב אותו ולקחת את הבנות. „אם אראה שאינני יכולה לחיות בלעדיך, אחזור אליך," אמרה לו.

„נבהלתי נורא. ראיתי שכל מה שעשיתי יורד לטמיון," הוא כותב. כאשר נרדמה אילנה, ראה לוי כי התחבושת שעל ישבנה נפלה, וכי הפצע נותר חשוף ופתוח. הוא לקח מזרק והזליף על הפצע חומר מסויים. על זהותו של החומר ששפך לפצע מסר לוי כמה גירסות. פעם אמר כי היה זה דבק אפוקסי, פעם סיפר כי היה זה אפטר־שייב ופעם סיפר על נפט. במיכתבו להעולם הזה הוא מכחיש בכלל כי הזריק או הזליף חומר כלשהו לאשתו.

אולם אין מחלוקת על כך שמאז אותו יום התפתחו בגופה של אילנה 37 מורסות נוראות, מלאות מוגלה, שלא נרפאו. היא אושפזה בכמה בתי־חולים, נערכו בה בדיקות שונות, ואיש לא גילה את מקור מחלתה.

אילנה סבלה נוראות. „עד היום, כשעברו כבר ארבע שנים, אני עוד שומע את צעקותיה באוזניי," כותב לוי. הוא לא עזב את מיטתה אפילו לרגע.

הרופאים והאחיות התפעלו ממסירותו של הבעל. אך דווקא ברגע מותה לא היה לוי ליד אשתו. הוא היה אז עם הבנות אצל אמו, בארוחת־ערב. „אשתי, אהבת־חיי ואם־בנותיי, נפטרה ב־27.6.80 בשעות הלילה, ולא לידי," כותב לוי ביגון.

אחרי מותה של אילנה נידון לוי למאסר של שנתיים וחצי על חלקו בפרשת הפריצה לדירת מילצ'ן. כשהשתחרר, החל מחפש לו חברה חדשה לחיים, שתהיה גם אם לבנותיו.

לסמם את הגיסה

יבר כי משדו קרה ללוי מאז מותה של אילנה. הוא חשש כי נשים לא תרצינה בו ולא תסכמנה לקיים איתו יחסי־מין.

כבר האשה הראשונה שהזמין לביתו, חברה ותיקה של המישפחה, סוממה על־ידו, כדי להקל עליו לקיים איתה יחסי־מין. האשה באה לביתו עם בנה, והוא הציע לה קפה. „שמתי בתוכו כדורי היפנודרום, כדי שיהיה לי קל יותר לשכנע אותה לקיים איתי יחסי־מין, אבל היא נרדמה," מסר לוי באחת העדויות במישטרה.

הוא אפילו לא ניסה לדבר על ליבה ולחזר אחריה. הוא הניח מראש כי היא תדחה אותו, ולכן סימם אותה בכדורי־שינה. הוא לא הצליח לשכב איתה, מכיוון שהאשה ישנה כה חזק שעשתה את צרכיה במיטה, והוא נאלץ לנקותה.

כחודש לאחר מכן, כאשר ביקר בביתם של הורי אשתו, פגש שם את גיסתו, מימי, שהיתה לבדה בבית.

„מימי היתה לבושה בתלבושת מגרה מאוד. תמיד חשבתי שמימי היא אשה יפה ומושכת. חשבתי איך אוכל לשכנע אותה לקיים איתי יחסים, עשיתי לנו שתי כוסות קפה, ושמתי בכוס שלה שלושה כדורי היפנודרום, שהיו בכיסי." אחרי שתיית הקפה הזמין את מימי לבוא עם הבנות לדירתו. מימי הצטרפה אליהם, אך מייד כאשר נכנסה לדירה נרדמה על המיטה ליד שתי הילדות.

„ראיתי איך מיטל והילה חיבקו את מימי משני הצדדים, ולא היה לי לב להעיר אותן," מסר לוי בעדות במישטרה.

אפילו הזמנתו לתוכנית־הרדיו ח־בר מכוכב אחר. תוכנית־שידוכים רדיופונית, ביולי 1983, לא הגבירה את ביטחונו העצמי של לוי. דרך התוכנית הכיר בחורה בשם יהודית, והיא מצאה חן בעיניו. הוא הזמין אותה להתגורר בביתו ולטפל בבנותיו.

נראה כי היא לא נעתרה לו, ולכן ניסה לסמם גם אותה. אבל כדור־השינה השפיע על יהודית בצורה רעה מאוד. היא החלה להקיא וסבלה מכאבי־בטן קשים. לוי ניסה עוד פעם לחזור על תרגיל הסימום, אך יהודית חשדה בו, כנראה, והחליפה את כוסות הקפה.

יהודית היתה טובה מאוד לבנות, והן התקשרו אליה. גם לוי היה קשור ליהודית, וקנה לה תכשיטי־זהב, כדי לקנות את ליבה. הוא הזמין אותה להצטרף אליו לטיול לארצות־הברית שתיכנן אז, אולם יהודית לא הצליחה לקבל דרכון בזמן, ולוי נסע לבדו. הוא הביא ליהודית מתנות, ואף הביא על חשבונו לארץ את אחותה, המתגוררת באמריקה. אולם התברר לו כי בהעדרו החליטה יהודית לחזור לחבר הקודם שלה ולעזוב אותו.

לוי לא היה מוכן להיפרד מיהודית. הוא פנה לכמה רבנים, כדי שיעזרו לו, והם הבטיחו לו כי יהודית תהיה אשתו בעתיד. הוא לא הסתפק בהם, באמצעות ידיד ערבי הגיע גם למגדת־עתידות, המתגוררת בכפר ליד שכם. האשה נתנה לו קמיעות וקסמים שונים, כדי להחזיר אליו את לב אהובתו.

„היא נתנה לי שלושה פתקים, ואמרה לי לערבב אחד מהם במים עם סוכר, ולשפוך את המים על מדרגות ביתה של יהודית. היא אמרה לי לעשן את הפתק השני בתוך סיגריה, כדי שיהודית תשאף את העשן. אם כל זה לא יעזור, היא אמרה למרוח בר במישחת־נעליים, לחמם את זה ולשים ליד האף של יהודית. עשיתי את זה, אבל יהודית התעוררה בלילה ושאלה מה הריח הנורא הזה. היא אמרה שבבוקר היא עוזבת אותי."

משכורת כפולה

ב יתיים הכיר לוי את סוזאן אמויאל, „ויהודית ירדה לי מהמחשבה," כפי שכתב במיכתבו. את סוזאן בת ה־21, הכיר כאשר עשה עבודות־חשמל עבור חברת ריימיני. סוזאן עבדה שם כפקידה.

סוזאן היא בת למישפחה דלת־אמצעים, ותמיד היה חסר לה כסף. אמה של סוזאן עובדת בנקיון, ואביה חייט המתקן בגדים בבית. מייד כאשר הכירה את לוי ביקשה ממנו סוזאן שיביא לה מתנה מאמריקה, וביקשה גם הלוואה בסך 10 אלפים שקל. לוי נתן לה את ההלוואה והביא לה בושם במתנה.

כאשר עזבה אותו יהודית, הוא ביקש מסוזי שתבוא לעבוד כמטפלת של בנותיו. סוזי היא בחורה חמודה, אפה סולד ולחיה שמנמנות. לוי התאהב בה בכל ליבו. כאשר שמע שהיא עובדת בערב במועדון־לילה כבכיר־אתרים כדי להרוויח עוד כסף, הבטיח לה כי ישלם לה משכורת שתעלה על שתי משכורותיה גם יחד, כדי שתעבוד רק אצלו. סוזי אמרה כי עליה להחזיר חוב לבנק, ולוי שילם את חובה זה.

בינתיים הזדמן ללוי לנסוע לש־וייץ בטיול מאורגן במחיר סימלי, והוא החליט לצרף אליו את סוזאן. „להפתעתי, סוזאן נענתה במקום. בעיקר אחרי שאמרתי לה שאני ממכן את הכל." סוזאן נסעה, כשהיא מתחזה כאשתו של לוי, וישנה איתו באותו החדר. אולם סוזאן היתה בתולה, והיא לא קיימה עם לוי יחסים מלאים, אלא חלקיים בלבד.

כשחזרו ארצה, באוקטובר 1983, התחילה סוזאן לעבוד אצל לוי כמטפלת לבנות. היא התקשרה לילדות והן אליה, ולוי התחיל לראות בה את התחליף לאשתו. הוא רצה להתחתן איתה והחל לוחץ עליה להסכים.

סוזאן ביקשה שילווה להוריה 3000 דולר, כדי לקנות סלון. אחר־כך ביקשה כסף לטלוויזיה צבעונית, לחדר־שינה ולבגדים. לוי שילם ושלם, וקיווה כי כך יצליח לרכוש את ליבה של אהובתו.

גם כאשר ביקשה סוזאן שיקנה לה תכשיטי־יהלומים, מילא לוי את רצונה וחשב: „משה, עוד מעט היא תהיה אשתך, ואז הכל נשאר בבית." אבל סוזאן התחמקה מכל התחייבות. היא דחתה כל שיחה רצינית, ואמרה שאינה אוהבת אותו מספיק.

„ראיתי שכל מה שעשיתי למענה מבחינה כספית לא שווה, וחשבתי: מה יכול לעזור מבחינה ריגשית? אהבתי אותה אהבה עזה, וכן בנותיי. חשבתי לתומי כי אם תהיה קצת חולה, ואני אטפל בה במסירות ואהיה לידה מיטתה, אולי יתחולל בה המהפך שכל־כך חיכיתי לו," כתב לוי.

„כמו טמבל, נתתי לה לשתות קפה עם כדורי־שינה. כשהיא נרדמה, לקחתי מזרק ישן שהיה לי בבית, שאבתי נפט מתנור חימום שעמד בסלון, והזרקתי לה בשלושה מקומות בגוף." במיכתבו למערכת העולם הזה לוי לא סיפר כי באותו לילה גם שכב עם סוזאן בפעם הראשונה, כאשר היתה מחוסרת־הכרה. אולם באחת מהודאותיו במישטרה הוא גילה גם זאת.

דבר הרבי מלובאוויץ'

ז רקת הנפט לא הביאה כל תוצאות מיידיות. סוזאן המשיכה לעבוד כרגיל, ורק אחרי שבועיים התלוננה כי התנפח לה החזה. לוי לקח אותה מייד לרופא, וכאשר מצבה לא הוטב, היא אושפזה בבית־חולים.

גם בסוזאן טיפל לוי במסירות רבה. הוא לא מש ממיטתה. למרות מסירותו זו לא הסכימה סוזאן החולה להינשא לו.

בגופה של סוזאן פרחו מורסות נוראות, שהרופאים לא מצאו להן הסבר. היה מי שנזכר במיקרה הקודם של אילנה, שגם היא סבלה מאותה המחלה. הרופאים ביקשו מלוי לעבור בדיקות שונות, כדי לגלות אם איננו מעביר מחלה מיסתורית. הבדיקות לא העלו דבר, עד שגילה אחד מעובדי המעבדה כי בריקמה שהוצאה מאחת המורסות נתגלו עיקבות־נפט. המישטרה נכנסה לתמונה ועקבה אחרי לוי.

אחת המורסות החלה לוחצת על עמוד השידרה, וסוזאן עברה ניתוח שהשאיר אותה נכה, משותקת ברגליה. אך גם אז לא הסכימה בשום אופן להינשא ללוי, שעדיין התעקש לשאתה. כדי לשכנע אותה כי היא חייבת להינשא לו, זייף לוי מיכתב מהרבי מלובאוויץ'. במיכתב נאמר כי אם תתחתן עם לוי, תשוב לעמוד על רגליה.

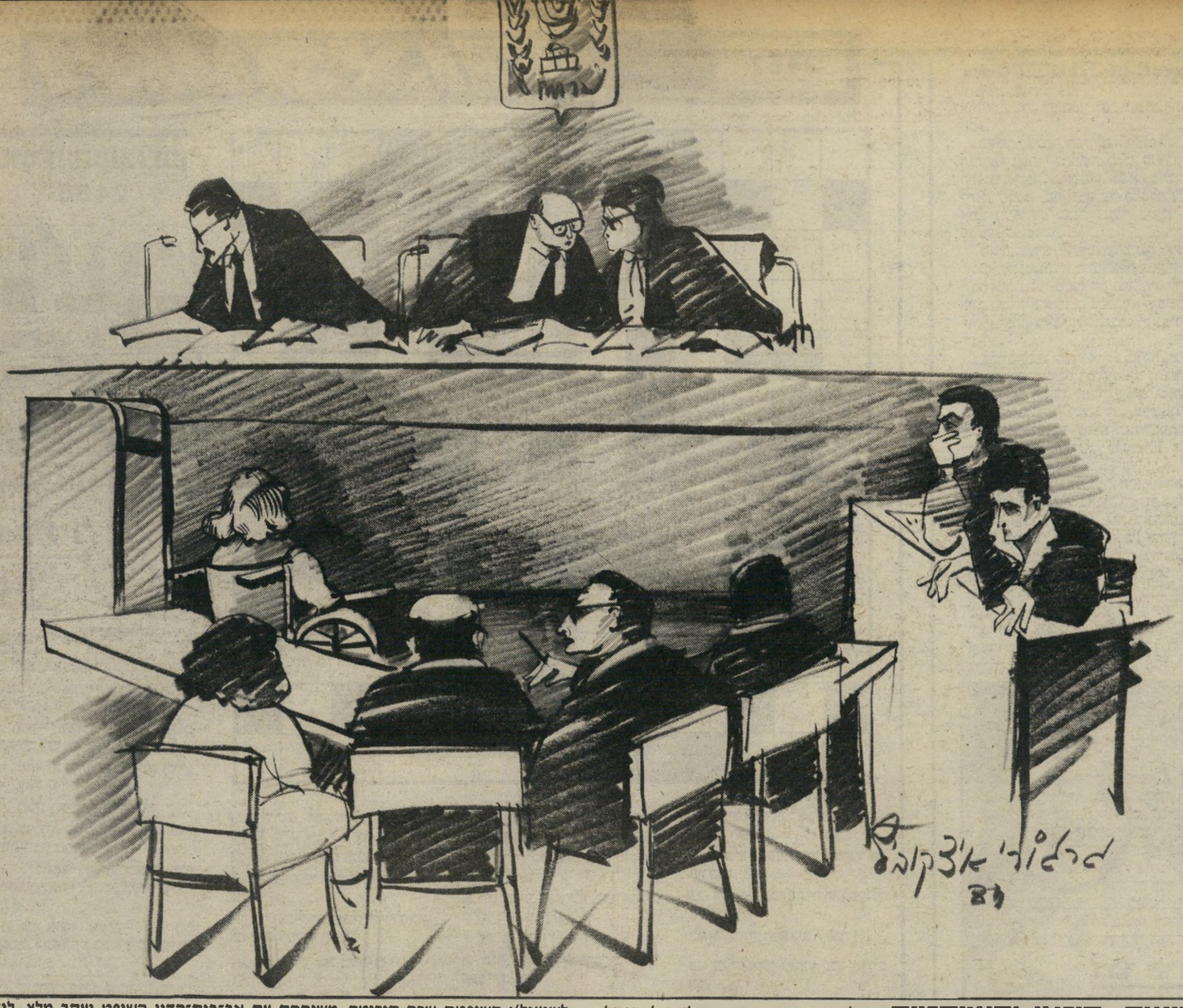
סוזאן אמרה כי היא מוכנה להינשא לו, אבל ברגע שתעמוד על רגליה היא תתגרש ממנו. „ידעתי מהרופאים שאין כל סיכוי שסוזאן תחלים פעם, והייתי מוכן לקבל אותה משותקת, ולטפל בה כל חיי," כתב לוי.

מה ששבר את לוי היה דבר שאמרה לו סוזאן באחד הערבים בינואר השנה. היא אמרה לו: „משה, תודה רבה לך על המאמץ שלך, אבל רציתי כבר מזמן לומר לך שאין לי כל רגש כלפיך." היא ביקשה שלא יבוא לבקרה עוד.

„הרגשתי שוק כאשר שמעתי את

סוזאן בבית־המישפט סיפרה על יחסיה עם לוי ועל היכרותם בקול חסר רגש. כאשר הגיעה לנקודות האינטימיות ביחסיהם, כאשר נסעו יחד לטיול בשווייץ וגרו בחדר אחד, ביקש התובע, עוזי שראטר, לסגור את הדלתות ולהוציא את הקהל מהאולם.

משה, סוזאן והשופטים

באולם בית־המישפט ישב לוי על ספסל הנאשמים, כשמימינו שוטר. לעיתים כיסה לוי את פניו בידו ולעיתים רשם על דף רשימות שונות. על כס המישפט יושבים (מימין לשמאל): השופטת שרה סירוטה, משוחחת עם אב־בית־הדין השופט יעקב מלץ. לידם השופט יוסף גולדברג. בשורת עורכי־הדין, כשגבם לאולם, יושבים (מימין לשמאל): הסניגורית, עורכת־הדין נירה לידסקי ומתמחה, התובע עוזי שראטר ולידו המתמחה שלו.

של המישטרה. אך לוי לא נתפס מאז עושה כל מעשה פלילי.

הוא נעצר, נחקר ומסר הרבה מאוד הודאות, שבהן סיפר הכל. הוא גם עשה שיחזור בדירתו, ומסר למישטרה את המזרקים והאפטר־שייב שבהם השת־מש.

למרות שבמיכתבו להעולם הזה הוא טוען לחפותו מאשמת הריגתה של אילנה, לא טענה הסניגורית, נירה לידסקי, כי הודאותיו אינן קבילות. התובע, עוזי שרטר, הביא כבר ביום הראשון למישפט את סוזאן, על כיסא־גלגלים, כדי שהשופטים יתרשמו מ־מראה עיניהם.

לוי מסיים את מיכתבו בתיקווה: „אין לי כל צל של ספק שבית־המישפט יטהר אותי. לא יכול להיות אחרת. אבל ריבון העולמים, מה עד אז?"

אילנה אלון ■

מסתתרת

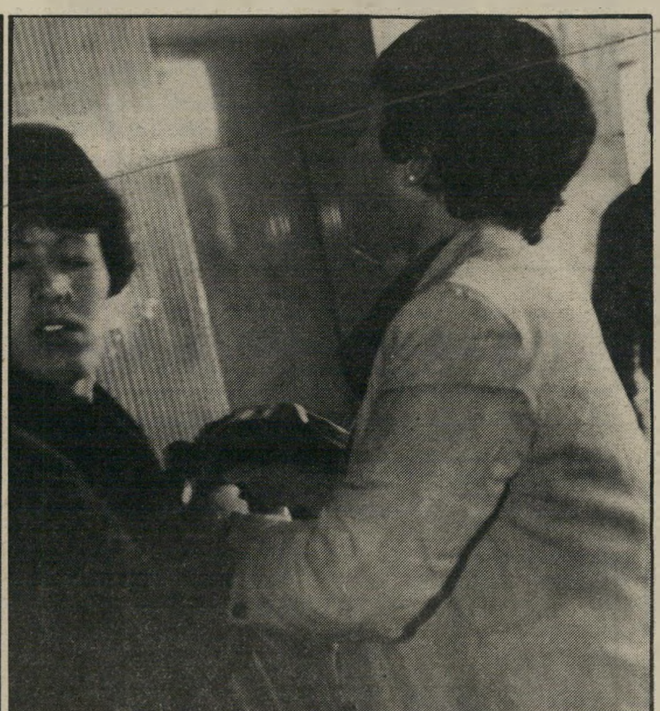
כאשר הבחי־נה סוזאן ב־צלמים מיהרה לכסות את פניה.

דבריה. הייתי בהלם, לא ידעתי מה עושים. הייתי נרגז מאוד על צורת־הדיבור שלה, והרגשתי כמו אחד שנסחט, וכאשר יבש — נזרק."

תגובתו המיידית של לוי היתה לצאת מהחדר, למצוא מזרק בחדר האחיות, למלא אותו בחומצה לניקוי אסלות ולהזליף את החומר על עינה של סוזאן.

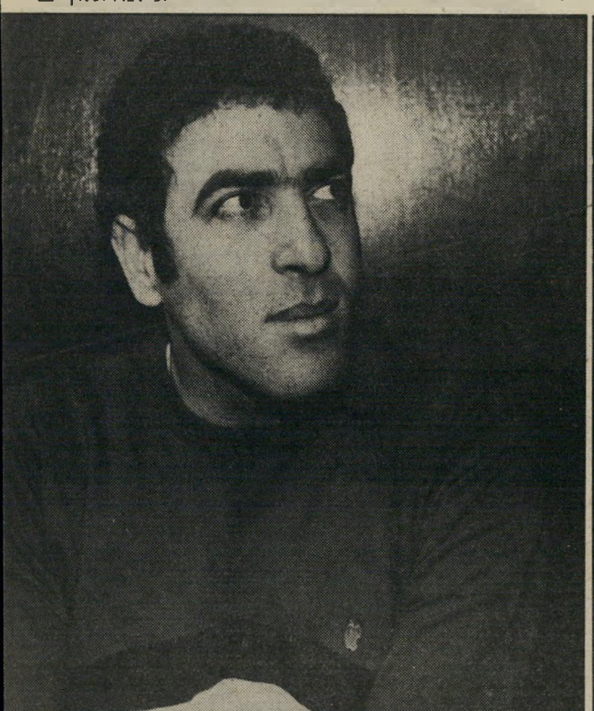
„מה יהיה עד אז?"

ב אותו היום הועברה סוזאן לחדר שהיתה בו גם האזנה וגם הקלטה

אמא של סוזאן

בני מישפחתה של סוזאן היו איתה כל הזמן (בתמונה אמה ואחותה.) גם אביה ואחיה היו באולם. בהפסקה התפרץ האח וצעק קללות כלפי הנאשם.

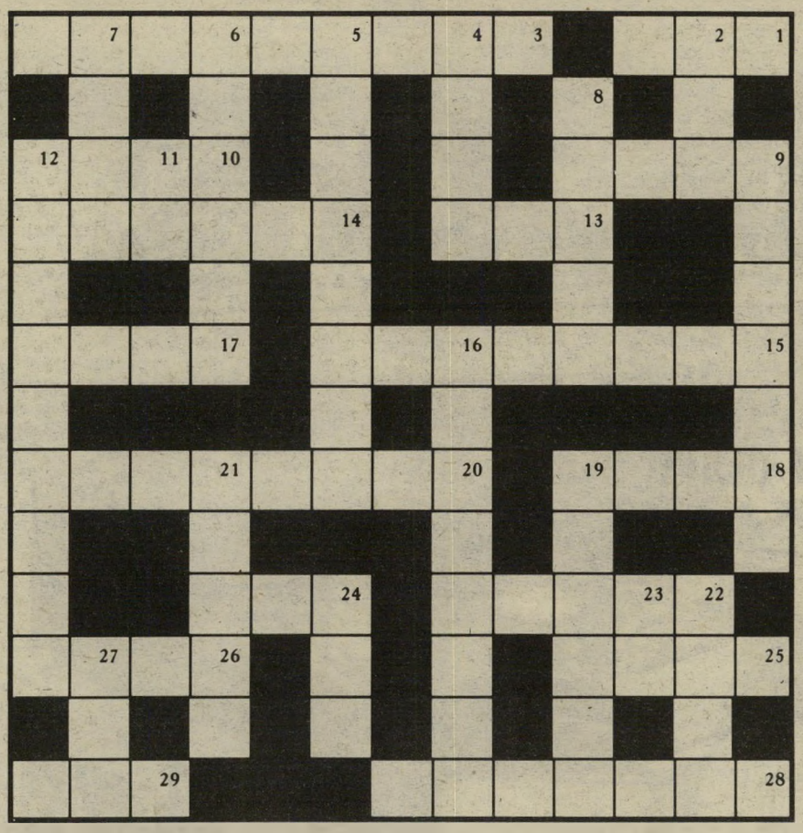

על ספסל הנאשמים

לוי נראה רגוע ושליו על ספסל הנאשמים. גם כאשר סוזאן הגיעה לאולם בכסא גלגלים לא נע שריר בפניו. הוא לא ענה לקללות.

תשבצופן

2467

מאת אביגיל ינאי

מאוזן:

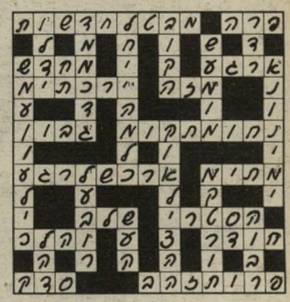
1. חשבו שרטוב והנה חרב (3)
3. ארבע מאות ותשעים בשמירה מעולה (4, 5)
9. צעדיו הראשונים של עגנון בעיירה, היו קשים (4)
10. איש הבטחון שנתגלתה זהותו — עוזב (4)
13. נאחז באשכול כדור (3)
14. הפנייה לנומים לפצוח בשיר, לוותה בוז מר (3, 3)
15. לריקוד הסחור־סחור של המטבע השחור, גם אשמראי אומר די! (4, 4)
17. גם אחרי שהפעיל את כל קסמיו, נשאר הטבח עלוב כשהיה (4)
18. כשהפך ברבר נוכח כי חי די וכדאי שיסלקו (4)
20. מקומו של הקוף (4, 4)
22. ברגע בו עמדו להעלות התמונה נעלם המסך (5)
24. החטא הראשון — גנבת התפוח מהגן — לא היה קשה (3)
25. הנושא: „הארם הנשוי" (4)
26. יש פה עשרה עמרים? לא יכול להיות (4)
28. אוי ואבוי! חל מפנה חריף, הזיזו את בית המרזח (3, 4)
29. היטיב לעשות כשפרש (3)

* * *

מאונך:

1. אשר לקיסר, גם לקליאופטרה ואשר למחבר — למחבר (3)
4. מי שמיוב בדעתו לא יגיד שזה גועל נפש (4)
5. בזבוז הרבה אנרגיה בחודש (4, 4)
6. יום שישי הוא לא כמו אחרים הדומים זה לזה (2, 4)
7. פורקן בקבוץ (4)
8. כאן אפשר להקיש בפעמון פעמיים (5)
9. לא השתמש בהגה? (3, 4)
11. הסוד — בפרדס (2)
12. ראש הממשלה מדומה? זה נראה כך ממרחק מסוים (9)
16. בציר (ופה זה לא רוטב) מתהלך לו על הקרח.... (3, 5) (מ)
19. רוצים להפטר מחלק נכבר של הירקות (6)
21. זוג של שני מינים הוא פעולה אסורה? (5)
22. זה הזמן המתאים לפחד (4)
23. צליל אחד נשמע כמו שניים (2)
24. מה עבר במוחו למראה הסכין? (3)
27. רוחות חדשות מנשבות בוותיקן (3)

פתרון תשבצופן 2465

מישפט נגד אבא

(המשך מעמוד 23)

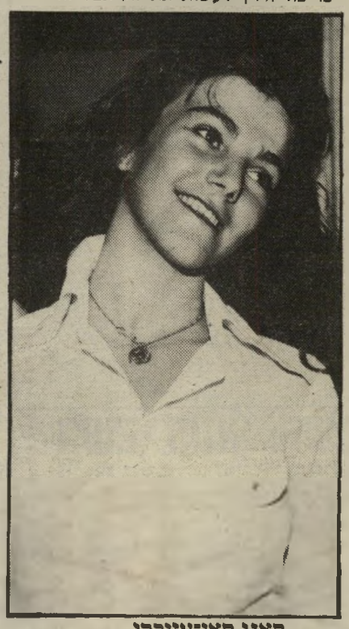
אות אותו. יש לה המון רצון להכיר את אבא.

כאשר הצלמת מבקשת מסאני לפ־תוח עוד כפתור בחולצה, מגלה הנערה התנגדות קלה. „סאן־סאן, אם את מתב־יישת עכשיו, מה יהיה על המסלול?" אומרת עליזה. סאני, בחיוך ביישני, פותחת כפתור.

נראה שהיא לוקחת ברצינות את עניין הדוגמנות. זו היתה אחת הסיבות להחלטתה לעזוב את הקיבוץ. היה לה טוב שם, היא אומרת, אבל היא חיפשה יותר. רצתה אפשרות להתבלט, לעשות דברים.

בבית־הספר שמחו איתה כאשר ניג־שה לקורס, ועכשיו הם קוראים לה שם „רוגמנית". המורה לתנ"ך, כאשר שמע על הקורס, צחק וקרא לה „מענטזת" ו„מעכסת" וביקש שהיא תזמין אותו, יחד עם כל הכיתה, להופעתה ה־ראשונה.

חבר קבוע אין לה. היה, היא אומרת, אבל מעדיפה לא לדבר על זה. „זה מצב עדין," אומרת עליזה, „זה לא אמא שלה, שאפשר לפטפט על כל קורות־חייה בעיתונים. היא עוד רכה ועדינה." גם על השאלה האם יש לה מחזרים היא מעדיפה לא לענות. סאני מסכימה לומר מתי, לדעתה, יכולה נערה לקיים יחסי־מין: „מגיל 17 והלאה. זה לא אומר שאם מישהי מגיעה ל־17 היא צריכה לרוץ לעשות את זה, אבל זה נראה לי גיל סימפאטי. אני אוהבת את הגיל הזה. אם יהיה לי חבר קבוע ורציני, ואני מעל 17, למה לא?"

סאני סאן־עזיקרי
נערה ממש אוצר

לא סולו, לא צמד

בעתיד היא רוצה להיות מורה לריקוד ולפתוח סטודיו, יחד עם אמא. „אצא לפנסיה ואנגן בסטודיו על פסנתר, פלייה־רבע־פלייה," אומרת עליזה, מבסוטה מן הרעיון. „בתענוג אעשה את זה."

למרות שאמא ואבא זמרים, סאני אומרת שהיא לא יודעת אם היא יודעת לשיר. בקיבוץ שרה במקהלה, אבל לא סולו, וזה לא היה רציני. „יש לה שמיעה טובה," אומרת עליזה, „אני רוצה לע־שות איתה פעם צמד, אבל בכל פעם שאני מציעה לה, היא לא מתלהבת."

סאני: „אני לא יודעת אם אני טובה."

סאני, היית יולדת ללא נישואין?

„אין לי תשובה," היא אומרת, „לא חשבתי על זה. אין לי שום דבר נגד ילדים מחוץ לנישואין."

היית מוסרת את ילדייך לקיבוץ?

סאני: „אני לא חושבת, למרות שזה חיים טובים לילדים. אני לא הייתי מוסרת. אני רוצה שהילדים שלי יגדלו לידי."

נעמי רזן ■

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים לחדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך
איתן עמיחי - הדברה

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
ישראכרט | ויזה | DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

טלפן לתל־אביב ותפוש אילת
הזמנת מקומות
למלונות באילת ולטיסות „ארקיע"
TOURPHONE
תורפון
03-38 38 38
שרותי תיירות באמצעות הטלפון לבעלי כרטיסי אשראי

הלב שלך שווה בדיקה!
בן 35+
הלחם בחשש המנקר,
בוא עוד היום לאיבחון מוקדם
השקט הנפשי שלך
שווה את זה.
הבדיקה כוללת:
בדיקת קרדיולוג, א.ק.ג.
א.ק.ג. במאמץ (ארגומטריה).
בדיקות מעבדה.
מכון לבריאות הלב
בית הרופאים, דיזנגוף 18 פינת פרישמן תל־אביב
טלפונים: 03-221227, 03-244294
אילנה יועצים לפרסום

מרים בנימיני

מזל החודש:

קשת

לאיזה מזלות עוזר הכוכב יופיטר ובאיזה הוא מזיק?

כוכב יופיטר, השולט במזל קשת, מסמל את ההתפתחות, את האבולוציה, את צבירת החוכמה שמעבר לנסיון היומיומי. יופיטר הוא המאפשר את ההתעלות מעל למיסגרות הפורמליות. כוכב זה שואף כל הזמן להרחיב את מיסגרות החיים. כמו כל גרמי־השמיים האחרים פועל יופיטר ברמות שונות. במפת־הלידה שופטים את השפעתו של יופיטר לפי דרגתו של בעל המפה.

ברמה הנמוכה שואף האדם היופיטרי להתפשטות חומרית וכספית – נהנה מהימורים, מטיולים, ממין, מספורט – והכסף משמש לו לצרכים הפשוטים ביותר.

ברמה גבוהה יותר שואף האדם להתפשטות במרחב. הוא אוהב טבע, נופים, הרים, מפלי־מים, מדבריות, בעלי־חיים מרחבים וחרות.

ברמה הגבוהה ביותר שואף האדם היופיטרי להתפתחות רוחנית. הוא נמשך לפילוסופיה, דת, אמנות, מיסטיקה ולחרות־הנפש. זו הגאולה האמיתית הפנימית של האדם – הנותנת לו לב חכם ומבין.

מיקומו של כוכב יופיטר במפת־הלידה מראה את הטבע ואת יכולת ההתפתחות של האדם. יופיטר, הממוקם בצורה חיובית במפה, יצביע על אדם שיש לו פוטנציאל לפתח את עצמו דרך נסיעות ולימודים פילוסופיים. כמו כוכב ונוס, כך גם הוא מסמל מזל טוב. ונוס נקראת המיטיבה הקטנה והוא נקרא המיטיב הגדול.

יופיטר חזק במפה עלול להשפיע על עודף־משקל, ואז הנטיה להשמנה תהיה בולטת ביותר. ליופיטר מחזור של 12 שנה, כלומר – כל 12 שנה הוא מגיע למקום שבו הוא היה ביום הלידה. מעבר כזה מביא לשינוי השקפת עולם, להתמודדות עם המצב כפי שהוא ולחיפוש אחרי כיוון חדש. זו גם התקופה שבה האדם מבסס את עצמו, זה הזמן שבו הוא יחליט ללמוד, לבנות בית, להינשא, להתגרש או להביא ילד לעולם.

יש מזלות המתאימים לאופיו של הכוכב, ואילו מזלות אחרים מורידים מהיכולת שלו להיטיב. כאן נעמוד על תכונותיו העיקריות של יופיטר בכל מזל.

יופיטר בטלה

מראה על אדם אנרגטי ופעיל, בעל ביטחון עצמי ואינו חושש להתנסות ב־חוויות, גם אם יש בהן סיכון. הוא החלוץ הצועד לפני המחנה. לעיתים קרובות הוא אימפולסיבי וחסר־סבלנות. כשיש לו סבלנות, הוא לא ירפה ממנה עד שיגשים את היעד שהציב לעצמו. הוא נכון להשקיע כל מאמץ ומאמין בצידקת דרכו. על־פי־רוב הוא בעל מזל, וכשהוא משיקע מאמץ – הוא אף זוכה בהצלחה.

יופיטר בשור

השפעה זו פועלת בצורה ממתנת, גם כאשר ההורוסקופ די שלילי. יופיטר בשור יהפוך את האדם ליותר נסבל. בהיבטים טובים קיימת נכונות רבה לעזור לאחרים.

יופיטר ממתן את השור, מוסיף מרץ לטלה, מעורר יצרים מיניים בעקרב, מביא אופטימיות לתאומים, גורם לסרטן להשמין, מוסיף תיחכום למאזניים, מעניק חוש־הומור לקשת ומביא מזל לדגים

אדם זה רוצה ליהנות אך חשוב לו שגם האחרים לא יסבלו. כשמוקרן שלילי – קיימת הגזמה ברדיפה אחרי תענוגות והנ־אות, והכישרון הטיבעי לעיסוק בתחום הפינאנסי הופך לבזבזנות ורדיפה חסרת־תוחלת אחר האמצעים לספק את התשוקות.

יופיטר בתאומים

כאן נפגוש את האדם האופטימי, המאמין קודם כל בהיגיון ובכל הישר. האינטלקט חשוב לו, הוא נמשך ללימודים ומתעניין כמעט בכל נושא. מדעי־הרוח, סיפרות, אמנות, פילוסופיה, נושאים שקשורים לדת – כל אלה מושכים אותו. הוא הסקרן הבינלאומי, אינו משתייך למקום אחד־הוא איש העולם. אוהב נסיעות ובכלל חש צורך להמצא כל הזמן בתנועה. הוא בעל תושיה רבה ומוצא מוצא לכל מצב קשה שאליו מגיע.

יופיטר בסרטן

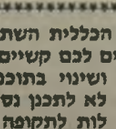
יש לו אופי מתווך מתאים את עצמו ומוכן ובהערצה וכבוד. הוא חייב להיות השולט והבולט. הוא אוהב להופיע ולהמצא במרכז. יופיטר באריה עוזר מאוד מבחינה חמרית ומאפשר לבעליו להגיע לעושר. בקרינה שלילית נטיות ההתפשטות של יופיטר יביאו להתמכרות לתענוגות ורדיפה אחר חיי־מותרות, ביזבוז כספים, התרברבות וחיי־הוללות ריקים וחסרי־תוכן.

יופיטר בבתולה

האופי האמיתי של יופיטר זר למזל בתולה, מאחר שתכונות המזל מנוגדות לו לחלוטין. הנטיה של מזל בתולה "לחשב כל דבר מראש" בולמת את הנדיבות הספונ־טנית "והחשיבה בגדול" של יופיטר. הבי־קורת על הרגשות גם היא אינה אופיינית ליופיטר. לעיתים קרובות אדם זה יהיה בעל נטיות פדגוגיות ונגישה לחינוך. קיימת ביקורת עצמית מפותחת. בקרינה שלילית יהיו לו קשיים ועיכובים בדרך לעליה

(המשך בעמוד 38)

למרות שההרגשה הכללית השתפרה בזמן האחרון, שוב צפויים לכם קשיים. עיכובים ושינוי בתוכניות. רצוי לא לתכנן נסיעות גדו־לות לתקופה זו – אין ספק שיהיו תקלות מר־גיזות למדי, ועדיף לבצעה בחודש הבא. בשטח־העבודה מתעו־רדות אי־הבנות ביניכם לבין עובדים חדשים, הבטחות שהובטחו אי־נן מתקיימות. תוכלו לפנות לעזרת ידידים ותיקים, או קרובים, אל תסמכו על אנשים שזה מקרוב היכרתם.

טלה
21 במרס – 20 באפריל

* * *

מצב־הרוח לא מעודד ביותר בימים אלה, הציפיות שהיו לכם מאנשים גורמות לכם אכזבה. מצב־חבריאות שלכם או של בני־משפחה מטריד וגורם לדאגה. ה־12, וה־13 בחודש, יהיו קשים במיוחד. ב־16 או ב־17 בחודש צפויה הפתעה בשטח הרומנטי, וזה ישפר קצת את ההרגשה. בשטח העבודה תוכלו לקדם את עצמכם ב־קרוב, אך רצוי לא לדבר על כך עם איש ולחכות לחודש חבא, אז המצב יהיה טוב.

שור
21 באפריל – 20 במאי

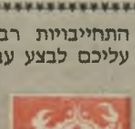
* * *

השבוע תוכלו לפעול רבות כדי לקדם או לשפר את מעמדכם בעבודה. היו זהירים בדבריכם. המעיטו ל־שוחח עם מי שאינכם בטוחים בו שהוא לטו־בתכם. בתחום הרומנ־טי עוברת עליכם תקופה מוזרה, התאה־בויות פיתאומיות מל־היבות אתכם, אולם אינכם יכולים לבטא את הרגשות. התחיי־בויות קודמות גורמות להתלבטויות. הצטרכו להמתין לפחות כשבועיים לפני שתוכלו ליזום או לפעול.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

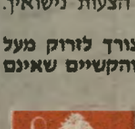
התחייבויות רבות נופלות עליכם. לפתע עליכם לבצע עבודה של מישהו אחר. זה כתוספת לעבודה שבה אתם עסוקים. בשטח הכספי צצים כעת עוד קשיים, מה שנראה מר־סדר מתברר כלא בטוח. יהיה עליכם לדאוג שבכל מקום כל תניירות יהיו חתומים כחוק. אי־הבנות עלולות לפגוע בכם קשות בתקופה זו. בתחום הרומנטי עדיין אתם נהנים מפופולאריות מרובה, אולם החודש רצוי שלא להציע הצעות נישואין.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

* * *

בתקופה זו אתם חשים צורך לזרוק מעל עצמכם את כל ההגבלות והקשיים שאינם מניחים לכם ליהנות, ולהתמסר לעיסוק בת־חביבים שאותם זנח־תם. לא תוכלו להרשות לעצמכם לבלות ולבזבז את הזמן היקר – עליכם לסיים את העבודות שלקחתם על עצמכם. ה־12 וה־13 בחודש לא יהיו קלים, ב־18 וב־19 בחודש אתם עלולים להסתכסך עם בני־משפחה קרובים. בתחום הרומנטי רצוי לא לשנות דבר כרגע.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

* * *

בתקופה זו אתם חשים עייפות רבה, אינכם מצליחים למצוא מרגוע. כל דבר גורם לכם חוסר־שקט ועצבנות. תוכניות לשפץ, לתקן או לשנות את סדר הרחי־טים רצוי לדחות כמה שבועות, זה עלול להביא לסיבוכים לא מעטים. איזור הבטן וחחזה רגישים במיוחד בתקו־פה זו, גשו לרופא במידת הצורך. בתחום העבודה אתם בהחלט מקובלים. ואם תתפנו מעט לחסתכל על סביבתכם, תגלו שממש לידכם יש מי שמעוניין בכם.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

בתקופה זו אתם מרגישים צורך להכיר אנשים חדשים ולחדש קשרים שנותקו. גם הצורך בנסיעות ובבי־קורים אצל ידידים וקרובים מורגש כעת, אולם זה לא הזמן הנכון לפעול בכיוון זה. תש־אירו את המצב כפי שהוא והמתינו כשבו־עיים או שלושה, לפני שאתם פועלים. בתחום הכספי צפויות בעיות, בעיקר ב־12 וב־13, וכן ב־18 וב־19 בחודש. הימנעו מלחתום על מיסמכים, שחשובים מאוד ומחייבים.

מאזניים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

* * *

השבוע יהיה עליכם להיות זהירים מאוד בכל הקשור לכספים. עלולים לכייס או לגנוב מכם את כספכם או רכוש היקר לכם. כמו כן אתם עלולים להסתבך בעיסקות לא מוצלחות – אל תמהרו להחליט, רצוי להתייעץ עם מומחים בתחום החשוב לכם. בבית צפויה מתיחות רבה, בני־חבית לא יהיו ותר־נים, ואתם תוכלו להר־גיש יותר טוב במקומות ציבוריים או במיפג־שים חברתיים. בתחום הרומנטי תיכשלו.

עקרב
23 באוקטובר – 22 בנובמבר

* * *

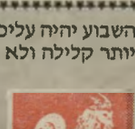
נסיעות שתוכננו לתקופה זו לא יוכלו לצאת לפועל. הצעות שחשבתם שיקבלו אותן במקום־העבודה שלכם אינן מתקבלות. אל תתווכחו ואל תתמר־מרו, טוב להמתין מעט, אנשים סביבכם יווכחו בשגיאתם מאוחר יותר, ויפנו אליכם פעם נוס־פת. בתחום הרומנטי נפתחות לפניכם אפש־רויות חדשות, אולם זה לא הזמן להחליף קשר אחד במישנהו. כל קשר שמתחיל בתקופה זו אינו אמור להחזיק מעמד הרבה זמן.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

* * *

השבוע יהיה עליכם לנסות ולאמץ לכם גישה יותר קלילה ולא איכפתית. אינכם מרגישים טוב, הן מבחינה נפשית והן מהבחינה הנפשית. אל תסיקו מסקנות מ־מה שקורה בתקופה זו. בעבודה הכל נמאס עליכם ומחשבות חד־שות עוברות בראשכם. שינוי אינו בא בחשבון בתקופה זו, המתינו עד שהתקופה תעבור, החו־דש הבא יהיה הרבה יותר קל. ב־14 או ב־15 בחודש אתם עשויים לקבל הצעה לנסוע לחו"ל. דחו את ההצעה.

גדי
22 בדצמבר – 19 בינואר

* * *

אתם מרגישים לחוצים, וזה גורם לכם להתנהגות נמהרת וחסרת־מחשבה. מצב־הרוח אינו קל, וחוסר־השקט גורם לכם להת־פרצויות בבית ובעבו־דה. אתם חשים צורך בתמיכה ובאהדה של הסביבה, אולם דווקא כעת איננכם יכולים להסתמך על ידידים שלהם עזרתם בשעת צרה. בתחום הרומנטי אתם מושכים יותר מתמיד, אולם איננכם יכולים ליהנות מכך, מכיוון שמיכשולים ועיכובים צפויים לכם.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

* * *

בתקופה זו אתם חשים די מבולבלים, לא ברור לכם מי אויב ומי ידיד. כמה דברים עלולים להציק. קודם כל דאגו למצב חברי־אות, נראה שתצטרכו להרבות במנוחה ולהק־פיד על דיאטה נכונה. אנשים שעימם אתם באים במגע עלולים ל־העתיק או לגנוב רעיו־נות שאתם זורקים ב־חלל האוויר. אל תמהרו לתת אמון באיש והיו זהירים במה שאתם מספרים. ה־14 וה־15 בחודש יהיו מוצלחים מבחינה רומנטית.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

מיכתבים לרותי

נשית יפה

„אני בעצם לא מאמינה במדורים כמו שלך, רותי," מתחילה (1065/84) ומצליחה לעצבן אותי כבר על ההתחלה. „כי מי כבר כותב? אלה שלא הולך להם, ככה נדמה לי. לי דווקא הולך, אבל אני סקרנית לראות אם אני צודקת או לא. מי יודע, אולי מחכה לי איזו הפתעה? הרי בכל קביעה יש מקום לספק, לא?" בוודאי, יקירתי. ויפה מצידך שהחלטת לפרגן לי בסוף. עכשיו נרגעתי.

ומכאן היא ניגשת לעניין: „אני בת 26, פירסומאית, 1.67 מטר נטו, נשית, יפה, חדה בריבורים, באבחנה ובקלי־טה. סקרנית, רוצה לדעת כל דבר. לא מצמצת בעיניים, שמא אפספס משהו. אוהבת מוסיקה קלאסית ו־רוק'נרול, לטייל במכונית או ברגל, אבל לא אעייף את עצמי ביותר מדי קילומטרים, ולאכול טוב, אוכל סיני בעיקר. אני יכולה להרשות לעצמי, כי אני רזה. התכוונתי לאכילה במיס־עדות, כי במטבח אני יוּדעת מכסימום להפוך חביתה.

„מחפשת מישהו שאעריץ אותו. זה ממצה הכל, לא? אבל לא כל אחד יכול להבין למה אני מתכוונת, אז ככה: הוא צריך להיות מצליחן מבחינת עיסוקו. גבר עם כיסוי. אחד שמתחדש כל הזמן, עם הרבה דינאמיות, שלא ישעמם אותי. שיהיה גבוה, שנון, חכם, ספונטאני. לא אוהבת אנשים שמתכ־ננים כל דבר חודש מראש. ועוד דבר: מרובע לא בא בחשבון." תעשה לי טובה, תכתוב לה. בא לי להוכיח לה משהו, ונראה אותך מוכיח לה את זה. ואולי אתה ההפתעה שלה?

★ ★ ★

אשה נשואה היא מין יצור המוצא תמיד את הגרב החסרה של הגבר, במגירה שאותה הפך זה עתה.

★ ★ ★

גם שמיניסטית באה בחשבון

הוא בן 24, עוסק במיקצוע חופשי הקשור בפיננסים, ממוצא אירופי, גר בצפון תל־אביב, גובה 1.87 מטר, עיניים ירוקות. כהות. טיפוס חסון ואתלטי. תחביב עיקרי — שחיה, בכל עונות השנה. מעיד על עצמו שהוא סימפאטי, מתחשב, נוח, מקשיב לזולת ופתוח להצעות. את יכולה להציע לו כל מה שעולה לך בראש, אם את בחורה נחמדה — חיילת או סטודנטית. גם שמיניסטית באה ב־חשבון. אם את מעוניינת בקשר רציני ואמין — ככה הוא מבטיח — תוכלי למצוא אותו בת"ד 31844, תל־אביב 61318.

★ ★ ★

לא בעל

„הייתי רוצה להכיר חכם, יפה ועשיר, אבל מאחר ואני מציאותית ויודעת שכאלה אין בנמצא, אסתפק בחכם, מסודר בחיים ולארד־ווקא יפה," כותבת (1066/84). „החיים זה לא פיקניק, וחוש־הומור מאוד יעזור לעבור אותם. לא באים בחשבון שמ־נים וקיצרי־קומה. הכי חשוב שיהיה בן־אדם, זאת־אומרת טוב־לב, לארג' ואוהב לפנק. אחר שלא מתייחס אל אשה כאל רכוש שלו, אלא כאל חברה פרת יותר מדי על עצמי, כי נדמה לי שמהדרך בה תיארתי אותך, תקבל תמונה ברורה, פחות או יותר, עליי. אתה יכול להיות צעיר ממני, בסבי־בות 30 עד 45. מחכה לך."

★ ★ ★

זקנים אוהבים לתת עצות, מפני שאינם יכולים לשמש יותר דוגמה רעה.

★ ★ ★

עיניים כחולות

„הגעתי לגיל ולמצב בחיים שבו עיסוק: בשטח הכתיבה. אני לא מס־פרת יותר מדי על עצמי, כי נדמה לי שמהדרך בה תיארתי אותך, תקבל תמונה ברורה, פחות או יותר, עליי. אתה יכול להיות צעיר ממני, בסבי־בות 30 עד 45. מחכה לך."

★ ★ ★

זקנים אוהבים לתת עצות, מפני שאינם יכולים לשמש יותר דוגמה רעה.

★ ★ ★

עיניים כחולות

„הגעתי לגיל ולמצב בחיים שבו אני מוכן לנסות התקשרות לבחורה אחת," הוא מודיע לי, „אני מהנדס, רווק, בן 33. נראה טוב מאוד. עיניים כחולות. מעוניין בנאה, בעלת נפש טובה כמו שלי, אינטלגנטית, ביתית בלי ציפורים בראש, עד גיל 28. על שאר הדברים אני מוכן להתפשר. אם את מתאימה באמת, כתבי לת"ד 2715, רמת־גן."

★ ★ ★

פעם הייתי כל־כך שמנה עד שיכולתי לצאת עם שני גברים באותו זמן, מבלי שאחד יידע על השני (כל הזכויות שמורות לציפי שביט).

★ ★ ★

שואף לשלמות

כותב (1067/84): „אני סטודנט. לומד לתואר שני, בן 27. רציני, אחראי, מעדיף בילוי שקט על רועש, רגיש, שואף לשלמות. מעוניין להכיר בת 20 עד 25, יפת־נפש, עדינה, חיננית, אשת־תרבות, נאמנה, מסורה, נקיה, ישרה והגונה. משכילה — או מתכוונת להיות כזו — רצוי בתחום מדעי־הרוח או האמנות. בעלת פוטנ־ציאל לאין־ספור חברים, אך מתרכזת רק במעט. מכניסת־אורחים למופת, יודעת להעריך את שעושים למענה ומחפשת בבן־זוגה, בין היתר, גם מיש־ענת." אוף, לא יודעת למה, עייף אותי המיכתב הזה. וזה עוד אחרי שקיצצתי מליצות וציחצוחי־לשון כמו „נאה דורש, נאה מקיים," „דוגל בחרות, שיוויון וצדק לכל," „אני חפץ," „נב־צר מהכרתי להאמין," „מיכלול הבק־שות" וכאלה מין. בטח היה לו „טוב מאוד" בחיבור.

★ ★ ★

גימנזיסט: יהיה לנו ערב משגע. הבאתי זוג כרטיסים לתיאטרון בשביל הוריי.

★ ★ ★

קוראים/קוראות המבקשים לענות למיכתבים לרותי מת־בקשים לעשות זאת תוך ציון שם המפרסם במדור או המיס־סר המזהה שלו (84/...) על גבי המעטפה. נא לציין גם „מיכתבים לרותי" ולשלוח למערכת „העולם הזה", ת"ד 136, תל־אביב.

זאת, כמובן, גם הכתובת לקוראות/קוראים המבקשים לפנות למדור.

מוסיקה בראש

עמיקם קימלמן

„כלה פוטנציאלית לא תמצא אצלי מרגוע," הוא טוען. „כל הח־ברים הנשואים שלי עושים עליי ועדות־חקירה. מה יהיה איתי..." במקום חתונה ומישפחה יש לנח־מד הממושקף הזה, עמיקם קימל־מן קוראים לו, הרבה מוסיקה בראש. בעיקר ג'ז. אל תחפשי אצלו שירים רומאנטיים. חוליו זה לא הסטייל שלו, ואת המושג רו־מנטיקה הוא מכיר רק בתיאוריה.

בן 29, חי בדירת־רווקים בת חדר וחצי בגיבעתיים, והוא אחד מאותם בעלי־מזל שמיקצועם הוא גם תחביבם. הוא כותב עיבודים לזמרים – התוצרת האחרונה שלו היתה תקליטה החדש של יעל לוי – מנגן סק־סופון במופעי־בידור (הכל עובר חביבי) **ומלחין שירים. יוצא תיז־מורת חיל־האוויר, בוגר האק־דמיה למוסיקה ובעל תואר מ־בית־הספר למוסיקה בארקלי בבוסטון. חי שלוש שנים באמ־ריקה, יצא שם עם אחת, או שתיים או שלוש. אבל בשום אופן לא מוכן לענות על שאלה פיקנ־טית כמו מה ההבדל בין ישרא־ליות ואמריקאיות. עמיקם: „אי־אפשר להשוות. לא יצאתי עם כולן... יצאתי רק עם כאלה שהן בראש שלי."**

מרילין מונרו אמרה בסרט חמים וטעים **שנגני סקסופון הם הגברים הכי סקסיים בעולם. עמיקם אומר שהוא שומע את זה בפעם הראשונה, רושם לעצמו לר־אות את הסרט בהזדמנות. עוד איזה קו או שניים לדמותו, אם מישהי תפסה התעניינות: אוהב לראות סרטים, טלוויזיה אין לו, (לדעתו חבל על הזמן) אופטי־מיסט מושבע – שום דבר לא שחור ולא נורא בעיניו – מבסוט מכל מה שקורה איתו וציני ל־אללה.**

יופיטר גם מבטיח כבוד לגדי ונותן שימחת־חיים לדלי

בחופש, העיקר לא להיות קשור. העצמאות חשובה יותר מכל, ולכן הוא עובר שינויים מעמדיים ואח־רים. לאדם כזה צורך חזק לדעת וללמוד. חשוב לו להתפתח. הוא אוהב נסיעות וספורט ונמשך לפעי־לות ספקולטיבית. יש לו חוש־הומור והוא משרה על סביבתו הר־גשה נינוחה.

יופיטר בגדי

הגורל מעמיד בדרכו קשיים ומבחנים, ודורש ממנו שישקיע מאמץ רב כדי לפתח את עצמו. הוא שאפתן ונוטה להיות שמרן. חשוב לו להשיג כבוד. מעמד ותואר. ש־יכירו בו ויתייחסו אליו. הוא חסכן ואחראי, ומתאים במיוחד למיקצו־עות שבהם האמון חשוב. הוא מנ־הל מעולה, מארגן מצויין, תמיד אפשר לסמוך עליו. הוא מסור, מהימן ונאמן, אך חשוב לו יותר מכל מיקצוע שיש עימו כבוד.

יופיטר בדלי

עניינים סוציאליים מושכים אותו במיוחד, הוא בעל נטיה פדגו־גית ופילוסופית. יופיטר מקדם כאן את שימחת־החיים הטיבעית וכן את הצורך להגן ולתת חסות לחלשים. המיקצוע חייב לשאת אופי ציבורי, כשהמטרה היא להי־טיב עם הכלל. בקרינה שלילית - האדם יהיה מרדן ומתנגד לכל צורה של מרות, מישמעת ומיסגרת קבועה.

יופיטר ברנים

מבחינה ריגשית מראה על אדם מעודן נפשית. נכון לעזור ומארח טוב. הוא הומני ובעל הבנה סוצי־אלית. הוא נמשך למיסטיקה ולכל מדעי־הנסתר. יופיטר בדגים מביא מזל לבעליו. הוא מפגיש אותו עם אנשים שמקדמים אותו ואת מט־רותיו, כשהוא אינו נדרש להשקיע מאמץ לשם כך. בקרינה שלילית הוא ירשה לעצמו יותר ממה שהיה מרשה לזולתו. כלפי שגיאותיו הוא

הורוסקופ

(המשך מעמוד 37)

והתקדמות. למרות שיעבוד קשה ויקדיש את כל מירצו וזמנו לעבודה.

יופיטר במאזניים

בסימן זה די חשוב לו שיכירו בו ובכישוריו. הוא פתוח לכל האמנו־יות ונמשך לכל מה שיפה ואסתטי. הוא עדין ודרך מחשבתו מתוח־כמת. הוא משרה אווירה נוחה ומאוזנת סביבו. אוהב צדק ואינו סובל שנעשה עוול לאנשים סביבו. ליופיטר במאזניים השפעה ממת־נת. מצב זה מתאים במיוחד לעור־כי־דין, שופטים וחשוב בעיקר לכל סוג של שותפות – נישואים, עס־קים או כל דבר אחר.

יופיטר בעקרב

בעל גרעין חזק מאוד של בקרה עצמית. הוא מעריך את עצמו, וחשוב לו שהסביבה תגלה הערכה אליו, אל מעשיו ורעיונותיו. הוא נוטה להתנשא על סביבתו. הוא שאפתן ומוכן לפעול בכל צורה כדי להגשים את שאפתנותו. הוא חייב להיות „מישהו" בכל מחיר, וימצא דרך לקדם את עצמו. בעיקר דרך האינטואיציה החזקה הקיימת בו. התאווה והתשוקות המיניות חז־קות.

קשת

מילת המפתח כאן היא „חי־רות", יופיטר בקשת מראה על צורך

נוהר עמיאל

שאני הולכת לסדר פגישה בין אדון עמיקם (במיסגרת שלמעלה) לגברת עמיאל, כדי שיינגנו ביחד דואט.

הסטודנטית המעופפת

יש לה שם יוצא־דופן – נוהר (אור, נהרה). היא היחידה בארץ הנושאת שם זה. הרעיון היה של אביה, פרופסור סעדיה עמיאל המנוח, מי שהיה יועץ שר־ הבי־טחון (אז־שימעון פרס) לעניינים אסטרטגיים, וחוקר אטום בעל שם בינלאומי. היא ג'ינג'ית חמו־דה, דקיקת־גו, בעלת עיניים ירו־קות־חומות וג'ינג'ים על הפנים.

בת 25, רמת־גנית, יש לה תואר ראשון במדעי־הרוח והיא מתכו־ננת לתואר שני. בין ההרצאות והבחינות היא מצליחה לצבור שעות טיסה בתור דיילת־אוויר באל על. הניחות הקצרות לניו־יורק אהובות עליה במיוחד, והיא מנצלת אותן כדי לראות מחזמ־רים, לקחת שיעורי־ריקוד, לקנות בגדים ולבקר במוסיאונים. על הבחורים האמריקאים שהכירה היא אומרת: „הם נותנים הרגשה לבחורה שזה כבוד להם לצאת איתה. מאוד ג'נטלמנים. הישרא־לים לא. אבל הם בסדר גמור. אני אוהבת אותם."

היא מפטפטת באנגלית, צרפ־תית וקצת איטלקית ומנגנת על סקסופון. מעניין איך תפסתי לי השבוע שני „סקסים". אני חושבת

מני דפנה

התוכנית הסודית ז"ל

בחודש שעבר רמזתי על קיומה של תוכנית להפלתה של ממשלת־האחדות־הלאומית, שנרקמה בחשאיות ובסבלנות ראויה־לציון.

התוכנית התבססה, בין היתר, על הסיכסוך העמוק בין ש"ס למפד"ל, סביב תיקי הפנים והדתות.

השבוע, כאשר התקרב הפיתרון לסיכסוך הממושך, נראה שהגורמים השונים המעוניינים בהפלת הממשלה, ובהקמתה של ממשלת־מערך צרה, צריכים להפעיל תוכניות אלטרנטיביות. זו שהיתה — מתה.

מה היה טיבה של התוכנית? מדוע לא הצליחה?

לתוכנית חברו כמה גורמים, שממשלת־האחדות קיפחה אותם, לעומת האפשרויות שממשלה צרה יכולה היתה להציע להם.

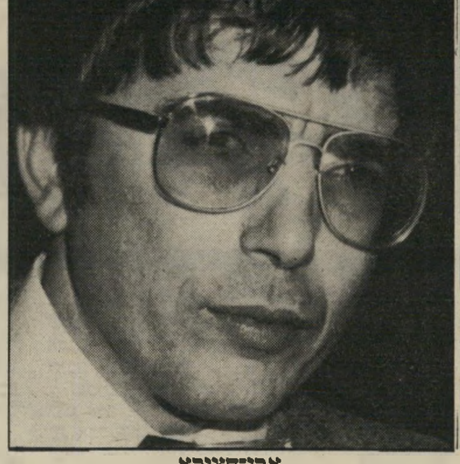
שני המפעילים העיקריים של התוכנית היו צמד־המנהיגים של מיפלגות תקופתיות: **אהרון אבו־חצירא** (תמ"י) **ועזר וייצמן** (יחד). צמד זה שיתף פעולה בתקופת הבחירות. שיתוף־הפעולה ההדוק פסק עם חתימת ההסכם הדרמאתי של וייצמן עם מיפלגת־העבודה. צעד זה נעשה בעת ששהה אבו־חצירא בפאריס, ונודע לו רק בדיעבד.

צעדו זה של וייצמן מנע מהליכוד אפשרות להקמת ממשלה צרה ברה־שותו, ועד היום נוטרים לו בליכוד בשל כך. במערך, לעומת זאת, לא התערו וייצמן וחבריו. במיזנון־הח"כים בכנסת מסובים אנשי יחד לחוד: מנודים מהליכוד ועדיין זרים בשורות מיפלגת־העבודה.

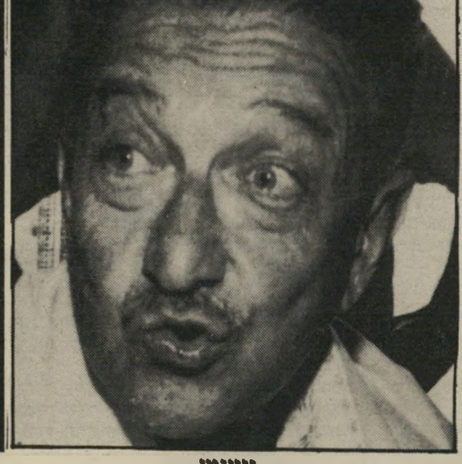
- אהרון אבו־חצירא ועזר וייצמן תיכננו בסודי־סודות את הפלת ממשלת־האחדות באמצעות ש"ס – אבל ש"ס התקפלה ברגע האחרון!
- מי מקווים להקמת ממשלה צרה – ומי יזכו לקידום של האינטרסים האישיים שלהם בה?
- מי ידע – ומי לא ידע – על קיום פגישתו הסודית של עזר וייצמן עם „גורמים עויינים"?
- אבו־חצירא הוציא את הרדיו ממכוניתו!
- נחשו איך כמעט שגרמתי לליכוד הליכוד?
- הידד! עוזרו של דויד לוי יהיה גם הוא מנכ"ל!

אבו־חצירא ניסה, אומנם, עם שובו מפאריס, לאזן את התמונה ולהוות קול חוסם להקמת ממשלה צרה בראשותו של שימעון פרס, אך נכשל. יש התולים את כישלונו בהבטחות בלתי־מקוימות מצידו של **יצחק שמיר**. השבוע הסביר לי מקור בכיר בליכוד שיש לתלות את כישלון המשא־ומתן דווקא במנהיג הליברלים, **יצחק מודעי**.

כל שר שמשימותיו של וייצמן תוחמות את שיטחו מגביל את צעדיו. וכך, בין בעיטה (**מיצחק רבין**, שהעדיף השבוע את **משה ארנס** כממלא־מקומו, בזמן שהותו בלונדון, על פני וייצמן) לבעיטה, מסתובב וייצמן מתוסכל וקודר־פנים. למיתוס הקרוי „החברה־המניות הווייצמנית", שהצטייר בעיני הציבור כתערובת של שובבות, כריזמה וחן בלתי־נדלה, לא נותר זכר. כיום מאפיינים את וייצמן קוצר־רוח, ארשת מרירה ותנועות עצבניות.

וייצמן
אם זה לא הלך הפעם –

אבו־חצירא
– אז אולי בפעם הבאה

במצב זה התחדש שיתוף־הפעולה בינו ובין מנהיג תמ"י, שבניגוד לו לא איבד את נימוסיו הטובים וחזותו השלווה. בליכוד שמו לב לתמיכתו של אבו־חצירא בהצעתו של וייצמן בעניין היוזע לענייני־ערבים. אבו־חצירא עצמו צחק: „רציתי לעודד קצת את עזר... אסור?"

השניים צפו בדריכות אחר מהלכי ש"ס. דברי הרב יצחק פרץ השבוע בתוכנית מבט בטלוויזיה על „הלבנה הראשונה שתביא לפירוקה של מס־שלת האחדות" שיקפו את ציפיותיהם של גורמים שונים בקואליציה ובאופוזיציה. „אם כי לא בטוח שהם (ש"ס) מבינים את אשר מצפים מהם..." הבהיר בצחוק אחד הגורמים. הכוונה היתה שלש"ס יש עוד מה ללמוד ברזי הפוליטיקה, אחרת לא היתה מתקפלת מרוב דרישותיה מהליכוד, ומתבזה כפי שהתבזתה קבל עם ועדה.

לפני שבועות אחדים נעשו נסיונות־גישוש לארגיניים מצד ש"ס לכיוון תמ"י. דובר מעורפלות ביותר על אפשרות להקמתו של גוש נוסח המערך, שיקנה אוטונומיה לכל אחת מהן.

הרעיון אינו צריך להפתיע איש, מכיוון ששתי המיפלגות קיזזו זו את קהל־הבוחרים של זו. שתיהן פונות אל הציבור המסורתי־דתי שבעדות־המיזרח. יש להניח אף שמנהיגי ש"ס, שהתקשו לשחות בקרב הפוליטיקאים המשופשפים, יוכלו להפיק תועלת מעצותיו הממולחות של אבו־חצירא. אך כרגע הרעיון מוקפא.

בעוד אבו־חצירא היה אמור לייעץ לש"סניקים לצאת מהממשלה, היה אמור וייצמן לפעול בקרב מיפלגת־העבודה, לקראת כינונה של ממשלה צרה בראשותו של פרס.

גורם אחד לא נלקח בחשבון בתכניותיהם של וייצמן ואבו־חצירא. היחס אל וייצמן במיפלגת־העבודה הוא כאל נטע זר. אפילו בקרב המחנה היוזע (**שבח וויס, אורה נמיר**), שהוא שותף לרעיותיו, הוא עדיין גורם חיצוני, לא כל שכן במחנה הניצי. שיתוף־הפעולה עימו אינו כן לחלוטין. אגב, אבו־חצירא דווקא לקח בחשבון קושי זה כשהתלבט אם להצטרף למיפלגת־העבודה בעיקבות וייצמן.

אין לשכוח שקיימים בעבודה אנשים כגון **רפי אדרי, מיכה חריש, עוזי ברעם, גד יעקובי, מרדכי גור** ואחרים, שממשלה צרה עשויה לקדם את מעמדם.

בינתיים השתכנעו חכמי ש"ס שאל להם לנטוש את הקואליציה, והסכימו לקבל לידיהם את מישרד־הפנים.

הן גורמים בקואליציה, הן גורמים באופוזיציה סברו השבוע שאין זה סוף פסוק: „נראה כיצד יגיבו כשיסתבר להם מה המעט שמציעים להם..." התבטא השבוע אחד הח"כים, והתכוון שסמכויות רבות, בעניני־דת, הועברו ממישרד־הפנים — לדתות. „ליצחק פרץ, שר־הפנים, יישאר לטפל בביוב של שפרעם..." סיכם האיש בציניות.

בראשית השבוע עוד קיוו אותם גורמים שש"ס לא תישאר בממשלה, כשיסתברו לה פרטים אלה.

- בעוד גורמים אינטרסנטיים בקואליציה ובאופוזיציה עוקבים אחר התבטויותיה של ש"ס, מנסה וייצמן להפיג את שיעמומו במיבצעי־יחיד, שמטרתם המוצהרת היא לקדם את השלום.

העולם הזה דיווח בשבוע שעבר על פגישתו של וייצמן עם „גורמים עויינים". ידיעה זו נפסלה לשידור בטלוויזיה כמה ימים קודם לכן. שום גורם בליכוד שדיברתי עימו לא ידע על פעילות־השלום הזאת של וייצמן.

בעבודה, לעומת זאת, היו כמה גורמים (בעיקר מהמחנה היוזע) שידעו. לא כן אחרים.

יש לזכור שכל נסיעה של שר בממשלה טעונה אישור הממשלה. אם מדובר בנסיעה סודית, חייב ראש־הממשלה לאשרה. יש להניח שראש־הממשלה לא אישר נסיעה מבלי לבדוק את מטרותיה, ולתמוך בהן.

ואילו היוזמה להפלת הממשלה הרחבה, היצד שהיתוו לעצמם המתכננים, תתחדש בסביבות מרס־אפריל 1985. עד אז, מקווים בעבודה ובאופוזיציה, יצליחו השיחות להוצאת צה"ל מלבנון הטובענית. גורמים בעבודה מעוניינים שבעת השיחות יישב **אריאל שרון** בתוך הממשלה, ויתמוך בצעדיה, תחת לטרפדם מבחוץ. „עובדים על כמה תוכניות להפלת הממשלה במקביל..." צחק איש למוד־נסיון מהשבועות האחרונים, רבי־המתח.

חוסכים, חוסכים...

מדוע זה עשה לעצמו מינהג מבורך לדווח לכם כיצד חוסכים גדולי־האומה, בעידן שבו כולנו מצווים לה־רק את הגמורה.

אז הנה עוד חיסכון, והפעם מדובר בהקרבה ממשית: **אהרון אבו־חצירא**, מנהיג תמ"י הזועקת למען השכבות החלשות, הוציא את מכשיר־הטלפון ממכונית הפז'ו המהודרת שלו!

מה בוער, מה?

מה עלה בגורל ליכוד־הליכוד? לא הרבה. למען הדיוק: כלום!

הרעיון שקרם עור וגידים אצל הליברלים, בתקופת הבחירות, קיבל תאוצה לפני שבועות אחדים בחסותם של **אברהם שריר ואלי קלם**. שריר טען שהוא הרוח החיה מאחורי הענין, ואילו קולם טען: „להד"ם: אני היוזם. כמו תמיר, יש טרמפיסטים..."

התכנסו כל הפורומים הליברליים האפשריים (הנשיאות, ההנהלה, החטיבה) ברעש גדול, והופ — הענין נעצר.

לכאורה רק **יצחק מודעי** הוא הכולם, אולם אט־אט נשמעים קולות מינוריים המביעים בו תמיכה.

לשם־מה בכלל הזדקקו הליברלים לליכוד־הליכוד? את השאלה הבסיסית הזאת הפניתי השבוע לכמה ח"כים ליברליים, ורובם, הסתבר, לא זכרו בדיוק את הכוונה המקורית.

מודעי, ההגוה המקורי של הרעיון, מתנגד לו כיום. מכיוון ש„אני מעדיף לשמור על כל האופציות פתוחות..."

אז מהו, אם כן, המניע לליכוד־הליכוד? התנגדותו של מודעי בוודאי מדרבנת את יריביו במיפלגה לדחוף דווקא בכיוון זה, ובגוף הליברלי הססגוני והמפולג זה בהחלט שיקול. (אפילו הקבוצות עצמן מפולגות. **גדעון פת** למשל. בד־בית־ותו של מודעי, אינו פוסק מלמתוח עליו ביקורת בפומבי.)

זהו, אולי, המניע כיום. אולם מה היה המניע המקורי? לפני שבועות אחדים הודיע לי חבר־הכנסת אלי קולס: „יש לי סקופ עבורך!" הסקופ היה מידע, שאישיות בכירה בליברלים (קולס: אלא מי?) עומדת לצאת נגד מגמות ההתפלגות מחדרות, שרווחו אז, בהנהגתם הצעקנית של **פסח** („פייסי") **גרופר** וגידעון פת, ולהסיט את המירוץ לכיוון ההפוך — ליכוד־הליכוד.

העולם הזה פירסם את המידע, וקולס מצידו עשה סבב בקרב חבריו למיפלגה בשלושה ימים גמא את המרחקים שבין לשכותיהם של משה ניסים, יצחק מודעי, וגידעון פת. אפילו על **צבי רנר** הישיש לא פסח. בינתיים התעייף, אולם לא הירשה לעצמו ליטול אתנחתא. מכיוון ש„הבטחתי לך..." כשלב מאוחר יותר פלט לעברי בכעס: „בגללך אני לא מפסיק להתרוצץ!"

או אין לי מושג אם גם בגללי הוא נאם את נאומו חוצב־להבות בחטיבת הליברלים, שהתקיימה בחשאיות גמורה במלון דיפלומט בתל־אביב, ודלפי בפיזטרוט לאמצעי־התיקשורת מייד עם סיומה.

בכך, על כל פנים, הסתיימה הפרשה עד להודעה חרשה. הליברלים החליטו להקים צוות למשא ומתן עם חרות, תוך כדי הבנה מוקדמת שחרות תנקוט בצעד דומה מצידה.

„בינתיים, העסק שקט" הודיע לי ח"כ ליברלי, „רוב חברי החטיבה היו בחו"ל (**שרה דורון, סיזחק גולדשטיין**, גידעון פת, אברהם שריר). אין מי שיריב..."

„או מה יהיה גורלו של ליכוד־הליכוד?" התעניינתי.

„יהיה..." ענה לי גולדשטיין. „מה בוערי?"

מינויים

● מקורותי בצבא יודעים לספר כי כהונתו של האלוף **זאב אלמוג** כמפקד חיל־הים קרבה אל קיצה. ומי במקומו? לדברי־הם, היורש הוא תת־אלוף **בן־שושן**.

● מינוי בתחום אחר — השיכון והבינוי. **אבנר סירוסי**, עוזרו הצמוד של סגן ראש־הממשלה **דויד לוי** (או, כפי שסירוסי מכנהו בהערצה, „דויד", במילרע), קיבל ג'וב מלווה בתואר מנכ"ל. לא הצלחתי לברר למענכם את התואר המדויק, אולם מדובר בהנהלת חברת שיכון ובינוי בלוד־רמלה, איזור מגוריו של סירוסי.

הכל ראו אותו ביום־העצמאות כאשר הדליק את המשואה — ענת סרגוסטי מספרת איך הוא מלמד ערבית בצורה מאוד לא־שיגרתית

עלי המדליק

"א הלאן וסהלאן!"

"אהלאן וסהלאן!"

עלי יחיא נכנס לכיתה. גבר גבוה (אולי לא כל־כך גבוה) בחולצה בהירה ובמיכנסיים כהים, קצת קרח, בעל שפם גדול ועבה, צעד לתוך הצריף. הוא הסתכל היטב סביב־סביב, חייך חיוך גדול מאוזן לאוזן, ופי־תאום כאילו הואר החדר כולו.

השעה 8 בבוקר, אנשים עוד רדו־מים בחלקם. עלי מעורר את כולנו תוך שניות מעטות, והכל פורצים בצחוק פרוע, המעורר את קינאתם של תלמידי הכיתות האחרות.

נרשמתי לאולפן עקיבא בח־ששות כברים. קצת בלית־ברירה. חיפשתי משהו אינסטנט — ללמוד הרבה ערבית ומהר.

חיפושיי הרבים הובילו כולם למ־קום אחד — אולפן עקיבא בנתנ־יה. אבל שם, כך נודע לי, זו פנימיה ממש — ישנים במקום ולומדים מהבוקר עד הערב. זה לא כל־כך מצא חן בעיניי, אבל זו היתה האפ־שרות היחידה ללמוד את הערבית המדוברת מהר.

הגעתי לאולפן ביום הראשון בבו־קר, כשבראשי מנקרות תחבולות איך "לברוח" משם בכל יום.

ישבנו כשלושים נשים וגברים באולם הגדול של האולפן. הסבירו לנו כל מיני הסברים על נוהלי המקום, על זמני הארוחות ועל החו־פשות. אחרי מיון קצר חילקו אותנו לכיתות. נותרנו כעשרים איש בכיתה א' לערבית עם המורה עלי.

אחת־אפס!

ח ששותיי נעלמו וגוו כבר בשעה הראשונה.

"ערבית מדברים עם הידיים!" אמר עלי, כשנכנסנו לכיתה, וניגש מייד להדגמה:

"איש אחד הלך בשוק וחיפש את רחוב הרצל." עלי דיבר בערבית, כשהוא מפרש תוך כדי דיבור את המילים לעברית, כאילו היו חלק מן הטקסט. הוא סקר את הכיתה במבט חם ומלא־תבונה.

"האיש הלך והלך, עד שראה לפניו אדם המחזיק אבטיח גדול תחת זרוע שמאל ואבטיח גדול תחת זרוע ימין. הוא ניגש אליו ושאל אותו בנימוס: 'אולי אתה יודע איפה רחוב הרצל?'

"הבחור עם האבטיחים עצר רגע. התבונן בשואל, נתן לו להחזיק את האבטיח שביד שמאל, נתן לו את האבטיח שביד ימין, ואז פשט את שתי ידיו לצדדים ואמר: 'אני לא יודע' (בערבית זה נראה יותר טוב.)

בשיעור הראשון, אחרי שהצגנו את עצמנו בקצרה, נתן עלי לכל אחד מאיתנו שם ערבי, בדרך כלל פירוש השם בעברית. כך הפך צבי לע'זאל. שמות ללא תוכן מילולי הפכו לשמות בעלי צליל דומה: שולה היתה לסלמה, מוטי לנור, נחום למוחמד.

עלי נטפל למוחמד כבר מן היום הראשון. בסיבוב־שאלות בכיתה התב־רר לו כי מוחמד גר ברמת־השרון, ואור גדול של שימחה ניצת בעיניו: "אתה גר בחירבת רמת־השרון?" שאל. מוחמד הינהן.

"נשוי? אשתך יפה? הבית יפה?" המשיך עלי וצחק. מוחמד הינהן ברצינות.

"מה מיספר הטלפון בבית?" שאל שוב (הכל, כמובן, בערבית מלווה בתנועות־ידיים רחבות, תוך כדי קרי־צות וצחוק כללי). מוחמד הצליח לומר בערבית את מיספר הטלפון שלו. עלי הסביר שהוא עומד לטלפן לאשתו ולהודיע לה כי למחרת אחרי־הצהריים תתייצב הכיתה אצלה בבית.

מוחמד החוויר לרגע. אינו יודע אם המורה המוזר צוחק או שהוא, חלילה, רציני. כך למדנו עוד כמה מילים בער־בית, תוך כדי צחוק פרוע. "תחזרו אח־ריי," אמר לנו עלי, בקול רם: "בוכרה נחנא כולנא נרוח לבית מוחמדי" (מחר אנחנו כולנו נלך לביתו של מוחמד), ואנחנו חוזרים אחריו במקהלה, ו־מוחמד מסתכל בו מבוהל. אולי הוא בכל זאת מתכוון למה שאמר? ואולי הוא צוחק?

עלי המשיך בשיעור, כשמדי כמה דקות הוא נזכר במוחמד ושולח לעברו שאלה עם חיוך רב־משמעות: "מחר?"

בלי שהרגשנו, תוך זמן קצר ביותר, הפך עלי את הכיתה מקבוצת אנשים זרים לגמרי זה לזה לגוש מלוכד, פתוח וחברי. הכל בערבית פשוטה, עם המון הומור.

למחרת בא מוחמד לכיתה והודיע חר־משמעית כי בחמש אחרי הצהריים נוסעים אליו הביתה לרמת־השרון. הוא אף התאמץ ואמר את הדברים בערבית.

הפעם היה זה עלי שנכנס להלם. הוא לא התכוון ברצינות. הוא רק צחק, זה היה רק תרגיל כדי לפתוח את הלבבות. לקרב את האנשים אחד אל השני, לצחוק קצת. אבל אי־אפשר היה להחזיר את הגלגל אחורה — מוחמד היה רציני, ובעוד רגע היה נעלב.

עלי ניסה באלגנטיות רבה לצאת מן העניין, ניסה לצחוק קצת, אבל מוחמד בשלו. עלי נכנע: "אחת־אפס לטו־בתך!" אמר למוחמד, וכולנו נסענו לרמת־השרון לשתות קפה.

"זו פעם ראשונה ב־15 שנה שקורה

עלי ומישפחתו עלי יחיא עם אשתו, ח'ריה, בתו התינוקת, רים (בעברית: איילה) ובנו. עלי גר בכפר קרע שבוואדי־ערה. הוא מספר רבות לתלמידיו על ביתו, כפרו ומישפחתו.

עלי המארח המורה בביתו עם תלמידיו. בסיום כל קורס לערבית הוא לוקח את התלמידים לביתו שבכפר קרע, רובם כאלה שלא ביקרו מעולם בבית של מישפחה ערבית.

לי כזה דבר.' מילמל עלי מתחת לשפם.

"גם ערבי וגם בן־אדם"

עלי נולד בכפר־קרע בוואדי־ערה לפני 37 שנים. כשהגיע לגיל תיכון נאלץ ללכת ללמוד בבית־ספר יהודי, מכיוון שבכפר לא היה בית־ספר.

"בתקופה שאחרי המילחמה (1948) לא היו מורים ערבים בארץ," סיפר עלי לאט, תוך כדי שעות־הלימודים הארוכות שבילינו ביחד. בכל הזדמנות סיפר פרק. ללא מרירות, ללא כעס, לא כמי שמטיח אשמה בקבוצת היהודים שיושבת לפניו. הוא לא נתן לאיש מאיתנו הרגשה כאילו אנחנו, בעצם היותנו יהודים, אשמים בכך. הוא דיבר בכנות, בפתיחות ובחום.

אחרי שסיים את לימודיו התיכוניים הלך ללמוד היסטוריה באוניברסיטה העברית בירושלים. העברית שלו, לכן, טובה לפחות כמו זו שלנו, אולי כמו הערבית שלו.

"למדתי בירושלים, בעיר הגדולה, ביליתי, היכרתי חברים. בחופשות הייתי חוזר הביתה, לכפר־קרע. זה היה נורא. אחרי ירושלים הייתי בא למקום בלי חשמל, בלי כבישים, בלי מערכת־ביוב. אין מה לדבר על בילוי או בידור — לא היה כלום. אני מדבר על סוף שנות ה־60."

אנשים בכיתה הקשיבו לסיפורו ב־אוזניים קשובות ובעיניים פעורות. רו־בם לא ידעו כלל מה היה מצב הערבים בישראל. הם לא תיארו לעצמם שב־כפר־קרע סופק חשמל לבתים רק ב־1971.

"המעבר מהעיר לכפר בשנים ההם היה ענק. זה היה משבר נפשי אישי. הפתיחות של העיר, האורות, הסיפריה הלאומית, לעומת החזרה לכפר שאפי־לו חשמל לא היה בו.

"אבל אני רציתי לחזור לכפר אחרי הלימודים. היתה לי התחייבות מוסרית, מישפחתית ונפשית. לא היה לי רגע של ספק ביחס לחזרה לכפר. והיום כפר ערבי בישראל עומד על רמה חברתית כמו כל עיר יהודית מכובדת."

עלי סיפר את סיפורו במנות קטנות, כשהוא בוחן היטב את קהל מאזיניו. ברגע שהיה מרגיש כי נתן לאנשים די חומר למחשבה, ברגע שחש כי סיפק כמות מסויימת של עובדות חדשות שהאירו את העיניים, עצר. השתתק ל־רגע ואז היה מחייך חיוך רחב־רחב מתחת לשפם השחור והיה אומר במבו־כה: "אהלאן וסהלאן."

כך למדנו להכיר את עלי. כך למדו תלמידים יהודיים להכיר. כמו שעלי אומר: "ערבי שהוא גם בן־אדם."

כך למדו אנשים, חלקם מי שמעולם לא דיברו עם ערבי "עין בעין וראש בראש", לראות אותו כבן־אדם כמוהם, להבין קצת את המיטען הרגשי, המ־סורתי, הלאומי והאישי שמאחורי איש כזה.

איך לדבר בטלפון?

לקן מן הסיפורים והעובדות סופרו כבדיחות. כמו הסיפור על הפלאח הערבי.

"היה פלאח ערבי, בכפר קטן," הת־חיל עלי, וכבר עיניו משועשעות, "והיה לו בן שלמד בחו"ל. יום אחד באו אליו ואמרו לו שיש פאטנט חדש, והוא יכול לדבר איתו בטלפון.

"לקחו את הפלאח והביאו אותו ל־מכשיר־הטלפון, ואמרו לו: 'תחזיק את האפרכסת ביד אחת, ותחייג בשניה.' הפלאח הסתכל במכשיר המוזר, סובב אותו מכל הכיוונים. הפך אותו והפך אותו, ואחר־כך שאל בתמיהה: 'אם יד אחת עסוקה בחיוג, והיד השניה מחזי־קה את האפרכסת, איך אני אדבר?'

"הרי ערבית מדברים בידיים." הו־סיף עלי, למי שלא הבינו את הבדיחה. הילימודים היו מתובלים בדרך־כלל במשלים רבים בערבית. כל דבר שמי־שהו אמר הזכיר לו משל, ומכל משל למדנו משהו.

אנחנו היינו מגיעים ב־8 בבוקר לכיתה ומחכים לעלי. הוא היה בא במרץ, כשבידו חבילת קפה טרי, ש־אחר־כך היינו מבשלים אותו, ואומר: "אהלאן וסהלאן!"

השעה הראשונה של הבוקר היתה שעת חימום. הוא היה שואל כל אחד ואחת מאיתנו מה שלומנו, איך ישנו בלילה, מה חלמנו, כל אחד באופן אי־שי, באהבה ובהומור, בהתלהבות, כאי־לו אנחנו היחידים הקיימים. כאילו לא היו לפנינו מאות ואלפי תלמידים אח־רים שעברו תחת עיניו הזריזות וה־קולטות. זכר מה מצבו של כל אחד, איפה הוא עובד, נשוי או לא, כמה יל־דים. הכל.

גם כששאלו אותו שאלות קשות, שאלות של בורות על מצב הערבי, מ־עולם לא התרגז, מעולם לא ניתן היה להבחין אף לא בניצוץ של כעס בעיניו המחייכות. על הכל ענה בהבנה ובסב־לנות אין קץ. גם כשנדמה היה שזה חסר־טעם ותסר־תיקווה, הוא לא איבד תיקווה והסביר שוב ושוב, פתח דלת מכאן, סיפר מזווית אחרת, נתן דוגמה — הכל כדי לפתוח לאנשים את העיניים, לא רק לשפה הערבית, אלא גם לתרבות, ללאומיות, והחשוב מכל — לאדם הערבי כאדם.

סיפר על בתו התינוקת רים, שחל־תה באחד הימים במשך הקורס, והיה צורך לקחת אותה לבית־החולים ב־חדרה. צרות אנושיות, שיש לכל אחד מאיתנו וגם לערבים...

פסוליה זה לא סטייק

כיתה היתה מעורבת בחיי־המישפחה שלו, במצבה של בתו החולה, ואחר־כך של אשתו שגם היא חלתה. הוא הכניס אותנו לאט־לאט פנימה, לתוכו, כשהוא פתוח לחלוטין. כשסיים עלי את לימודיו באוני־ברסיטה העברית, התחיל ללמד בבית־הספר התיכון בכפר קרע. אז כבר היה בית־ספר־תיכון, כיום יש יותר מאחד.

שם גם הכיר את אשתו, ח'ריה, ש־היתה תלמידה שלו. הוא סיפר לנו על כך כמו לחברים, ואור נדלק בעיניו כשדיבר עליה. "חיכיתי עד שסיימה את כיתה י"ב ואז התחתנו," אמר.

חלק מתוכנית־הלימודים באולפן כלל ביקורים בכפרי ערביים. אחד ה־ביקורים היה מתוכנן לביתו של עלי בכפר־קרע.

הביקורים בכפרים הערביים והדרו־זיים מהווים חלק חשוב לאותם הבאים למיסעדה והתיישבו. שניהם לא ידעו מילה עברית, ובטח שלא ידעו לקרוא. מלצר ניגש אליהם ונתן להם תפריט. הסתכלו עליו ולא ידעו במה לבחור. עברו על הרשימה ולבסוף בחר אחמד את המילה הכי ארוכה בתפריט והצביע עליה למלצר. המלצר אץ למיטבח וחזר כשבידיו שתי צלחות פסוליה. זה לא בדיוק מה שהם רצו לאכול, אבל מכיוון שהיו רעבים, אכלו. בעודם אוכלים, שמו לב לזוג צעיר שישב בקירבתם ושאכל בתאווה סטיקים גדולים ועסי־סים. בני־הזוג סיימו את הסטייקים, קראו למלצר ואמרו לו: "אותו דבר שובו!" המלצר אץ והביא שני סטיקים נוספים. אחמד קלט את הקטע והיה בטוח שהוא על הסוס. הוא אמר לחברו: 'סמוך עלי! אני יודע מה להזמין.' בבי־טחון רב קרא למלצר ואמר לו: 'אותו דבר שובו!' ושני הכפריים האומללים מצאו את עצמם שוב כשלפניהם שתי צלחות פסוליה ענקיות."

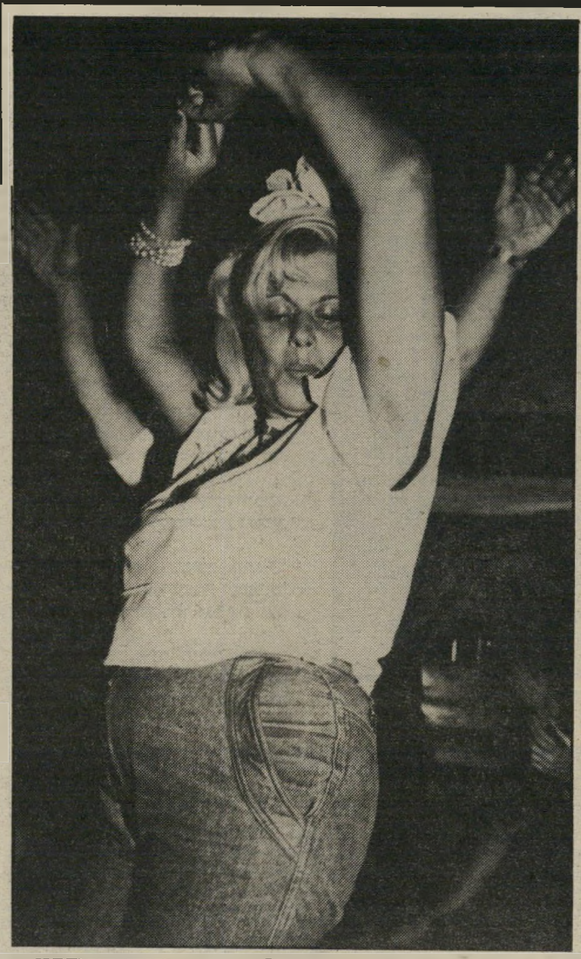
צחוק כללי ומחיאות־כפיים בכיתה.

הג'ינס הוא אותו הג'ינס

עלי סיפר שהכפר הערבי משתנה. בעבר סיפור הפסוליה התאים. היום תל־אביב היא תחנת ביניים לנסיעות לחו"ל. עשרות, אם לא מאות סטודנטים לומדים בחו"ל. בחורים ובחורות לומדים באוניברסיטות בארץ ואין בזה שום דבר מוזר או משונה. מה שהיה יוצא־דופן לפני 15 שנה מקובל ונורמלי היום. בנות מהכפר עובדות במישרדים ובמיפעלים ולומדות בסמי־נרים ובאוניברסיטות.

"היום לראות צעירה בג'ינס בכפר ערבי זה כבר לא מקפיץ אף אחד, זה כמו לראות צעירה בג'ינס בתל־אביב. הג'ינס הם אותם הג'ינס והאדם הוא

(המשך בעמוד 42)

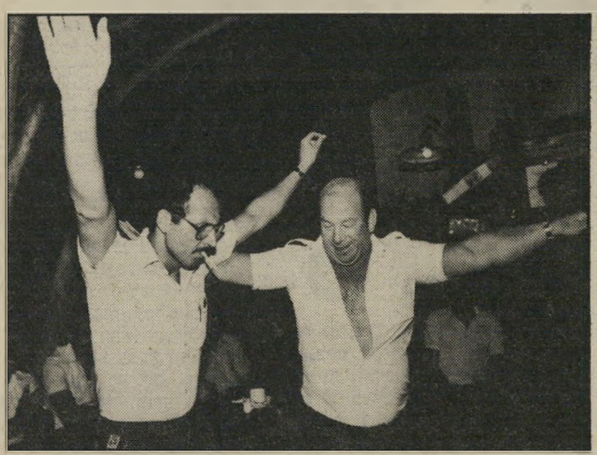

1: זורז'ט מחיפה לומדת ריקוד־בטן

2: עלי מארח את תלמידיו בביתו

השלבים של שיעור בערבית:

3: תלמיד יהודי ותלמיד ערבי רוקדים

4: הכיתה כולה מבקרת במיסגד בכפר

(המשך מעמוד 41)

אותו האדם, הם עוברים עליו תהליכים והוא רואה ומשתנה.

„תפקידי להפגיש את שני העולמות מעבר לצורה החיצונית, להראות שלא כל מה ששונה הוא נגרך, ולא כל תרבות אחרת היא פחותה משלה. לכן צריך להפגש ולחייך מעבר לאידיאולוגיה פוליטית. החיים חוקים מכל אידיאולוגיה," סיים וחייך. החיוך עשה את שלו.

הרשלה הערבי

עלי סיפר גם על מנהגים של ערבים, איך באים לבית ערבי. הוא חזר ואמר שוב ושוב: „לא באים לבית ערבי בלי מתנה קטנה. אבל," הזהיר אותנו, „לא נותנים את המתנה למארח, אלא שמים אותה בצד, כאילו כלום, לא מדברים על זה ולא מזכירים את זה. כך נמנעת מבוכה מן האורח ומן המארח.

„זה שאתה לא מכיר מינהגים," הסביר, „לא פוטר אותך מאחריות. אם לא ידעת — אז תלמד. בסך הכל רצית ליהנות ולגרום הנאה. וזה תקין לשני הצדדים."

את השפה הערבית למדנו תוך כדי סיפורים משעשעים על ג'וחה (הרשלה הערבי) ועל ערבים אחרים. על ה־ היסטוריה של האיסלאם, הספרות ה־ ערבית, השפה המורכבת והעשירה (סיפרותית ומדוברת). בכל פעם שהיינו נתקלים בפועל חדש היה עלי עוצר, מעביר מבט בוחן סביב הכיתה, מסתכל לכל אחד עמוק בעיניים, אומר שוב בפעם המי־יודע כמה: „אהלאן וסהלאן!" ואז, תוך כדי שירת מקהלה, היינו מטים ביחד את הפועל, שוב ושוב, עד שנדמה היה לו כי נקלט בראשנו.

כל מילה חדשה קיבלה טיפול מיוחד, אם בצורת סיפור, אם בצורת בדיחה. ואם לא היה סיפור, היה משווה אותה למילה עברית דומה לה במשמעותה ובשורש שלה, ובערבית יש אלפי מילים כאלה. שתי השפות שאבו מאותו מקור שמי וגם, כמובן, זו מזו. עלי הסביר לנו מייד בהתחלה שלנו, הישראלים, קל יותר ללמוד ערבית מכיוון שהיא בתוך העברית, שתיהן שפות שמיות דומות, שני העמים באים מאותו האבא, אברהם אבינו.

לימוד השפה הערבית הפך לבילוי. הסיוט שחששתי מפניו, כשנרשמתי לאולפן עקיבא, התחלף במהירות באהבה רבה למקום, בשימחה ובלימוד שהוא כיף.

רופאים מרדימים

אולפן עקיבא נפתח לפני 35 שנה כפרוייקט פרטי ואישי של שולמית כצנלסון, אשת־חינוך, שעסקה רבות בנושאים של יהודים וערבים בארץ. בתחילה היה שם אולפן לעברית, לעולים חדשים ולאנשים מכל העולם שרצו ללמוד עברית ולא רצו לעבור דרך אולפני הסוכנות היהודית.

אחרי מילחמת 1967 החליטה שולמית כצנלסון שאם המצב הפוליטי הוא כזה, ונוצרה מציאות חדשה, שבה יש תחת שילטון ישראל אוכלוסיה של כמעט שני מיליון ערבים, ולא משנה מה עתידה ומה גבולותיה, יש צורך להכיר אחד את השני וללמוד זה את שפתו של זה: „עברית וערבית כשפות מפגש." זה היה המוטו שלה כשפתחה את האולפן הראשון והיחידי בעולם (עד היום) ללימוד השפה הערבית המדוברת.

זמן קצר אחרי שנפתח האולפן לערבית, בראשית שנות ה־70, הצטרף עלי יחיא לצוות והתחיל ללמד באולפן. הוא הפך מייד לרוח החיה של המקום, לפחות לגבי הכיתות לערבית.

האולפן בנוי כך, שבוז־מנית מתחילים שני קורסים — אחד לערבית מדוברת והשני לעברית, לערבים מהמדינה ומהשטחים הכבושים. במידת האפשר מחלקים את חדרי המגורים כך שיהודי, שבא ללמוד ערבית, יגור יחד עם ערבי, שבא ללמוד עברית. אז המגע הוא בלתי־אמצעי, לומדים להכיר אחד את השני, לומדים להסתגל ולהסתדר ביחד, לומדים לר־ אות את האדם שבבן הלאום השני.

האולפן ממוקם רחוק ממקום־ יישוב, בדרום נתניה, סמוך לחוף הים. התלמידים נמצאים בפנימיה, החדרים משותפים, הארוחות משותפות וחלק מן השיעורים ליהודים ולערבים הם משותפים. כך נוצר מגע, לעיתים גם חברות, בין יהודים לערבים.

בזמן הקורס שלנו היו במקום 30 רופאים ערביים מן הגדה ומעזה, שבאו ללמוד עברית, ואחרי הקורס היו אמורים ללכת להתמחות כרופאים מרדימים בבתי־חולים בארץ.

שולמית כצנלסון הציעה שה־ רופאים ילמדו עברית כדי להכיר את האוכלוסייה שאיתה הם הולכים ל־ עבוד, וכדי למנוע ולהימנע מאי־ הבנות. למטרה זו הוזמנו כחלק מהתוכנית מנהלי־המחלקות היהודיים, לעבור קורס קצר בערבית, כדי שיידעו איך לגשת לסטודנטים. אחד מהם למד איתנו בקורס.

לרובם היה זה מיפגש ראשון עם יהודים ישראליים שלא דרך המימשל הצבאי, שלא דרך פטרולים ברחובות ולא דרך חקירות ומעצרים.

המדליק מהטלוויזיה

ב„ערבים היינו יושבים לעיתים ביחד ועוזרים זה לזה בשיעורי־הבית — אנחנו להם בעברית והם לנו בערבית.

חלק יצרו מגע יותר הדוק, חלק פחות, אבל לכולם היה מגע, כולם ראו אלה את אלה.

עלי היה האבא שלנו, כי הוא היה המורה שלנו והכיר אותנו וראג לנו, אבל הוא גם היה האבא שלהם, כי הוא ערבי המכיר את היהודים היטב והיווה מעין גשר עבורם.

הקורס נמשך ועלי המשיך להיפתח אלינו ואנחנו אליו. הוא מעולם לא דיבר אלינו על פוליטיקה. מעולם לא נגע בנושאים שהיו שנויים במחלוקת. תמיד סביב־סביב, כמו מי שדורך על ביצים ולא שובר אף אחת.

לפני חצי שנה, בערב יום־ העצמאות, נבחר עלי להיות הערבי הראשון שידליק אחת מ־12 משואות. אז ראו אותו הכל בטלוויזיה ועד היום אומרים: „זה המורה מהטלוויזיה? הוא נראה מדליק!"

כך למדנו במשך שלושה שבועות, שנראו לקראת הסוף קצרים כל־כך, להכיר את עלי יחיא, להכיר ערבי כמו שהוא אומר: „נציג של המיעוט הערבי בארץ." והחשוב מכל, למדנו ערבית.

עלי טרח תמיד לומר שצריך להיפתח ולהרגיש, כי מה שנראה לנו, היהודים, כמובן מאליו, יכול להראות בכפר כדבר לא־מקובל ולא־מתאים. „אי־אפשר לחיות במיזרח התיכון בנ־ איביות. גם בעיר וגם בכפר צריך לראות ולהבין את הרגישויות של כל חברה — יהודית כערבית."

ביום האחרון של הקורס הלכנו לבקר בביתו של עלי בכפר־קרע. אחרי כל הסיפורים ששמענו, נדמה היה שאנחנו מכירים את המישפחה כבר זמן רב.

עלי אירח את כולנו למופת, הוא הגיש בעצמו משקאות קרים וחמים ופירות, ערך לנו סיור בבית. מי שראו בפעם הראשונה בחייהם בית ערבי הבינו שבית ערבי נאה בדיוק כמו בית יהודי עם סלון וחדר־שינה וחדרי־ ילדים ומישחקים.

מוחמד, שאירח אותנו בביתו בתחילת הקורס, הביא לעלי במתנה — כלב קטן, שיהיה גדול, וילדיו של עלי קפצו משימחה.

למחרת קיבלנו את התעודות והלכנו אישית־איש לדרכו. עלי נשאר באולפן לקבל את הקורס הבא, אבל הוא השאיר בכל אחד מאיתנו עלי קטן, שיילך איתו לכל מקום.

ענת סרגוסטי ■

במדינה

חיפה

בילויים בחמש בבוקר

קוקסינל אחת בעיר הסועלים והרבה מקומות בילוי בחיפה המתעוררת

בחיפה שמח. העיר שוקקת חיים וחיי הלילה סוערים. בייחוד בימים אלה, כשנושאת־המטוסים האמריקאית אייזנהאואר עוגנת בנמל, ועל סיפו־ נה ששת אלפים אנשי צוות.

הרחוב המוביל לנמל הואר באורות־ ניאון, מלחים הסתובבו בין דוכני הסחורות וזונות הסתובבו מבר אחד לשני.

מספרת נעמי אדווה, שביק־ רה השבוע בחיפה המתעוררת:

רק הספקתי להגיע לאיזור הבי־ לויים, ניגשה אליי נערה בלונדית תמירה, הובילה אותי לבר שבו היא עובדת והסבירה לי כי היא הקוקסינל היחידה בחיפה ושמה טלי. כל הקוקסי־ נלים החיפאיים ברחו לחו"ל ולתל־ אביב. הן לא החזיקו מעמד בעיר של פועלים.

בחוץ עמד גבר קשיש ושתה וויסקי. מישהו עבר וקרא לעברו „מה נשמע, מנגלה?"

ניגשתי למנגלה, שכיבד אותי ב־ וויסקי. הוא הציג את עצמו, וסיפר כי הוא חוגג את יום־הולדתו, וגם את עצם הישרדו בחיים.

סיפר מנגלה: „הייתי תינוק כשהגע־ תי לאושוויץ, עם קרוביי. שהיו כולם גמדים: מטר ועשרים גובה. מנגלה רצה לעשות עליי ניסויים ולראות אם גם אני אצא גמד." היום מנגלה, שזכה בכינויו בגלל עברו, נשוי ואב לילדים. ויש לו מיספר דוכנים בשוק בחיפה, ובלילות הוא אוהב לבלות. הוא גם כותב ספר שייקרא תינוק בצל המוות של הלבן. שבו יסופר על תלאות מיש־ פחתו. זה שהמוות הלבן הוא שם נדרף להרואין, לא מפריע לו: „זה רק יגרום לכמה נרקומנים לרכוש את ספרייך."

הוא התנדב להראות לנו את מקו־ מות הבילוי של חיפה.

אחר סיור בכמה בארים הביא אותנו למועדון חדש קברט פנורמה.

בפתח ניצב שומר ראש, שהיה בזמנו רס"ר במישטרת חיפה. המקום היה מלא עד אפס מקום, רוב האורחים היו קצינים של הצי הששי.

זה מועדון מיזרחי, שנפתח על־ידי רקדנית־הבטן ברי סימון, יחד עם שו־ תפים סמויים. המקום מפואר, המלצ־ ריות לבושות בלבוש שחרזדה, ובין האורחים היו כל המי־ומה בעיר. גם אריה גוראל, ראש העיריה, היה שם.

ברי סימון קיבלה את אורחיה כשהיא לבושה בגד מוזהב צמוד לגופה. היא סיפרה כי חלומה היה תמיד לפתוח מועדון־לילה משלה כמו שיש לנגואה פואר, מלכת ריקודי־הבטן המצרית, ששימשה לה דוגמה.

ממועדון פנורמה עברנו לפרדי'ס בר ומשם לפאב האוכף. השעה היתה כבר 5 לפנות בוקר, וחיפה עדיין חגגה. מקומות הבילוי היו עדיין פתוחים.

אנחנו שתינו קפה אצל יוסקה בהעוגן, וחזרנו לתל־אביב הרדומה.

רקדנית־בטן סימון בפעולה*
כל המי ומה באו

קוקסינל טלי בבר
כולם ברחו לחו"ל או לתל־אביב

משפט

אקדח בחדר־הניתוח

בשביל פציעת־צנחן מן הראוי להיות צנחן

הרופא ערך את הבדיקה האחרונה של החולה, לפני שזה הוכנס לחדר־ הניתוח. ד"ר רניאל סיטון בדק את זרועותיו ואת חזהו של ג'ומעה עבד־ אל־רחמן. אך כאשר ניסה להסיר את הסדין שכיסה את גופו, החל ג'ומעה לצעוק ולהתנגד בכל כוחו. „זה לא קורה בכל יום, ולכן אני זוכר את המיקרה כל־כך טוב," העיד הרופא השבוע, בבית־המישפט המחוזי בתל־ אביב.

כאשר לא איפשר החולה לרופא להסיר את הסדין, העביר הרופא את ידיו במישוש על גופו של ג'ומעה והרגיש דרך הסדין בחפץ קשה, רמוי־ אקדח. הרופא אמר לג'ומעה, כי הוא מוכן להסב את ראשו, כדי לאפשר לחולה להוציא את החפץ שעל גופו ולהסתירו בתוך מיכנסיו.

ואומנם, ד"ר סיטון הסתובב והחולה עשה את אשר עשה.

המפתח היה במגירה. ג'ומעה הגיע יומיים קודם לכן לבית־חולים בתל־אביב במונית, שני קרסוליו היו שבורים והוא לא יכול היה ללכת.

הוא נבדק בשני בתי־חולים בתל־ אביב, ואז הוחלט להעבירו לבית־ החולים בעפולה, מכיוון שהוא תושב האיזור. למרות שכמה רופאים בדקו אותו במשך יומיים, לא גילה איש מהם את האקדח שעל גופו, עד שהיה בדרכו לחדר־הניתוח.

ד"ר סיטון קרא לקציין־הביטחון של בית־החולים, והוא ערך חיפוש ומצא את האקדח שהחביא החולה.

בריקת מיספרו של האקדח העלתה, כי זהו אקדח שנגנב שלושה ימים קודם לכן מכספת המועצה המקומית בסביון. היתה פריצה לבניין המועצה, הכספת נפתחה במפתח שהיה במגירת־השולחן, ומתוך הכספת נלקחו אקדח ומחד שב־כיס. שישה אקדחים נוספים שהיו בכספת לא נגנבו, למרבה הפלי־אה.

השוטרים מצאו בתוך הכספת טבי־ עת אצבע, וכאשר הושוותה טביעה זו לטביעותיו של ג'ומעה, היא נמצאה זהה.

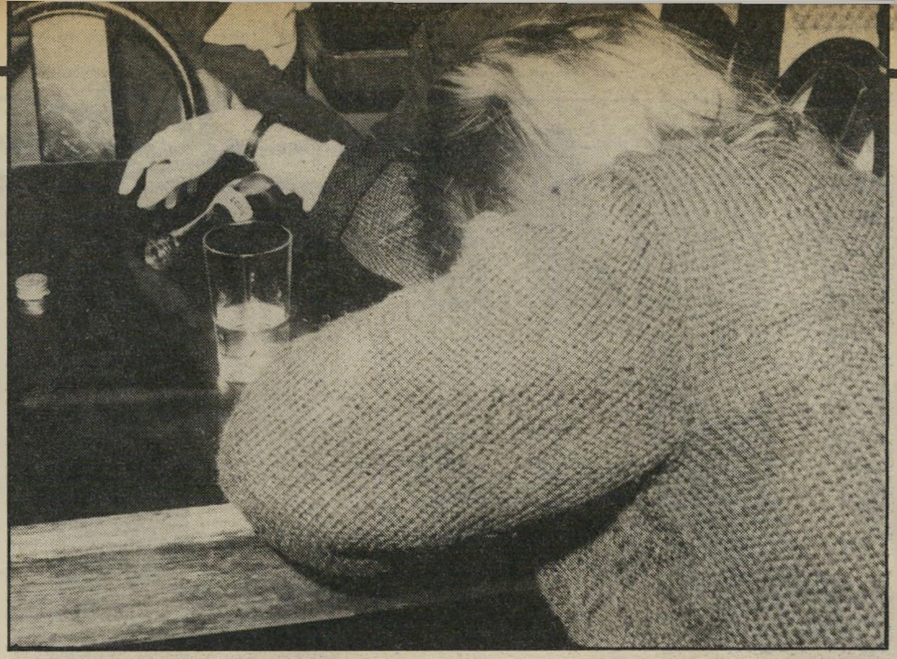
נפילה מגובה רם. ג'ומעה נעצר עוד בחדר־הניתוח, ונשאר במעצר עד מועד מישפטו, שנפתח השבוע לפני השופט אריה אבן־ארי. הוא נאשם בפריצה וגניבה וכן בנשיאת נשק.

בעת הקראת כתב־האישום הודה ג'ומעה באשמתו, אך לאחר כמה ימים חזר בו מהודאה זו.

התובעת, דורית שפירא, העלתה על דוכן־העדים את הרופא, שמצא את נישקו של החולה, והוא סיפר כי פציעותיו של ג'ומעה היו מוזרות: „פציעות כאלה נגרמות בדרך כלל מנפילה מגובה רב. אנחנו קוראים להן פציעות של צנחנים. ואני ידעתי שה־ חולה הזה לא משרת בצנחנים," סיפר הרופא.

מנהל המחלקה לטביעות־אצבע של המישטרה הגיש לבית־המישפט את טביעות־אצבעותיו של ג'ומעה ואת דוגמת־הטביעה שנמצאה בכספת ב־ סביון, ורק אז החליט הנאשם להודות בכל זאת באשמה.

*מאחוריה קצין הצי הששי, איש נושאת־המטוסים אייזנהואר.

אסור לשכב עם שיכורה?

ה שוטרים, שפרצו לדירה, גילו על המיטה צעירה בלונדית עירומה. היא לא ענתה לשאלותיהם ונראתה מחוסרת־הכרה. שכנים ברחוב ארנון ברמת־גן ראו שני צעירים ערבים תומכים בצעירה בלונדית שלא יכלה לעמוד על רגליה, מורידים אותה ממונית ומכניסים אותה לדירתם. ה־שכנים הזעיקו את המישטרה.

למרות שלא עברו אלא דקות אחדות מאז שהוזעקו השוטרים ועד שהגיעו למקום, ראו כי הגבר היחיד שהיה בדירה, גמאל מצרי (21), היה לבוש רק בתחתונים אשר בחזיתם כתם לח. השוטרים ביקשו ממצרי לדובב את הצעירה, אך גם הוא לא הצליח.

„לנקות את הגרון"

מ אחר שהשוטרים לא ידעו אם מדובר בפשע, בחטיפה, באונס, או במיקרה תמים, הזמינו אמבולנס עבור הנערה ולקחו את מצרי לתחנת־המישטרה לחקירה. בעוד הם עומדים לצאת, הגיע למקום עוד צעיר ערבי, חברו של מצרי. השניים נלקחו לתחנת־המישטרה.

מצרי לא ניסה להסתיר מהשוטרים דבר. הוא סיפר להם כי באותו יום, כמה שעות קודם לכן, טייל ברחוב דיזנגוף, שם הוא עובד כמלצר. מולו באה צעירה בלונדית מתנדנדת במקצת וכמעט שהפילה אותו ארצה. הוא אחז בה ושאל מה היא עושה. הבחורה אמרה משהו באנגלית, אבל מצרי אינו דובר טוב אנגלית ולא הבין את תשובתה. הוא רק הבין שהיא רוצה ללכת לבית־המלון שלה לישון, אבל לא הצליח להוציא מפיה את שם המלון שלה.

כאשר שאל אותה אם היא מוכנה להצטרף אליו ולישון בדירתו, הסכימה הבחורה.

מצרי קרא לחברו וביקש ממנו להזמין עבורם מונית. שני הצעירים עזרו לבחורה להיכנס למונית ונסעו יחד לביתו של חבר ברמת־גן. כאשר נעצרה המונית בפתח הבית, לא יכלה הבחורה לעמוד על רגליה. השניים נשאו אותה על כפיים והכניסו אותה לדירת־הקרקע בבניין.

כאשר נחקר מצרי, הוא סיפר כי מייד כאשר נכנסו לדירה נשכבה הצעירה על המיטה, מכיוון שהיתה עייפה. היא החלה להקיא והוא הביא מים וניגב את פניה. כאשר החלה להקיא שנית, ביקש מחברו שיביא מהחנות הקרובה מיץ או משקה אחר, כדי „לנקות לה את הגרון".

החבר הלך ומצרי הביא מגבת לחה וניסה לנגב את פניה של הבחורה. „ישבנו על המיטה ואני ניגבתי את פניה וחיבקתי אותה. התחלתי להתחמם ולהתחרמן עליה והתחלתי למזמז אותה.

„נישקתי אותה בפה והיא פתחה את הכפתורים בחולצה שלה. היתה לה חזיה. התחרמנתי עוד יותר ובא לי עליה..." סיפר מצרי לשוטרים.

הוא לא הסתיר כי קירבתה של הנערה הבלונדית הזרה גרמה לו להתרגש מאוד, והוא חיבק אותה בכל הכוח ואף בעל אותה. לדבריו, היא נראתה מאוד מרוצה ושיתפה איתו פעולה. „אם היא לא היתה רוצה, לא הייתי שוכב איתה!" אמר מצרי לחוקר.

כאשר נשאל מצרי אם הוא ניצל את שיכרותה של הנערה כדי לשכב איתה, אמר כי הוא ראה שהיא קצת שיכורה, מכיוון שהתנדנדה ברחוב והקיאה, אך נראה היה לו כי היא מבינה היטב מה הוא עושה ומסכימה לכך בכל לב.

בינתיים נבדקה הצעירה בבית־החולים והתברר כי היא תיירת מאיסלנד, בת 24. גרדה (שם בדוי השם האמיתי נאסר לפירסום) כבר ביקרה בישראל כמה פעמים, ויש לה חבר ערבי, הלומד בירושלים באוניברסיטה, ועובד בתל־אביב בסופי־שבוע כמלצר. היא הגיעה לישראל שבוע לפני המיקרה, ובאותו ערב היתה אמורה להיפגש עם החבר שלה בדירת ידידים בתל־אביב. „אתם מצאתם אותי בדירה זאת," אמרה ל־חוקרים, ושאלה מדוע הם עוצרים אותה ומה הפשע שביצעה.

כאשר שאלו אותה השוטרים מדוע

סיפרו של מחאמיד
„לגרדה. באהבה!"

נמצאה עירומה בדירה ברמת־גן, הגיבה בתמיהה גדולה ואמרה כי זה לא יתכן וזה בוודאי סיפור. היא אף רצתה להודיע לשוטרים שיגיע לדירה, שם התכוונה לפגוש את החבר שלה. אולם כאשר הגיעה לדירה, היו שם רק שני ה־ידידים. החבר שלה לא היה. הידידים שהיו בדירה אכלו והזמינו אותה להצטרף אליהם לארוחה.

כאשר סיימו את שתיית הקפה מזגו לכוסה מעט ליקר, שהיה על השולחן. אחד הבחורים הלך לעבודתו כמלצר, והשני, שהציג את עצמו כסטודנט לעיתונות באוניברסיטה, נשאר איתה בדירה.

אחרי שיחה יצאו יחד וקנו בחנות בקבוק וודקה. הם חזרו לחדר והבחור הציע לה שוב ושוב ללגום מהבקבוק. בשלב זה ניסה הסטודנט לגעת בה, אך היא התנגדה לו ואמרה שיש לה חבר והיא איננה מעוניינת בחיבוקיו. הגבר הניח לה, והיא לא זכרה את קורותיה מרגע זה.

בידיה של גרדה היה ספר צנום בערבית, בתוכו הקדשה באנגלית וערבית. את הספר חיבר עומר מחאמיד, שהוא הגבר אשר בחברתו לגמה גרדה את הוודקה. הוא הציע לה כמתנה את סיפרו הדרך לעיר רצופה אבנים ונשרים, קובץ פואימות בערבית. את האיורים לספר עשתה האמנית הרוסיה אולגה פולישוק. עומר כתב בהקדשה: „לגרדה באהבה, עומר, 11.2.84."

בעזרת הספר איתרה המישטרה את עומר ואת אחיו, שהיו בדירה עם גרדה לפני שיצאה מתנדנדת לרחוב דיזנגוף. עומר סיפר כי הכיר את גרדה לפני זמן־מה, יחד עם החבר שלה, שהוא סטודנט בירושלים. כאשר באה באותו יום לדירה כיבד אותה בארוחה ובמשקה ואף מזג לה וודקה מהבקבוק שקנה. הוא לא זכר כמה שתה כל אחד מהם, אך הוא עצמו היה כל־כך שתוי שנרדם על המיטה, ולא ידע מתי עזבה גרדה את הדירה.

גרדה סיפרה לשוטרים כי אינה נוהגת לשתות הרבה, ומעולם לא לקחה סמים. כאשר נבדקה בבית־החולים התברר כי בדמה כמות גדולה של אלכוהול, 224 מיליגרם.

המישטרה אספה את כל הנתונים והעבירה את התיק לפרקליטות. התובעת הבוגרת חן הגישה תביעה פלילית נגד מצרי על כך שקיים יחסי־מין עם גרדה, כאשר היא לא יכלה להתנגד לו בגלל שיכרותה. מעשה כזה פרושו אינוס.

מצרי, שהוא צעיר נאה ועדין למראה, שוחרר בערובה וניסה להבין מדוע הוא עומד לדין. סניגורו, עורך־הדין נחמן בטיטו, חקר את המומחים שהביאה התביעה בעניין כמות האלכוהול שהיה בדמה של התיירת, כדי לברר אם מין עור־דין שיגן על שמה הטוב.

גרדה סיפרה למישטרה את קורות אותו יום, ומתוך סיפורה נראה היה כי השעות הספורות שבילתה בחברת מצרי וחברו נעלמו כליל מזיכרונה. גם כאשר הפגישו אותה עם השניים, אמרה בפסקנות כי מעולם לא ראתה אותם.

„אבנים ונשרים"

ג רדה סיפרה למישטרה כי באריים, והלכה לדירה של ידידים ה־

אזרחים הודיעו למישטרה ששני צעירים מצאה בדירה תיירת עירומה ושני צעירים.

גוררים בחורה לדירתם. המישטרה אחד הודה ששכב איתה ונאשם באונס.

נשאו אותה על כפיים והכניסו אותה לדירת־הקרקע בבניין.

כאשר נחקר מצרי, הוא סיפר כי מייד כאשר נכנסו לדירה נשכבה הצעירה על המיטה, מכיוון שהיתה עייפה. היא החלה להקיא והוא הביא מים וניגב את פניה. כאשר החלה להקיא שנית, ביקש מחברו שיביא מהחנות הקרובה מיץ או משקה אחר, כדי „לנקות לה את הגרון".

החבר הלך ומצרי הביא מגבת לחה וניסה לנגב את פניה של הבחורה. „ישבנו על המיטה ואני ניגבתי את פניה וחיבקתי אותה. התחלתי להתחמם ולהתחרמן עליה והתחלתי למזמז אותה.

„נישקתי אותה בפה והיא פתחה את הכפתורים בחולצה שלה. היתה לה חזיה. התחרמנתי עוד יותר ובא לי עליה..." סיפר מצרי לשוטרים.

הוא לא הסתיר כי קירבתה של הנערה הבלונדית הזרה גרמה לו להתרגש מאוד, והוא חיבק אותה בכל הכוח ואף בעל אותה. לדבריו, היא נראתה מאוד מרוצה ושיתפה איתו פעולה. „אם היא לא היתה רוצה, לא הייתי שוכב איתה!" אמר מצרי לחוקר.

כאשר נשאל מצרי אם הוא ניצל את שיכרותה של הנערה כדי לשכב איתה, אמר כי הוא ראה שהיא קצת שיכורה, מכיוון שהתנדנדה ברחוב והקיאה, אך נראה היה לו כי היא מבינה היטב מה הוא עושה ומסכימה לכך בכל לב.

בינתיים נבדקה הצעירה בבית־החולים והתברר כי היא תיירת מאיסלנד, בת 24. גרדה (שם בדוי השם האמיתי נאסר לפירסום) כבר ביקרה בישראל כמה פעמים, ויש לה חבר ערבי, הלומד בירושלים באוניברסיטה, ועובד בתל־אביב בסופי־שבוע כמלצר. היא הגיעה לישראל שבוע לפני המיקרה, ובאותו ערב היתה אמורה להיפגש עם החבר שלה בדירת ידידים בתל־אביב. „אתם מצאתם אותי בדירה זאת," אמרה ל־חוקרים, ושאלה מדוע הם עוצרים אותה ומה הפשע שביצעה.

כאשר שאלו אותה השוטרים מדוע נמצאה עירומה בדירה ברמת־גן, הגיבה בתמיהה גדולה ואמרה כי זה לא יתכן וזה בוודאי סיפור. היא אף רצתה להודיע לשוטרים שיגיע לדירה, שם התכוונה לפגוש את החבר שלה. אולם כאשר הגיעה לדירה, היו שם רק שני ה־ידידים. החבר שלה לא היה. הידידים שהיו בדירה אכלו והזמינו אותה להצטרף אליהם לארוחה.

כאשר סיימו את שתיית הקפה מזגו לכוסה מעט ליקר, שהיה על השולחן. אחד הבחורים הלך לעבודתו כמלצר, והשני, שהציג את עצמו כסטודנט לעיתונות באוניברסיטה, נשאר איתה בדירה.

אחרי שיחה יצאו יחד וקנו בחנות בקבוק וודקה. הם חזרו לחדר והבחור הציע לה שוב ושוב ללגום מהבקבוק. בשלב זה ניסה הסטודנט לגעת בה, אך היא התנגדה לו ואמרה שיש לה חבר והיא איננה מעוניינת בחיבוקיו. הגבר הניח לה, והיא לא זכרה את קורותיה מרגע זה.

בידיה של גרדה היה ספר צנום בערבית, בתוכו הקדשה באנגלית וערבית. את הספר חיבר עומר מחאמיד, שהוא הגבר אשר בחברתו לגמה גרדה את הוודקה. הוא הציע לה כמתנה את סיפרו הדרך לעיר רצופה אבנים ונשרים, קובץ פואימות בערבית. את האיורים לספר עשתה האמנית הרוסיה אולגה פולישוק. עומר כתב בהקדשה: „לגרדה באהבה, עומר, 11.2.84."

בעזרת הספר איתרה המישטרה את עומר ואת אחיו, שהיו בדירה עם גרדה לפני שיצאה מתנדנדת לרחוב דיזנגוף. עומר סיפר כי הכיר את גרדה לפני זמן־מה, יחד עם החבר שלה, שהוא סטודנט בירושלים. כאשר באה באותו יום לדירה כיבד אותה בארוחה ובמשקה ואף מזג לה וודקה מהבקבוק שקנה. הוא לא זכר כמה שתה כל אחד מהם, אך הוא עצמו היה כל־כך שתוי שנרדם על המיטה, ולא ידע מתי עזבה גרדה את הדירה.

גרדה סיפרה לשוטרים כי אינה נוהגת לשתות הרבה, ומעולם לא לקחה סמים. כאשר נבדקה בבית־החולים התברר כי בדמה כמות גדולה של אלכוהול, 224 מיליגרם.

המישטרה אספה את כל הנתונים והעבירה את התיק לפרקליטות. התובעת הבוגרת חן הגישה תביעה פלילית נגד מצרי על כך שקיים יחסי־מין עם גרדה, כאשר היא לא יכלה להתנגד לו בגלל שיכרותה. מעשה כזה פרושו אינוס.

מצרי, שהוא צעיר נאה ועדין למראה, שוחרר בערובה וניסה להבין מדוע הוא עומד לדין. סניגורו, עורך־הדין נחמן בטיטו, חקר את המומחים שהביאה התביעה בעניין כמות האלכוהול שהיה בדמה של התיירת, כדי לברר אם אומנם יכלה ליצור התנגדות גם במצבה זה.

השופטים יעקב מלץ, יוסף גולדברג ושרה סירוטה הקשיבו רב קשב לעדויות, מאחר שגם הם ערים לעובדה שהם יוצרים תקדים מישפטי. „כל גבר שהולך למיטה עם בחורה ששתתה אלכוהול יצטרך מעתה להיזהר מאוד שלא ייאשם באונס," אמר מישפטן, שמע על כתב־האישום.

אילנה אלון ■

דת
תשובה לכל שאלה

האם הפריה מלאכותית מותרת ומה מסקנת רבני סוריה ותימן

הוא לא יכול לערוך טקס ברמיצווה, והוא אפילו לא יכול לקרע על היין של שבת, אבל הוא יכול לגלות, בתוך שניות, מה אמר פוסק תורני על הפריה מלאכותית, מתי הוא אמר את זה ומי היה הפוסק שאמר את זה.

זה היה הרב שלום מרדכי שבדרון הפולני, שפסק כבר ב־1835, כי הפריה מלאכותית מותרת לפי דיני ישראל, ובלבד שתבוצע על־ידי רופא בעל־שם.

זאת אחת העובדות הרבות שהביא, בשבוע שעבר, הניו־יורק טיימס היוקרתי בכתבת־התחקיר שלו על השימוש שעשתה אוניברסיטת בר־אילן במחשב אייבי־אם 3081. שתוכנת לנושא השאלות והתשובות.

תקדים הסרט המגנטי. שאלות ותשובות (בקיצור: שו"ת) היא המערכת. שלפיה פירשו, ב־1500 השנים האחרונות, חכמי־דת יהודיים („הפוסקים") את ההלכה היהודית, לפי השיטה של תשובה על כל שאלה.

פרופסור מדעי־המחשב יעקב שור־ייקה היה האיש שבחר מבין 3,000 כירכי הפוסקים, המקיפים חצי מיליון שאלות ותשובות, את 248 העיקריים (על 47 אלף השו"ת שלהם) והזין בהם את המחשב של בר־אילן. התוצאה היא, שכיום משמש המחשב כמאגר־תקדימים לעורכי־דין ישראליים (של־הם מותר, לפי החוק, להביא תקדימים מן ההלכה היהודית), ואפילו שופטי בית־המישפט העליון נזקקים למחשב הבר־אילני מדי פעם.

לא ששוורייקה עצמו לא נזקק לפסיקה לפני שהחל את מלאכתו. היתה לו בעיה עם השם המפורש של האל. הואיל ולפי ההלכה אסור למחוק את שם האל, או להשמיד פיסת־נייר שעליה מופיע השם המפורש, שאל שווייקה אצל הרבנים האם יהיה מותר למחוק את שם האל כשהוא יופיע על הסרט המגנטי של המחשב.

הרבנים פסקו, כי סרט מגנטי איננו חומר כתוב.

לדעתו של שווייקה, יש לתוכנה, שעליה הוא עובד מזה 16 שנה, עוד מעלה. היא תעלה את קרנם של יהודי המיזרח בעיני עצמם. אחרי שבמשך מאות בשנים התעלמו אנשי המימסד הרבני האשכנזי מפסיקת גדולי־התורה הספרדיים, הם נאלצים עתה להודות גם בחוכמת הפסיקה של גדולי תורה מסוריה ותימן.

מחירים
קפה בכפר־סבא

בכמה הכוס?

הרוצה לשתות כוס קפה, כדאי לו לקפוץ לכפר־סבא. שם מגישים את הקפה הזול ביותר בארץ — 250 שקל.

הרשות לצרכנות היא שגילתה, השבוע, את העובדה הזאת. וגם את העובדה שהקפה היקר ביותר בארץ נמזג בירושלים — 600 שקל הכוס.

מבצע דר"ש *

דירת 3 ח' שלך + 20.000 $ = קוטג' - 4 חדרים !
דירת 4 ח' שלך + 20,000 $ = קוטג' - 5 חדרים !

תירגע ושב בנחת: את הדירה שלך — קלרין לוקחת !

כשרוצים לעבור לדירה גדולה יותר — עיקר המחיר ממומן על ידי מכירת הדירה הנוכחית. כך שאם יש לך דירת 3-4 חדרים באיזור המרכז, גוש דן, נתניה או חיפה והקריות — הבעיה שלך פתורה:
אנו ניקח את דירתך הנוכחית ונזכה אותך במחירה כחלק מהתשלום עבור הקוטג'. אנו נפרסם את הדירה שלך — על חשבוננו, וניפגש עם הקונים הפוטנציאליים.

הקוטג' שרצית

- קוטג' על מגרש בשטח החל מ־250 מ"ר
- רחוב הולנדי פרטי בחזית עם צמחיה ופינות ישיבה
- **קומת קרקע:** חדר כניסה, חדר אורחים, פינת אוכל, מטבח, שרותים לאורחים, מקלט, חצר משק, חניה, פאטיו וגינה — עם מערכת השקיה ותאורה.
- **קומה שניה:** אגף הורים כולל חדר ארונות וחדר אמבטיה ושרותים, חדר שינה לילד בוגר ושני חדרי שינה נוספים, חדר אמבטיה ושרותים נוסף

תשלומים ללא ריבית

בנוסף לתשלום המזומן תוכל לשלם חלק נוסף מהמחיר בתשלומים ארוכי טווח ללא ריבית. כמו כן תוכל לקבל משכנתאות שקליות נוחות.

בוא לראות קוטג' פתוח בשבת בשעות 14.00-11.00.

בוא עם כל המשפחה לראות קוטג' פתוח עם ריהוט, אבזרים ושפע רעיונות לעיצוב פנים.

משרדי קלרין פתוחים בימים:
א', ב', ד', ה' בשעות 9.00-13.00 ; 16.00-19.00
ובימי ו' בשעות 9.00-13.00.

הדירה הנוכחית שלך *זו הבעיה שלנו

מדרה הצעירה

אדמון דירות קלרין CLARIN בע"מ

רחובות: רח' רמז 61 **חדרה:** רח' הלל יפה 21 **תל־אביב:** רח' הירקון 305 **פואבלו אספניול:** רח' זלמן שזר 1, חוף ראשל"צ **אשדוד:** רח' רוגוזין 4 **נתניה:** רח' סמילנסקי 10

מאת מאיר תדמור

אין ציונות בחממה

הציונות פשטה את הרגל. מילים כדורבנות, זה אני אומר, לא המורה לעברית. וכל כך למה? הנה הסיפור — אמיתי, נכון כנכון היום, מה אפשר לעשות:

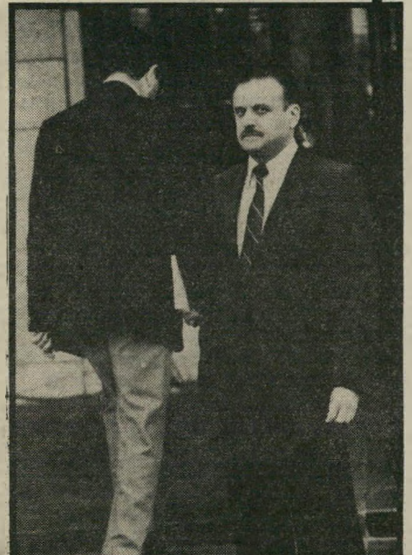
יש אבטלה בארץ? יש. פועלים מובטלים יהודיים אינם רוצים ללכת לעבודות בחקלאות. הם מעדיפים דמי־אבטלה, ואולי אפילו בצדק. אבל, בשבועות האחרונים קרה משהו — האבטלה גדלה וגם החריפה. נו, עכשיו יש כבר פועלים מהמיגזר היהודי המוכנים לצאת לעבודות חקלאיות, שישכרן מועט. כן, אבל העניין לא מסתדר. בעבודות החקלאיות עובדים על־פי רוב שכנינו מהמיגזר הערבי ומהמיגזר של השטחים. הם עובדים היטב, מתלוננים מעט, לא תובעים זכויות סוציאליות ושאר תביעות וזכויות. בקיצור, הם יותר כדאיים גם במושבים.

סיפר לי חקלאי, העוסק בגידול פרחים ליצוא: אני מעסיק רק ערבים. חלקם מהכפרים בסביבה, חלקם האחר מהשטחים. הם עובדים היטב, ממושמעים. אינם תובעים זכויות סוציאליות. יש להם ביטוח מינימלי. בקיצור, המצב הנוכחי מאפשר לי לחיות בכבוד. איך? תראה, הוא אומר, קשה מאוד להרוויח מהפרחים. יש מישלוח טוב, שאתה מקבל מחיר טוב, ויש מישלוח שאתה מפסיד. כולם מרוויחים, רק המגדל מפסיד. בית־האריזה, המשאיות, הנהגים, הפקידים, המטוס והטייסים, המתווכים למיניהם — כולם מקבלים את חלקם, לא חשוב המחיר. היחיד שתלוי במחיר הוא המגדל, שהשקיע את העבודה וההון בהקמת החממות ומשקיע מדי יום.

עכשיו, הרווח הבטוח היחיד הוא שכר־העבודה של הפועלים. ברגע שאצטרך לשלם למיגזר היהודי שכר מלא, עם כל התנאים הסוציאליים, אני יכול לסגור את החממה. אני לא רוצה לשלם חזבות כדי לסבסד את התעסוקה של מובטלים. לא בא בחשבון. שום ציונות ושום דיבורי־תוכחה לא יעזרו. אני רוצה להתפרנס בכבוד ולא לחיות מחלוקה. נכון, זה לא מתאים למה שחונכתי עליו, אבל החיים חזקים יותר. ואני תמיד יכול לומר שגם לערבי מעזה מגיע לעבוד, בעיקר אם הוא עובד טוב והרבה יותר בזול.

פטנט מאלבניה

שמועה אומרת — ואין לייחס אותה למקורביו של אברהם שריר, שר־התיירות, המבקש, כידוע, להרבות תיירות־פנים ואף, כמו שהמורה לעברית היה אומר, להרבות תיירים מהמדינות שמעבר לים — השמועה המרושעת אומרת שהחל מינואר 1985, ואולי בתאריך יותר מאוחר, אם עד אז תתקיים עדיין עיסקת־החבילה, יאפשרו לכל מי שירצה, לצאת לחו"ל בתנאי שיפקיד 500 דולר, בשקלים כמובן, למשך חצי שנה, בידי המכס, כערובה לכך שימשיך להיות ציוני בעת חזרתו ארצה.

שר שריר
אין יוצא ואין בא

מה רוצים בעלי ההצעה להשיג? הנה כמה השערות פרטיות שלי: אלף. שיסעו פחות. אתם מבינים, שיחד עם מס הנסיעות, הקנס המצטבר על יציאה לחו"ל יגיע לשש מאות דולר, שהם שתי משכורות חודשיות נטו של פקיד ממוצע. אתם מבינים שפקידים כבר לא יסעו. חוץ, כמובן, מפקידים בכירים על חשבון המוסד, ואולי אפילו כמה מורשי־חתימה של הבנקים הגדולים.

בית, פחות נוסעים, פחות דולארים שייצאו לחו"ל. ואתם תסכימו איתי, שממעט הדולארים שיש, לא צריך להקיז עוד.

גימל. אם יוציאו פחות, יישאר יותר. תארו לעצמכם שכל חודש יעלו היתרות במט"ח, ותוך כמה חודשים אנחנו מגיעים לעצמאות כלכלית. כדאי להתאפק ולא לנסוע.

דלת, ייווצר מעמד חדש של נוסעים. מי שנוסע הוא משהו. או שיש לו כסף, ואם אין לו — אז יש מי שמשלם עבורו.

הא, ההיטל החדש לא יחול על שרים, מנכ"לים, חברי־כנסת, כל מי שמונה על־ידי הממשלה, חברי הנהלת הסוכנות, הרב הראשי (שניהם), ואולי גם קבוצה נבחרת מבין ראשי ההסתדרות.

וו, מי שירצה להימנות עם פטורים מתשלום ההפקדה ועל־ידי כך להימנות על בעלי התואר „נוסע מוסמך", יוכל להפקיד בראשית כל שנה סכום של חמשת אלפים דולר, בשקלים כמובן, ולהיות פטור מתשלום בעת היציאה מן הארץ.

אה, כן, תיירים נכנסים יהיו פטורים מההפקדה בעת יציאתם. להיפך, חלק מדמי־ההפקדה, על פי הצעת מקורבי מישרד־התיירות, ייועד לפתיחת לישכות חדשות של המישרד ברחבי העולם, לעידוד התיירות וגם כמה מיליוני דולארים לפירסום.

ועוד משהו: התרומה לתיירות־הפנים תהיה עצומה. שאלתי את מוסר השמועה מניין נלקחה השיטה המוצעת החדשה. הוא אמר לי שהוא לא בטוח. אבל רמזו לו שיטה דומה הונהגה לפני 35 שנה באלבניה, ושם זה עובד עד היום. מאז אין יוצא אבל שם השיכלול עוד יותר משוכלל — גם אין בא.

לפיאה, לזקן, לשפם

משהו מיוחד. ממחסני הכולבו המפורסם של האמאכר שליימר בניו־יורק, הפעם לנשים. הנה ההמצאה האחרונה בתחום התלתלים המעוצבים בעזרת מתלתל נייר, המכיל 20 רולרים ומראה בגודל של 11 סנטימטר על 20 סנטימטר. המתלתל הזה מתקפל ומתכנס למשהו בגודל, סליחה, בעובי, של 4.5 סנטימטר בלבד. בעזרת המתלתל הזה אפשר להכין 10 תלתלים גדולים, שישה בינוניים וארבעה קטנים, בתוך 15 דקות בלבד.

מכוון רגיש לחום מסמן מתי הרולרים ערוכים ומוכנים לתפקידם ומה שלא פחות חשוב, כל המיתקן הצנוע הזה מכיל גם חוט־חשמל (ליתר ריוק כבל־חשמלי) באורך של שני מטרים. את קצהו בעל התקע אפשר, כמובן, לתקוע בשקע שבקיר. ועכשיו עוד שני פרטים נוספים וחיוניים: המישקל הכולל של המהצאה החיונית הזה דשה הוא 1.6 קילוגרם, והמחיר 40 דולר.

ויש גם משהו מיוחד לגבר, לשפמו וזקנו. גם זה מבית־המימכר הוותיק. מכיוון שלי אין שפם וגם זקן אני חסר, אבל לעומת זה קרחת יש, ולא אוכל לתלתל את שיערי שאינני, ועל כך אני מיצר, הנה מכשיר, שתיכף נמצא לו שם מתאים, לבעלי שיער על פרחתם, לחיים ושפמם העליון.

נא לעקוב אחרי. קודם כל זה מיתקן חשמלי ללא כבל. הוא מופעל בסיוע שלוש סוללות של 1.5 וולט. עכשיו מהו: גוזם. לא מלשון גוזמה, אלא ננית גיזום. שהוא מונח חקלאי לכל הדעות, שהשאלתי — לא, סליחה, ששאלתי — מהחקלאים ומתאים להפליא לצרכינו. ובכן, הגוזם החשמלי הלז, בעל ידית פלסטיק צרה ונוחה למגע. בראשו, ראש הגוזם, מורכב סכין שסביבו משהו שאני למרבית הבושה לא מבין, שניתכן עשויים מפילדת אל־חלד.

עכשיו מה עושים בזה? מקצצים את הפיאות, מיישרים את קצות השפם ומי שיש לו זקן, ואולי זקנקן, אין טוב מהגוזם הלז לשיפור צורתו. כל כולו של המכשיר לגיזום כגודל של... רק רגע, הנה המידות המדוייקות: אורך 15 סנטימטר, גובה ורוחב 3 סנטימטר. והמחיר לדבר המפליא, או אולי המופלא, הוא 32.50 דולר בלבד. כולל מישלוח ואחריות ללא תנאי.

השקל והלירה

העניינים בעולם חייבים, כנראה, להתאזן. אצלנו הכניסו את הגולדה, השטר החדש והכתום של 10 אלפים שקל. בבריטניה עשו קונטרה, ומוציאים מן המחזור שטר ישן. זה השטר של הלירה סטרלינג, שביום הולדתו ה־187, בראשון לינואר הקרוב, הוא יוצא מן המחזור ויוחלף סופית במטבע של הלירה סטרלינג, המצוי במחזור כבר שנה וחצי.

רק שהבריטים הם שמרניים ואוהבים את המסורת שלהם והוצאת השטר הזה מן המחזור מוציאה אותם מן הכלים.

התגובה של שר האוצר, ניגל לוסון, היתה עניינית: זה הכל עניין של חסכון. שלושה מיליון סטרלינג (כשני מיליארד ורבע שקל) לשנה. כי אורך חייו הממוצע של שטר לירה אחת היה עשרה חודשים. תוחלת־החיים של המטבע הוא 40 שנה.

דקה וחצי מכפר־סבא

אני מוכרח לתרום משהו משלי לרווחתם של קוני הנעליים. בעיקר למחיר. הנה סיפר זה עתה אחד מאותם שעדיין מספרים לי את מה שמעיק עליהם, וטוב כך: שמעתם על נעלי מגה? יש כאלה: מגה, אמרו לי, הוא קיצור של המגפר, מיפעל השייך לחברת־העובדים.

המיפעל הזה מייצר נעליים. נעליים טובות. ביחס למחירים יש בעיה. ממשיך ומספר זה שבו התחלנו. במרכז העיר (תל־אביב) מחירו של זוג נעלי מגה הוא 28 אלף שקלים. בדרום העיר (גם תל־אביב) המחיר הוא 24 אלף שקלים. לא זול, אבל לעומת נעלי גלי הנמכרים ב־35 אלף שקלים עדיין זול. ויש אומרים לא פחות טוב.

אבל ההפתעה האמיתית שמורה לחנות נעליים בטול־כרם. חמש דקות מכפר־סבא. ואומרים שגם בקלקיליה, דקה וחצי מכפר סבא: בחנות הזו מוכרים נעלי מגה ב־11 אלף שקל בלבד.

תשאלו איך זה? שאלתם? גם אני שאלתי. עובדה. שם אולי זה זול באמת, כי את השקלים שהרוויחו בבוקר הם הופכים בצהריים לדינארים ירדניים. כשהם קונים. הם קונים „חצי קש וחצי מזומן", על השולחן. אצלם צ'ק זה מילה גסה. אצלם אין 60 יום פלוס שוטף. אצלם המוזמנים זורמים מן היד לכיס ובחזרה, בלי לעשות תחנות־ביניים אצל בנקים למשל, ועוד כל מיני כאלה. הנה לכם סיבה נוספת מרוע לא כדאי להחזיר את השטחים הכבושים.

למכור בחצי מחיר ולהרוויח 200 אחוז

משהו מפלאי ההקפאה (של המחירים). יש מודעות המתחילות כך: 30% עד 50% הנחה מהמחירון. יש כאלה הנותנים רק 22% הנחה ממחירי־המחירון, המוקפא מיום 2.11.84 ופה כבר מדובר במאות אלפי שקלים. למשל, פסנתר יאמהה עולה רק 1,508,000 שקלים. עכשיו תחשבו כמה זה 22%, אם המחיר החדש הוא רק 78% ותקבלו הנחה של 425 אלף שקלים מהמחיר של המחירון. מציאה.

מודעת מיבצע
יש הנחה. יש מכירה

אבל שני אלה הם כלום לעומת המיבצע של המשביר לצרכן על מוצרי ג'ילט ופלמוליב: כמעט חצי מחיר. המחיר היציב, של סכיני גילוח קונטור, הוא 4.587 שקלים, מחיר מיבצע — 2,660 שקלים. מציאה. עכשיו נחלק את המחיר היציב בדולארים יציבים, כלומר 527 שקל לדולר, ונקבל שעשרת סכיני ג'ילט, בהחלט טובים, עלו למתגלח המצוי בישראל 8.70 דולר יציבים. במיסגרת המיבצע, היה המחיר הדולארי 5.05 דולר.

מערכה שניה: יש לי חברים, הנוהגים להסתובב במקומות הנכונים בזמן המתאים. הנה אחד שחזר זה עתה מאנגליה ועל פי בקשתי הביא, לא תאמינו, ארבע חבילות של 10 סכיני גילוח ג'ילט. המחיר בחנות של בוט'ס, באוכספורד סטריט, בלונדון, היה 85 פנס, שהם בדיוק דולר אחד.

אז אתם מבינים שגם אחרי המיבצע, המחיר שאנחנו משלמים הוא פי חמש מהמחיר הקימעוני של לונדון. והיבואן והרשת המובילה צריכים גם להרויח משהו, הם קונים אצל היצרן באנגליה במחיר של 60 סנט אמריקאי. על אלה אני מוכן להוסיף מאתיים אחוז הוצאות, כולל מיסים. והרי רק הגענו ל־1.80 דולר. עכשיו אתם מבינים למה אפשר למכור לנו בחצי מחיר ועדיין להרויח 200% מלמטה.

ואולי עוד משהו משיטת ההקפאה. סיפר לי סוחר בחלפים של מכוניות, שההקפאה היא ההמצאה הטובה ביותר שהמציאו, מאז שהוא בעסקים. שאלתי למה? תראה, הוא אמר, שכבר היה ברור שתהיה הקפאה, התחלתי לחשוב מה לעשות. בקיצור, ביום הראשון של ההקפאה הוצאתי מחירון חדש, שבו כל המחירים עלו במאה אחוז. מי שבא לקנות בחודש שעבר, נובמבר, קיבל 40% הנחה. החודש אני נותן רק 20% הנחה ובינואר ההנחה תהיה רק 10%. תעשה חשבון ותבין שההקפאה זה יופי של דבר. ותאמין לי המחירים אצלי הם חצי מהמחירים במוסכים המרכזיים של יבואני־המכוניות.

אתם תרשו לי לסכם את העניין. אמר לי יהודי חכם: בארץ קונים הנחות, יש הנחה — יש מכירה. מעטים שואלים את עצמם איך זה אפשר לתת הנחה של 50%, איך? אם יש קונים להנחות, למה לא למכור בהנחה.

ספורט אי השבוע

ג'ונסון, כאשר פועל

„אם זה יקרה לי עוד פעם אפרוש מהכדורסל!" מבטיח האיש שסולק השבוע מהמיגרש

ב יום החמישי נראה לי ג'ונסון כאגרופן מיקצועני, כאשר שלח אגרוף בעורפו של ברוס פלאוארס, ואחר־כך גם סנוקרת לפרצופו של רנצו טומבלאטו. אוהדי הכדורסל, שראו את שידור המישחק הראשון של מכבי העונה בגביע אירופה, אמרו לעצמם: „הנה הביאו לנו ארל ויליאמס חדש!"

הם לא ידעו שלי ג'ונסון, שחקן־החיזוק של מכבי לגביע אירופה, הוא אחד השחקנים השקטים שבאו לשחק כדורסל בארץ. ולמעשה, זה היה אחד מן הקריטריונים החשובים שהינחו את אנשי מכבי, כאשר חיפשו שחקן־חיזוק. איש הקשר של מכבי באיטליה, יצחק ניסים, התוודע ליכולתו המעולה והשקטה של ג'ונסון בשלוש השנים האחרונות שבהן ג'ונסון שיחק בנאפולי.

ראיון־ענק שהתפרסם בעיתון איטלקי הגדיר את ג'ונסון „שחקן מעולה וגם בן־אדם. נכס לכל קבוצה!"

הנוקשות מהליגה המיקצוענית

ך הנה, דווקא במישחק הראשון בבית־הגמר נגד אלופת היבשת, בנקו רומא, התחוללה המהומה וג'ונסון היה האיש המרכזי בה. במהלך המישחק הנוקשה הוא ספג חבטות והבליג, אך כאשר האמריקאי של רומא, פלאוארס, תפס אותו בפניו מאחור והשכיב אותו ארצה, איבד ג'ונסון את הריכוז, הלם בחזרה ומצא את עצמו מורחק מן המישחק, שכמעט רק עבורו הובא ארצה.

עכשיו לי ג'ונסון מתחרט. הוא מנסה לשחזר לעצמו את רגעי המהומה, אך, פשוט, קשה לו להיזכר מה אירע בדיוק. גם כשראה, במוצאי־שבת, את השידור החוזר, לא האמין שהוא האיש המשתולל והמשתמש בידיו כדי לפגוע בשחקנים יריבים. הוא רגיל לבצע בידיו דברים מדהימים, אבל בשדה הכדורסל, לא בהיאבקות חופשית.

אומר ג'ונסון: „אינני חושב שזה יקרה לי שנית. אם אפגע עוד פעם במישהו, במהלך מישחק, זה סוף הסיפור שלי בכדורסל. זו הפעם הראשונה שמיקרה כזה קורה לי. אינני יודע מה הינחה אותי באותו רגע. הרגש פעל יותר מאשר הגוף. המישחק היה נוקשה מאוד. אבל לא התרגשתי כל־כך מהנוקשות, כי אני רגיל לכך. הרי שיחקתי ארבע שנים באיטליה ושנה בליגה המיקצוענית האמריקאית, האנ־בי־איי, ביוסטון רוקטס.

„ברוס פלאוארס אמר שהוא זוכר אותי. „הרזה הזה", כך כינה אותי. נכון, הייתי רזה, לפני חמש שנים, כאשר שיחקתי ברייטי האיטלקית וזכינו בגביע קוראץ. אז היתי בן 22 ועם הגיל השמנתי, העליתי במישקל ולמרות שאני לא נראה חזק כמו ארל ויליאמס או קווין מגי, אני מחושל דיי כדי להתמודד עם שחקנים קשוחים כמו האי־טלקים או אפילו עם ברוס פלאוארס.

„אני יודע שהוא לא היה שחקן נוקשה, כמו שראינו אותו ביום החמישי. זה מה שעושה האנ־בי־איי. פלאוארס פשוט התרגל למישחק הנוקשה של המיקצוענים. הוא שיחק שם בשנתיים האחרונות וזה בא לידי ביטוי במישחק:"

מבוגר יותר, בשל יותר

„א ני זוכר שפלאוארס זרק אותי לריצפה וקמתי כמו משוגע, ואז התהוללה המהומה שלא התנסיתי בשכמותה בעבר. אחרי המישחק היתה לי הרגשה מעורבת. מצד אחד שמחתי על הניצחון החשוב ומאידך, זו היתה הרגשה מזופתת, מוזרה מאד.

„כעת, עם הנסיון החדש הזה, אני יודע שזה לא יקרה לי שוב. הירהרתי ואמרתי לעצמי שאולי זה היה צריך לקרות כדי לעזור לי להיות מבוגר יותר ובשל יותר."

את המונולוג הארוך של ג'ונסון היה קשה להפסיק, למרות שרבריו נאמרו בקצב איטי, תוך בחירה קפדנית של המילים, כמו מחשב מתוכנת, היודע בדיוק מה הוא רוצה מעצמו. הרבה יותר איטי מקצב המישחק שלו, אותו קצב רצחני שהעניק למכבי 17 נקודות ושישה כדורים חוזרים, ב־22 הדקות שבהן שיחק ג'ונסון עד שהורחק.

בדקות האלה אפשר היה לראות מה הוא שווה

בשיא המישחק לי ג'ונסון (חולצה מס' 15) בדרך להטבעה נפלאה, כשקווין מגי (מס' 13) וברוס פלאוארס (באמצע) משתהים. ג'ונסון טוען: „אלמלא הורחקתי, היינו מנצחים ב־20 נקודות ושוכחים מבנקו רומא."

אחרי המישחק עם המישפחה, בביתו ברחוב שרת שבצמון תל־אביב. האשה, דבורה, מחזיקה את בן־הזקונים, לי ג'ונסון השלישי, ולי מחזיק בידו השמאלית את הבת, לטשייה, ובידו הימנית, את מייקל, הבכור.

המהומה ידיים מונפות, אגרופים קמוצים ודחיפות, ברגע שאחרי המכות. כשלי ג'ונסון היכה באיטלקי טומבולאטו והורחק, סופית, מן המישחק. מיקי ברקוביץ (מס' 9), מנסה להרחיק את פלאוארס (מוסתר), ואולסי פרי מרגיע את הרוחות.

אחרי הסילוק בדקה ה־23 של המשחק, יושב לי ג'ונסון על הספסל, כשההרגשה המזופתת שלו משתקפת היטב בפניו. ואז אמר ג'ונסון המורחק: „אני רגיל להשתמש בידיי. אבל – לכדורסל, לא להיאבקות חופשית."

הדגש

באמת. בשנה שעברה הוא היה האמריקאי הטוב ביותר באיטליה, שהיא הליגה הטובה ביותר באירופה. 211 הסנטימטר של לי ג'ונסון ניחנים במהירות גדולה ובכושר ניתור אדיר. זהו גם זכר לימי האתלטיקה, שבה עסק בצעירותו. אז היה אצן וקופץ למרחק.

הוא החל משחק כדורסל רק בגיל 17, ולמעשה היה ג'ונסון האיש שגילה את עצמו. זה קרה מפני שרצה ללמוד בקולג' ולהוריו לא היה מספיק כסף כדי לשולחו לשם. הוא ידע כי שחקן כדורסל מצטיין מקבל מילגה, ולי ג'ונסון ניצל את גובהו כדי להפוך לכדורסלן מצטיין וכך זכה לחינוך גבוה וללימודי מינהל־עסקים.

בדיעבד הפך הכדורסל למיקצוע שהכניס לו ממון לא מבוטל, אך את העסקים הוא אוהב לא פחות מכדורסל: „אני אוהב לקנות דברים ולמוכרו כעבור כמה ימים ברווח. אם עשיתי עיסקה כזו, זה כמו שלקחתי ריבאונד מהסל. זה נותן לי סיפוק עצום."

„עם הגב אל הקיר — זה לא נעים!"

לי ג'ונסון למד להשקיע בבורסה בוול־סטריט. עד היום יש לו מניות שם, אבל לא כמו בעבר. גם שם אפשר היה להפסיד הרבה כסף במניות. כששיחק באיטליה נהג להשקיע דרך מישרד מיוחד ואף התקשר ישירות לניו־יורק.

הוא משווה את העסקים לכדורסל. וטוען שהיו לו יותר ניצחונות מהפסדים. אבל ברור לו שכדי להצליח בעסקים כמו שהוא מתכנן לעצמו הוא יצטרך לגמור לשחק כדורסל. הוא רוצה להיות מתווך של נכסי דלא־ניידי ואולי גם סוכן שחקני־כדורסל.

גם בנושא המיקצועי יש לו כיוון מוגדר. הוא רוצה לזכות עם מכבי תל־אביב בגביע אירופה ולהיות אחד השחקנים הטובים ביבשת.

לגבי מכבי השתכנע ג'ונסון, כי הכל תלוי בקבוצתו. יש הטוענים שבנקו רומא היא המועמדת לזכיה בגביע אבל ג'ונסון סבור שמכבי היא זו היכולה לזכות, כי היתרון הגדול של מכבי הוא הצוות העומד לרשותה, שאינו נופל משום קבוצה המתמודדת איתה על הגביע: „לכן, הכל תלוי בנו."

„אני מאושר שהגעתי לקבוצה אלופה, שאינני צריך להציל אותה מירידה, או לשמור על מקום טוב באמצע, אלא לחשוב תמיד על כיצד להיות ראשון, אלוף. זה ממש שינוי דרסטי וחיובי עבורי, אני ויונר מלידה ומכבי היא קבוצה וינרית, המתאימה לי כל־כך.

„נכון, שמפני שאינני משחק בליגה, זה פגע בי, אך התרגלתי לכך והיום אינני חושב על זה. כעת, כשגביע אירופה נכנס להילוך גבוה, ויש משחק מדי שבוע, זה מביא אותי ליכולת טובה עוד יותר, בפרט לאחר שבשבועות האחרונים עברתי קשה.

„חשבתי על ההרגשה הלא־נעימה, לאחר ההפסד לאלופת בלגיה באוסטנד (80:90), כשהיינו עם הגב אל הקיר. ידעתי שאם לא ננצח יותר מעשרה הפרש. אצטרך לסיים את העונה."

חומוס — לא, טחינה — כן!

לי ג'ונסון מחזיק לכדורסל הוא איש מישפחה מובהק. הוא גר ברחוב שרת בתל־אביב, בדירה שבה גרו, בעבר, ארל וילי־אמס וג'ואל קרמר, שחקני־החיזוק של מכבי גם הם. אשתו, דבורה, שומרת בקפדנות על בית נקי, למרות ששלושה זאטוטים מתרוצצים בו. הבכור, מייקל בן השש, לומד בבית־הספר האמריקאי בכפר־שמריהו ומצהיר כבר עכשיו שהוא יהיה שחקן כדורגל. הבת, לטשייה, הולכת לגן לידה בבית, ולפני שבוע חגגו בגנון שלה את יום־הולדתה השלישי. בן־הזוקונים, לי ג'ונסון השלישי, הוא בן 11 חודשים.

ג'ונסון רוצה ילד רביעי וגאה במישפחתו.

זו אחת ההנאות הגדולות שלו לשבת בבית ולשחק עם ילדיו.

אבל יש לו עוד עניינים שהוא אוהב: מוסיקה אלקטרונית, וידיאו, מישחקי־מחשבים וגם דיג ויציאה למיסעדות. את זה הוא למד באיטליה („שם זה פולחן אמיתי"). הוא נהנה מהאוכל בארץ, למרות שחומוס הוא לא סובל. אבל — טחינה עם פיטריות, זה אחד המאכלים האהובים עליו.

יאיר עמיקם ■

ספורט

מהר, גבוה ורחוק
אגרופים בגובה שני מטר

כפור במישחקי־בית, עידן חדש בכדורגל, השעיות והדחות בנוער

פסטיבל החורף של הכדורסל, במישחק גביעי אירופה השונים, יצא לדרך בכפור בלתי־סימפטי והפסדי הבית של הפועל תל־אביב לוילרבאן הצרפתית (83:79) והפועל חיפה לג'וליקולומביאני קאנטו (104:85). אך ביום החמישי היה חם ולוהט בהיכל הספורט בידי־אליהו, כאשר האלופה, מכבי תל־אביב, הנחיתה נוק־אאוט לאלופת אירופה, בנקרומא 86:95, וכאשר האגרופים, שעפו שם בגובה של שני מטר ויותר רק הכניסו את הכל למתח (ראה מיסגרת בעמוד ממול), אך עם הרבה ציפיה לדם הלטיני של הספרדים שנציגותיו, ברצלונה סנטה קולומה וריאל מדריד, ישחקו בקרוב, בזו אחר זו נגד הפועל תל־אביב, הפועל חיפה ומכבי תל־אביב.

ביום השישי ובשבת עברה הזירה לכדורגל, שבעידן החדש משתרך על היומיים של סוף השבוע, כאשר הפועל לוד ומכבי פתח־תיקווה העדיפו לשחק בימי השישי, לזכות בהכנסה שמנה ובניצחונות. אך המוקד היה בצמרת: מכבי חיפה באה לבלומפילד והנחילה הפסד ראשון למכבי תל־אביב וביתי"ר ירושלים, שנדבקת אליה, קצרה נצחון מרשים, בחיפה, על הפועל חיפה, 3:1.

אך הנושא המדובר ביותר בכדורגל היה פירסום מסקנות ועדת־החקירה על האירועים החריגים של שחקני נבחרת־הנוער, במחנה־האימונים בקובלנץ שבגרמניה. הוועדה הישעתה שמונה שחקנים מפעילות בקבוצותיהם לתקופות שונות, מחודש ועד חצי שנה, הרחיקה חמישה לצמיתות מייצוג נבחרות ישראל. הוועדה גם הדיחה את המאמן דרור קשטן וקירקעה לש־נתיים את חברי המישלחת. משה פרנסיס וגד גולניסקי.

כדורסל
המרגל מוכר נעליים

האמריקאי־הספרדי במיגרש ואצל הנשיא

גם קליף לויק היה בשבוע שעבר בידי־אליהו. לויק, עוזר מאמן כדורסלני ריאל מדריד, שתשחק, השבוע, נגד מכבי בגביע אירופה בא לרגל אחרי יכולתם של מכבי תל־אביב ובנקרומא במישחק לפני שבוע.

אבל הוא לא הסתפק בריגול. הוא זכה גם בכבוד. במחצית המישחק הוזמן לקבלת־הפנים שנערכה לכבוד נשיא המדינה חיים הרצוג, שבא אף הוא למישחק, ליד חדר השופטים.

הוא רגיל ליחס של כבוד. לויק גבה הקומה, בעל החזות האירופית, למרות מוצאו האמריקאי, היה בעבר בעצמו אחד משחקני הציר הטובים באירופה, כאשר שיחק במדי ריאל מדריד, אלופת ספרד בשנות השישים והשיבעים. ב־1978 ערכה לכבודו פיב"א, התאחדות הכדורסל האירופית, מישחק־פרידה חגיגי, שבו השתתפו גם מיקי ברקוביץ ולו סילבר, ששיחקו אז במדי נבחרת אירופה נגד ריאל מדריד.

היום לויק האמריקאי הוא אזרח ספרדי, נשוי ליפהפיה, פגיטה, שהיתה פעם מלכת יופי ספרדית ואף זכתה בתחרות מיס תבל במקום החמישי.

אבל הוא לא שכח את עברו האמריקאי, אינו מניח את ידו גם מעסקים. נוסף להיותו איש כדורסל לויק הוא גם נציג חברת קונברס יצרנית נעלי הספורט האמריקאית.

אתלטיקה
מותר להיות עייפה

שלוש פעמים בשנה מספיק, והעיקר זה לשפר את השיא

זהבה שמואלי, המרתוניסטית שלא איכזבה באולימפיאדה האחרונה בלוס־אנג'לס, ויתרה על השתתפותה במרתון הכינרת, שייערך בשבוע הבא, ושבו ישתתפו רצים מחו"ל. בכך היא תאבד את התואר הישראלי, המובטח למנצח במרתון הזה. אך שמואלי בת ה־29, אם לשני בנים, לא ויתרה על החוויה של מרתון, הבטיחה לבוא ולעורר את הרצים, ולהדריך ולעזור בקטעים מן המירוץ לרץ עיוור, הידוע בכינויו דובצ'ק, והמתאמן במועדון־הריצה איילות.

שמואלי הבטיחה שתרוץ עם הרץ העיוור לפחות רבע מירוץ (כ־10 קילומטר) ואת שאר הדרך תעשה לידו באופניים.

לא בגלל הנעליים. אי־השתתפותה הפעם־לה של שמואלי במרתון לא נבעה מהבעיות שהיו לה, לאחרונה, עם מרכז הפועל בנושא הנעליים. שהיא צריכה לנעול בעת התחרויות, כאשר שמואלי הודיעה שהיא מעדיפה סוג נעל אחד ואנשי הפועל ביקשו שתנעל נעליים של פירמה אחרת, המאמצת את הפועל.

היא פשוט עייפה ומבטיחה לשוב למרתונים באביב. שלושה מרתונים לשנה מספיקים לה והיא מקווה שעד האולימפיאדה הבאה בסיאול, ב־1988, עוד תשפר את תוצאתה הטובה ביותר עד כה: 2:40.27.

כדורגל
טעות לעולם חוזרת

אפשר להצעיר קבוצה, אבל גם ויתיקים יכולים לפתור בעיות

שלוש שנים, מאז שעזב את מכבי תל־אביב, ציפה אורי סלימן לשוב לקבוצה בה גדל. שנה במכבי פתח־תיקווה ושנתיים בהפועל יהוד הספיקו לו להבין שבטעות מותר להורות ושקובצה כמו מכבי יש רק אחת.

אך אלמלא העונש הכבד שהוטל על שלושה משחקני נבחרת הנוער השייכים למכבי תל־אביב ואשר היו מעורבים בפרשיות הגניבה בגרמניה — מאיר חנוכה, שהורחק לשישה חדשים, חיי קרייס שהורחק לשלושה חדשים ושחר בראל, שהורחק לחודש, ספק אם אורי סלימן היה חוזר לאגודה שבה גדל.

אבל כאשר מכבי נותרה ללא שחקנים מן השורה היה זה פיתרון טוב להחזיר שחקן בעל נסיון, המקובל על חבריו ושהוא בעל יכולת טובה מאוד, כפי שהיא, אכן, השתקפה באימונים.

יצחק שניאור, שהצהיר מאז בואו למכבי, שהוא מצעיר את הקבוצה בצורה שיטתית, הודה: „אורי סלימן בכושר נפלא!" והורה להחתימו ולצרפו לקבוצה.

דף חדש. למרות שסלימן הבקיע שני שערים ובישל עוד שלושה בהפועל יהוד, בעונה הנוכחית, הוא מאושר לחזור אל שניאור, שממנו לא שבע נחת בעבר. לפני תשע שנים, אחרי עונה גדולה, שבה הבקיע שמונה שערים, הושב על הספסל למשך שישה מישחקים.

אך כנראה שגם שניאור וגם סלימן החליטו לפתוח דף חדש, ובשביל זה גם מצויים בתל־אביב אבי כהן, ויקי פרץ ואבי ירושלמי הוותיקים, המוהיקנים האחרונים ששרדו משנת האליפות האחרונה של מכבי תל־אביב ב־1979.

הכדור נגד הממשלה

הכדור הוא עגול, אבל הפוליטיקאים הם מרובעים

אחרי שהנבחרת האנגלית חיסלה את הנבחרת התורכית, לפני שבועיים, במישחק המוקדמות לגביע העולם, בתוצאה של 8:0, לא קראו 40 אלף הצופים במיגרש באיסטנבול קריאות־גנאי בגנות שחקניהם. הם קראו קריאות־גנאי נגד תורגוט אוזל, ראש־הממשלה. הצופים חשבו כנראה, שאוזל, אשר הבטיח לעשות סדר בתורכיה, היה צריך גם להוציא מן השרוול נבחרת שתגבר על הנבחרת האנגלית המעולה.

זאת לא היתה ההתנגשות היחידה בין ספורטאים לפוליטיקאים. גם בעבר השני של העולם, בארגנטינה, אירע חיכוך בין שר הספורט, רודולפו או'ריילי, לקבוצת אינדפנדטיינטה, שהיא האלופה הדרום־אמריקאית. השר התנה את יציאת הקבוצה לטוקיו, למישחק נגד אלופת אירופה. ליברפול. בכך שהכדורגלים הארגנטינים יענדו על מדיהם תגים עם מפת איי־פוקלאנד (מאלווינה, בפי הארגנטינים) והסיסמה „איי־מאלווינה שייכים לארגנטינה!"

התנאי הזה לא נראה לשחקני אינדפנדטיינטה: „אנחנו משוכנעים שאיי־מאלווינה הם שלנו. אבל לענות תג כזה, זה יהיה מטופש. הטעם של ספורט הוא לקרב אנשים, לא להרחיק אותם."

רדיו כבן ערובה. ואם זה לא הספיק, פשטה הרעה גם לפורטוגל. שם פרץ ויכוח בין קבוצות הכדורגל לשלוש תחנות הרדיו העיקריות על זכות שידור מישחקיהן. היה זה ויכוח שהזכיר במעט מה שאירע לאחרונה בארץ, רק שהוויכוח, למעשה, לא היה בין הקבוצות לרדיו. הרדיו רק שימש כבן־ערובה.

הוויכוח היה בין הקבוצות לשילטונות. הקבוצות הודיעו שאם הממשלה לא תשתף אותן בהכנסות ממיפעל הטוטו הממשלתי ולא תראג להגביר את השמירה במיגרשים, הן לא תרשינה לרדיו לכסות את מישחקיהן.

ובכך עוד לא תמו מילחמות הספורטאים בפוליטיקאים. השבוע אמורה ועדה של השוק האירופי המשותף לדון בקובלנה של חבר הפרלמנט האירופי: לדעתו, הליגות הבכירות באנגליה ובאיטליה פוגעות בעיקרון המקודש של השוק, חופש התנועה, בכך שהן אינן מתירות במישחק כלשהו שיתוף של יותר משני שחקנים זרים לקבוצה.

רצת־מרתון שמואלי
רבע ברגל, שלושה רבעים באופניים

האשה שמאחורי הגברים

בשבוע הבא תוצג האופרה מדאם בטרפליי בבית־הספר הכרמל בלונדון. בתפקיד הראשי של מדאם בטרפליי תופיע לראשונה זמרת צעירה, שהתגלתה כרקדנית ולאחרונה כבעלת קול סופרן מעולה. הזמרת: **דנה שאולי**, בתם של **מנדי ורמי שאולי**.

באותו השבוע תחגוג הנערה גם את יום

אסתר זבקו, 1969
מאוסטרליה –

אסתר זבקו, 1984
– לפיליפינים

דנה שאולי
תפילות וחינוך שמרני

הולדתה ה־16 — היא תבלה אותו יחד עם הוריה, כי שלושתם נולדו באותו החודש, והם בני מזל עקרב.

דנה היא נערה הזוכה בהצלחה חברתית, אבל חבר של ממש לא היה לה. אמה, שהיא ידידתה הטובה ביותר, שומרת עליה מכל מישמר. לחינוך השמרני עוזרות התפילות היומיות בבית־הספר.

רק מעטים זוכרים היום את הסיבה האמיתית לגירושין של רפי ומנדי. בימי הקרבות של מילחמת ששת־הימים הגיעו לארץ חמש נערות מאוסטרליה. ביניהן בלטה בחורה יפהפיה, שחר־חורת, שהתגלתה כרקדנית מעולה. שמה היה **אסתר זבקו**. רפי התאהב בה. כשנודע הדבר למנדי, היא לקחה את הבת הקטנה וחזרה לאנגליה.

מאוחר יותר, כשהסתיים הרומן עם רפי, אחרי כשנה, הכירה אסתי את איש־הקולנוע **אבי קלינברגר**. מאז, במשך יותר מעשר שנים, היא חברתו. לאחרונה הוא התחיל לעבוד למען **מנחם גולן** ועשה סרט בפיליפינים. אסתר נלוותה אליו גם במסעות אחרים שערך במיזרח הרחוק. בשבוע שעבר, כשנסעה אחריו לקלי־פורניה, היה קשה לזהות בה את אתי זבקו, ששברה לבבות לפני עשר שנים.

לרקוד, ילדה, לרקוד!

האידיליה היתה מושלמת במסיבת יום־ההו־לדת, שערכה מתכננת־האופנה **ניצה שוחט** לחברה **נתי עמיר** בבית חברים ביפו. נתי חגג את יום הולדתו ה־43. במסיבה השתתפו 50 איש

ניצה שוחט
יחסים מצויינים

— ביניהם מעצבי־אופנה וחברים אישיים של בני הזוג (ראה לילות ישראל).

החוגגים העיקריים היו שני ילדיו של נתי, **ליאת** (13) ו**דני** (20), המשרת בצה"ל. הצטרפו אליהם שתי בנותיה של ניצה, **סיגל** (20) רקדנית בלהקתו של **יוסי תמים**, רקדן להקת בת־שבע, ו**קרן** (15), תלמידת־תיכון. להשלמת האידיליה וההרמוניה המישפחתית היה חסר רק בעלה של ניצה, **יואל שוחט**, שאיתו היא ביחסים מצויינים.

נתי עמיר (באמצע) עם ליאת ודני
יום־הולדת

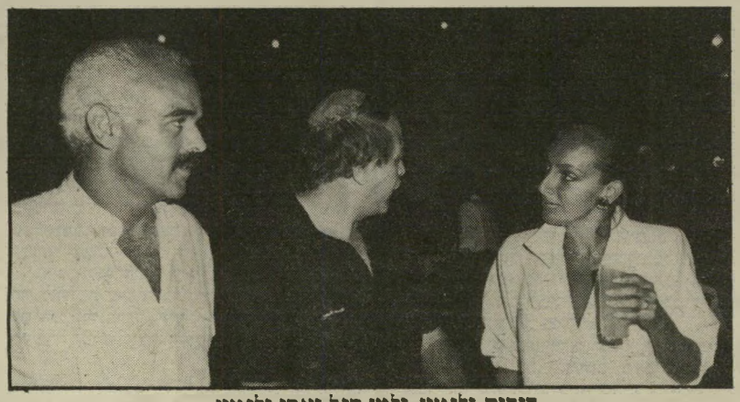
סיגל שוחט

קרן שוחט

רקדנית ותלמידה

על הספסל

דורית ולנטין, זלמן סגל ואבי ולנטין
בת דודה של ריבקה

בבית־המישפט העליון בירושלים נמשך העירעור שהוגש על־ידי הארץ נגד **בצלאל מיזרחי**, ועל־ידו נגד עיתון הארץ.

בכל הדיונים האלה יושבת באופן קבוע על הספסל של בית־המישפט אשה יפה ואלגנטית. היא מרבה להסתודד עם כתב העיתון, **אבי ולנטין**, שהיה אחראי לפירסומים שהם נושא המישפט.

האשה היא **דורית ולנטין** (27), אשתו של אבי (35) מזה חמש שנים.

התחלתי למענכם לחקור מי הבחורה. מתברר שהיא נולדה בירושלים, והיא בת־דודתה של **רבקה מיכאלי**. בגיל שלוש, כשהוריה התגרשו, היא עברה לקיבוץ עין־החורש. ב־1967 היא נבחרה כ„נערת־החן", כשרינה מור נבחרה כמלכת־היופי של ישראל ושל העולם.

ילדה לניבה

ניבה קיסלק
מטלוויזיה לעוגות

זוכרים את **ניבה גריל**?

בטח שלא. היא היתה נערה קטנה, ויפה מאוד, בכפר־סבא. אפילו הופיעה פעם על שער העולם הזה, כשהלכה בהפגנה נגד המימשל הצבאי.

מאז עברו הרבה מים בכל מיני נהרות. ניבה נישאה למולטי־מיליונר יהודי באמריקה, ונקראה על שמו: ניבה קיסלק. היא גם התגרשה. עכשיו היא חיה בניו־יורק, בכתובת טובה מאוד, בחברת יורד ישראלי מבית המאפיה **אנג'ל**. מה הוא עושה שם? אופה, כמובן. יש לו שם מאפיה לעוגיות. אנג'ל זה הוא בן־דודו של **אבי אנג'ל**, כתב הטלוויזיה, שעימו היא הרכיבה קרניים לבעלה.

אז מה חדש? ובכן: ניבה החליטה לאמץ ילדה. כשיש כסף, זה לא הכי־קשה באמריקה. ומכיוון שניבה החליטה לחזור לשם־נעוריה, נקראת הילדה בשם־המישפחה הכפול גריל־אנג'ל.

רחל מרחלת על כל העולם

16 תנוחות בסכס

"כן, גיסי, **אפרים קישון**, דווקא נעזר בספר שכתבתי. יש לו שולחן־כתיבה שמתנדנד, והוא שם את הספרים שלי מתחת לרגליים." סיפר לי **צביקה ליפוביץ**, האח של **שרה**, "אשתו הקטנה" של קישון. אומר צביקה: "אפרים דווקא מעודד אותי להמשיך — אבל בבניה."

צביקה (49) מתגורר כיום בדירת פנטהאוז עם מימי, תוכי בן 13. אחרי נסיון כושל נוסף של נישואין ל**ציילה**, שהיתה סרן בצבא, ויש לו ממנה "שני ילדים המדליקים ביותר בארץ, בן 10 ובת 8," מספר צביקה ש"כל כך הרבה שום־דבר מחכה לי כשאני נכנס הביתה, שנעים לשמוע את קולו של התוכי, המברך אותי, בין השאר, בלילה טוב, בקול של **ראומה אלדר**."

לפני שנה וחצי הוציא צביקה ספר שנקרא נחיתת אונס. הספר מורכב מסיפורים קצרים מהחיים. האם הספר הצליח? "אני לא יודע, אבל כל הבחורות שצילצלתי אליהן אחרי הפירסום היו פיתאום בבית."

כיום הוא יושב וכותב ספר נוסף. למענו הוא קם ב־6 בבוקר. הוא הבטיח לי שבספר יהיו רק סיפורים אירוטיים, שקרו לו על־אמת.

אחרי שהסכמתי לאכול ולגלגם איתו כמה כוסיות, הצלחתי להוציא למענכם את אחד הסיפורים שכתב. "זה היה בימים הטובים של מיסעדת יואלס, כשאמיל גטלן (בעליו של קסבה) היה עוד מלצר. ישבתי כהרגלי ליד הבר, כשכושית ענקית, עם זוג פומלות ענקיות,

צביקה ליפוביץ
"היא צעקה: אכול אותי!"

התיישבה ממול. חוץ מהפומלות היא היתה האשה הגדולה ביותר שראיתי. הזמנתי אותה לכוסית.

"היא הציגה את עצמה כזמרת המופיעה בצברה, בשם **לוטה וילסון**, ומיהרה לומר שהיא מוכנה לשתות כל מה שאני מוכן למזוג.

"כשהיא התיישבה לידי, היתה לי הרגשה שהיא עומדת. אחרי כמה לגימות הצעתי שנמשיך לשתות בבית. גרתי אז באפקה. כשנכנסנו, היה על יד הדלפק בקבוק של סליבוביץ. בחיים לא ראיתי איך יצור־אנוש לוגם בלגימה אחת בקבוק שלם. כל זה נעשה, כשברקע נשמע קולה של **ברברה סטרייסנד**. פתאום היא הסתערה על התקליטים, ומשבעה תקליטים של ברברה נהיו לי 4 וחצאי וכקינוח היא גמרה גם **פרי קומו**, אחד, ותקליט נוסף של החזן **לייבלה גלנין**. כל החבלה הזאת החלה כשהיא החליטה שברברה היא פשוט חקיינית גרועה של הזמרת **לינה הורן**.

פתאום היא הודיע לי בצורה פסקנית שעכשיו אנחנו מזדווגים. היא סגרה את התחשמל והובילה אותי לחדר־השינה, שנמצא למעלה. היתה לי הרגשה שאני הולך למיטה עם שתי תימניות מולחמות.

"מיד אחרי שנכנסנו למיטה היא התחילה להשתולל. פיתאום היא תפסה לי את הראש והצמידה אותו לחלק התחתון של גופה, כשהיא צורחת: אכול אותי! הכה אותי! היתה לי הרגשה כאילו בית התיישב לי על הראש. הרגשתי שאני נאבק על חיי, ועל טיפת חמצן. אחרי נסיון נואש הרמתי את 120 הקילו.

"היא הראתה סימנים מדאיגים שהיא בכלל לא חולמת לעזוב את הבית. הסברתי לה שהערזרת עומדת לבוא בבוקר. אך היא הודיעה לי בפסקנות: מהיום אין לך שום עוזרת. העוזרת זו אני, והבית בכלל נראה מוזנח. אחרי שהתחננתי שתעזוב, היא קרעה לי את חוטי הטלפון, לא לפני שצעקה שאני נוכל ורמאי, ומתנהג בדיוק כמו כל הגברים האחרים, צעקות שמאוחר יותר נודע לי שהשכנים לא שכחו במשך חודשים.

"כשהחזרתי אותה לרחוב הירקון, היא יצאה מהמכונית האפורה עם הדלת ביד. עד היום, אם אתם רואים דופין כזה שאין לו דלת אורגינלית, תדעו שזאת המכונית שלי, כי היא הלכה איתה."

על אחותו הוא מספר שלדעתו דם זה לא מים. הוא פשוט התחלף איתה. פעם היא היתה מבוגרת ממנו בארבע שנים. היום הוא מודיע שהיא צעירה ממנו. בעצם, למה לא? אם זה עושה טוב לבן־אדם?

בכלל, הוא מוכן לתת עצות לאנשים איך לעשות סכס ב־16 תנוחות. פעם נרדמים עם הראש על הכר, פעם על הצד.

האבא שלה, הבעל שלה והשומר שלה

זאת לא חוכמה לפגוש בוגר צעיר מאוהב. אבל לפגוש בוגר כזה הנמצא כבר בחלק הסתווי בחייו, כשאחד מהם הוא אורסון וולס הישראלי, השחקן בימאי **פיטר סריי** (70), זה בהחלט משהו מיוחד.

פיטר היה הבימאי הראשון שהגיע לארץ עם קום המדינה. הוא היה בעלה של שחקנית הקאמרי **בתיה לנצט**, שאחרי גירושיהם היא הפכה לדתית. אמר לי פיטר: "עד היום, כשאני בא לבקר בארץ, אני מבקר אותה, ותמיד מרגיש כמו כופר קאתולי שהולך לווידוי".

על אשתו השניה, השחקנית האנגלית **תלמה רדבי**, החוגגת בימים אלה 40 שנות הופעה על הבימה האנגלית, הוא אומר: "זה שפגשנו זה את זה, זה נס. כל מה שגבר חולם למצוא בנשים אני מוצא בה." ואילו רובי ממהרת להצהיר אחריו, כשעיניה נוצצות כשל נערה בת 18 מאוהבת: "פיטר הוא הבעל הכי נהדר שנוצר בעולם. הוא דואג לי, מבשל לי, מרתק אותי, הוא מלא ברעיונות, ולמרות העובדה שהוא קנדי ואני אנגלית, אנחנו לא חדלים מלצחוק. כל זמן שאנחנו ביחד, שום דבר אחר לא חשוב."

הזוג המאושר הזה כמעט שלא מצא האחד את השני, בגלל שמונה חתולים.

מספר פיטר: "הייתי נשוי לבתיה, כשהכרתי את רובי. למרות שהיו לי קשיים בנישואין, שלא הלכו, אני המשכתי בהם כטיפש. אך כשהכרתי את רובי היו אלה היחסים הטהורים ביותר בין בימאי לשחקנית. מאוחר יותר היא התחתנה עם בימאי־סרטים נודע, **ג'אי לואי**, שעשה את תינוק באונית־מילחמה והיינו נפגשים כשהיא היתה מבקרת את הוריה בארץ וכשאני הייתי מגיע ללונדון. לא היו בינינו שום האנקי־פאנקי (קפיצות צדדיות)."

שנה אחרי שהתגרשתי, קיבלתי מיכתב ממנה. מיכתב עם פירוט מדוייק של המקומות שבהם היא מופיעה בסיבוב הבא שלה, וממש בסוף הרשימה היא שאלה, באותיות קטנות, אם אני יודע שהיא התאלמנה.

הייתי אז במונטריאול, אצל אחותי. ארזתי מייד מיזוודה ונסעתי לנמל־התעופה. הרגשתי כאילו אני מודרך באצבע שמכוונת אותי. כשהגעתי אליה כמעט שלא יצא מזה כלום, כי היא, כמו כל אנגליה טובה, יצאה לסיבוב עם שני חתולים, שהפכו לשמונה אחרי שהחתולה המליטה. אחרי החתונה הקריבה שניים, כדי לחיות לצידי. כיום אני הולך אחריה.

מספרת רובי: "לפני 28 שנה רכשתי עם דודתי בית בשכונת וימבלדון בלונדון. היא גרה כיום בקומה התחתונה, ואנחנו בשתי הקומות העליונות. הבית נמצא בראש גיבעה, וצופה על אגם משגע. הבת של פיטר, ג'קי,

פיטר סריי ותלמה רובי
בגלל שמונה חתולים

היתה איתנו באנגליה. היא התחתנה עם בחור אנגלי, אישקולנוע, **ביבי גוטליף**, ויש להם שני ילדים — רחל בת ה־4 ויואל בן ה־2. לפני שנתיים הם עלו לארץ, והם גרים במבשרת־ציון.

"החיים של השחקנים בארץ קלים. באנגליה יש 30 אלף שחקנים. 90% מהם מובטלים. ביניהם יש רבים העובדים כעוזרי־בית, וחולמים על הרגע שיעלו על בימה. שחקן כמו **לורנס אוליביה**, שעבר כבר התקופ־לב ומחלת־סרטן, כשהוא מופיע בניישנל הוא מקבל משכורת כמו שחקן הקאמרי בארץ. רבים מהשחקנים מקבלים פנסיה של 27 סטרלינג לשבוע. פיטר מקבל כיום פנסיה מאוניברסיטה בארץ, שבה היה פרופסור.

"אנחנו חיים כבר חמש שנים מגולדה. במחזה המקורי שהוצג בניו־יורק הופיעה בתפקיד הראשי **אן בנקרופט**, אשתו של **מל ברוקס**, איתה הופיעו 37 שחקנים נוספים. מאוחר יותר אני הופעתי בהצגה בדרום־אפריקה, בבימויו של **ליאונרד שה**, עם 13 שחקנים.

"פיטר ביים את ההצגה מחדש, ואיתה אנחנו מופיעים בכל העולם, בעיקר במוסדות יהודיים, כשאני מופיע בתפקידה של גולדה, והוא ב־21 תפקידים — **משה דיין**, **שימחה דינין**, **חיים בר־לב**, **דדו (דויד אלעזר)** האבא שלי, הבעל שלי והשומר שלי."

זקלין ליכטנשטיין
פרחים מאשת הנשיא

שיער פרוע

נראה אתכן מנחשות מה המשותף ל**אורה הרצוג**, **חסיה בגין**, **פולה מוזס** ו**רינה מור** ועוד רבות אחרות.

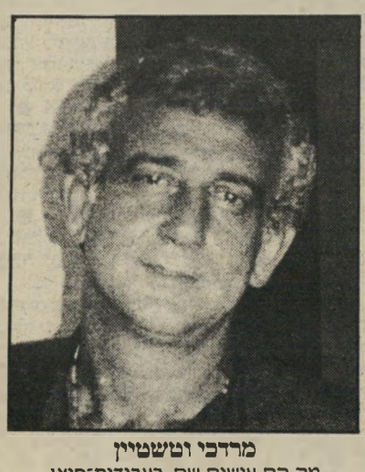
השיער של כל הגברות האלה היה מוזנח מאוד בשבועיים האחרונים.

כי **זקלין ליכטשטיין**, הספרית, שכבה בבית־החולים וולפסון ביפו, כשהיא מחוברת לצינורות־עירוי.

לפני שבועיים חלתה זקלין, כמו רבים, בשפעת קשה. כל הקליינטיות הטובות ראגו והתנדבו לצייד אותה בתרופות אנטי־ביוטיקה, שאותן הן שלפו מארנקיהן. בסוף הטיפול הובאה זקלין במצב קשה לבית־החולים.

רומן עם שוטרת

מה שלמדתי לדעת במשך השנה הזאת זה ש**מרדכי וטשטיין**, בעל בית־חרושת של מכונות־קירור הוא שוגר־לבבות. הוא התפרסם, לפני יותר משנה, כששבר את ליבה של אשת־החברה, האלמנה **ברוריה צוורן**. אז היא התפרצה לדירתו בשיכון־בבלי והעיפה את התכולה

מרדכי וטשטיין
מה הם עושים שם. בעבודות־חוץ?

של הדירה לרחוב, כשהיא טוענת שזה נקנה מכספה.

לפני חצי שנה ריצה מרדכי שלושה חודשים עבודת־חוץ במישטרה, אחרי שנשפט על העל־מת־מס. בעבודה הזאת הוא הכיר שוטרת נחמדה, נשואה למדי. השבוע געשה השכונה בשנית: מרדכי עזב את הבית והלך לשוטרת.

(המשך מעמוד 14)

לראות ולדווח. אני מכיר כמה עיתר נאים שאמרו לי: „היינו מתים להיות במקומך."

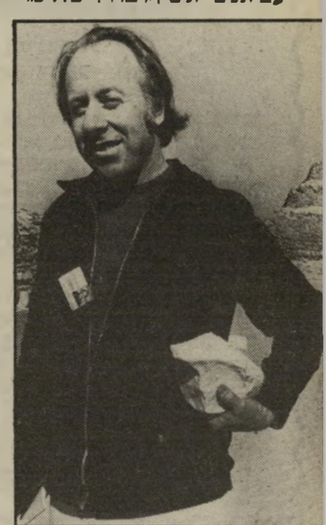
● אתה חייב להיות הרא־שון?

לא, אבל בעניין הזה אני מרגיש שאני יוצר איזה ז'אנר חדש, וכבר יש לי ממשיכה בדמותה של תמר גולן, ויש ישראלים הנוסעים ומדווחים, ויש לכך חשיבות החורגת מהתחום העי־תונאי.

● אני בטוחה שתמר גולן לא תאהב את ההגדרה שלך, שהיא ממשיכה שלך. אך נניח לה ללחם את מילחמתה. מר־בים לדבר על תחרות בין „מעריב" ל„ידיעות אחרונות". אומרים, שברגע שנשלחת על־ידי „ידיעות" לתימן, נשלחה תמר על־ידי „מעריב" לדמשק.

אני לא רואה פה שום תחרות, גם לא מבחינת התוכן. חוץ מזה, תמר ואני ביחסים טובים.

● אנשים העוסקים בסיקור הנושא הפלסטיני והנפגשים עם אנשי אש"ף, בדרך־כלל מר־

קפליוק במצריים*
עד עכשיו: 89 נסיעות

עדים לאיומים והטרדות. גם עליך איימו?

אינני יודע מדוע, אך מעולם לא קיבלתי איום בטלפון או במיכתב. ובכל זאת, אני חוצה את הקווים יותר מכל אחד אחר. אם אני לוקח בחשבון את מה שעובר על אבנרי, קינן, שריד ואחרים — זה מזהר. אין עליי כל איומים.

● איך אתה מסביר את זה?

אני חושב שזה בגלל העובדה שבעבר כתבתי בעיתון לא המוני, כמו על המישמר. והדברים שכתבתי לא הגיעו לידיעת החוגים הנבחרים. דבר שני, אלה הנוהגים לאיים אינם נמנים עם קוראי לה מונד דווקא.

● אבל אתה מופיע גם ב־רדיו ובטלוויזיה.

כן, אבל שם אני מנסח את דבריי בצורה אקדמית. כנראה שכך הדברים לא מרגיזים.

● זו בדיוק הטענה בלפיך. נראה באילו אתה רוצה בכתי־בתך למצוא חן בעיני כולם.

אבל המסר שלי ברור ביותר. את ואחרים אומרים לי: „יש אצלך ניסוחים כאלה שאי־אפשר לתפוס אותך, הסיג־נון שלך לא מספיק בוטה." יכול להיות, אבל המסר שלי ברור ביותר, ואולי משום שאינני בוטה, לא זכיתי למה שזוכים כמה מעמיתיי — לאיומים על חיי.

● זה חסר לך?

לא, בכלל לא. ירושלמי אחד שלח לכל העיתונאים היוניים בירושלים מיכתב משוכפל אחרי הבחירות, וכתב: „אכלתם אותה" הכוונה כל־כך שמחו, שתלו את המיכתב כשהוא ממוסגר בבית־השימוש.

● לשימך מתופף התואר

* ליד הפיראמידה של סקארה.

דוקטור. היכן עשית את ה־דוקטורט שלך ובאיזה תחום?

עשיתי את הדוקטורט בסורבון בנושא העדות הנוצריות בקרב הער־בים בישראל, וזו היתה החדירה הרא־שונה שלי לעולם הנצרות. קיבלתי ציון מעולה על העבודה. בחבר השופטים היה מי שהפך להיות הרב הראשי של צרפת, רנה סיראט.

● היכן למדת בארץ?

נולדתי אומנם במקור־ברוך בירו־שלים. אבל אני בוגר הגימנסיה הרצ־ליה. בצבא הייתי בחיל־התותחנים ולמדתי מיזרחנות ותולדות המיזרח התיכון באוניברסיטה העברית.

● מתי התוודעת לראשונה אל הבעיה הפלסטינית?

אבי, מנחם קפליוק, שהוא עכשיו בפנסיה, היה סופר לעניינים ערביים של העיתון דבר. הוא היה חלוץ המ־תרגמים מהספרות העברית החדשה לערבית. הוא עיתונאי מהסיגנון הישן. היה אוהב לנסוע הרבה. עשה רפור־טאז'ות על ערבים והיה לוקח אותי איתו. אלינו הביתה תמיד היו באים ערבים.

אפשר להגיד שהלכתי בדרך סלו־לה. המורים שלימדו את אבי באוני־ברסיטה לימדו גם אותי. גדלתי על יחסי שני העמים. בשבילי זה היה טיב־עי לעסוק בנושא הזה.

כשבגרתי, עמדו לפני שלוש אפ־שרויות: יכולתי ללכת במסלול ה־אקדמי, אבל אין לי סבלנות ללמוד, יכולתי ללכת למסלול פוליטי, ואני לא יודע לאן הייתי מגיע — אחרי הכל הייתי פעיל שנים במפ"ם, ויכולתי להיות עיתונאי.

העיתונות קסמה לי עוד כשהייתי סטודנט. בשנים הראשונות פורנסתי על־ידי הוריי. בסוף השנה השניה זה נראה לי לא יפה. ביקשתי מאבי ש־יסדר לי עבודה. אמר לי: „בוא, תתחיל לכתוב." סידר לי עבודה בדבר וב־אומר.

כך התחלתי, והייתי מאושר כש־ראיתי את שמי בעיתון.

● למה בחרת דווקא במס־לול העיתונאי?

כי במסלול הזה יש יותר חופש מאשר כשאתה מורה או עסקן פוליטי, ואני תמיד אהבתי לנסוע, במיוחד בש־נים האחרונות.

● אתה מתפרנס רק מעי־תונות?

רק מעיתונות.

■ ■ ■

● מהו מיספר הנסיעות ש־ביצעת?

במטוס לעמאן ספרתי: הנסיעה ל־ירדן היתה הנסיעה ה־89.

● לאן אתה מתכוון לנסוע בעתיד?

אני לא אומר, אני רוצה שוב להפ־תיע, לעשות משהו מיוחד.

● לוב מעניינת אותך?

ניסיתי פעם להיכנס ללוב, אבל הבהירו לי חד־משמעית לרדת מזה.

● איזו ארץ ערבית מרתקת אותך?

תראי, יש 22 ארצות ערביות. כי־קרתי בשבע. אולי דרום־תימן.

● דרום־תימן מסוכנת?

לא.

● מדוע לא?

לא מסוכן להיכנס לדרום־תימן. מרגע שאתה מקבל אישור — כפי שאת יודעת, מכיוון שהיית במערב־ביירות — פורסים עליך חסות. יש כללי־מישחק. לא מאמין שאפשר להפר אותם, לא מאמין שיכניסו אותי למלכודת.

יכולים לסרב לאשר לי להיכנס. מרגע שנכנסתי, אני בטוח שלא יעשו דבר לעיתונאי מוכר.

● איזו אישיות ערבית מר־תקת אותך?

אילו הייתי יכול, הייתי מקים את גמאל עבד־אל נאצר מקיברו.

● אבל אתה לא יכול.

האישיות של קראפי מעניינת אותי, אבל זה חלום לראיין אותו.

● יידיד אריק רולו הצליח, וגם עשה לו תעמולה עצומה בסרט טלוויזיה.

אריק הוא ידיד שלו. הוא דיבר איתו עליי, אבל זה לא הלך. הוא אדם מאוד מעניין, קר־אפי, עם כל השג־עונות שלו. התגברתי על קשיים ריג־שיים וקראתי את סיפרו הירוק — המקביל מבחינת קר־אפי לספר האדום של מאו. זהו ספר מבולבל, בתיאוריות ובתורת המישטרים הוא היה מקבל בלתי־מספיק. אבל אנשים שיקראו את הספר, יקבלו דוקטורט על מחקרים שיערכו עליו.

● אם קר־אפי לא בא בחש־בון, איזו אישיות ערבית אחרת מרתקת אותך?

המלך חוסיין.

● היית בעמאן, למה לא ני־סית לראיין אותו?

אני לא בטוח שזה היה אפשרי. זה היה מוקדם מדי.

● ניסית לברר אם זה אפ־שרי?

זה בלתי־אפשרי. ראיון ישיר לעי־תון ישראלי זה אקט פוליטי ממדרגה ראשונה. וכשמובארק מסרב, מאז מיל־חמת לבנון, לתת שורה אחת לעיתון ישראלי, איך את רוצה שהמלך חוסיין יתן ראיון?

אני נוסע המון. לא מזמן טילפנתי הביתה מקולומביה. הבת שלי אמרה לי: „אבא, תחזור. שכחתי איך אתה נראה." אבל מה אגיד לך? אני לא אוותר לעולם על הנסיעות שלי. אני גם מפרנס את המישפחה, יחד עם אשתי אולגה, וגם נהנה. אז מי מוכן לוותר על סידור כזה?

■ ■ ■

● כשהייתי בעמאן פגשת את אילן הלוי ואורי דיווים?

כן, אבל אני רוצה שיהיה ברור: מלבדי, עד כמה שידוע לי, לא היו ישראלים בעמאן. הדיבור על ערבים ישראליים זו שטות מוחלטת. אותם ערבים ישראליים שכחו כבר מזמן שהיו ישראליים. אנשים כמו מחמוד דאראוויש וסברי ג'ריס הם לא יש־ראלים בכלל.

אילן הלוי חי בארץ בסך הכל רבע משנות חייו. הוא כיום פעיל באש"ף, ומאור מעריכים אותו שם. הוא משמש כנציג אש"ף באינטרנציונל הסוצי־אליסטי, וגידעון ספירו מיש גבול אמר עליו, שהוא הפך מישראלי קיצוני לפלסטיני מתון. אילן הלוי לא חידש את דרכונו הישראלי.

● בלומר, מפני שלא חידש את דרכונו הישראלי, הוא בעיניך לא ישראלי?

לא בעיניי — הוא עצמו לא רואה את עצמו כישראלי. הוא מחזיק בדרכון צרפתי.

● כשנפגשתם, לא התעניין מה קורה ב־טעמון"?

בוודאי שהתעניין, אבל אני מעולם לא הייתי מהבראנג'ה שלו, כך שאצלי לא יכול היה לקבל אינפורמציה.

● דיברתם עברית?

בוודאי שעברית. לעיתים היינו מתבלים בצרפתית וערבית.

● מה מעמדו של אורי דיי־ווים באש"ף?

הוא מציג עצמו כיהודי פלסטיני וקורא לביטולה של מדינת־ישראל מהר ככל האפשר. אם מדינת ישראל היתה מתבטלת אתמול, מבחינתו: מה טוב. את מיכתביו לארץ הוא שולח בכתובת „פלסטיין, ויה ישראל". הוא עזב את הארץ לפני שנים רבות, קודם לארצות־הברית ועכשיו הוא גר באי־גליה. יש לו אמא בארץ והוא מבקר אותה מפעם לפעם.

יש לו דרכון ישראלי, אך זה עניין טכני בלבד. הוא לא רואה עצמו יש־ראלי, ומשתמש בדרכון הבריטי שלו, ועם הדרכון הזה נכנס לירדן. עכשיו אני משאיר לך לשפוט אם הוא ישראלי או לא.

● פגשת אותו?

ראיתי אותו, נתקלנו פה ושם, הוא הרגיש את עוייניותו והתנגדותו אפילו למחנה־השלום בישראל. הוא לא נרתע מלתקוף אפילו את פליציה לנגר — שיש לה שם טוב בקרב הפלסטינים — רק משום שהיא דיברה בקיום מדינת ישראל.

תמרורים

זכוכית באוכל

נותחה ♦ בלונדון, **מרתה ליין קולינס**, מושלת מדינת קנטאקי ה־אמריקאית, שנבחרה החודש לתפקידה ושהיא אחת משתי הנשים־המושלות בין 50 מושלי־המדינות של ארצות־הברית. קולינס נותחה ערב יום־הול־דתה ה־48, על־מנת להוציא ממעיה רסיס־זכוכית מוארך, אותו בלעה בא־רוחה במטוס, בעת טיסתה לאירופה למסע־לימודים בחברת מושלי־מדינות טריים אחרים.

● ● ●

חתונה באיצטדיון

נישאו ♦ בניו־יורק, באיצטדיון כדורגל והוקי, בנוכחות 25 אלף אורחים, **הרב מנחם־מנדל טייט־לבוים**, 18 והמורה **ברכה־סימא סראנק סינטרה**, אליל הזמר והקול־נוע, שהצליח לאחרונה במסע־הופעות במרכז אירופה. סינטרה, בנם של מיילדת ומתאגרף ממוצא סיציליאני, הוא יליד העיר הובוקן בניו־ג'רסי (הגובלת בניו־יורק), ביקש ללמוד בנעוריו הנדסה, אך נתגלה בגיל 22 בתחרות חובבים. מאז זרח כוכבו בעשרות סרטים ובמאות תקליטים. שעשו אותו מולטימיליונר, אשר הכנסותיו החודשיות מוערכות בשני מיליון דולר. סינטרה נשוי ברביעית, זה שמונה שנים, לברברה מרכס שהעניקה לו ליום נשואיהם מכונית ג'גואר וסינטרה, שלא נשאר חייב, נתן לה רולס־רויס.

● ● ●

נץ בדימוס

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־70 של

עיתונאי בץ
היוזמה לא היתה לפי טעמו

מייזל, 18 גם היא, שהם בני־דודים ונכדיו של רב החסידים, הרבי הגדול מסאטמאר, הרב משה טייטלבוים. בח־תונה, שעלתה לפי הערכת יודעי־דבר, יותר מחצי מיליון דולר, הוגשו לאור־חים, בין השאר, 2268 קילו עופות צלויים, 1134 קילו גפילטע פיש ו־227 קילו פשטידות כבר.

● ● ●

הקפדה בלוח

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־68 של **אריה גוראל**, ראש עיריית חיפה זה שש שנים. גוראל, המקפיד לחוג את יום־הולדתו לפי תאריך הולדתו העברי (בחודש כיסלו) ולא הגרגרי (בחודש נובמבר), הוא אב לארבע בנות, מהנדס לפי מיקצועו (שפרסם מספר מחקרים בנושא הגלים האלקטרו־מגנטיים) והיה בעבר איש הנוער העובד, מפקד־פלוגה במלחמת־העצמאות ומשך עשר השנים שקדמו לתפקידו העירוני, מנכ"ל מישרד־העבודה.

● ● ●

שני מיליון בחודש

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־69 של **שמואל בין**, מו"ל (קרני, מגידו). עיתונאי (מעריב, ג'רוסלם פוסט) ונץ קיצוני. כץ, יליד דרום־אפריקה, היה חבר מפקדת האצ"ל בסוף שנות ה־40, ממארגני אוניית־הנשק אלטלנה וחבר הכנסת הראשונה, מטעם חרות. בששת החודשים הראשונים אחר המהפך של 1977 היה יועץ הסברת־חו"ל של מנחם בגין, אך נפרד ממנו, כאשר זה פתח ביוזמת השלום עם מצרים, שלא היתה לטעמו של כץ.

● ● ●

נפט בארץ

נפטר ♦ בגיל 79, אחר שהיה משותק שנים מספר, **האלוף ישראל ברנע**, מפקד פלוגת־תובלה בצבא הבריטי שהיה המפקד הראשון של חיל־התובלה בצה"ל והנספח הצבאי השני של ישראל במוסקבה. אחרי פרישתו מצה"ל ניהל ברנע את חברת הנפט לפידות, כשזו גילתה את הנפט הראשון בארץ, בקידוחי חלק, ולאחר מכן הקים את המרכז הישראלי לניהול.

ראש עירייה גוראל
התאריך לא היה לפי הלוח

*הראשון היה אלוף יותן רטנר, איש הטכניון ורמטכ"ל ההגנה לשעבר.

על הפקו הזה אני לא אותר!

אפשר בהחלט לעבור את החורף הזה עם חיוך. בבוטיקים של פפקו דגמים חדישים ואופנתיים, באיכות של פפקו, כמובן. המחירים מעוצבים לפי אופנת הימים האלה. בכל יום יוצא דגם חדש של פפקו. אחד מהם הוא ודאי הדגם שלך, והוא נמצא בחנויות אלה:

ירושלים: **אמי** - ההסתדרות 20 **אסף** - תלפיות **גרין 2** - בית הכרם מרכז מסחרי.
רחובות: **בת-חוה** - רח' הרצל **סלומון נשים** - רח' הרצל. ראשל"צ: **נמבר 1** - פסאג' חיים **טל-סטור** - אזור התעשיה.
חולון: **אנטים** - מרכז מסחרי קרית שרת. **לה-קוקט** - מרכז מסחרי קרית שרת **אודט** - רח' סוקולוב. פ"ת: **סלון ציפי** - חובבי ציון.
כ"ס: **גבריאלי** - רח' ויצמן **אילה** - רח' ויצמן **קופידון** - רח' סוקולוב. הוד השרון: **לובן-לי.**
חדרה: **בון-טון** - הרברט סמואל.
הרצליה: **קטיפני** - בן גוריון 48.
נתניה: **פופסי** - סמילנסקי 12.
ערד: **ערדין** - מרכז מסחרי.
ב"ש: **ברבו** - מרכז מסחרי עומר.
כפר שמריהו: **אליסה** - מרכז מסחרי.
רעננה: **בילבי** - רח' הנגב 4.
אשקלון: **ג'וליט** - מרכז מסחרי.
נהריה: **מרתה** - געתון 20.
עכו: **סיגל** - רח' בן עמי.
כרמיאל: **בוטיק בלי שם** - מרכז מסחרי.
עפולה: **חלומות** - ככר העצמאות 12.
טבריה: **קלאב הוטל**
חיפה: **קו-חן** - רח' הרצל **קו-חן** - מרכז הכרמל **מ. לולה** - מרכז הכרמל. ת"א: **בוטיק את** - רח' דיזנגוף **גיזלה** - רח' אבן גבירול **חנות המפעל** - חומה ומגדל 20.

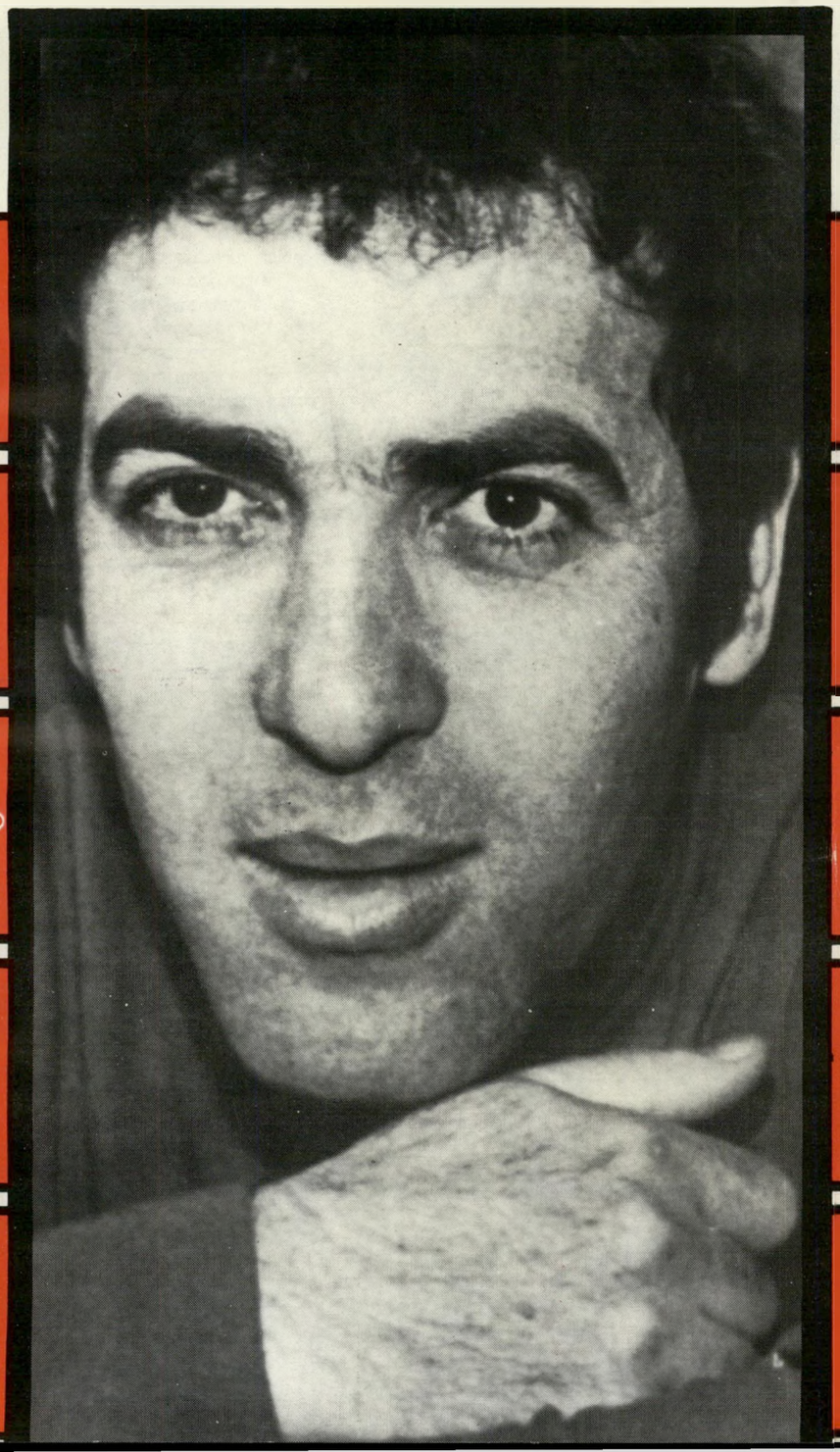
מיספר 2467 י"ח בסלו תשמ"ה 12.12.1984 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

המיסמך הבילעדי שהעביר הנאשם ל"העולם הזה"

הקורבן סוזן אמויאל בבית־המישפט

הוידוי האישי של מזרי הנפט